

HET PROBLEEM VAN HET
KWAAD

DEEL I

A.E. KNOCH

VOORWOORD

Een buitenstaander die voor het eerst met het Christendom in aanraking komt, zou vanuit de huidige literatuur ongetwijfeld afleiden dat twee sterke machten worstelen om het oppergezag, de ene goed en de andere kwaad, en dat de kwade niet alleen nu de overhand heeft, maar eeuwig zal zegevieren over de goede. Slechts een zeer klein gedeelte zal worden gered uit de greep van de kwade.

Een gelovige kan echter door geloof zien, dat het huidige kwaad in de wereld met de Schriften in overeenstemming is, en een essentieel bestanddeel van Gods plan vormt, en het bovendien de enige weg is die naar de hoogste zegen leidt, voor onszelf, voor het menselijk ras, als ook voor de gehele schepping. Mogen we biddend de noodzaak van het kwaad als achtergrond voor de tentoonspreiding van Gods grootste luister en onze blijvende verheerlijking van Hem vatten. Slechts dan zullen we bereid zijn om met dankbare harten alle beproevingen en tragedies in het heden, die Hij tot ons zendt, te verdragen.

De gehele mensheid moet leren beseffen wat God voor hen betekent door een feitelijke ervaring van wat het wil zeggen om zonder Hem te zijn. Dan zullen ze in staat zijn om Hem zonder reserve de uitingen van hun harten te geven. Dan zullen ze het waarderen wanneer Zijn gerichten voor altijd alle onrecht recht zetten en alle kwaad uitbannen, door het lijdende Offer waarin Hij heeft voorzien.

De volgende verhandeling gaat niet alleen over het probleem van het kwaad, maar ook over de zogeheten “verantwoordelijkheid” van de mens¹ voor zijn kwade daden. De verwarrende denkbeelden over dit onderwerp zijn grotendeels te wijten aan een gebrekkig onderscheidingsvermogen tussen onze verhouding tot God en die tot onze mede-schepselen. Door redeneren en concluderen worden menselijke elementen op goddelijke overgedragen, omdat de meeste mensen geen juist inzicht hebben in de waardigheid die de Godheid toekomt.

Er bestaat een groot verschil tussen het doel van menselijk recht en

¹In het tweede deel van dit boek dat “Het Richten van God” heet.

het doel van Gods richten. Mensen moeten de samenleving beschermen door laakbare leden eruit te verwijderen, hetzij tijdelijk door gevangenschap, hetzij definitief door de dood. Goddelijk richten heeft een geheel ander doel. Het moet Gods rechtvaardigheid onthullen, als basis voor Zijn liefde, door het plaatsen van een juiste straf op alle onrecht. Een wezenlijk probleem hierbij is onze menselijke kijk op de betekenis van het goddelijk richten in het algemeen. We zijn geneigd om het slechts als straf te zien, die wordt opgelopen door verkeerd te doen. Maar Gods richten zijn corrigerend; ze zetten zaken recht. Hij behandelt zondaars gedurende een korte tijd van gericht om hen volkomen voor te bereiden op de uiteindelijke eindeloze vereniging met zowel hun medemensen als met Hemzelf. Het doel van Zijn richten is niet om de zondaar kwaad met kwaad te vergelden, en hem eindeloos te doen lijden voor zijn slechtheid, maar eerder om hem te corrigeren en alle belemmeringen voor het genieten van Zijn gezelschap weg te nemen. In veel gevallen kan dit zwaar lijden inhouden, maar, wanneer het vergeleken wordt met de vruchten die daaruit voortkomen, worden we herinnerd aan de *lichte* kwellingen van de apostel Paulus, die erg zwaar waren, en desondanks hun gewicht verloren vergeleken met de eeuwige heerlijkheid waartoe ze de inleiding waren. Inderdaad, Paulus' heerlijkheid was beperkt tot de eonen, terwijl de verzoening van Gods vijanden bij de voleinding eindeloos zal zijn.

Bijna allemaal zijn we kortzichtig. We zien de richten, maar we realiseren ons niet dat ze slechts een deel van Gods weg met de mensheid vormen en dat ze zeker niet het einde zijn. We verwarren de weg met het doel. Richten is Gods ongewone werk. Hij gebruikt het als voorbereiding op een heerlijke voleinding. Het maakt niet uit wat er met een ongelovige gebeurt, of hij nu sterft als gevolg van zonde, of door direct ingrijpen van God, of hij in de buitenste duisternis wordt geworpen of in het Gehenna, *dit* is niet het *einde*. God bereikt Zijn *doel* niet in welke van Zijn disciplinaire maatregelen dan ook. Deze bereiden Zijn schepselen er slechts op voor. Laten we daarom het proces niet met de uitkomst verwarren.

Hoewel God niemand “verantwoordelijk” zal houden voor zijn kwade en slechte daden, zullen allen *rekenschap* over zichzelf geven bij de twee grote keerpunten van de eonen. Voor de ongelovigen zal dit plaatsvinden voor de grote witte troon, nadat de huidige aarde weggevaagd is. Daar

zullen ze worden gericht overeenkomstig hun daden. De gelovigen worden gewaarschuwd in Romeinen 14:12; “Ieder van ons zal rekenschap geven voor zichzelf aan God”, want wij allen zullen worden gesteld voor het podium², gewoonlijk genoemd “rechterstoel”. Dit zal gebeuren tussen de kwade en de goede eonen, voor de gelovigen in Israël in voorbereiding op het Koninkrijk op aarde, voor de leden van het lichaam van Christus voorafgaand aan hun dienen in de hemelse gewesten. In het kort, *rekenschap geven* volgt op het huidige bestaan van de mens in ellende en vernedering, en gaat vooraf aan zijn toekomstige leven in heerlijkheid en geluk.

Er wordt erg weinig gezegd in de Schriften over Gods doel totdat Paulus de draagwijdte van Gods Woord compleet maakt met zijn latere openbaringen. Toespelingen zijn er altijd geweest waardoor harten die op God waren afgestemd met grote verwachting waren gevuld. Maar pas toen het heldere licht van Gods genade van achter de wolken van zonde en wet vandaan kwam, om de diepste schuilhoeken van Gods immanente liefde aan de meest onverdienende van het menselijk ras te onthullen, pas toen de waarheid voor het heden bekend was gemaakt, trok God de sluier over de toekomst volkomen opzij, en gaf ons een helder en onbewolkt uitzicht op Zijn uiteindelijke doel. Zodra we ons hierin verheugen zal alle voorafgaande openbaring aangaande dit thema zijn als het gordijn van de tabernakel dat eerder de volle kracht van de Shekinah³ heerlijkheid schijnt te verbergen dan te onthullen.

De artikelen van deze verhandeling over het probleem van het kwaad, gericht en verantwoordelijkheid, werden geschreven gedurende een periode van vijf-en-twintig jaar en werden oorspronkelijk gepubliceerd in ons tweemaandelijks tijdschrift *Unsearchable Riches*. (Onnaspeurlijke Rijkdom).

²Grieks: bēma

³Gods aanwezigheid (in het heilige der heiligen)

Opmerking van de vertaler: Men moet zich er rekenschap van geven dat de gebruikelijke oorspronkelijke Bijbelvertaling binnen dit boek die van de King James Authorized Version is. Hoewel onze Staten-Vertaling in veel gevallen vergelijkbaar is qua behandelde problematiek is dit niet zonder uitzondering zo. Er is gepoogd om de problematiek in een vergelijkbare Nederlandse over te zetten met behulp van bestaande Nederlandse Bijbelvertalingen, maar dat was helaas niet altijd gemakkelijk.

1

KWAAD EN ZONDE

De fundamentele waarheid van de goddelijke openbaring, dat *alles uit God is* (Rom. 11:36) vergt zoveel van het geloof van het Christendom dat mensen het instinctief verwerpen, hun ongelooft excuserend op grond van het feit dat het weerzinwekkend is voor hun geestelijke natuur. Ze proberen het te omzeilen door de duivel de bron van alle kwaad te maken, ze vertellen ons echter niet hoe de vijand het kon laten ontstaan zonder dat de kracht of het vermogen hem door zijn Schepper gegeven werd.

We sympathiseren van harte met het motief van hen die ervan terugschrikken om het kwaad met God te verbinden, omdat we gemerkt hebben dat hun opvatting van het kwaad zodanig is dat ze Gods heldere uitspraken erover niet kunnen geloven, maar Gods Woord moeten aanpassen aan hun misvatting. Het is daarom absoluut noodzakelijk, om de Schriften, wat dit onderwerp betreft, nader te onderzoeken.

Er zijn vele passages in Gods Woord die de grote waarheid uitdragen dat alle dingen — de kwade zowel als de goede — hun bron vinden in de ene en enige God, Die alleen kan doen ontstaan. Waar komt het lijden van de schepping vandaan, het kwaad dat filosofen verbijsterd en wijzen verstomd heeft? Paulus schrijft dat de schepping niet vrijwillig aan ijdelheid werd onderworpen. Ze had hierin geen wil, of keuze. God onderwerpt haar tegen haar wil (Rom. 8:20). En de reden is niet ver te zoeken. Het is slechts tijdelijk. Het is in verwachting. Onze smart zal leiden tot een overweldigende heerlijkheid, waarvoor dit lijden essentieel is. De schepping is door bederf slaaf gemaakt met het oog op een vrijheid waarvan alleen diegene echt kan genieten die het tegendeel proefde.

De tegenstanders van deze waarheid hebben één opvallend punt gemeen, ze maken geen onderscheid tussen *kwaad* en *zonde*. We hebben de woorden van Jahweh Zelf aangehaald: “Ik ... schep het kwaad” (Jes. 45:7 s.v.), en onmiddellijk worden we beschuldigd te leren dat God de auteur van de *zonde* is. Nu, wij hebben de passage in Jesaja niet neergeschreven en evenmin is de profeet verantwoordelijk. Het is het woord van de Jahweh Zelf en Hij kon het weten. Sprekend over de materiële schepping, daagt Hij Job uit (38:4):

Waar waart gij, toen Ik de aarde grondvestte?

Vertel het, indien gij inzicht hebt!

Welnu, zou Hij kunnen zeggen tegen degenen die het ontkennen dat Hij het kwaad schiep, waar was gij toen het kwaad werd geschapen, daar gij weet dat Ik er niets mee te maken had? We bewonderen hun ijver voor God, maar we betreuren hun ontkenning van Zijn woorden. Wat veroorzaakt de verwarring die tot zo'n kwalijk misverstand leidt? We geloven dat het grotendeels in het gebrek aan onderscheidingsvermogen ligt. In plaats van te poneren dat de Schepper van het kwaad de Auteur van de zonde is, zijn wij er zeker van dat Hij *niet kan zondigen*. In de talen van de grondtekst worden kwaad en zonde duidelijk onderscheiden door middel van termen die op geen enkele wijze met elkaar verband houden. Onze vertalingen zijn slechts gedeeltelijk consequent, zodat er enig excuus is voor de verduisterde begrippen aangaande deze belangrijke onderwerpen. Met erg weinig uitzonderingen (Job 24:21; Ps. 41:8; 140:11; Spr. 12:21) ligt de Hebreeuwse stam *ro* ten grondslag aan de weergave *kwaad*(*evil*). Enkele weergaven ervan zijn: *breken, gevaarlijk worden, kwaal, kwalijk vergaan, mishandelen, ellende, onheil, gestreng, mishagen, verderf, boosheid*. Het bijvoeglijk naamwoord maakt deze verscheidenheid nog groter: *rampspoed, slecht, ramp, verderf, verdriet, treurig, zwaar, ongeluk, ellende, schandelijk, kwaadaardig, hartzeer, bitter, onheilsbrengend, rampzaligheid, verkeerd*. Het mag duidelijk zijn dat zo'n verscheidenheid in vertaalwoorden ons niet zal helpen om een juist en eenduidig begrip van de werkelijke betekenis van deze term te vormen.

Wat is de precieze betekenis ervan? Dat kunnen we het beste ontdekken in passages als Ps. 2:9 waar het wordt weergegeven als *stukslaan*; of in Dan. 2:40, waar het vertaald wordt als *verbrijzelen*. Misschien komt ons woord *stukslaan* er het dichtste bij. In Daniël wordt het gebruikt met dezelfde betekenis als het Chaldeesche *dqq*: in stukken breken, of verpulveren. In de tweede psalm komt het overeen met *nphtz*, dat wordt weergegeven met in stukken slaan. In zijn letterlijke stam-betekenis beschrijft het het effect van ijzer, het hardste van de gewone metalen, wanneer dat wordt gebruikt om stuk te slaan en te vernietigen.

Het heeft niet de morele bijklank die wij er gewoonlijk aan verbinden. In de aangehaalde passage wordt het kwaad gedaan door de handen van de

Zoon van God. *Hij* zal kwaad toebrengen aan de naties met een ijzeren roede bij Zijn wederkomst (Ps. 2:9). Wanneer in de eindtijd het vierde koninkrijk op aarde zal zijn gevestigd, zal het eerst kwaad uitdelen aan de andere naties, voordat het op zijn beurt het voorwerp van Zijn kwade werk wordt (Dan. 2:40).

Het bijvoeglijk naamwoord wordt gebruikt voor de “lelijke” koeien uit Farao’s droom (Gen. 41:3-27). Ze waren zonder twijfel mager, maar aan welk moreel kwaad waren ze schuldig? De wonderen in Egypte gedaan waren groot en “*onheil*” brengend (NBG), of kwaad (s.v.) (Deut. 6:22). Wie twijfelt eraan dat de Heer Zelf dit kwaad deed? Wie zou willen volhouden dat het moreel verkeerd was? Hetzelfde geldt voor *alle* kwaad over Israël gebracht terwijl ze in het land waren (Joz. 23:15; 1 Kon 9:9; Neh. 13:18).

Hoe vast immoraliteit door theologen met kwaad verbonden wordt, is duidelijk vanuit hun verlangen om God van elke associatie ermee te beschermen. De King James vertaling zegt veelzeggend dat een *kwade geest des Heren* Saul lastig viel (1 Sam. 16:14). Newberry verandert dit, in de marge, in een *droeve* geest! Dit laat letterlijk het “droeve” effect zien van de ongegronde misvatting dat kwaad, op zichzelf, met zonde bevuilt is. De kwade geest was geen afgezant van Satan, maar van God. Onze vertalers hebben soms geprobeerd dit te verbergen, zoals wanneer ze spreken van de wateren van Jericho, dan zeggen ze “Het water is *slecht* (NBG) (eng: waardeloos)” (2 Kon. 2:19). Het was *kwaad* (vergl. s.v.).

Job had deze eenvoudige les al lang voor zijn beproeving geleerd. In antwoord op de kritiek van God door zijn vrouw, zei hij “Zouden wij het goede van God aannemen en het kwade niet?” We kunnen bijna iemand horen uitroepen “Godslastering!” wanneer hij dit leest. Maar het goddelijk commentaar is, “In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet” (Job 2:10). “Komt niet uit de mond des Allerhoogsten het kwade en het goede?” (Klaagl. 3:38).

Het neutrale karakter van kwaad wordt duidelijk wanneer beide tezamen worden gebruikt. Zimri zondigde “doende wat kwaad is” (1 Kon. 16:19). Hieruit mogen we afleiden dat kwaad niet noodzakelijk zonde is.

Er wordt herhaaldelijk beweerd dat, omdat kwaad eerder met vrede, dan met goed wordt gecontrasteerd, het eerder op een *ramp* duidt, dan op “moreel” kwaad. Deze methode van het ontdekken van de betekenis van een

woord is op zich goed, maar gaat in dit geval mank door ondeskundig gebruik. Eerst moeten we zeker zijn van de betekenis van de contrasterende term. Vervolgens moeten we de ware tegenhanger ervan vaststellen. Bovendien moeten we onze conclusie niet baseren op een enkele tekst, maar op alle beschikbare voorkomsten. En bovenal, mogen we niet toestaan dat één geval het duidelijke onderricht van vele andere terzijde schuift. Al deze voorzorgsmaatregelen worden in de wind geslagen wanneer kwaad niet “moreel” kan zijn omdat het het tegendeel zou zijn van vrede. “Vrede” in het Hebreeuws, heeft een veel grotere reikwijdte dan in onze taal. “Ramp” is niet de tegenpool ervan, zelfs niet in onze taal. Kwaad wordt zelden gecontrasteerd met vrede, maar wel vaak met “goed”, en dat, zo wordt door allen erkend, geeft het een algemene reikwijdte en sluit alle soorten van kwaad in.

Terwijl kwaad en vrede slechts af en toe in contrast met elkaar staan, worden goed en kwaad veel vaker tegenover elkaar gezet. Hier volgen de meeste voorkomsten:

Gen. 2:9,17;3:5,22;24:50;31:24,29;44:4;

Lev. 27:10,12,14,33; Num. 13:19;24:13; Deut.1:39;30:15;

1 Sam. 25:21; 2 Sam. 13:22;14:17;19:35;

1 Kon. 3:9;22:8,18; 2 Kro. 18:7,17; Job 2:10;

Ps. 34:14(15);35:12;37:27;38:21;52:3(5);109:5

Spr. 14:19;17:13; Pred. 12:14;

Jes. 5:20; Jer 18:20;42:6; Klaagl 3:38;

Amos 5:15; Micha 3:2

Als God bedoelt dat wij “moreel” kwaad begrijpen wanneer het met “goed” wordt gecontrasteerd, is hier voor een ieder voldoende bewijs.

We proberen niet te bewijzen dat God “moreel” kwaad schept, maar dat die onderscheiding ongegrond en nutteloos is. *Het woord kwaad heeft geen morele bijklank.* Het kan, maar hoeft niet verkeerd te zijn. Is het “moreel” kwaad in de volgende passages, waar het verbonden wordt met *goed*? “Het zij goed, hetzij kwaad, naar de stem van de Here ... zullen wij luisteren” (Jer. 42:6). Moreel kwaad is zonde, en God verlangt niet van Zijn volk dat het zondigt. Er zou veel gewonnen zijn wanneer we de term “moreel” in deze discussie niet meer gebruiken, en “moreel kwaad” zijn ware naam geven, *zonde*.

Ramp staat bovenaan in de lijst van kwade dingen die niet “moreel” zijn. Toch is het onmogelijk om een ramp te beschouwen die geen moreel effect heeft. Neem bijvoorbeeld de grote Japanse aardbeving. Niemand twijfelt eraan dat het een goddelijke bezoeking was. En wie kan twijfelen aan het morele effect ervan? Japan kan God niet terugslaan. Als de vernietiging echter werd veroorzaakt door een andere natie, zou dit worden beschouwd als een van de grootste onrechten ooit tegen een volk begaan. Het was veel erger dan het ergste wat in de eerste wereldoorlog werd gedaan, want hen werd geen waarschuwing gegeven en evenmin een kans om zich te verdedigen. Hieruit volgt dat, in werkelijkheid, het voorgestelde onderscheid zich niet tussen verschillende klassen van kwaad bevindt, maar tussen dat wat uit de hand van God en dat wat uit de hand van mensen komt.

De meest opvallende en treffende ongelijkheid in het gebruik van *kwaad* en *zonde* ligt misschien wel in hun relatie met het offer. Inderdaad, dat vage begrip dat men zonder succes vorm probeert te geven in onschriftuurlijke uitdrukkingen als “moreel kwaad”, kan helder worden verwoordt in de vraag: Heeft kwaad een offer nodig? Een zorgvuldige beschouwing van de honderden passages waarin dit woord voorkomt zal leiden tot de verrassende overtuiging dat het nooit wordt verbonden met het altaar en het bloed. De vele gelegenheden waar van God wordt gezegd dat Hij kwaad doet, zijn, natuurlijk, net zo rechtvaardig en heilig als al Zijn daden altijd moeten zijn. In de honderden gevallen waar mensen kwaad doen, wordt verondersteld dat het kwaad tevens zonde is, en dit wordt aangegeven in zeldzame gevallen (1 Kon. 16:19).

Desondanks hebben we geen passage gevonden waarin het kwaad als zodanig, door een offer bedekt moet worden.

In overtuigende tegenstelling hiermee, zal de degene die alle passages waarin *zonde* voorkomt bestudeert, ontdekken dat *zonde* en *offer* zo vaak samen voorkomen dat, in zeer vele gevallen, in de vrouwelijke vorm, het woord *zonde* weergegeven is als *zondoffer*. In Leviticus, wordt *kwaad* slechts zes keer genoemd, en dat meestal in het laatste gedeelte, en nooit in verband met de offeranden, terwijl *zonde* (inclusief de weergave als *zondoffer*) meer dan honderd maal voorkomt.

Nooit wordt erop gezinspeeld dat *kwaad* moet worden goed gemaakt door een offer. Dit is slechts noodzakelijk wanneer het zondig is. Een

opvallende zin treffen we aan temidden van één van de definities van het zogenaamde overtredings- of schuldoffer — precies de plaats waar we zouden mogen verwachten dat kwaad veroordeeld zou worden. “Of wanneer iemand onbezonnen een eed uitspreekt, om iets te doen, *hetzij kwaad, hetzij goed*, hoe een mens ook ... dan is hij schuldig ...” (Lev. 5:4).

Totdat niet alleen de ware betekenis, maar ook de morele bijklank van onze woordenschat overeenkomt met het goddelijk gebruik, zullen we niet in staat zijn om zulke waarheden als de oorsprong van het kwaad en de bron van zonde te doorgronden. We hebben een natuurlijke afkeer van, een instinctieve weerzin tegen elke suggestie die zonde met God lijkt te verbinden. Zolang als we over kwaad denken als in essentie zonde, is de weg versperd tot het begrijpen van de introductie ervan in het heelal.

De Septuagint, de Griekse vertaling van de Hebreeuwse Schriften, gebruikt gewoonlijk één van de twee verschillende Griekse woorden om het Hebreeuws voor *kwaad* weer te geven. De ene is het element *-kak-* en diens afgeleiden, wat we weergeven als KWAAD, en wat de gewone tekst vertaalt als *kwaad, boos, letsel, verkeerd, ziek, slecht*. Dit komt sterk overeen met het Hebreeuws in zijn gebruik. Het andere woord is *-ponêr-* letterlijk ELLENDE-STROOM, of boos. Dit wordt gewoonlijk vertaald als *kwaad, boos, slecht, wandaad*, etc. Dit heeft een morele klank in zich. De contexten daarvan, verbonden met het woord kwaad, hebben het woord de morele bijklank gegeven die zich geleidelijk heeft verspreid totdat de daden van de Jahweh Zelf leken te worden bezoedeld.

We kunnen er zeker van zijn, dat kwaad, zoals erover wordt gesproken in de Schriften, een daad is die stukslaat en afbreekt en een golf van moeilijkheden en ellende met zich meebrengt. Maar het is noch goed noch verkeerd in zichzelf. Dit brengt ons tot het beschouwen van het onderwerp zonde.

2

DE BRON VAN ZONDE

Het succes van ons zoeken naar de oorsprong van de zonde zal grotendeels afhangen van ons begrip van de goddelijke definitie ervan. De traditionele foutieve vertaling “Zonde is de overtreding van de wet” (s.v.: “Zonde is de ongerechtigheid”) is duidelijk misleidend, want zonde heerste reeds in de wereld in de tijd vóór de wet er was (Rom. 5:13). Het NBG vertaalt terecht in 1 Joh 3:4: “Zonde is wetteloosheid”. Het niet voldoen aan een bepaalde norm, ongeacht of het nu de wet van Mozes of een andere wet, natuurlijk, of geopenbaard, is zonde.

Wij zijn dankbaar dat er niet van ons wordt gevraagd een filosofische uiteenzetting over de zedelijke kant van de zonde te geven, of dat we haar essentie moeten ontdekken in onze leefomstandigheden. Onze gedachten erover zijn te vertroebeld en onze harten zijn te zeer belast door de oogst van de zonde, om haar ware karakter in een duidelijk begrip te kunnen vatten. We zijn blij ons te kunnen wenden tot de bron aller wijsheid, en daar vinden we een eenvoudige vergelijking die een perfect beeld geeft van wat zonde volgens Gods eigen begrip inhoudt.

In de broederstrijd tussen de stam Benjamin en Israël werden uit de eerstgenoemde onder andere “zevenhonderd uitgelezen mannen opgeroepen, linkshandig, en ieder van hen slingerde met een steen tot op een haar, zonder te *zondigen*” (Richt. 20:16). De NBG-vertaling luidt “Zonder te *missen*”, wat naar de bedoeling juist is, maar we winnen veel meer als wij het woord ook hier met *zondigen* zouden weergeven, zoals op honderden andere plaatsen gebeurt! Wij zijn geneigd te denken, dat de vertalers hier *gemist* hebben, toen zij faalden het woord eenduidig te vertalen, want zodoende verdoezelden ze een prachtige beschrijvende definitie.

“*Zondigen*”, “*falen*” en “*missen*” zijn identiek in betekenis. Enige tijd geleden moesten wij een steen over een boomtak gooien. Aan de steen was een touw gebonden, want wij wilden daarmee een antenne voor radioontvangst opzetten zonder naar de gevaarlijke hoge takken te hoeven klimmen. Wij geven toe, dat wij vaak *gezondigd* hebben voordat het lukte. De ene keer schoot het touw los, terwijl de steen omhoog vloog, de andere keer ging de steen teveel naar de zijkant of raakte het touw in het gebladerte

verward. Hoe dan ook, iedere worp die het doel miste was een lichtend toonbeeld van de goddelijke definitie van zonde.

Laten wij nu eens de bijkomstigheden uit ons denken wegdoen en laat ons vergeten in welke vorm zonde verschijnt. Het kan in een schitterend gewaad gehuld verschijnen, het kan gemeen of vuil lijken, maar de kern blijft hetzelfde. Hoe het ook onze gevoelens beïnvloedt, het vindt zijn essentie in “*falen*”. Zoals het wordt uitgedrukt in Paulus’ aanklacht tegen de gehele mensheid (Rom. 3:23): “Want allen hebben gezondigd en *derven (missen) de heerlijkheid Gods*”. Wij hebben allen gefaald de goddelijke standaard te halen.

Tenzij dit volkomen duidelijk is, is het zinloos om verder te gaan. Wij zullen zeker struikelen in ons zoeken naar de bron van zonde tenzij wij alle menselijke definities afschaffen en nauwgezet aan de goddelijke vasthouden. Rijpe beschouwing zal deze opvatting volkomen bevestigen. Er wordt niet ontkend dat sommige zonden veel meer zijn dan een eenvoudig “tekort schieten”. Wij kennen de overtreding, d.w.z. zonde tegen de wet; wij kennen ook de krenking, zonde tegen gevoelens, maar dit zijn slechts ergere vormen van de hoofdgedachte. Wanneer God allen zonde ten laste legt, beweert Hij niet dat allen schuldig zijn aan afschuwelijke vergrijpen tegen de wet, de zedelijkheid en de liefde, maar dat allen dwalen. Zelfs hun beste prestaties — hun “goede” werken schieten tekort. Het feit dat deze definitie zo ruim is, vormt juist haar kracht. Een zondaar hoeft niet iets te doen wat de mensen veroordelen om deze naam te verdienen; het is al genoeg als hij niet geheel aan Gods hoge norm van heiligheid en heerlijkheid voldoet.

Nu komen wij tot de kern van de hele zaak. Daar alles uit God is, terwijl Hij niet zondigen kan, hoe is zonde dan ontstaan? Waar kwam zij vandaan? En hoe?

Alle zogenaamde “oplossingen” die zonde terugvoeren tot in een doodlopende steeg en vóór God halt houden, zijn noch schriftuurlijk, noch bevredigend. Wij weten dat zonde *door één mens* de wereld binnenkwam, maar wie wil het hierbij laten? Zonde *ontsprong* niet in Adam! De slang was al in de hof vóór Adam zondigde.

Evenmin is het voldoende om aan Adam voorbij te gaan en te zeggen: “Zonde is van de duivel”, want de “tegenstander” is net als Adam een *schepsel* en als zodanig bracht hij niets voort. Hij werd van het begin af

als tegenstander geschapen *of* de zonde werd toen als kiem in hem gelegd, *of* hij werd van buitenaf beïnvloed na zijn schepping. Er moet een adequate oorzaak zijn voor ieder gevolg. Wij veroordelen onszelf tot theologische evolutionisten als wij de zonde op een schepsel terugvoeren en weigeren daarin de Schepper te erkennen. Velen, die de kortzichtigheid van de wetenschap niet ontzien en de moeizame pogingen ervan om God uit Zijn eigen heelal te bannen vol verontwaardiging veroordelen, plegen hetzelfde bedrog, wanneer zij zich tegenover de oorsprong der zonde gesteld zien.

Het onderwerp “satan” zal in een later stadium behandeld worden. Voorlopig willen wij eenvoudig vaststellen, dat de Miltonische ontboezemingen over zijn vroegere volkomenheid en zijn latere “val” nergens in Gods Woord te vinden zijn. “De duivel zondigt van den beginne” (1 Joh 3:8). Wij waren vroeger zelf besmet met het virus der traditie en betwijfelden deze duidelijke verklaring, maar wij erkennen nederig onze fout. Het maakt geen werkelijk verschil voor het verloop van deze discussie, maar het is eenvoudig de lijnen van de geopenbaarde waarheid te volgen.

We hebben dus een schepsel, Tegenstander en Satan, genoemd en op hem voert de Schrift alle zonde terug. Ons onderzoek wordt nu beperkt tot de vraag, of deze werkelijk een schepsel is, of zelf-geschapen en — in feite een andere god, zoals de religie van Zarathoestra hem vereerde. Als hij niet zelf-geschapen is, blijft ons niets anders over dan zijn schepping door Gods hand te erkennen. En indien wij toegeven dat God Satan (als zodanig) schiep, werpt dit de kernvraag op: *Zondigde God met het scheppen van de Tegenstander?* Het antwoord zal uitsluitend afhangen van wat God ermee op het oog had. Was het Gods bedoeling dat zonde het heelal zou binnendringen, of gebeurde dit door een vergissing van Zijn kant? Als wij onze definitie van zonde in het oog houden, zou God zondigen als de intrede van zonde een vergissing was!

Indien God de Satan volmaakt schiep en als zijn ontrouw God verrast en teleurgesteld heeft, dan heeft het geen zin ons achter lege woorden te verschuilen. Dan heeft Hij gefaald. Hij nam Zich voor een volmaakt wezen te scheppen, dat zich als slecht ontpopte. Niemand anders dan God zelf zou daarvan de schuld kunnen krijgen. Maar dit alles is verkeerd, *want God faalt, of zondigt, nooit!*

Zonde speelt een zeer wezenlijke, zij het ook voorbijgaande, rol in Gods

opzet. God trof passende voorzorgsmaatregelen voor de zonde verscheen. Het Lam werd geslacht vanaf de nederwerping der wereld. De schepping kan dan wel enige facetten van Zijn macht tonen, maar Zijn liefde kan zich slechts daar openbaren, waar de zonde het zaad der haat zaaide. Er kan geen Redder zijn, wanneer er geen zonde is. Zonder vijandschap kan er geen verzoening bestaan. God heeft allen tezamen onder weerspanning besloten, om zich over allen te kunnen ontfermen (Rom. 11:32).

Zal Gods genegenheid voor altijd in Zijn eigen boezem besloten blijven? Zal Hij nooit de diepe vreugde smaken van beantwoorde liefde? Dan is alles wat Hij nodig heeft een volmaakte schepping, waarin zijn schepselen Hem niet nodig hebben, noch Zijn goedgunstige bijstand. Indien Hij echter de diepe voldoening van beantwoorde liefde wilde en verlangde de door Hem geschapen wezens de heerlijke gewaarwording van Zijn Vaderlijke genegenheid mede te delen dan moet er afstand, nood en veroordeling zijn om het werkterrein te vormen waar Hij Zijn genegenheid kan uitoefenen.

Omdat zonde op het toneel moest verschijnen om haar rol te spelen, omdat het een wezenlijk bestanddeel van Gods opzet uitmaakt en absoluut onder zijn bestuur staat en omdat het uiteindelijk het heelal zal veranderen van koude, onafhankelijke schepselen in een liefdevolle familie en God van een afstandelijke Schepper in een liefdevolle Vader, daarom was het in geen geval een vergissing of “zonde” van Gods kant toen Hij een wezen schiep, dat niet alleen zelf zou zondigen, maar tevens de zonde in de hele schepping zou verspreiden.

Nu hebben we de kern van het probleem bereikt. Het was geen vergissing van God om Satan te scheppen, want de tegenstander deed precies wat God had bedoeld dat hij doen zou. En de verbazingwekkende conclusie dringt zich aan ons op dat, zodra we proberen om de uiterste oorsprong van zonde op Satan te schuiven, we daarmee tevens God tot zondaar maken! *Want, als God niet had bedoeld dat Satan zondigde, en deze het dus op eigen initiatief deed, dan miste God doel!*

Men heeft ons ervan beschuldigd God tot “de auteur van zonde” te maken, wat dat dan ook betekenen mag. Zonder gebruik van deze vage en onzekere termen zeggen we in alle vriendelijkheid dat degenen die de zonde in het heelal introduceren als een uitwas, een onvoorziene ramp, een on-

herstelbare smet, *zij* tevens God ervan beschuldigen gefaald te hebben, *wat zonde is*. Als ze het heimelijk introduceren, buiten God om, maken ze daarmee Satan oppermachtig in (het rijk der) zonde en is Gods falen de grootste van alle zonden die ooit werden begaan.

Wij kunnen niet geloven dat God ooit faalt of zondigt. Alleen als wij erkennen dat Hij Satan schiep om te zondigen kunnen we voorkomen Hem te bezoedelen. Zonde is geen theorie, het is een trieste, verschrikkelijke, ontzaglijke realiteit. Ik betreur de wanhoop van diegenen die mentaal niet bestand tegen de consequenties, (welke moeten worden getrokken) indien de zonde uit de hand van God losgebroken zou zijn, of indien zij nooit onder Zijn controle is geweest. Het beste waarop zij kunnen hopen is chaos, ze komen uiteindelijk terecht bij eeuwige pijniging, niet slechts voor allen, gelovigen zowel als ongelovigen, alsook voor de heerscharen der hemelen, doch ook voor God Zelf, want liefde lijdt steeds met de geliefden mee. De enige schriftuurlijke, de enige redelijke, de enige ware oplossing ligt in Gods geweldige uitspraak dat *alles uit* Hem is en *door* Hem en *tot* Hem (Rom 11:36).

De Schrift spreekt niet zo angstvallig over dit onderwerp als de eigenmachtige verdedigers ervan. Jahweh zegt openlijk in Jes 54:16: “Maar *Ik* ben het ook, die de verderver geschapen heb om te vernielen”. Verderven en vernielen is niet alleen kwaad, het is zonde. Jahweh stelt hier niet dat Hij het *doet*, maar dat Hij hem geschapen heeft die het doet. Als de verderver door een ander geschapen zou zijn, of zelf-geschapen, dan zou hij onbeheersbaar zijn en zou Jahweh de Zijnen geen bewaring kunnen garanderen, noch het kwaad kunnen besturen en voor Zijn opzet aanwenden.

Sommigen zullen zich afvragen: “Op welke Schriftplaatsen rust de uitspraak dat God de Satan als zodanig schiep?” Zo’n vraag bewijst al in welke duisternis wij terecht zijn gekomen. Welke Schriftplaatsen heeft u als bewijs dat God *u* schiep? Er zijn ontelbare wezens en dingen in het stoffelijke en geestelijke heelal, waarvan wij dit kunnen vragen, en in geen enkel geval worden deze afzonderlijk in Gods Woord genoemd. Welk een omvangrijke pil zou het Woord in dat geval zijn geworden! Maar wij hebben de heldere verklaring, dat *alles* door het Woord is geworden, en dat zonder dit geen ding geworden is (Joh. 1:3). Bovendien werd het heelal geschapen in de Zoon van God, wat in de hemelen en wat op de aarde

is, zichtbaar en onzichtbaar, hetzij tronen, hetzij overheden, hetzij machten; (Col. 1:16). Satan is duidelijk hierbij ingesloten als de overste van de macht der lucht (Efz. 2:2).

Het is treurig genoeg, dat ons denken sterker beïnvloed is door de heidense filosofieën uit het verleden, dan door het levende Woord van God dat ons werd toevertrouwd. Een buitenstaander, die voor het eerst met het Christendom te maken krijgt, moet uit de gangbare literatuur wel tot de conclusie komen dat er twee sterke machten zijn die worstelen om de heerschappij, een goede en een kwade, en dat de kwade niet slechts nu de overhand heeft, maar ook eeuwig het grootste succes boekt. Want slechts een zeer klein deel wordt eens uit zijn klauwen gered. Ieder verstandig, normaal denkend wezen kan niet anders dan uit dat theologische systeem de conclusie trekken, dat het in werkelijkheid om twee goden gaat, en dat het Christendom een afscheiding van de Zarathoestra cultus is, of van de daaraan verwante culten is afgeleid.

In het volgend gedeelte zullen wij de manier waarop God de zonde aanpakt behandelen. Er zijn zoveel “verzoeningstheorieën” dat een nieuwe studie, gegrond op de ware betekenis van zonde, door velen verwelkomd zal worden (Rom. 5:11).

3

ZONDE VOOR ZONDE

Waarschijnlijk wijken nergens de theorieën van de mensen en de gedachten van God zó ver van elkaar af, als bij de omgang met zonde. Dit verschil is slechts beperkt tot de theologie, want op andere levensterreinen ontdekt de mens dat zijn ideeën niet werken, zodat hij zich wendt tot de juiste, praktische oplossing.

De mens “verzoent” zijn fouten door goede daden. God eist echter een *ander* onrecht om het eerste recht te zetten. We geven toe dat dit zo zeer verkeerd lijkt dat weinigen het zelfs maar zullen willen overwegen. In het Engels bestaat het spreekwoord: “Twee fouten maken nooit een goed”. Inderdaad, in ’s mensen morele ethiek, zonder Gods bestuur, zou het *inderdaad* een gevaarlijke doctrine zijn. Want alleen als twee fouten in de juiste verhouding en het juiste verband met elkaar staan kunnen ze elkaar wederzijds corrigeren.

Ik heb zelf eens ervaren hoe twee fouten een voortreffelijk resultaat opleverden. We waren bezig een busje voor evangelisatie-doeleinden te bouwen. Iemand, ik weet niet wie, had één van de achterwielen opgekrikt. Nadat het hardhouten frame zorgvuldig rechthoekig gemaakt en waterpas gesteld was, werd dit ontdekt. Op het moment dat men de krik verwijderde bleek het hele achterstuk een centimeter of vijf naar één kant over te hellen. Ik probeerde uit alle macht om het frame in de juiste positie te duwen, maar dat was stevig verankerd en wilde niet meegeven. Na een bijna slapeloze nacht viel me plotseling in dat de grote draaideur de neiging had om de stijlen uit het evenwicht te trekken. Bij het uittesten daarvan bleek het dat dit precies de afwijking van de stijlen tegenwerkte en ze precies in het lood zette.

Hier hebben we een praktisch voorbeeld van een fout en de rechtvaardiging ervan. Ik erken openlijk dat het mijn fout was om de deurpost uit het lood te plaatsen, maar ik werd gerechtvaardigd door de uitkomst. Elke aannemer of timmerman beseft dat het mogelijk is om dergelijke fouten te maken, maar ze geven geen opdracht deze (opzettelijk) te maken, omdat de goede afloop ervan buiten de menselijke invloedssfeer valt.

Op andere terreinen echter, wordt dit principe erkend en toegepast. Bij alle commerciële transacties en bij het boekhouden zou het buitengewoon dwaas zijn een fout te corrigeren door goed te doen. Als er bij iemand te veel is gerekend voor een bepaald artikel, dan is hij niet tevreden met een juiste berekening voor de andere artikelen, maar dan wil hij een terugbetaling. Dit is, uiteraard, ten diepste verkeerd, want het is een betaling voor niets. Een relatie vergat recentelijk om tien dollar van een rekening voor het drukken van ons tijdschrift af te halen. Hoe maakt hij dat goed? Door dat niet meer te doen? Nee, door het foutief van de volgende rekening af te halen.

De eerste les van God in “verzoening” of bedekking is veelzeggend. Adam had gezondigd. Hij probeerde zichzelf met vijgebladeren te bedekken. Hij deed geen ander onrecht om zijn eerste overtreding te bedekken. Maar God is niet tevreden gesteld. Hij offerde een onschuldig lam om een bedekking te verschaffen. Op welke grond zouden wij Adam hebben gerechtvaardigd als hij het leven van een lam had genomen om zichzelf te bekleden? Maar doen we dit niet elke dag? Schepselen die niets hebben misdaan worden geslacht voor de pelzen om ons van kleding te voorzien. Zonde, dat de noodzaak van bedekking met zich meebracht, eist een ander onrecht om het te repareren.

Zonde en offer staan steeds met elkaar in verband — veel sterker nog in de woordenschat van de grondtekst dan in enige vertaling. In het vijfde hoofdstuk van 2 Corinthe van de Authorised Version maken vele commentaren het “Hij maakte Hem tot *zonde*” in de marge tot “Hij maakte Hem een *zondoffer*” op grond van het feit dat in het Hebreeuws de uitdrukking *zondoffer* eenvoudig *zonde* is. Onze vertalers zijn in hun eigen denken niet altijd even helder geweest, hoe het weer te geven. Aldus, terwijl ze altijd vertaald hadden als “tot een zondoffer” kiezen ze in Lev. 4:14 plotseling voor de weergave “voor de zonde”. Of het nu wordt weergegeven als “een jonge stier voor de zonde”, of “voor een zondoffer” lijkt misschien niet zo belangrijk, *tot we zien dat het (woord zonde) slaat op het offeren van de stier en niet op de zonde van de gemeente.*

Maar, zo zullen sommigen zich afvragen, hoe kan een offer ter bedekking van zonde zelf een “zonde” zijn? Het punt dat wij nu willen benadrukken is, dat er in de geïnspireerde taal van de Schriften geen andere

term voor is, en als we Hebreeuws spreken, we altijd naar het zondoffer moeten verwijzen als “zonde”. Evenmin kunnen we onszelf ervan overtuigen dat dit louter toevallig is, een merkwaardige samenloop, zonder rede of betekenis. Integendeel, het wijst naar het pad van de waarheid. Laten we er eens zorgvuldig over nadenken wat het offeren van een offer precies inhoudt. Is er enig aspect waarmee het ook deelneemt aan de aard van een zonde, een falen, een doelmissen?

Sinds de zondvloed is het voor de mensheid noodzakelijk geworden om dieren te slachten om zich te voeden. Een enkele keer is het juist één of ander ongelukkig dier te doden om het uit z'n ellende te verlossen. Maar wat zouden we denken van een boer die opzettelijk een jonge stier zou kiezen, een perfect exemplaar van zijn soort, en het voor geen ander doel zou doden dan om het te verbranden? Hij zou een dwaas genoemd worden, of erger, een misdadiger. Het was verkeerd de stier het leven te benemen. Hij verdiende het niet te sterven en zijn dood diende nergens toe. Zo'n daad zou zeker een fout, een zonde zijn. Toch was dit nu precies wat het offer voor zonde was, los gezien van de sacrale associaties. Verwonderen we ons er dan over dat het een zonde wordt genoemd door God Zelf?

Laat ons de werkelijke aard van het zondoffer overwegen, geheel los van die religieuze vooroordelen (die in de Schriften geen plaats hebben) die onze gedachten belemmeren en ons verstand gevangen houden. De jager die onbeheerst doodt, met geen ander motief dan de lust tot doden, verliest terecht de achting van zijn medemensen. Sommigen zullen het als sport rechtvaardigen, maar wie zou het offer van een jonge stier in dat licht willen beschouwen? Zouden het vlees en de huid nodig zijn of gebruikt worden voor het ondersteunen van menselijk leven, dan zou het door de vingers gezien kunnen worden. Maar nee. De enige reden voor zijn dood is dat zijn eigenaar verkeerd heeft gehandeld!

Kan het doden van een gezond, onschuldig en nuttig dier op enigerlei wijze als juist worden beschouwd? Vereffent het de zonde waarvoor het wordt geofferd? Verlicht het het verlies van degene die onder de zonde lijdt? Vanuit menselijk standpunt, afgezien van de verheldering verschaft door de goddelijke openbaring, was het een enorme vergissing.

Het Oud-Testamentische ‘verzoening bewerken’, een schuilplaats maken voor de zonde, was mogelijk door middel van een zonde [zondoffer].

De ene fout ingaand tegen de Goddelijke voorschriften werd tijdelijk tegemoetgekomen en bedekt door een andere, welke in overeenstemming met Zijn ritueel was. Verklaart dit niet tevens het feit dat de stier niet op het altaar werd verbrand, op de heilige binnenplaats, maar op een afstand ver van de goddelijke woonplaats, buiten het kamp? Omdat het een “zonde” was, werd hij ver van de heilige woonplaats van God gebracht en met vuur verbrand.

Op gelijke wijze genas Eliza de wateren van Jericho. Zo dicht bij de Dode Zee zouden we veronderstellen dat het water alkalisch en daarmee ongeschikt voor gebruik was. Wat was de remedie? Eliza wierp zout in het water. Dit had het nog slechter moeten maken, maar door de goddelijke chemie maakte het juist het water schoon. Gods wegen zijn anders dan die der mensen. Wij zouden geen zout ter reiniging van zulk water aanbevelen tenzij de Goddelijke Scheikundige dat voorschrijft. Evenzo zouden we niemand aanraden te zondigen, om een vorige zonde te bedekken. Slechts Gods wil en wijsheid kunnen zonde door zonde corrigeren.

Het kruis van Christus is de toetssteen van de waarheid. Als we ondervinden dat het ons geloof bevestigt, behoeven we niet te vrezen dat het onjuist zou zijn. Maar als het dat niet doet, mogen wij wel degelijk onze theologie met wantrouwen en achterdocht bezien.

We willen nu de grote crisis in de loopbaan van Christus beschouwen, geheel los van alles behalve Zijn handelen met betrekking tot God. De houding en daden van de mensen, en Satans vervolging, reserveren we voor een andere keer.

Het is op het eerste gezicht duidelijk dat het laatste deel van de bediening van onze Heer verzwaard werd door Zijn aanstaande lijdenstijd, wat zelfs een botsing tussen Hem en één van Zijn discipelen veroorzaakte. Maar pas als we Gethsémane bereiken wordt de sluier weggetrokken en krijgen we iets te zien van de afschuwelijkheid van het kruis zoals het Zijn gemeenschap met God aantastte. Tot dusver was de wil van Christus in volkomen overeenstemming met die van Zijn Vader geweest. Welliswaar deed Hij niet Zijn eigen wil, maar Hij stemde met vreugde en met Zijn gehele hart met de goddelijke wil in. Maar nu smeekt Hij dat de beker voorbij zou mogen gaan. Zijn wil kwam totaal niet overeen met de wil van God. Maar de wil is niet doorslaggevend. Het hart kan diepere en krachtiger motieven

leveren. Daarom voegt Hij toe, “Niet Mijn wil, maar de Uwe, geschiedde!” (Lukas 22:42).

We behoeven niet eens te vragen of Hij het recht had om de beker te weigeren die God aan Zijn lippen had gezet. God Zelf had de hemel geopend en getuigd dat Hij behagen schiep in Zijn geliefde Zoon. Christus had een ieder uitgedaagd om Hem van zonde schuldig te bevinden en niemand durfde het zelfs maar te proberen. Pilatus trok zijn handen van Zijn zaak af. Hemel en aarde en zelfs de demonen betuigden zijn rechtvaardigheid. Er waren geen gebreken in Hem. Was het dan rechtvaardig, dat Hij zo zwaar moest lijden dat alleen het vooruitzicht al maakte dat er bloeddruppels uit Zijn gemarteld voorhoofd vielen?

We zijn nu niet bezig met de lichamelijke pijn en de schande door mensen toegebracht. Hoe onverdiend dat was zullen we nog zien. Mensen zijn onwetend, zoals Hij zelf verklaarde toen Hij bad, “Vader, vergeef hen, want ze beseffen niet wat ze doen”. (Lucas 23:34). Mensen zijn onrechtvaardig en haatdragend, dus hebben we geen moeite hun houding ten opzichte van de Heilige van God te begrijpen.

We zijn nu uitsluitend bezig met dat meest mysterieuze en verschikkelijkste van al Zijn lijden, het verlies van de gemeenschap, het afgewende gezicht, de actieve vijandschap van God Zelf, dat uit Hem de verweesde uitroep wrong, “Mijn God, Mijn God, waarom hebt *Gij* Mij verlaten?” De verschrikking van die drie donkere uren, toen de Zon van Zijn leven voor Zijn ziel verborgen was, laat zich niet met een pen beschrijven, maar de psalmist vergelijkt het met de kracht van vuur en water en het zwaard (Ps. 22:1,21; 69:1,21).

Dit was Gods handelen met Zijn Zoon. De vraag die nu voor ons ligt is: Was het rechtvaardig? Had Christus zulk lijden verdiend? Was er enige grond, in Zijn verhouding tot God, voor de verlatenheid en wanhoop die Hij verdroeg? Allen zullen toegeven, zelfs een ongelovige zal bekennen dat, indien iemand het tegendeel verdiende, het wel die zachtmoedige en ootmoedige Mens was.

Wij staan dus oog in oog met de grote waarheid, dat God het Hem liefste Wezen van het ganse heelal met gruwelijk kwaad bezocht. God beschikt kwaad, ook daar waar geen directe schuld bestaat.

Het feit dat zonde het heelal was binnengekomen, is op zichzelf geen

reden waarom Christus moest lijden. De straf der zonde komt de zondaar toe, niet de Enige, die nooit door aanraking ermee bedorven werd. (Wij beperken ons nu slechts tot een overweging van de rechtvaardigheid van Zijn zaak en sluiten alle hogere overwegingen even uit.)

Het doet deze waarheid niet te niet als wij zeggen, dat Zijn zaak uitzonderlijk was en dat het duidelijke onrecht (ervan) werd gerechtvaardigd door de gevolgen voor de mensheid en de gehele schepping. Dit is zonder meer waar. En het is juist *die* waarheid waarvoor wij ons inzetten. God gebruikt het kwaad, om een hoger goed te bereiken. Het is het middel, dat Hij gebruikt om Zijn schepping uit de neutrale onverschilligheid tot een actieve en innige beantwoording van Zijn liefde te brengen.

De houding van God ten opzichte van Christus aan het kruis is in werkelijkheid een veel dieper “probleem” dan de intrede van kwaad en zonde in de wereld. Toen het kwaad in de schepping verscheen was de schepping neutraal: goed noch slecht. Zoals het niet iets kwaads verdiend had, zo had het evenmin iets goeds verdiend. Maar zo is het niet met onze Heer. De heerlijkheid, die de Zijne was vóór Hij Zich ontledigde om mens te worden, gaf Hem recht op eer en hoogachting. Het leven dat Hij leefde, het dienstbetoon dat Hij in Zijn vernedering vervulde, verdiende lof en een passende beloning. Er was niet de minste aanleiding voor goddelijke veroordeling.

Indien wij schromen toe te geven, dat het kwaad naar het plan en ter vervulling van Gods doel in de wereld kwam, wat zullen wij er dan van denken hoe Hij Christus behandelde? Christus Zelf wilde de Hem voorgehouden beker niet drinken, toch was dit Gods wil. De smaad en schande, die op Hem gelegd werden tijdens Zijn bediening waren onverdiend. Wij geven toe, dat de mensen Hem gruwelijk onrechtvaardig behandelden. Maar wat moeten wij van God zeggen, die Hem in Zijn diepste nood in de steek liet en vuur van boven in Zijn gebeente zond, ja, sterker nog, *het behaagde Hem Hem te verbrijzelen* (Jes. 53:10). Er was slechts één groter onrecht dan dat Hij een Man van smarten en vertrouwd met leed zou zijn, en dat was, dat Zijn pijnlijkste kwelling Hem vanuit het hart van Zijn God en Vader overkwam!

Laat een ieder, die beweert dat God geen verbinding met het kwaad zou hebben, luisteren naar die vertwijfelde schreeuw van de verlaten en vereenzaamde Zoon: “Mijn God, Mijn God, Waarom hebt *Gij* Mij verlaten?” Ter

rechtvaardiging wijzen wij op de oneindige zegeningen, die daaruit voortvloeiden. Wij kunnen zelfs vinden dat de Lijdende Zelf van de arbeid van Zijn ziel zal zien en verzadigd worden.⁴ En dit is het antwoord dat voor de eerste binnenkomst van kwaad als wel voor het voornaamste voorbeeld ervan volstaat.

Moord is een kwaad van de eerste orde. Op het om het leven brengen van een vijand staat normaal gesproken de doodstraf. Een vriend van het leven te benemen is veel erger, en iemand die zijn eigen geliefden doodt wordt gewoonlijk voor krankzinnig uitgemaakt, want het is een misdaad die te verschrikkelijk is om door een redelijk wezen te worden begaan. Het is deze gedachte die zich aan ons opdringt als wij over Abrahams geloof lezen, toen hij zijn zoon Izaäk offerde. Hij dacht er toen zonder twijfel net zo over als wij, want hij troostte zich met de gedachte dat God, Die in werkelijkheid voor deze duidelijke misdaad verantwoordelijk was, zich over de gevolgen ervan zou bekommeren, want Hij zou Izaäk uit de doden kunnen opwekken. (Gen. 22:16, Rom. 4, Hebr. 11).

Het grootste belang voor ons ligt niet in Abrahams daad, want hij doodde zijn zoon niet echt, maar in het grote tegenbeeld, toen God met Zijn Zoon naar Golgotha kwam. Toen was er geen vervanger, maar het mes van de Vader trof de Zoon Die Hij liefhad, en in Wie al Zijn verwachtingen geconcentreerd waren. Onze opzet in de verwijzing hiernaar is om duidelijk te maken, dat naar iedere menselijke maatstaf, Abrahams voorgenomen daad waanzinnig crimineel was. Het was volkomen zonder rechtvaardiging afgezien van de onthulde wil van God. Wat had Izaäk gedaan om de dood te verdienen? En dat gold nog in sterkere mate voor de Zoon die hij representeerde, waarom zou Hij geslacht moeten worden? Als wij ons onderzoek beperken tot Christus en God in hun vroegere relatie, en zowel de zonde van de mens als die van de schepping, als ook de zegen die tot allen zullen komen door Zijn offer, uitsluiten, moeten we bekennen dat het een tijdelijk onrecht aan het Slachtoffer was. Is niet dit de gedachte die ten grondslag ligt aan het feit ligt dat Hij tot zondoffer [zonde] werd gemaakt voor ons, opdat wij zouden worden Gods gerechtigheid in Hem? (2 Cor. 5:21). Geen mens maakte Hem (tot) zonde, en zeker had Satan niet zo'n loffelijk doel

⁴Jes. 53:11 s.v.

voor ogen. Het was *God* Die het deed, en op zo'n wijze dat het alle andere zonden recht zette en rechtvaardigde.

De gangbare voorstelling van het vervolmaakte universum is er één die nog de littekens en ontsieringen van zonde zal dragen. Maar Gods gedachte is oneindig hoger. Het kruis van Christus heeft alle zonde in rechtvaardigheid, overtreding in gehoorzaamheid, krenking in verzoening, en haat in liefde omgezet.

Tijdelijk, gedurende het aardse koninkrijk, wordt zonde en overtredingen vergeven. Maar uiteindelijk wordt zonde gerechtvaardigd, of gezuiverd. In zichzelf is het misdadig; in combinatie met de misdaad van het kruis, is het een essentiële factor in de onthulling van Gods hart.

Om het nog eens kort samen te vatten: God vereffent zonde met zonde. Elke zonde wordt door de zonde der zonden omgevormd in een daad die essentieel is voor Gods hoogste heerlijkheid en het hoogste goed voor de schepselen. Al de rechtvaardigheid, heerlijkheid en eer die van Christus is, hetzij voor Zijn vleeswording of na Zijn verheerlijking, vormt geen tegenwicht voor zonde. Zijn onverdiende vernedering, pijn, schande en dood zijn voldoende om alle zonde in rechtvaardigheid, heiligheid en zaligheid om te zetten.

4

DE VAL VAN SATAN

De val van Satan is een fundamentele factor in menselijke en satanische theologie. Evenals menige andere onjuiste voorstelling, zoals de natuurlijke onsterfelijkheid van de mens, is het van zo'n vitaal belang voor de geest der dwaling die de gehele theologie doordrenkt, dat niemand het ontbreken ervan in de Heilige Schrift lijkt op te merken. Het ontkennen ervan geldt als godslastering, hoewel God niet heeft gesproken. Als wij eenmaal onze ogen geopend hebben om Gods openbaring op dit punt te onderzoeken, zien we dat dit slechts één van die onjuiste tradities is die aan het Woord van God zijn opgedrongen om de waarheid te verduisteren en te verbergen. Satans "val" is in de Schriften onbekend.

De val van Satan is slechts een andere en ruwe vorm van Gnosticisme, de "kennis, ten onrechte zo genoemd" (1 Tim 6:20), waartegen de geest van God de gelovigen heeft gewaarschuwd. Het is de oeroude poging de verantwoordelijkheid van de toestand van de schepping, zoals wij die kennen, van God af te wentelen en op de schouders van Zijn schepselen te schuiven. De gnostici verdeelden deze verantwoordelijkheid over vele wezens en spreidden zo de schuld. Tegenwoordig is alles geconcentreerd op Satan, de Tegenstander, die onze voorouders in Eden misleidde. Het is bij de gnostici blijkbaar nooit opgekomen, dat deze methode niet alleen onschriftuurlijk, maar ook onwetenschappelijk was; dat wil zeggen, het gaat zowel tegen gezond verstand als tegen de openbaring in. Het probleem werd terzijde geschoven, in plaats van opgelost. Het komt bij de vertegenwoordigers van deze satanische onwaarheid niet op, dat het niet alleen in Gods Woord onvindbaar is, maar evenmin echt bevredigend is in de beantwoording van het omvatte probleem. Als Satan gevallen is, moeten we zijn val kunnen verklaren. De daarvoor verantwoordelijke aanzet moet ofwel vanuit zijn innerlijk, ofwel van buiten gekomen zijn. Vanwaar kwam deze ?

Bij het spreken over Satan, of Tegenstander, zou er al veel gewonnen worden als we de populaire aanduiding "duivel" lieten vallen. Satan is het Hebreeuwse woord voor een *tegenstander* en het woord is als zodanig niet door misbruik bedorven. "Duivel" komt van het Griekse woord *diabolos*, maar het is in het gebruik onherstelbaar bedorven omdat men het ook voor

demonen gebruikte. *Diabolos* betekent *tegenstander* of *lasteraar*. Het is een gewoon zelfstandig-naamwoord, en het wordt dan ook gebruikt voor anderen dan degene die het als titel heeft. Het heeft een goeddomlijnde en leerrijke betekenis, maar “duivel” heeft een heel andere, doch onbepaalde betekenis verkregen.

“De oude slang, welke is de duivel en de satan” (Opb 20:2) is niet bij name bekend, maar door meerdere beschrijvende termen en titels. Hij is niet de enige tegenstander, noch de enige lasteraar, maar is de voornaamste tegenstander van God en Christus, en de opperste lasteraar van God en mensen. Hij is de leider van de oppositie in de goddelijke regering. Het is zijn functie om iedere stap die God zet in Zijn bestuur van het universum te testen, te betwijfelen, te dwarsbomen en te vernietigen.

Laten we eens aannemen dat Adam “Zondaar” genoemd zou zijn. Hoe zou dan deze naam bij hem hebben gepast in de toestand vóór hij zondigde? Als er bovendien geen mededeling van zijn overtreding bij de boom der kennis van goed en kwaad overgeleverd zou zijn, zouden wij dan niet gewoon aannemen dat deze naam al een heenwijzing was naar zijn ware karakter? Adam kreeg recht op de naam zondaar vanaf het moment dat hij werd wat de naam beschrijft.

Evenzo met Satan, de Tegenstander, de oude slang, en de draak van de eindtijd. Hij heeft vele benamingen, maar waar is die welke zijn karakter goedmaakt? Bestaat er één die een aanwijzing geeft dat hij ooit iets anders was dan een tegenstander en een lasteraar? De verklaring dat de Tegenstander zondigt van de beginne, spreekt voor zich, want hij zou geen tegenstander zijn als hij geen zondaar was. Hij moet een andere aanspreektitel hebben gehad als hij eens rechtvaardig was. Dit wordt ons nergens onthuld.

Er bestaat een sterke neiging om de duidelijke onthullingen betreffende Satan te negeren, en een verduisterd, samengesteld beeld van hem te vormen, door hem met elke andere boze geest te verwarren, zoals onze (Engelse) bijbelvertalers dat doen met betrekking tot de demonen. Het motief daarvoor is blijkbaar de wens om te bewijzen dat hij een uitwas aan Gods schepping is, tegen Gods opzet en bedoeling, en ondanks alle voorzorgsmaatregelen binnengedrongen. De eerste stap bij dit propageren is te bewijzen, dat Satan oorspronkelijk volmaakt was, zodat God in het geheel

niet verantwoordelijk voor zijn latere falen is.

De verschillende pogingen om de intrede der zonde in het heelal te verklaren zijn in essentie allen hetzelfde. De moderne systemen, hoewel verantwoordigd elke relatie met het gnosticisme verwerpend omdat dit in de Schrift wordt veroordeeld, zijn er in werkelijkheid toch slechts een fragment van. De gnostici introduceerden het kwaad gradueel. Ze vonden hiervoor een hiërarchie van engelen uit, waarvan de hoogste bijna volmaakt geschapen waren en elke lagere trap iets minder, tot de zonde de mens bereikte. Op deze wijze probeerden zij God te ontlasten van de aanklacht een grote zonde te hebben begaan, maar aldus schreven zij toch een kleine oorspronkelijke zonde aan Hem toe. Natuurlijk bedoelden *zij* dit niet zo. *Zij* meenden Hem van alle betrokkenheid bij zonde te bevrijden.

Moderne systemen zijn niet zo doorwrocht. Wijzend op Genesis 1:2 verzekeren ze ons dat Adams val niet de eerste was. Als wij over Adam heen terugkijken vinden wij een andere “val”. Daar de tegenwoordige breinen gemakkelijker in de war te brengen zijn dan die van de scherpzinnige denkers van de oudheid, schijnt het niet noodzakelijk een nog eerdere “val” uit te vinden enzovoort, enzovoort, tot in het oneindige.

Het herinnert me aan het etiket, dat mijn jeugdige, nieuwsgierige, maar eigenzinnige verstand prikkelde. Op het etiket stond een zelfde fles met etiket afgebeeld, dus moest daarop weer zo’n fles met etiket te zien zijn, enz. Dus haalde ik een loep en ontdekte dat de tekenaar zich er gemakkelijk van af had gemaakt. In plaats van een afbeelding van de afbeelding, had hij slechts een klein vlekje gemaakt. Dat is de manier waarop de theologie probeert de oorsprong van de zonde af te doen. Eerst wordt de zaak zodanig verkleind dat ons waarnemingsvermogen het niet meer kan volgen, en als iemand er beslist op staat een loep te gebruiken, dan ontdekt hij daarin ... een vlek op Gods Wezen!

Het principe is precies hetzelfde als de “wetenschappelijke” filosofie van de evolutie. Eerst verkleint men alles tot een piepklein puntje protoplasma, en dan ... niets! Mannen Gods beweren met recht, dat het dwaasheid is alles op één vorm terug te brengen waarvoor reden noch bewijs bestaat, louter om ons verstand zodanig met geweld te dwingen een theorie aan te nemen, die het zou verwerpen wanneer de zaken binnen de grenzen van het menselijke waarnemingsvermogen worden gehouden. Het is nog

veel dwazer voor degenen die door Gods Geest verlicht zijn, een zelfde gang van zaken te gebruiken in verband met de oorsprong van zonde en kwaad. Het probleem verandert niet hoeveel “vallen” we ook uitvinden, waarvoor de Schrift ons geen machtiging geeft.

Er is nog een ander punt wat we moeten aanhalen als we helder over deze zaken willen zijn. Niet alleen lezen wij niets van een “val” vóór Adam, wij lezen *nooit van de “val” ván Adam*. Laat niemand mijn bedoeling verkeerd begrijpen. Dat Adam zondigde, overtrad, krenkte en een sterfelijk wezen werd, met een veelheid van gevolgen is maar al te waar. Maar God heeft het nooit gepast gevonden dat feit met de term “val” aan te duiden. Normaal gesproken zouden we het gebruik van zo’n gemakkelijke term door de vingers kunnen zien, maar het is een middel geworden om duistere en onschriftuurlijke gedachten over te brengen. Probeer eens om de feiten en gevolgen van Adams “val” op Satan over te brengen en het zal spoedig duidelijk worden dat het slechts een camouflage is om onwetendheid te verbergen. Een terugkeer naar Schriftuurlijke taal zal licht brengen.

Het werkelijke nut van de term “val” ligt in de onbewezen veronderstelling dat zonde altijd van buitenaf is gekomen, zoals in Adams geval, tot een schepsel dat oorspronkelijk zondeloos was. Dit zou zichzelf tegenspreken wanneer het tot zijn logische eindconclusie wordt doorgetrokken. Hoeveel schepselen in die ketting een zgn. “val” meemaakten en de last van zonde aan anderen doorgaven, maakt geen enkel verschil.

Eén moet de eerste geweest zijn. En zo worden wij tenslotte tot de afschuwelijke conclusie gedwongen, dat God de allereerste keer de “rol van de slang” gespeeld moet hebben! Zou dit ons niet moeten waarschuwen om in zee te gaan met deze onschriftuurlijke en onredelijke filosofie?

Indien Satan “viel”, waar is dan het bewijs? Het woord “val” wordt niet gebruikt. Het hopeloze gebrek aan enig bewijs is alles wat bewezen wordt door de verwijzing naar passages welke niemand die nuchter is voor dit doel gebruikt zou hebben.

De favoriete passage om de oorspronkelijke volmaaktheid en de latere “val” van Satan te bewijzen, vindt men in Ez. 28. De “koning van Tyrus”, zo zegt men dan, is een andere naam voor de duivel. Zijn aanwezigheid in Eden is waarschijnlijk het enige wat in die richting wijst. Maar dit bevestigt nog niet dat de slang de koning van Tyrus is. Ons wordt nergens verteld dat

Satan de enige geest was die tot de hof toegang had. Bovendien was het door Ezechiël genoemde schepsel volmaakt op dat tijdstip, want het kan nauwelijks tot de vroegere heerlijkheid van de koning van Tyrus gerekend worden om in die situatie de rol van de slang, de tegenstander van God, te spelen. Dit zou dan zijn “val” na de grote catastrofe van Genesis 1:2 geplaatst hebben, wat zo wordt ons (ook) verteld, daar juist een *gevolg* van is.

De vorst van Tyrus wordt uitdrukkelijk als een man, een menselijk wezen, beschreven: (Ez. 28:2,9). De koning van Tyrus was onder het volk goed bekend en zijn vernietiging was een zaak van algemene verbazing. Hoe kan dit op Satan betrekking hebben? Degenen die de ruïnes van Tyrus gezien hebben, en enig idee hebben van zijn toenmalige heerlijkheid, zullen in deze verzen niets vinden wat te wonderlijk is om werkelijkheid te zijn. Er is niet de minste aanwijzing dat het iemand anders dan de heerser van Tyrus betreft. Indien het betrekking heeft op de *geestelijke* koning overeenkomend met de “vorst van Perzië”, de “vorst van Griekenland” of Michaël, “de vorst van Israël” (Dan 10:20,21), dan is het zeer onwaarschijnlijk dat Satan een klein koninkrijkje als Tyrus zou worden toegewezen, of, welk ander koninkrijk dan ook, want hij claimt alle koninkrijken als zijnde van hem. Waarom zouden we hem zo’n ondergeschikte plaats geven, alleen maar om een bijbelgedeelte te verkrijgen om te bewijzen dat hij eens volmaakt was?

Bovendien, het is altijd goed om na te gaan wat er met “volmaakt” wordt bedoeld in de Schriften. In de Authorised Version worden drie Griekse en zes Hebreeuwse woorden met “volmaakt” weergegeven. Het is de vraag of het *ooit* zondeloosheid aanduidt. Een andere betekenis zou voor deze discussie van weinig waarde zijn. Het woord dat in Ez.28:15 staat, is *thmim*, letterlijk “zonder gebrek”.⁵ Het wordt het meest voor offerdieren gebruikt, die “zonder gebrek” moesten zijn. Noach was “volmaakt” (Gen 6:9) in zijn generatie. Dit betekende zeker niet, dat hij zondeloos was. David zei: “Ik was oprecht (volmaakt) voor Hem!” (Ps. 18:23). Zou dit dan betekend hebben, dat David het lot van al de afstammelingen van Adam

⁵De Engelse Authorized Version geeft dit Hebreeuwse woord weer met: without blemish, complete, full, perfect, sincerely, sincerity, sound, without spot, undefiled, upright, uprightly, whole.

ontliep? Het is duidelijk dat de betekenis is begrensd tot zichtbare gebreken en geen betrekking heeft op innerlijke neigingen. Het is geen zaak van zondeloosheid.

Hetzelfde woord “volmaakt” wordt nog op andere plaatsen gebruikt die gewoonlijk worden aangevoerd om te bewijzen dat Satan zondeloos geschapen werd, zoals Deut. 32:4: “De Rots wiens werk volkomen is”; 2 Sam 22:31 en Ps 18:31: “Gods weg is volmaakt”. Dit spreekt de grote waarheid niet tegen, dat alles uit God is. Er is geen gebrek in de schepping van een schepsel dat volmaakt is toegerust om een deel van Zijn opzet uit te voeren. In deze zin is Satan net zo “volmaakt” als elk ander van Zijn schepselen.

Bovendien was, in het geval van de koning van Tyrus, deze volmaakt-*heid* in zijn *wandel*, tot er ongerechtigheid *in* hem werd *gevonden*. Die ongerechtigheid kwam niet van buiten. Dit was in hem terwijl zijn wegen nog volmaakt waren, zij het nog niet ontdekt. Dit kan van mensen gemakkelijk worden begrepen, maar kan niet op een “zondeloos” wezen worden toegepast. Ongerechtigheid kan *in* zo iemand niet worden *gevonden*, want dat is een vaststaand bewijs dat er al zonde was!

Onze onwetendheid betreffende de geestelijke machten van boosheid heeft ertoe geleid deze allemaal “duivelen” te noemen. Zo noemt de Authorized Version de demonen “duivelen”, en is het algemeen aanvaard om Apollyon, de koning van de reusachtige schorpioenen en de engel van de afgrond en iedere andere boze macht van de onzichtbare wereld, eveneens “duivel” te noemen. Er is slechts één Tegenstander en de velen van de volgelingen van het kwaad onder de hemelingen zijn zijn boodschappers, zoals wordt getoond in de beeldspraak van de draak die een derde van de hemelse heerscharen met zich meesleurt.

Elk koninkrijk en elke regering van de aarde heeft ongetwijfeld een geestelijke “vorst” of overheerser onder Satans heerschappij. Wij zijn van het gezag van de duisternis gered. Maar Satan zelf heeft zich nooit tot slechts één land beperkt. Zijn speciale terrein schijnt het rechtsgebied van de lucht te zijn. Hij is oppermachtig over allen, omdat hij de allereerste was die zich verzette tegen de regering van God. Hij bood onze Heer niet de koninkrijken van Tyrus en Babylon aan als beloning voor aanbidding, maar alle koninkrijken der aarde, want ze waren hem overgegeven.

Zouden we nu het *einde* van Satan overwegen in plaats van zijn begin, dan zouden diezelfde uitleggers ervan hun eigen identificatie absoluut weigeren te accepteren, want in Ezechiël 28:19, wordt zijn praktische vernietiging beknopt als volgt weergegeven: “ ... verdwenen zijt gij — voor altijd”. Vergelijk dit met “en de duivel, die hen verleidde, zal gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheden”. De verandering van “eeuwigheden” naar eonen, verandert de identificatie niet. Er is geen tijdstip in Satans loopbaan waarin hij “verdwenen” zal zijn. Het dichtst daarbij komt de duizend-jarige periode wanneer hij gebonden is, maar het feit dat hij zal worden losgelaten en de grootste menigte van zijn loopbaan in zijn laatste opstand zal leiden, maakt het onmogelijk om deze passage op de Lasteraar toe te passen. De juiste leeswijze “voor de eon” (Septuagint), zou leren dat Satan *vandaag* niet meer levend is! De koning van Tyrus werd berecht voor het oog van diegenen die zijn heerlijkheid kenden.

Het feit dat zo’n passage geheel uit zijn juiste verband moet worden getrokken overtuigt ons ervan dat het achterliggende motief onjuist is. Als Satan zondeloos was van de beginne zou er een duidelijke passage kunnen worden gevonden, en zou een verkeerde niet verdraaid hoeven te worden. Vergelijk de woorden in Ezechiël met die van Johannes. Bij de ene lezen we van de koning van Tyrus, “... onberispelijk waart gij in uw wandel, vanaf de dag dat gij geschapen werd, totdat er onrecht in u werd gevonden” (Eze.28:15). En de apostel werd geïnspireerd te schrijven: “... de duivel zondigt van de *beginne*” (1 Joh. 3:8). Veronderstel dat we abusievelijk zouden zeggen “Adam zondigde van de beginne”. “Nee”, “nee” horen we onze lezers uitroepen. “Hij zondigde niet totdat Eva werd verleid door Satan.” Wat zullen we dan geloven, een verzonnen gevolgtrekking of Gods absolute verklaring?

Ondanks de duidelijke en ondubbelzinnige betekenis, dat Satan een zondaar en moordenaar was van den beginne, verschuilt men zich graag achter de suggestie dat dit begin terug gaat op het begin van de *mens* i.p.v. van het begin van Satan zelf. Het feit dat zo’n verklaring zo’n betekenis niet kan hebben als het wordt toegepast in een willekeurige andere verbinding laat duidelijk zien wat voor een vergezocht en wanhopig argument dit is. Bovendien staan dezelfde uitleggers er op dat al de bewijzen van zonde, zoals de grote catastrofe van Genesis 1:2, aan Satan te wijten zijn! Deze

vonden plaats lang voordat de mens op het toneel verscheen. Satan zondigde dus volgens hun eigen leer, voordat Adam op het toneel verscheen.

Wanneer was “de beginne”? Evenals in de eerste woorden van Johannes’ evangelie is het lidwoord “*de*” afwezig. Het begrip van een absoluut begin valt buiten het bereik van het menselijk begripsvermogen. We kunnen niet terugkijken naar een duidelijk bepaald punt in de tijd en zeggen, “Niets — zelfs God niet — bestond voor dit punt.” Vandaar dat het woord *beginne*, in de Schrift, het bepalende lidwoord heeft — *de* beginne — wanneer de context duidelijk bepaald wat er bedoeld wordt. Indien het lidwoord afwezig is, zoals hier, zouden we waarschijnlijk het onbepaalde lidwoord gebruiken, zoals “een begin”, of wanneer gebruikt voor een persoon, het bezittelijk voornaamwoord, “zijn begin”. Het “begin” wordt altijd begrensd door de onmiddellijke context. Hier wordt dit uiteindelijk vastgesteld door de gebruikte titel. Even lang als de Tegenstander een tegenstander *was*, was hij een zondaar. Dit, zo wordt ons verteld, was “van de beginne”. Geen andere afleiding is mogelijk dan dat zonde begon toen hij begon.

Jesaja’s beschrijving van de koning van Babylon in de nog toekomstige dag van Israëls herstel, wordt eveneens beschouwd als verwijzend naar Satans val in het verleden (Jes. 14:3-20):

How art thou fallen from heaven,
O, Lucifer, son of the morning! vs. 12 Authorised Version

Hoe zijt gij uit de hemel gevallen
gij morgenster, zoon des dageraads vs. 12 NBG en S.V.

Omdat dit nog steeds toekomst is, kan het moeilijk verwijzen naar Satans oorspronkelijke “val”. Op dat tijdstip zal Satan letterlijk uit de hemel geworpen zijn (Opb. 12:9, vergl. Lu. 10:18). Maar deze feiten geven ons geen vrijbrief om deze twee als identiek te identificeren. Er zal een koning van Babylon zijn die zichzelf goddelijke eer zal toeëigenen en die de koningen van de naties zal overheersen, en die koninkrijken zal doen sidderen. Toch is hij een *mens* (Jes. 14:16), en Satan is dat niet.

Bovendien, een onderzoek van de Hebreeuwse tekst zal een ieder ervan overtuigen dat het bewijs voor de titel “Lucifer” (NBG: “morgenster”) buitengewoon zwak is. Het is precies hetzelfde woord dat vertalers als “jammeren” weergaven in Zach 11:2. In de vrouwelijke vorm komt het in

dit zelfde hoofdstuk ook voor, aan het begin van vers 31. In iets verschillende vormen treffen we het tien keer in Jesaja aan, (13:6; 15:2,3; 16:7,7; 23:1,6,14; 65:14 en 52:5) negen maal wordt het met jammeren weergegeven in de N.B.G. vertaling, in de Staten Vertaling 10 maal en eveneens 10 maal (met “Howl”) in de Authorized Version. Er is geen geldige reden waarom Jes 14:12 niet zou moeten worden weergegeven als ... “Jammert, zoon des dageraads, (resp. Howl, son of the morning!)”. De naam Lucifer is een menselijke uitvinding, en zou in de Schriften geen plaats behoren te hebben.

Zijn niet deze vergeefse pogingen om een fundament te vinden voor de oorspronkelijke perfectie van de duivel een stilzwijgende erkenning dat er geen werkelijk bewijs bestaat? Meer dan dat, zijn dit geen wanhopige kunstgrepen om de heldere, ondubbelzinnige mededelingen te weerleggen dat, de Tegenstander zondigt *van de beginne* (1 Joh. 3:8), een mensenmoorder was *van de beginne* (Joh. 8:44), en niet slechts een leugenaar, maar de *vader* ervan is ?

Na ons van de passages te hebben ontdaan die niet met Satan verbonden kunnen worden, zou het goed zijn te onderzoeken of we niet iets hebben overgeslagen wat werkelijk betrekking heeft op zijn oorsprong. Zolang we ons houden aan de titels die hem in de Schriften gegeven zijn — Slang, Tegenstander, en Satan, schuilt hierin geen gevaar. Is er enige heenwijzing naar wie de slang het bestaan binnenbracht?

In Job 26:13⁶ lezen we:

Zijne hand heeft de langwemelende slang geschapen.

Indien dit gezegd werd door één van Jobs vrienden, zouden we behoorlijk op onze hoede moeten zijn dat het niet louter menselijke filosofie is, omdat de Here zei, “want gij hebt niet recht van Mij gesproken zoals mijn knecht Job” (Job 42:7)

Daarnaast moeten we zo zorgvuldig zijn om de vertaling van de vitale uitdrukkingen te controleren. De Revisers⁷ veranderen “geschapen” in

⁶Staten-Vertaling

⁷De Revisers (van 1881) veranderen “formed” in “pierced”, maar hetzelfde woord wordt in 39:1 met rust gelaten “the hinds do *calve*”. Er is meer overeenkomst tussen “form” en “calve” dan tussen “pierce” en “calve”.

“doorboord”⁸, hoewel hetzelfde woord (*calve*) aan het begin van hoofdstuk 39 is blijven staan “Hebt gij waargenomen den *arbeid*⁹ der hinden?” Er is meer overeenkomst tussen “scheppen” en “arbeiden” dan tussen “doorboren” en “arbeiden”, toch is de verandering in die richting gemaakt. Om welke reden? Het Hebreeuwse woord *chul* verwijst naar de *arbeid* (barena-weeën) die de geboorte begeleid (Jes 13:8; 23:4; 26:17; 54:1; 66:7,8). Toen Eliphaz dit woord gebruikte, gaven de vertalers van de Authorised Version het weer met, “De slechte man *arbeidt met pijn* al zijn dagen ...” (Job 15:20) en diezelfde Revisers waren het daar mee eens. Dit wordt, zoals we zullen zien zowel met “scheppen” als met “doorboren” wordt verbonden. Hoe onlogisch “doorboren” is kan worden gezien als we Deut. 32:18 als volgt zouden weergeven: “en vergeten de God die u *doorboord* heeft”. Ze hadden de God vergeten die had geleden in de arbeid van hun geboorte.

Terugkerend tot de Slang, in hoofdstuk 26:13 verklaart Job dat:

Door Zijn Geest heeft Hij de hemelen versierd

Zijn hand heeft gearbeid met de vluchtende slang.

Let op het contrast tussen de opmaak van de hemelen door Zijn *Geest*, en de pijnlijke voortbrenging van de slang door Zijn *hand*. De geest wordt gebruikt voor een intieme en levende relatie, de hand houdt zijn werk op een afstand en suggereert eerder kracht en vakmanschap, dan gemeenschap.

In eerste instantie slaan deze regels natuurlijk op de materiële hemelen. Maar niemand die de sterren heeft bestudeerd en hun relatie met de Heilige Schrift, zal een veel diepere betekenis ontgaan. De sterren worden vaak als beelden gebruikt voor hemelse machten, en in de oude constellaties hebben zowel de Draak (Draconis) als de Slang (Serpens) altijd de Satan van de Schrift voorgesteld. De Staart van de Draak sleepte een derde deel van de sterren mee (Opb. 12:4). Dit bewijst niet dat we hier de goddelijke beschrijving van Satans oorsprong hebben, maar het zegt veel meer dan de passages die gewoonlijk worden opgegeven.

De Septuagint zegt: Doch de sloten des hemels vrezten Hem, en door een bevel executeert Hij de afvallige draak. We zijn niet in staat geweest dit met de Hebreeuwse tekst in overeenstemming te brengen, die in dit geval

⁸Het NBG heeft dit ook gedaan. (Job 26:13)

⁹Staten-Vertaling van Job. 39:4 (Het NBG heeft hier *jongen* vertaald.)

superieur lijkt te zijn, want de context lijkt te roepen om Gods onthulling in de natuur, verleden en heden, niet de toekomst, die niet in het blikveld was.

Maar er is nog een verbinding die alle twijfel doet wegnemen. Niet alleen is de term *slang* (Hebreeuws: nchsh) hetzelfde als de naam van Eva's verleider in de hof van Eden (Gen. 3:1,2,4,13,14) maar Jesaja beschrijft hem in precies dezelfde termen, de *vluchtende slang*, de *snelle slang* (NBG), de *langwemelende slang* (SV) (Jes. 27:1):

Te dien dage zal de HEERE bezoeken
met zijn zwaard, heilig en groot en sterk
de draak, de vluchtende slang,
de draak, de kronkelende slang,
en Hij zal het monster, dat in de zee is, doden.

De context laat duidelijk zien dat dit zal gebeuren wanneer de Heer komt om de verdorvenheid van de bewoners van de aarde aan hen te bezoeken (Jes. 26:21). De band met het twaalfde hoofdstuk van Openbaring is te nauw om te ontkennen. Als Satan die "oude slang" is (Opb. 20:2), wat is er dan tegen dat we hem ook als zodanig identificeren in Jesaja en Job en Genesis? Allen zullen Genesis en Jesaja accepteren. Daar precies dezelfde naam en omschrijvende term zowel in Job als in Jesaja wordt gebruikt kan het bewijs niet duidelijker zijn. De "vluchtende slang" van Job is dezelfde als de "vluchtende slang" van Jesaja. De "vluchtende" slang (Authorised Version: kronkelende slang) van Job en Jesaja schijnt naar de constellatie Serpens te verwijzen, want deze vlucht van de greep van Ophiuchus. De "langwemelende" slang van Jesaja zou de Draak (Draconis) kunnen zijn, die zich door de noordelijke sterren kronkelt.

Openbaring en Jesaja geven ons zijn einde, Genesis en Job geven ons zijn begin. Hij wordt niet geïntroduceerd in de hof als een engel des lichts, hoewel hij zich nu zo voordoet. Hij werd gezien als een *slang*. Job geeft ons zijn oorsprong. De Ene Die de hemelen tooide — *Zijn* hand werd gepijnigd met geboorteweëën toen Hij de slang voortbracht.

Het is goed om op de juiste plaats naar de waarheid te zoeken. Het gericht over Tyrus en Babylon is geen plaats om naar de oorsprong van Satan te zoeken. Job, echter, spreekt over de schepping van het universum en hoe het daarbij toeging. God hangt de aarde op aan het niets. De wolken en de zee zijn alle vertoningen van Zijn kracht. Evenzo, in de hemelen, is

Hij het Die alles gemaakt heeft. Het is een uitweiding van de grote waarheid dat alles vanuit God is (Rom. 11:36).

We zijn nu in staat de eigenaardige term te waarden die de vertalers voor zoveel moeilijkheden heeft gesteld, zodat sommigen het weergeven als *gevormd*, en anderen *doorboord*. De vrouw was niet de eerste die weeën had vanwege zonde. Jahweh leed, toen Satan werd gevormd. Zonde en Pijn treden gelijktijdig op.

Satan heeft zich nu *omgevormd* tot een engel des lichts, en velen van hen die de Heer toebehoren verwelkomen hem als zodanig. Zijn dienaren zijn dienaren van de rechtvaardigheid en doen zich voor als de dienaren van Christus. Deze misleiding is niet groter dan zijn succesvolle binnenkomst in de theologie en heeft vele van de beste dienaren van Christus om de tuin geleid zodat ze geloven dat hij werkelijk oorspronkelijk een engel des lichts is geweest.

5 SATANS GROOTSTE ZONDE

Vrijwel allen zijn het erover eens dat zonde van de duivel is. We zijn hier diep van overtuigd, maar wanneer van ons wordt gevraagd te geloven dat God een zondeloos wezen heeft geschapen dat, zonder innerlijke of uiterlijke oorzaak, de vader van alle kwaad is geworden, komt ons verstand in opstand en levert (Gods) openbaring geen enkele grond voor dit geloof. God zegt “de duivel zondigt van de beginne” (1 Joh. 3:8).

Totdat we zelf deze zaak onderzochten wisten we zelf ook niet beter dan dat Satan in het begin geen zondaar was, maar dit later in zijn loopbaan werd. Toen we onderzochten waarop deze lering gebaseerd is, merkten we al snel de dubieuze *aard* ervan op, alsook het *gebrek* aan schriftuurlijk bewijs ervoor. Alle heldere passages spreken het tegen. In elk van de gevallen worden we verondersteld aan te nemen, dat God sprekend over iemand anders, in werkelijkheid bedoelt dat wij begrijpen dat Hij Satan op het oog had, hoewel Hij, om de een of andere onnavolgbare reden, het meer aan onze fantasie overlaat dan aan geloof.

Het is echter niet van belang *wanneer* hij zondaar werd, maar *hoe*. Een zondeloos wezen zou een of andere beïnvloeding van buiten nodig hebben die maakt dat hij het rechte pad verlaat want anders zou hij niet zondeloos zijn. Alle heldere aanwijzingen van de Schrift wijzen op zijn zondigen “van de beginne”.

Vergelijk dit met Adams geval. De volmaaktheid die Adam had maakte niet dat hij zondigde, zelfs niet toen God niet in de hof aanwezig was. Er was een beïnvloeding van buiten nodig om hem te doen afwijken.

Omdat zonde gedijt op een afstand van God, lijkt het aannemelijk om de oorsprong van zonde aan een terugtrekken van de goddelijke aanwezigheid toe te schrijven. Toch wordt dit niet bevestigd in het verhaal van Adams zonde. Elohim schijnt veel van de tijd afwezig te zijn geweest, toch was er geen neiging tot zondigen tot de beproeвер verscheen. Bovendien zou het scheppen van een wezen dat automatisch zou zondigen als God zich terugtrok, gevolgd door Zijn terugtrekking, zo iets zijn als iemand die een dynamietlading ontsteekt met een tijdschakeling. Als hij een gebouw ver-

woest, is zijn afwezigheid van die plaats op het moment van explosie geen bewijs dat hij het niet heeft opgeblazen.

Zonde leidt tot afstand van God. Adam werd uit de hof verdreven. Kaïn werd weggezonden van de plaats waar de symbolen van de goddelijke aanwezigheid nog steeds waren blijven hangen. Daar dient zonde juist voor. Zonde is bedoeld om vijandschap voort te brengen. Maar het schepsel verlaat de goddelijke aanwezigheid pas *nadat* zonde tussen hen in is gekomen. Zelfs als zonde het resultaat zou zijn van de goddelijke terugtrekking, dan zou die daad een even duidelijke en beslissende factor bij het maken van de eerste zondaar zijn, als een directe schepping zou zijn, en in geen geval God van de verantwoordelijkheid ontslaan.

Omdat zonde in essentie een falen is, is het voor de oprechte geest mogelijk om de oorsprong van zonde terug te voeren via Adam naar de Tegenstander en te zien hoe God de eerste en enige Oorzaak van alles kan zijn zonder de geringste smet op Zijn heilige Naam. In feite *verplichten* zowel gezond verstand als openbaring ons om voor de oorzaak achter Satan te kijken. Openbaring zegt “Alles is uit God”. Gezond verstand zegt dat als God niet overwoog een Satan te scheppen, als de Tegenstander buiten de gestelde grenzen van Zijn plannen zou vallen, dan heeft *Hij* de grootste van alle fouten gemaakt.

Laat uit het definiëren van een zonde als een falen, niet worden afgeleid dat we er lichtvaardig over doen. Eerder het tegendeel. Alleen deze goddelijke definitie is in zijn strekking ruim genoeg om alle soorten en vormen van zonde te omvatten. Alleen deze sluit zowel de Farizeeër als de verschoppeling, zowel het morele als het immorele, zowel het beminlijke als het venijnige, in. De zwaarte en het karakter van zonde wordt door andere termen gedefinieerd, zoals *overtreding*, *wetteloosheid* en *krenking*.

Het is algemeen gebruikelijk bij het verklaren van het kwaad en de zonde in de wereld alles op de duivel te schuiven. Niemand zal, geloven wij, beweren dat de duivel zelf-geschapen is. Hij werd geschapen door God. Als hij tegen Gods opzet en plan zonde en kwaad in de wereld introduceerde, dan *maakte God een fout toen Hij hem schiep*. Dit is zonde. Iedereen die probeert God van de gevolgen van Zijn eigen schepping te vrijwaren, door de schuld ervan op een van Zijn schepselen over te brengen, volbrengt feitelijk precies datgene wat hij probeert te vermijden. We

behoeven niet bang te zijn om dit probleem onder ogen te zien. God is zeer goed in staat Zijn eigen eer te verdedigen. Als het oorspronkelijke plan van het universum geen vijand insloot, zoals Satan bleek te zijn; als zonde een verrassing was waarvoor oorspronkelijk geen voorziening was getroffen; dan, inderdaad, heeft God gezondigd, of gefaald, in de volste kracht van het woord.

Als we, aan de andere kant, God op Zijn Woord nemen, dat alles uit Hem is, en Hij de Schepper van de Tegenstander is, en dat het Zijn opzet was dat dit schepsel niet alleen zou zondigen maar ook anderen in zijn listen zou verstrikken, en dat zonde zal worden verworpen wanneer het doel is bereikt — dan, en alleen dan, kunnen we ervan verzekerd zijn dat God niet gefaald of gezondigd heeft.

Dat God zonde had voorzien voor het haar destructieve loopbaan begon wordt duidelijk vanuit het feit dat Hij tevoren in een offer ervoor voorzag. Waarom zou Hij spreken van het Lam dat geslacht is, *sedert de nederwerping der wereld* (Opb. 13:8, N.B.G.: grondlegging), tenzij Hij zelfs voor die tijd niet alleen het bestaan ervan erkende, maar feitelijk bedoelde?

De Joden hadden een oppervlakkig, kortzichtig idee dat altijd de overhand schijnt te hebben, dat kwaad altijd het resultaat van zonde is. Het boek Job was in hun handen maar niet in hun harten. Toen onze Heer een blind geboren man zag vroegen zijn discipelen hem, “Rabbi, wie zondigde, deze man of zijn ouders, dat hij blind geboren is?” Hij antwoordde, “Noch deze man zondigde, noch zijn ouders, maar het is opdat de werken van God in hem openbaar kunnen worden” (Joh. 9:2,3).

Het karakter van God eist niet dat we de bron van zonde met een mantel bedekken, of in een doodlopende steeg drijven, of op de schouders van Zijn schepselen schuiven. Zulke uitvluchten wekken wantrouwen op en geven geen echte bevrediging. Zodra we eenmaal zien dat Zijn verlangen om Zijn genegenheid te onthullen een achtergrond vereiste en dat zonde een essentieel deel van Zijn plan is, dan is de schepping van een schepsel dat dat deel van Zijn opzet zou uitvoeren geen falen, dus geen zonde. Als het daarvoor geschapen schepsel in die functie had gefaald, zou *dat* het falen zijn. De zonde van de Tegenstander is op zichzelf een bewijs van de zondeloosheid van God.

De eerste aanwijzing van de grote botsing tussen de Tegenstander en

de Christus, Gods Kampioen, wordt gevonden op de eerste pagina's van de openbaring. Zonde had nauwelijks het menselijk terrein betreden of er werd voor haar uitgang gezorgd. Terwijl het Zaad van de Vrouw de Kop van de slang zou kwetsen, zou deze Zijn hiel kwetsen. De kwetsing van de hiel van de Messias is de eerste glimp die we opvangen van het kruis. Het verzekert ons dat, achter het donkere gordijn van Golgotha, achter de haat van mensen, het deze duistere slang was die hun harten beïnvloedde zoals bij de moeder van alle levenden in het begin. (Gen. 3:15).

Twee van de evangelisten doen ons verslag van de verzoeking van onze Heer door de Tegenstander. Na veertig dagen van vasten, zou honger op zichzelf voor voldoende motief hebben gezorgd om Zichzelf van brood te voorzien. Maar de insinuatie dat dit gebrek een bewijs was dat Hij niet de Zoon van God was, leidt Hem niet van Zijn pad van uiterste afhankelijkheid van Zijn Vader af. Hetzelfde argument komen we vandaag vaak tegen. Als God Onze Vader is, waarom zouden we dan *welk kwaad dan ook* verdragen? Waarom zou Zijn Zoon hongeren? Omdat het Zijn liefdevolle wil is dat we van het kwaad proeven, zodat we in staat zijn om van het goede te genieten.

Voor wie goed nadent laat de schaduw, die op Gods karakter wordt geworpen door de schepping van de Tegenstander, zich niet vergelijken met de veel grotere schaduw die wordt veroorzaakt door Zijn gebruik van dit instrument en Zijn medewerking in het uitvoeren van diens oppositie. De Tegenstander kon Job niet raken, omdat God hem op afstand hield. Maar op Satans suggestie breekt Hij opzettelijk Jobs verdedigingen af en zendt Satan op zijn slechtst naar die rechtvaardige man.

En nog groter is onze verbazing wanneer we Zijn Heilige door de geest in de wildernis gedreven zien om door Satan verzocht te worden. De wildernis, de wilde dieren, het veertig dagen durende vasten zijn alle direct van de hand van God en bedoeld om Zijn verdedigingen af te breken als voorbereiding voor de aanvallen van de Tegenstander.

Wanneer we overdenken waar Hij vandaan kwam en Wie Hij was, zouden we dan niet huiveren bij zo'n behandeling? Het was niet louter dat Hij niets gedaan had om dit lijden te verdienen, maar dat Zijn werkelijke verdiensten precies het tegendeel waren van wat Hij ontving. Niet lang daarvoor had de hemel zich geopend om over Hem in het openbaar Zijn Vaders

welbehagen af te kondigen. Dit is werkelijk een veel diepere en veel moeilijker kant van Gods verbinding met het onrecht dan de introductie van zonde in het begin.

De volgende beproeving vindt eveneens zijn tegenhanger in de huidige uiteenzetting. Sommigen proberen ons te laten zeggen, als God kwaad gebruikt om een groter goed te produceren, waarom zouden wij dan niet hetzelfde doen? Sommigen zeggen dat degenen die geloven dat God het kwaad schept ook zouden geloven dat we kwaad zouden doen opdat het goede eruit voort moge komen, en dat is precies wat Paulus veroordeelt. Laat ons opmerken, dat Paulus ervan werd beschuldigd dit te leren. Er was iets in zijn leer dat zo verdraaid kon worden dat het dit zou betekenen. Wij bevinden ons in precies dezelfde positie. We leren dit *niet*, maar er is iets in ons onderwijs dat ervoor kan worden aangezien (Rom. 3:8).

Het zou kwaad geweest zijn van onze Heer om Zich van een vleugel van de tempel te werpen. Afgezien van een wonder, of de tussenkomst van engelen (waartoe Hij was gemachtigd) zou Hij zwaar gewond of zelfs omgekomen zijn. God doet zulke dingen. Hij doodt. Hij beproeft zijn schepselen. Mogen Zijn schepselen Hem beproeven? Dat is het antwoord aan degenen die geen verschil zien tussen Gods gebruik en 's mensen gebruik van het kwaad. De mens heeft het nodig beproefd en getest te worden. Vandaar dat kwaad door God wordt gebruikt. Doch het is slechts ongeloof en ontrouw om iets te doen dat *Zijn* kracht of weldadigheid in twijfel trekt. *Wij behoren geen kwaad te doen, want wij zijn niet in staat er goed uit voort te brengen zoals God dat kan.*

De volgende beproeving was veel subtieler. De koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid behoorden Christus rechtens toe. Hij had aanspraak op die eer. Satan bood Hem aan wat Hij verdiende en door dit te doen, insinueerde hij dat God onterecht de beloning achterhield, die Hem zo terecht toekwam. Wat een kans om de wereld te hervormen en de kwalen ervan te genezen! Maar Hij koos liever kwaad uit de hand van God dan goed uit de handen van de Tegenstander (Mat. 4:1-10).

Deze vorm van beproeving is zo gewoon en zo onverdacht dat weinigen van de dienaren van de Heer niet in bepaalde mate zijn bezweken voor haar invloed. Hun verlangen om hun medemensen te helpen, om de meest veelbelovende koers om Zijn waarheid te verbreiden te gebruiken, om van

werkelijk nut te zijn in Zijn werk, zijn voldoende om het geweten in slaap te sussen van diegenen, die ontsteld en ontmoedigd worden door het vooruitzicht van een hard, vernederend pad in gemeenschap van een God, Die, in het geval van Christus, goed met kwaad scheen te beantwoorden.

Het onderwerp dat we hier behandelen is er een goed voorbeeld van. Hoevelen zullen deze pagina's lezen, overtuigd dat we de diepten van de waarheid hebben gepeild, doch terugschrikken van het pad dat de afkondiging ervan belooft? Kwaad zal de levens binnendringen van ieder van ons, ongewild en onwelkom. Ons lokt geen pad aan waarop geen schaduw van zijn aanwezigheid valt. Als een positie van kracht en invloed opengaat, dan haasten we ons niet om na te gaan aan wie we dat te danken hebben, maar verheugen ons eerder in het vooruitzicht grote dingen voor God en mens te volbrengen.

Hoe vaak zijn we niet teleurgesteld door de woorden, "Als we over deze dingen zouden spreken, zullen ons onze toekomstperspectieven worden ontnomen en zijn onze dagen geteld". Onze Heer werd de grootste gelegenheid en de hoogste eer aangeboden die ooit tot een sterfelijk mens kwam. Het alternatief was een Man van smarten te worden, bekend met verdriet, met het afschuwelijke hoogtepunt van het kruis. Toch overwoog Hij het geen moment. Hij wees het aanbod als een belediging af, en nam Zijn verachtelijke en teleurstellende weg op zich.

Toen Zijn afkondiging van het koninkrijk tot de crisis kwam dat de afwijzing ervan niet langer een vraag was, werd Hij bemoedigd door de sympathie van Zijn discipelen, in het bijzonder Petrus, die stoutmoedig zijn geloof uitsprak dat Hij de Messias was, de Zoon van de Levende God. Toen begon Hij hen de afschuwelijke tragedie te laten zien welke Zijn pad overschaduwde. Petrus, een en al sympathie, wilde daar niets van weten. En, kunnen we zijn gedachte niet begrijpen? Wat had de Heer gedaan om zo'n dood te verdienen? God behoorde Hem het koninkrijk te geven, niet het kruis! Maar onze Heer, die de tegenstand tegen Gods plannen herkende, en de laster van Zijn sympathieën, aarzelt niet om Petrus bij de grote Tegenstander zelf in te delen. Evenals bij de beproeving in de wildernis, werpt Hij alle gedachten aan ontrouw aan Gods liefde van Zich af, en gebruikt Hij voor Zijn onstuimige discipel precies dezelfde woorden die de Lasteraar voor een tijd had weggedreven. "Ga weg, achter Me, Satan!" (Mark

8:33; Lucas 4:8; Matt 16:23).

Het geheim van Israëls afwijzing van hun Messias lag in Zijn aanklacht, “Julie zijn van je vader, de Tegenstander!”. Zonder het te weten werden ze voort geleid door het meester-brein wiens poging om Christus te corrumperen voordat Hij Zijn bediening begon werd verijdeld. Nu Satan het volk tegen Hem heeft gekeerd, trekt hij zijn plan tot zijn grootste zonde — de moord op de Messias. Hij was een mensenmoorder van de beginne. Een mens kan in zijn hart een moordenaar zijn lang voordat hij werkelijk de daad pleegt. Zo ook was Satans daad het resultaat van zijn karakter. Het was altijd zijn bedoeling om zijn Rivaal naar de troon te doden (Joh. 8:40-44).

Het was geen toeval dat de naam “Judas” aan de verrader van onze Heer werd gegeven. Het was ook de naam van de natie, want ze waren allen opgenomen in de stam van Juda. We moeten niet vergeten dat zowel hij als zij werden voortgedreven door een ongeziene geestelijke macht die ze niet konden weerstaan. Judas vervulde zijn gemene plan niet totdat Satan in hem voer. De mensen die onze Heer kruisigden werden voortgedreven door een blinde impuls. Het sluwe, slimme komplot werd uitgewerkt door dezelfde die Eva tot de oorspronkelijke zonde van de mens leidde.

Satan is de zifter van de heiligen. Sommigen schijnen te denken dat hij hen niet kan raken en dat iemand die in zijn strik valt verloren is. Dat was niet het geval met Petrus. Om hem een nuchter oordeel over zichzelf te leren, laat de Heer Satan opzettelijk toe het kaf uit hem te ziften. Aldus vinden we de hoofdrolspelers in de grootste van alle tragedies, het kruis van Christus, onder het bestuur van een ongeziene, duistere geest, wiens duistere ontwerp ze verplicht zijn uit te voeren.

Wie ooit Gods gedachten betreffende zonde wil leren, doet er goed aan de mindere voorbeelden ter zijde te schuiven en de zonde der zonden te bestuderen, het doden van de Zoon van God. Dit draagt alle tegenstrijdigheden die ons verwarren in zich. Petrus klaagde de Joden ermee aan (Hand 2:36). Het was het werk van Satan (Gen 3:15). Het was het behagen van de Heer (Jes. 53:10). In een werkelijke zin was het het werk van mensen, hoewel ze pionnen van Satan waren. In een nog fundamentele zin was het de grootste zonde van Satan. Maar, in absolute zin, was het Gods daad, opgezet zelfs voor de daders maar bestonden. Vandaar dat het van God was

ondanks dat het niet direct van God was.

De gezegende waarheid die we aan het licht willen brengen is dat, wanneer we de grootste zonde van Satan beschouwen, het in volkomen overeenstemming met de feiten zal blijken die we al hebben verzameld over de intrede van zonde. Op Golgotha maakte Satan zijn grootste fout. *Maar deze zonde is, in Gods handen, het correctiemiddel van alle zonde.* Satan, de allergrootste zondaar, speelt, in zijn allereerste daad van zonde, de rol van de priester in het slachten van het Offer dat alle zonde vereffent en afdoet.

Satan probeerde *bewust* de Zoon te vermoorden. De mannen van Israël maakten echter *bewust* plannen om de Messias te vermoorden. Hun gericht moet hierop gebaseerd zijn. Maar werkelijk en absoluut voerden ze de opzet van God uit! Zie hier de wonderbare wijsheid van God. Slechts Eén deed bewust Zijn wil. Hij bad “Niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede!” Maar alle anderen voerden juist door hun tegenspel Zijn vastbesloten raad uit! (Luk. 22:42).

Het kruis is het grote correctiemiddel dat uiteindelijk zal leiden tot de afschaffing van de zonde. Maar het is veel meer dan dat. Het is de diepste onthulling van goddelijke liefde te midden van de grootste tentoonstelling van menselijke en Satanische haat en het doet niet alleen de zonde weg, maar maakt van deze uitwerking ten volle gebruik voor de onthulling van Gods liefde. Al Satans raffinement en haat was gericht op Golgotha. Zonder dat zou er geen kruis geweest zijn, geen schande, geen smaad. En zonder deze zaken zouden we nog steeds een onbekende godheid dienen, en een verontwaardigde God gunstig proberen te stemmen.

Ik zoek geen excuus voor Satan en voel geen sympathie voor zijn vreselijke vergrijp, toch ben ik tegelijkertijd genoodzaakt God vanuit de diepste diepten van mijn wezen te danken voor die meest afschuwelijke van alle vergrijpen, Satans allergrootste zonde. Als we om ons heen kijken en de donkere stroom van zonde zien die mensen meevoert naar de vernietiging, raken we in verwarring en onze filosofie faalt om de plaats ervan in Gods opzet te verklaren. Maar wanneer we onze blik scherpstellen op het grote oerbeeld van alle zonden, het kruis van Christus, worden de donkere wolken uit elkaar gescheurd en valt een goddelijk licht op het toneel dat onze vragen beantwoordt, onze harten tevreden stelt en onze God verheerlijkt. We zien hoe een enkele daad vele aspecten kan hebben, en dat het morele

karakter volkomen afhangt van de relatie die zij onderhoudt met degene die erin betrokken zijn en met Gods onderliggende opzet. Een daad kan tegelijkertijd volslagen Gode vijandig zijn en toch de opzet van God vervullen. Degenen die haar plegen kunnen, in een ondergeschikte zin, beslist *niet* “van God” zijn en toch kan de daad zelf, in de diepste zin, absoluut en zegenend “van God” zijn.

6 DE KENNIS VAN HET GOEDE

Voordat ze zondigden hadden Adam en Eva geen kennis van het goede. Het goede was overal om hen aanwezig, ongemengd met kwaad. Gezondheid, kracht, eer, kameraadschap met elkaar en met God was hun voortdurende bezit en voorrecht. Toch kenden ze niets van de zegen van deze weldaden. Dit leren we uit de naam die werd gegeven aan de boom die de verboden vrucht droeg. In het denken van velen suggereert hij eerder alleen de kennis van kwaad, dan ook van goed. Toch was het bovenal de boom van de kennis van (het) goed(e) (Gen. 2:9, 3:4-14).

Zo wordt ons helemaal aan het begin van Gods openbaring het principe gegeven dat de sleutel vormt tot het oplossen van de grote problemen die ons het meest in verwarring brengen. En wel dit: Onze kennis is relatief: het is op contrast gebaseerd. De kennis van goed hangt af van de kennis van kwaad. Daarom was de boom in de hof niet louter het middel tot het kennen van het kwade, wat we gewoonlijk denken; het was in de eerste plaats het middel tot kennis van *het goede*. Adam en Eva hadden het goede, maar ze realiseerden zich dat niet want ze hadden geen ervaring met kwaad.

In die volmaakte hof van Eden ontbrak het ten zeerste aan het ene element dat het meest dierbaar voor Gods hart was. Adam begreep Gods goedheid niet, ja, kon die niet begrijpen. Er is niets dat wijst in de richting van waardering, dank, verering of aanbidding van de kant van Adam. Hij ontving alles als een vanzelfsprekende zaak en was totaal niet in staat tot onderscheid of respons, zelfs niet ten opzichte van die goddelijke liefde die aan het oppervlak van Zijn goedheid ligt. Als *wij* plotseling zouden worden omgevormd in heerlijke zondeloze wezens en worden overgebracht naar zo'n toneel van landelijke volmaaktheid, zouden we juichen en de bewerker van ons geluk prijzen. Maar Adam deed dat niet. Hij kende geen vreugde, want hij kende geen ellende. Hij kende geen goed, want hij kende geen kwaad.

Dit punt is bijzonder belangrijk, en we onderstrepen het omdat het door iedereen wordt genegeerd en verkeerd schijnt te worden voorgesteld. De hof van Eden is een symbool van volkomen geluk geworden. Ons wordt altijd de heerlijkheid ervan voorgespiegeld, en het geluk van het eerste men-

senpaar is spreekwoordelijk geworden. Toch is er niet de minste reden om aan te nemen dat Adam het zo geweldig vond of het hem toegeschreven geluk genoot.

Alleen het bezit van het goede geeft nog geen kennis of realisering daarvan. Zelfs vandaag, terwijl er zoveel kwaad is om met het goede te contrasten, waarden velen hun zegeningen pas als ze die verliezen. Adam had een perfecte gezondheid, maar wat betekende dat voor iemand die nog nooit zelfs maar van ziekte had gehoord? Hij had voedsel in overvloed, maar het betekende niets voor hem, die nog nooit honger had geleden. Zelfs vreugde sprak hem niet aan omdat hij nooit pijn had gekend.

Het rampzalige tekort temidden van al Edens perfectie was de volkomen afwezigheid van enig teken van lof of dankbaarheid. Geen goed kennend, en volkomen onbekend met barmhartigheid of genade, was Adams hart absoluut niet in staat tot liefde, aanbidding of verering. Gods goedheid ontving niet het minste antwoord, omdat ze onbekend was. Alles wat Hij Adam geschonken had wekte in hem niet de genegenheid waarnaar Hij verlangde, het doel van al Zijn gaven.

Hoe kon dit ernstige gebrek verholpen worden? Er was maar één manier, en daarin was in Gods wijsheid voorzien door de boom die Hij in het midden van de hof plaatste. Hadden Adam en Eva het goede gekend dan zouden ze Gods goedheid als een schat hebben gekoesterd en deze nooit hebben verspeeld door Zijn gebod ongehoorzaam te worden. Echter, toen ze wel van de boom aten, zetten ze juist die krachten in beweging die het gebrek zou verhelpen dat maakte dat ze het deden. Welk een goddelijke wijsheid zien we hier tentoongesteld! Gods zegeningen miskenend, krenken ze Hem door hun daad en tegelijkertijd plaveien ze daarmee de weg naar een waardering die beiden tevreden stelt. Liefde smeed wonderlijke plannen!

Zullen we hier even stil blijven staan bij het feit dat deze oorspronkelijke zonde het archetype is van alle er opvolgende daden van zonde? We kunnen het ons misschien nu niet voorstellen, maar er kan geen twijfel over bestaan bij degenen die een volwassen kennis van God hebben dat zonde nu, evenals toen, de vrucht is van onwetendheid over goed en kwaad en gebrek aan waardering voor Gods gaven. Bovendien zet nu, net als toen, in Gods wijsheid, zonde zelf juist die krachten in werking die tot kennis van

goed en kwaad leiden en naar waardering van God en Zijn liefde.

Licht immers zegt niets, als er geen duisternis zou zijn. Liefde gaat verloren ware er geen haat. Kracht is onbekend waar geen zwakheid bestaat. Wijsheid is afhankelijk van dwaasheid om zich te tonen.

Waar is de luister van de sterren midden op de dag? Hun licht wordt niet gedimd, maar ze hebben geen duisternis om hun heerlijkheid te onthullen. En wij zouden zelfs de zon niet waarderen ware het niet vanwege de wolken en zijn dagelijkse verdwijning. Alle dingen worden gekend door contrast. De kennis van schepselen is niet absoluut, maar relatief.

God heeft niet twee bomen gepland, één voor de kennis van goed en een andere voor de kennis van kwaad. Naar hun aard zijn deze op elkaar aangewezen, en de ene kan niet zonder de andere gekend worden. Laten we voor de goddelijke wijsheid buigen die één boom gepland heeft, zodat het onmogelijk was om het goede te kennen zonder kennis van het kwade.

Wanneer we in gedachten houden dat het Gods grote opzet is om volledig de genegenheid van al zijn schepselen voor Zich te winnen, is het vanzelfsprekend dat het belangrijkste ingrediënt voor het beantwoorden van Zijn liefde .. een kennen van Hem is. Het proces van Gods Zelf-onthulling is het probleem van de eonen. Als God altijd zou proberen om Zichzelf te onthullen, zou Hij nooit slagen in Zijn opzet. Inderdaad, als oneindigheid nodig zou zijn om Hem bekend te maken, dan zouden Zijn schepselen altijd oneindig tekortschieten in zulk een kennis. God spreekt nooit tot ons in termen van oneindigheid, want we kunnen dat niet begrijpen. Hij heeft voorzien in een vastgestelde periode tot Zelfonthulling, welke de eonische tijden worden genoemd. Wanneer deze voorbij zijn, is het proces voltoerd, God is Alles in allen, en alle factoren (zoals zonde en kwaad) die niet langer nodig zijn, worden verworpen en afgedankt.

De grote opzet van God gedurende de eonen is om in een achtergrond te voorzien om Zijn liefde te laten uitkomen. Wat zou het eenvoudigste schema zijn om dit uit te werken? Als we de details weglaten, is alles wat nodig is dat elk van Zijn schepselen, in overeenstemming met z'n capaciteit, zo'n ervaring van kwaad en de vruchten ervan zou hebben dat het hem in staat zal stellen om het goede te waarderen dat God zal schenken nadat de eonen voorbij zijn.

Aldus hebben we de noodzaak en de nuttige functie van het kwaad vast-

gesteld in Gods universum voor de duur van de eonen. We zullen nu de details van het goddelijke handelen in verband met de zondaar beschouwen. De grondslag van het plan is erg eenvoudig. De zondaar ervaart kwaad opdat hij het goede mag kennen. Hij kent het goede opdat hij God zou mogen liefhebben, de Gever van het goede. Het resultaat wordt versterkt, door het kwaad, niet slechts rampen en ongelukken waarover de mens geen macht heeft, maar door het kwaad het resultaat te maken van de zonden van de zondaar, en door hem in te perken met de wet, leidend tot overtreding, en door zonde een eigenschap te geven die de gevoelens van God krenkt.

Niemand kan, of zal, tegenspreken dat God goed zal zijn voor Zijn schepselen na de voleinding — het werkelijke begin van het vervolmaakte universum. Maar die goedheid zou totaal verloren gaan aan schepselen die geen kwaad kennen. Vandaar dat niemand de rechtvaardigheid in twijfel zal trekken van welk plan dan ook om die goedheid effectief en werkzaam te maken door hun harten met dankbaarheid voor God te vullen, en Zijn hart tevreden te stellen in hun beantwoording. Zodat God rechtvaardig is — veel meer dan rechtvaardig — als Hij elk schepsel in een wereld van zonde en verdriet, droefheid en pijn zendt, en als Hij welk middel dan ook gebruikt dat hen de les die onze eerste ouders in de hof leerden inprent. We moeten de kennis van het kwade verwerken voordat we de kennis van het goede kunnen genieten.

Het proces wat God de mensheid laat doormaken, in voorbereiding op hun plaats in de voleinding, is erg complex en ingewikkeld. We kunnen het het beste begrijpen door eerst de grote lijnen te vatten en de vagere details voor latere overdenking te bewaren.

We hebben gezegd dat alles wat absoluut *noodzakelijk* zou zijn voor de verwezenlijking van Gods opzet, de introductie van elk van Gods schepselen voor een beperkte tijd op een terrein van zuiver kwaad zou zijn, weg van God. Doch praktische ervaring leert ons dat zulk een methode een erg lange tijd nodig zou hebben, en naar verhouding magere resultaten zou opleveren. Het mist die grote kracht die de voornaamste factor is in het verkrijgen van alle kennis. Kwaad op zichzelf mist contrast. Het moet worden gezien in het licht van het goede. Onrecht moet worden bekeken in de aanwezigheid van recht. Vandaar dat het eonische bestaan van ieder mens wordt onderverdeeld in drie fasen, gekarakteriseerd door vernietiging, rich-

ten en redding. Hij heeft een vluchtige blik op het kwade in de wereld door de zwakke opflakking van geweten of menselijke rechtvaardigheid tot het hem in de dood insluit. In de opstanding ziet hij kwaad in het licht van Gods rechtvaardigheid. In de voleinding ziet hij het in contrast met Gods redding. Deze drie klassen rusten een ieder toe voor het genieten van Gods goedheid en liefde.

Het is noodzakelijk om op dit punt even stil te staan om Gods rechtvaardigheid op te helderen met betrekking tot Zijn handelen met degenen die niet gered worden voor het moment van de voleinding daar is. Als de gehele mensheid in zonde zou sterven en voor de grote witte troon zou staan om gericht te worden en als niemand zou gered worden voor de voleinding, kan de rechtvaardigheid van Gods weg met hen direct worden gerechtvaardigd, op grond van wat al uiteengezet is. De ware aard van eindeloos geluk is zo dat diegenen het meest van de heerlijkheid genieten, degenen zijn die ook het kwaad tot op de bodem hebben geproefd. Zonde is een noodzakelijke voorloper van en voorbereiding op eindeloos geluk.

Maar er is sterk bezwaar gemaakt tegen de lengte en intensiteit van het lijden als zijnde onnodig en zwaar. Hier kunnen we twee dingen tegen in brengen. De moeilijkheid steunt op de overdreven, onschriftuurlijke indruk van de verschrikkingen en de lengte van het richten en een missen van het juiste zicht op de echte verhouding tot het geluk waartoe het leidt.

Het geluk waarin de eonen de mensheid binnenleiden zal eindeloos zijn. Hoewel absolute oneindigheid praktisch gesproken buiten het bereik van menselijk kennen valt, kan iedere wiskundige ons iets vertellen van de relatieve waarde ervan in een probleem zoals wat nu voor ons ligt. We zullen, om volledig elke mogelijke periode te bestrijken, veronderstellen dat de zondaar gedurende het hele verloop van de eonen lijdt, hoewel zelfs Adam niet zolang kon lijden, want hij kwam pas op het toneel nadat de eonen begonnen waren. En we zullen, om wille van de duidelijkheid, de eonen een lengte van 24.000 jaar geven. Voor ons lijkt dit eindeloos, maar, in verhouding tot de periode na de eonen, is het, letterlijk, zo goed als niets. Voor God is, duizend jaar als een dag voor ons is, wanneer die voorbij is. Voor Hem is het gehele verloop der eonen slechts zoals een maand voor ons is wanneer die voorbij gegaan is.

In het licht van eeuwigheid kan geen enkele periode van lijden, wat de

grenzen ervan ook zijn, buitensporig geacht worden. Maar geen zondaar lijdt 24000 jaar lang. Het is niet eens waarschijnlijk dat de gemiddelde zondaar vijftig jaar lang zal lijden, waarin zijn meegerekend zowel zijn leven op aarde als de periode van het richten. Zodat de periode die we tot nul hebben gereduceerd in verhouding met de oneindigheid, op zijn minst 5000 maal te lang is. Echter, omdat het geen zin heeft om nul door 5000 te delen, zullen we het hierbij laten.

We concluderen, daarom, dat de periode van het lijden van de zondaar, in plaats van buitensporig lang te zijn, ongelofelijk kort is in vergelijking met de onbegrensde van zaligheid en geluk. In deze ontaarde tijd verbinden we alles van waarde met geld. Als een investering van één dollar een miljoen dollar zou opleveren zou niemand zeggen dat de eerste som buitensporig was. Iedereen zou het graag betalen, zelfs als het resultaat niet geheel zeker zou zijn. Niemand zou de juistheid ervan in twijfel trekken zelfs als de dollar verloren zou gaan. De *juiste* hoeveelheid om voor een dollar te ontvangen is ongeveer 6 dollarcenten per jaar, volgens de menselijke maatstaven. Alles daarboven is meer dan rechtmatig.

We moeten vervolgens erkennen dat God de rechtvaardigheid overtreft in Zijn handelen met al Zijn schepselen, en dat Hij gemachtigd zou zijn om de duur van hun lijden veel langer te maken zonder Zijn rechtvaardigheid aan te tasten.

De ernst van het lijden is zo gevarieerd dat het niet verstandig is er op dit punt veel van te zeggen. Het behoort eerder tot het vraagstuk van de mate van richten, en de verschillende heerlijkheden van de uitverkorenen. Toch moeten we een genadige voorziening die de hevigheid van de zonde tempert niet over het hoofd zien. Kwaad maakt mensen ongevoelig en verhard. Als ze de uitermate gevoelige natuur tot het genieten van het goede zouden hebben die de hunne in de verlevendiging zal zijn, zou het geringste contact met kwaad hen doen huiveren. Hun afschuw van zonde zou ondraaglijk zijn. Nu genieten ze bijna, in zekere zin, van de bittere last die ze dragen.

Als God de mensheid in zonde zou laten leven totdat ze de les ervan leren, zou dat een lang en afmattend leven vragen, en mogelijk nooit het gewenste resultaat opleveren. Vandaar dat Hij eveneens de toestand van dood introduceerde, opdat Adam en zijn nakomelingen niet in de zich opstapelende gevolgen van zonde zouden doorleven. Ze zouden oud en ver-

vallen, zwak en blind, kwijlend en idioot worden en doorleven, een levend lijk vol van bederf. Stel je eens voor wat een ziekmakende wereld dat zou zijn als al onze voorouders nog steeds zouden leven met al hun zich voortdurend opstapelende seniliteit en ziekte! Kunnen we niet de wonderbare wijsheid zien die erin voorzag dat het kwaad de mensen sterfelijk zou maken? Kwaad dat uitmondt in de dood is voldoende om de les te leren. De dood is niet slechts het resultaat van zonde. Het is de pauze tussen de ene les en de volgende. Het is de goddelijke methode om de zondaar de zondigheid van de zonde in te prenten, en is het noodzakelijke voorspel voor de opstanding, die de zondaar met een werkelijke ervaring van Gods vermogen, kracht en rechtvaardigheid bekend maakt.

Het richten van de zondaar bij de grote witte troon behandelt het kwaad waarmee hij vertrouwd is op tweeërlij manier. Door contrast met wat recht is wordt de ware natuur ervan duidelijk en door een passende bestraffing zal het kwaad zelf worden tegengegaan. Niemand zou richten (of oordelen) in zijn gewone betekenis met “straffen” moeten verwarren. Mensen “straffen” niet erg genuanceerd en zijn er alleen op uit een toekomstige herhaling van de daad te ontmoedigen. Een kind wordt op school als hij zijn werk niet goed doet “gestraft” door het tijdens de pauze binnen te houden, terwijl frisse lucht en beweging nu juist de noodzakelijke correctiemiddelen kunnen zijn. We moeten God niet zulke dwaasheden ten laste leggen.

Gods gerichten of oordelen leggen, zoals duidelijk is geworden vanuit die welke al hebben plaatsgevonden, straffen op die de oorzaak achter de overtredingen corrigeren. Zo was Adams overtreding het gevolg van zijn gebrek aan waardering van Gods gaven. Hij kreeg de beschikking over bloemen, vruchten en eten zonder moeite of inspanning. Vandaar dat hij gedoemd is tot zwoegen en ontmoediging bij het bewerken van de grond, opdat hij oprecht dankbaar zal worden voor Gods aanhoudende liefde. Dit principe is altijd aanwezig in goddelijk richten. Het is in feite, inherent aan de term, want richten (of oordelen) is dat wat het verkeerde rechtzet.

Als dit niet zo was, zou het moeilijk zijn om Gods motief te verklaren voor zulk een reusachtige tentoonstelling van kracht welke de opstanding der doden met zich meebrengt, en de wonderbaarlijke vertoning van rechterlijke macht, bij het wijzen van hun vonnis. Door contrast met het correctiemiddel zal de zondaar bij iedere beslissing zijn kennis van kwaad

vermeerderen, als op geen enkele andere manier mogelijk zou zijn. Het richten van zijn eigen zonden en die van alle anderen zal de school zijn waarin zijn kennis van kwaad enorm zal toenemen.

De uiteindelijke voltooiing van de kennis van het kwaad wordt altijd gevonden door het in nauw contact te brengen met de hoogste vorm van goed. De redding van de mensheid bij de voleinding is de laatste les in goed en kwaad. De lessen van het kwaad die door ervaring zijn geleerd worden nu bekrachtigd door de verwerkelijking van een goed waarvoor hun lijden hen heeft voorbereid. De God Die hun Schepper en Richter was geweest wordt hun Redder. Zij zijn klaar om van Zijn liefde te genieten en Hem het antwoord te geven dat de basis is van eeuwig geluk. In dit licht kunnen we zien hoe God rechtvaardig is terwijl hij zo handelt met Zijn schepselen, en Zijn schepselen worden uiteindelijk betreffende hun zonde gerechtvaardigd.

Tot zover hebben we ons tot de meest elementaire principes in het schetsen van Gods behandelen van en handelen met de mensheid beperkt. Het onderwerp van redding is nauwelijks genoemd, in het bijzonder het onderwerp van eonische redding, want de ongelovige heeft geen redding gedurende de eonen. Hij wordt pas gered aan hun einde ervan. Voordat we ons gaan bezighouden met eonische (“eeuwige” of “altijdurende”) redding, is het noodzakelijk om een weinig op de aard van de redding van de ongelovige in te gaan.

In eerste instantie zijn we geneigd, wanneer we van Gods grote opzet om alle mensen te redden horen (1 Tim. 2:4), om hun lijden door dat van Christus te vervangen. Er is ons verteld dat Hij onze straf droeg, en we gaan ervan uit dat zij worden gericht voor hun eigen zonden, en daarom geen redder nodig hebben.

Maar dit is verre van de waarheid. Het richten kan de zondaar corrigeren maar het geeft hem niet de kracht om zijn zonden, tegen andere mensen of God begaan, ongedaan te maken. De moordenaar zou het buitengewoon afschuwelijke van zijn misdaad kunnen leren, maar hij kan het leven dat hij nam niet teruggeven. De Godslasteraar kan geleerd hebben zijn zonde te verafschuwen, toch zal zijn eigen lijden, hoe groot het ook moge zijn, zijn overtreding niet uitwissen. Als richten het voor alle mensen mogelijk maakte hun fouten recht te zetten zou het niet worden gevolgd door, of be-

ter eindigen in, de tweede dood. De mensheid leert volledig de les van het kwaad, doch tijdens het leren, ontdekt ze zichzelf als hulpeloos slachtoffer van de dood. Dit is inderdaad de climax van het kwaad. Dit toont de uitermate zondigheid van de zonde. De zondaar, hoewel uit de doden opgewekt, merkt dat hij rechtens ongeschikt is om te leven en gaat de tweede dood in. Juist hier komt de behoefte aan een Redder tevoorschijn. Hij moet Iemand zijn die veel meer kan doen dan de straf van de zonde dragen. Als Hij eenvoudig een “plaatsvervanger” voor de mensen was geworden en hun zonden op Zich had genomen, dan moest Hij niet slechts sterven, maar, net als bij degenen die in de tweede dood zijn, zou er geen terugkeer tot leven mogelijk zijn behalve door een andere Redder. Christus is niet alleen maar “plaatsvervanger” om de “straf” in “plaats” van de zondaar te dragen. Hij stierf *voor*, of *ten behoeve van* de zondaar. Hij verandert zijn zonden in daden van gerechtigheid. Dit is rechtvaardiging. Hij roept het slachtoffer van de moordenaar terug tot leven, geeft terug wat de dief heeft gestolen, en oogst goed uit het kwaad wat hen veroordeelt.

Tot zo ver hebben we onszelf beperkt tot het contrast tussen goed en kwaad en het basisprincipe dat beide noodzakelijk zijn voor de kennis van één van beide. Hetzelfde principe van contrast wordt telkens weer gebruikt in het complexe proces dat gedurende de eonen de overhand heeft. Zoals in de natuur activiteit en passiviteit de werkelijkheid bepalen ten einde de oneindige verscheidenheid die we in de wereld zien voort te brengen, zo worden goed en kwaad gebruikt in eindeloze combinaties en contrasten om de enorme verscheidenheid van Gods wijsheid en de onuitputtelijke bronnen van Zijn liefde naar voren te brengen.

Alle eonen worden gekenmerkt door de aanwezigheid van kwaad, dat er niet was voor ze begonnen en niet zal zijn wanneer ze (eenmaal) eindigen. Toch zijn de eonen zelf in twee klassen onderverdeeld, sommige ervan zijn kwaad, terwijl andere *verhoudingsgewijs* goed zijn. De volgende eon, waarin het millennium valt, houdt het kwaad in bedwang, en de daaropvolgende, de laatste eon, scheidt het af en drijft het uit. In tegenstelling met deze twee, zijn de huidige eon en die voor de zondvloed de kwade eonen. Het geheim van het verschil is niet ver te zoeken. In de eersten is Christus afwezig, of, wanneer aanwezig, wordt Hij gekruisigd. In de laatste twee zit Hij op de troon en wordt het kwaad onderdrukt of tegengewerkt.

De vraag komt op hoe God volkomen onpartijdig in Zijn handelen met de mensheid kan zijn, wanneer de ene mens zichzelf in Sodom bevindt en een ander het voorrecht heeft om de Heer Zelf te horen? Het antwoord hierop ligt in de billijkheid die Gods richters-troon zal kenmerken. Het zal draaglijker zijn voor Sodom en Gomorrah dan voor de steden die de Heer gedurende Zijn aardse bediening bezocht. Het richten zal worden verzacht doordat kansen en omstandigheden in aanmerking worden genomen (Mat. 10:15).

Voor sommigen is het een groot probleem, dat God in Zijn genade, enigen voor eonische redding uitkiest, zodat ze het richten in het geheel niet binnenkomen. Is het rechtvaardig van Hem om hen te bevoordelen en anderen, evenzeer onverdiend, voorbij te gaan? Waarom zou een of andere trieste zuiplap redding verkrijgen en eonische heerlijkheid wanneer een zuivere en vrome mensenvriend (die Christus niet kent) in het gericht komt?

Zelfs van de menselijke kant bezien is de *rechtvaardigheid* ervan duidelijk. We zijn echter kortzichtig, we moeten dit contrast niet de conclusie die al is vastgesteld laten vernietigen, namelijk dat de mensenvriend niet zal worden blootgesteld aan enige onrechtvaardigheid. In het gericht zal hij ontvangen naar wat hij echt verdient, en wel op zo'n manier dat hij zelf de billijkheid ervan zal erkennen en ermee in zal stemmen. Meer dan dat, bij de voleinding zal hij uiterst dankbaar zijn, in zijn mate, voor het richten van zijn vrome zonden. *Hij* zal op die dag geen aanklacht tegen God indienen. Waarom zouden wij, met een balk in beide ogen, proberen een schijnbare vlek in die van God te verwijderen?

God is niet tevredengesteld, noch is het voldoende voor Zijn doel om de buitensporige diepten van Zijn liefde te onthullen, om alle mensen te redden bij de voleinding. Het contrast is niet groot genoeg. De onderscheiding niet scherp genoeg. Zo'n weg zou diepten onontdekt laten, schuilhoeken ononthuld. Dus stelt Hij voor om het goede met het beste te vergelijken. De rechtvaardigheid van zo'n weg wordt duidelijk gemaakt door onze Heer in Zijn gelijkenis van de arbeiders in de wijngaard. Recht eist het betalen van een juist equivalent. Doch dit belet God niet om vrij te *geven* wanneer Hij dat verkiest (Mat. 20:1-16).

God zal meer dan rechtvaardig zijn voor *allen*. Het is slechts de latente

indruk dat Hij niet rechtvaardig is voor ongelovigen, de niet-uitverkorenen, wat de suggestie wekt dat er een element van partijdigheid zit in Zijn genade voor de weinigen. Na te hebben voorzien in een volledige verantwoording met al Zijn schepselen, wat goed is, stelt God voor om de rijkdom van Zijn liefde, wat beter is, en de allesovertreffende rijkdom van Zijn genegenheid, wat het beste is, te tonen. In feite, is het dit laatste wat Zijn doel is geweest in al het andere, alleen is er een piramide van liefde nodig om de top op te richten.

Om te beginnen, door welk proces redt God nu mensen? Is het niet in essentie, precies hetzelfde proces als dat wat de ongelovige zal redden in de toekomst? Zij worden in de aanwezigheid van de grote witte troon gebracht en leren Gods gerichten over hun zonden. Wij worden in Zijn aanwezigheid gebracht op Golgotha en leren dezelfde les door Hem Die daar leed. Geen enkel toneel in het gehele universum van tijd of ruimte zal ooit de afschuwelijkheid van zonde tentoonstellen als het kruis van Christus dat doet. Zelfs de grote witte troon met zijn tentoonstelling van de zonden van myriaden van de mensheid, zal het niet evenaren. We weten wat zonde is, niet slechts door onze eigen trieste ervaring, maar door de plaats die het Hem gaf. Hij was de Hoogste van de hemel. Het maakte Hem de laagste van de aarde. Hij was het leven en het licht van allen. Het plaatste Hem in de duisternis van de dood. De paal waarop Hij werd genageld is de ware boom waar we de kennis van goed en kwaad kunnen verwerven. Als we dit kennen, welke noodzaak is er voor ons om het gericht binnen te gaan?

Maar het kruis onthult veel meer dan het richten. Het kwaad wordt overschaduwd door het goede. De levende en de verbijsterende contrasten tussen de grenzeloze liefde van God en de miserabele slechtheid van de mens maken het zowel het richten als de voltooiing voor allen die hun blik erop laten rusten. Hij is onze Richter en onze Redder tegelijkertijd, en we treden in een voorsmaak van de zaligheid die uiteindelijk al Gods schepselen zal omarmen.

In Gods handelen in de verschillende huishoudingen zien we de enorme waarde van contrast, met als doel een piramide op te bouwen om uitdrukking te geven aan Zijn genade. God riep niet alle naties, maar koos er één als het onderwerp van Zijn gunst. Met dit als een achtergrond, keert Hij Zich tot de verachte vreemdelingen wanneer Zijn gekozenen afvallen.

Door de hoogste eer te bewijzen aan diegenen die het het minste verdienen, is Hij er ten slotte in geslaagd voor het aanschouwelijk onderwijs te zorgen waardoor niet alleen de mensheid, maar ook de hemelse sferen, de gulheid van Zijn liefde kunnen leren kennen en zich daarin vermeien.

God Zelf plantte de boom van kennis van goed en kwaad in het midden van de hof van Eden. Daar beide waren samengevoegd in één enkele boom, was het onmogelijk voor Adam om goed zonder kwaad te kennen. Het contrast tussen die twee is het enige middel dat het schepsel heeft om te komen tot de realisatie van Gods goedheid en de waardering van Zijn liefde. Hierom zijn zonde en kwaad het universum tijdelijk binnengedrongen. Hun aanwezigheid is verbijsterend, maar hun verblijf is kort, en hun uiteindelijk effect: niet alleen de kennis van goed, maar ook het vreugdevolle contact met en de aanbidding van de God van alle goed.

7 DE GROOTSTE FOUTEN VAN DE MENS

Twee grote fouten ontsieren de weg van de mensheid gedurende de eonen: Adams overtreding in Eden en Israëls moord op de Messias op Golgotha. Het is niet onze bedoeling om hier iets van af te doen, maar om een frisse kijk te krijgen vanuit het standpunt van Gods opzet. We hebben te lang gekeken naar de menselijke kant van zonde. Het heeft onze ogen verblind en onze harten verhard. We moeten Gods gedachten erover leren kennen. We behoeven er niet voor terug te deinzen om Hem met zonde te associëren. Zijn Zoon wandelde onbevlekt temidden van haar meest gemene vormen, toch herautte het slechts Zijn heiligheid.

De vaak-herhaalde vraag, “Zou God Adams zonde kunnen hebben voorkomen?” kan worden beantwoord met een nadrukkelijk “Ja!” Meer dan dat, God kon hem als niet in staat zijnde te zondigen hebben geschapen, maar Hij maakte het niet alleen mogelijk voor hem om te overtreden, maar onmogelijk voor hem om anders te doen. Adam overtrad bij de eerste test. We aarzelen niet te geloven dat Adam, evenals geheel zijn nageslacht, besloten werd onder hardnekkigheid, zodat hij binnen het bereik van Gods ontferming zou mogen komen. (Rom. 11:32).

Met alle respect moeten we volhouden dat als het Gods opzet en bedoeling was om Adam zonde-bestendig te maken, dat dan niet alleen Adam, maar God Zelf, gefaald heeft. Als een uitvinder een machine bouwt die bij de eerste test kapotgaat, aarzelen we niet hem een mislukking te noemen. Bovendien, als de eerste poging zo ongelukkig was, welke grond hebben we dan om te vertrouwen op Zijn toekomstige prestaties? Dit is een ernstige zaak en die erop neer komt dat Adam de onderliggende opzet van zijn Schepper vervulde, of we hebben een God die deze naam niet waardig is.

Dat het binnen Gods vermogen lag om voor een mens te zorgen die, niet alleen de milde verleiding van de hof, maar zelfs de zwaarste druk van de zonde kon weerstaan, wordt overtuigend getoond in het geval van Christus. Ja zelfs, hier zorgde Hij voor een Man die niet alleen in staat was onbevlekt te leven op een toneel van gemene zonde, en de aanwezigheid ervan in anderen te verdragen, maar in staat was te buigen voor de wil van God en de vernedering en morele schande voortvloeiend uit het feit dat Hij

de plaats van de zonde zelf in nam, kon verdragen, en er onbezoedeld en onbevlekt door kon komen in Gods ogen.

Als Adam nooit gezondigd had zou hij een neutrale, een met waarneming uitgeruste kluif aarde zijn geweest, ongeschikt voor de kameraadschap van zijn Schepper. Van één ding kunnen we zeker zijn. Hij zou nooit kwaad hebben gekend. En we kunnen er even zeker van zijn dat hij nooit goed zou hebben gekend. Hij zou God niet hebben vervloekt vanwege de zonde, noch zou hij Hem hebben gedankt voor Zijn weldaden, noch Hem hebben aanbeden vanwege Zijn genade. Hij zou volkomen hebben gefaald om het doel van zijn schepping te vervullen. We moeten ons altijd in acht nemen dat de boom van de kennis van goed en kwaad een dubbele functie had. Niemand vergeet dat hij de kennis van kwaad bracht. Maar hij was in de eerste plaats de boom van de kennis van goed. Adam had geen waardering voor het goede waarmee hij werd omringd. Omdat hij niets anders kende, was het geen goed voor hem. Hij ontving het als een vanzelfsprekende zaak, zonder een gedachte van dankbaarheid.

Adam kon onbeperkt hebben doorgeleefd in zo'n ongewaardeerd paradijs, maar dat zou een onnoemelijk verlies voor zichzelf en Zijn Schepper zijn geweest. Hij zag alleen Gods hand, Zijn hart bleef verborgen. Er moet een of ander middel worden gevonden om een antwoord van Adams hart op de Goddelijke verlangens op te wekken. Hij moet leren om het goede te waarderen. Hoe kan dit worden bereikt?

Het is opvallend en vol van betekenis, dat de boom waarvan Adam at geen latere overweging van God was. Adams negeren van het goede leidde niet tot het planten ervan. Hij was al volgroeid en vruchtdragend. Bovendien was hij niet verborgen in een uithoek, in ondoordringbaar struikgewas, onbenaderbaar en onaantrekkelijk. Hij stond juist in het midden van de hof, toegankelijk en in elk opzicht begeerlijk. Als het er alleen om ging Adam te weerhouden de vrucht ervan te eten, had hij eenvoudig verwijderd kunnen worden. Of nog eenvoudiger, hij had nooit geplant hoeven worden. God alleen was verantwoordelijk voor alle omstandigheden van Adams overtreding.

Maar het is van nog grotere betekenis dat hij twee onscheidbare functies in zich verenigde. Misschien zouden wij liever één boom hebben gehad om de kennis van het goede te leren en een andere om ons in de kennis van het

kwade in te wijden. Doch dit is vanuit de aard der dingen onmogelijk. Wij kunnen proberen ons een idee van licht te vormen zonder duisternis erbij te betrekken, maar dat blijkt onmogelijk te zijn. Licht kan alle duisternis verdrijven, doch *het kennen ervan* steunt op z'n tegenpool. Evenzo kan door menselijke wezens het goede niet worden gekend los van het kwade.

De functie van het kwaad in de wereld is om waardering voor het goede bij te brengen. Het is Gods achtergrond waartegen Hij Zijn genade des te beter zal doen uitkomen. We zeggen niet dat kwaad noodzakelijk is voor het *bestaan* van het goede, want dan zou het altijd hebben bestaan en altijd aanwezig blijven. Kwaad is een les die, eenmaal geleerd, geen herhaling behoeft. Door de zwartheid ervan zal het de stralen van altijddurend geluk verhelderen lang nadat het verdwenen is.

Bovendien beging Adam geen misstap zo lang hij alleen was, voordat Eva hem als hulp werd gegeven. Wat hij miste was geestelijk onderscheidingsvermogen. Hij was onbekend met Satans woorden en wegen, anders zou hij niet hebben toegegeven aan het verlangen het lot van zijn vrouw te delen. Adam werd niet verleid door zonde. Hij werd niet misleid door de verleider (1 Tim. 2:13,14). Het was niet zo maar een excuus toen Adam zei, "De vrouw die Gij mij gegeven hebt, die heeft mij van de boom gegeven en ik heb gegeten." SV Hij had bewust deel aan haar zonde en overtreding en krenking. Hierin was hij een type van de Tweede Mens, Die geen zonde kende, doch zonde werd vanuit liefde voor de Zijnen. Het was fout dat hij naar zijn vrouw luisterde, maar het was een diepgaand bewijs van zijn genegenheid, want hij was liever bij haar in zonde met alle gevolgen daarvan, dan alleen in onberispelijke eenzaamheid (Gen 3:12,17).

Evenmin was de verdediging van de vrouw alleen maar een excuus. Door schepping was zij niet de gelijke van de beproever. Volkomen aan zichzelf overgelaten zou ze nooit hebben gedacht aan ongehoorzaamheid. Heel belangrijk in de eerste misstap van de mens en dat moeten we niet vergeten is, dat het vlees van zowel Adam als Eva slapend was. Afgezien van invloeden van buiten, zouden ze nooit een fout hebben gemaakt. Maar daarover hadden ze geen macht. We beseffen diep van binnen dat Adams zonde de mensheid in een positie heeft geplaatst waar zondigheid aan hen wordt opgedrongen zelfs nog voordat ze een wil hebben. Zo was ook Adam omringd door krachten die hem overweldigden.

De stelling dat Adams zonde Gods onderliggende opzet vervulde in de schepping lijkt in conflict te zijn met de instructie dat hij niet van de boom van kennis van goed en kwaad mocht eten. Dezelfde schijnbare tegenspraak loopt door de gehele Schrift, maar wordt het duidelijkst zichtbaar in het kruis van Christus. Niemand zou eraan denken om zijn moordenaars vrij te spreken op grond van het feit dat het Gods wil was dat Hij moest lijden. Er kan geen twijfel over bestaan dat alles wat zij deden in overeenstemming was met het vaste raadsbesluit en de voorkennis van God, gevormd lang voordat zij ook maar bestonden. Maar zij begrepen Zijn opzet niet en handelden er volkomen onafhankelijk van. De grote heerlijkheid van Gods wijsheid wordt getoond in de manier waarop Hij Zijn wil uitwerkt door middel van de onwetendheid en tegenstand van Zijn vijanden. Christus gekruisigd laat de volkomen nutteloosheid zien van het tegenwerken van God, want Hij heeft onze maat en weet wat wij zullen doen, en heeft overeenkomstig Zijn plan getrokken. Laten we toch altijd Gods opzet gescheiden houden van het proces dat wordt gebruikt in de verwezenlijking ervan.

Sommigen zullen dan zeggen dat God Adam een verbod oplegde opdat hij het zou overtreden. Precies. Later gaf Hij Israël een wet, door Mozes. Ook zij dachten dat Hij bedoelde dat ze haar zouden houden, en in een fataal moment van zelfverzekerdheid, beloofden ze dat te doen. Maar ons wordt duidelijk verteld dat de wet werd gegeven tot een volkomen ander doel — dat de zonde een onmatige of buitensporige zondaar kon worden. Als de wet gehouden was, zou het doel waarvoor ze ontworpen was niet bereikt zijn. Evenals de wet die op Adam werd gelegd, ging ze vergezeld van een vloek. Zegen komt door de vloek, en niet door het houden van de wet (Rom. 7:13).

Het zal daarom duidelijk worden, dat de aanwezigheid van zonde in het universum geen fout van Gods kant is, maar een deel van Zijn plan om de harten van Zijn schepselen te bereiken. Zodra we proberen om de verantwoordelijkheid voor de zonde van Zijn schouders op die van welk van Zijn schepselen ook te schuiven, of het nu Satan of Adam is, dan betrekken we Hem inderdaad in de zonde, wat het fundament van alle toekomstige heerlijkheid aantast. Als ook maar één enkele van Zijn schepselen niet aan de opzet van zijn bestaan voldeed en aan Zijn bestuur zou ontsnappen, wat zal dan een nog grotere opstand tegenhouden? Dan zal God worden

onttroond, en zal chaos en verwoesting heersen.

Maar wij moeten niet tevreden zijn met het herleiden van zonde tot de opzet van God zonder iets te ontdekken van de plaats ervan in die opzet, want juist dit geeft Hem eer en brengt zegen aan ons hart. Als God slechts kwaad en zonde *toestond*, zouden we uiteraard kunnen afleiden dat het eerder een belemmering dan een hulp voor Zijn bestuur is. Bovendien zou dat inhouden dat Hij er niet de hand in zou hebben en dat Zijn hart er niets van verwachtte.

Evenals de aard van zonde ons verstand rust geeft met betrekking tot de oorsprong ervan, zo heelt de aard van God onze harten met betrekking tot het doel ervan. Nu we weten *hoe* zonde binnentrad, is het niet moeilijk te ontdekken *waartoe* zij kwam. Zonde werd opzettelijk door God geïntroduceerd om als achtergrond te dienen voor het tonen van Zijn karakter en eigenschappen. Hij plantte de boom, Hij gaf de vrouw, Hij introduceerde de slang. Alle factoren die Adam er toe brachten te zondigen, direct of indirect, kwamen van Zijn hand.

Maar Zijn wijsheid en Zijn opzet worden het duidelijkst zichtbaar in de eigenschappen waarmee Hij de zonde bekleedt zelfs nog voor deze is begaan. Is ze bedoeld om Zijn rechtvaardigheid te openbaren? Dan moet Hij haar het breken van een belemmerende wet maken. Is ze bedoeld om Zijn genegenheid te tonen? Dan moet Hij haar het verbreken van vriendschap maken. Het is omdat Adams zonde, of fout, tegelijkertijd zowel een overtreding als een krenking was dat ze het middel tot openbaring wordt, niet alleen van Zijn hand, maar ook van Zijn hoofd en Zijn hart.

Houden we onze nauwkeurige definitie van zonde voor ogen, dan zouden we feitelijk God aanklagen, dat wil zeggen, Hem beschuldigen van (doel)missen, indien we zouden willen volhouden dat Adams zonde los van Zijn opzet stond. Als het Gods bedoeling was dat Adam zondeloos zou blijven, als God hem schiep in de veronderstelling dat hij heilig zou blijven, dan maakte Hij een ernstige fout, Hij zondigde. Maar als Adam, in zijn zonde, Gods opzet vervulde, dan bewijst juist de zonde van Adam de zondeloosheid van God.

Wij dan zijn er zeker van, dat zonde, falen of doelmissen, nooit enige ruimte in God Zelf had. Maar we kunnen dit standpunt alleen volhouden als we erkennen dat zonde een plaats in Zijn opzet heeft. Als zonde een in-

dringer is, ongewenst, in de war sturend, en eeuwig, dan was het “toelaten” ervan in het universum de allergrootste fout.

Zonde, herhalen we, is falen, het doel missen. Als God de redding van allen wil, en, vanwege krachten buiten Hem, niet in staat is het verlangen van Zijn hart te verwerkelijken, maar de overgrote meerderheid, of zelfs maar een overblijfsel, in eindeloze kwelling stort, dan zou dat niet alleen de zondigheid van Zijn schepselen bewijzen, maar het zou aan het hele universum tonen dat Hij het doel dat Hij Zichzelf had gesteld niet had bereikt, en daarmee zou Hij de grootste van alle zondaars zijn.

Volgens de ijdele filosofie van mensen wordt het verkeerde gerechtvaardigd door het goede. Maar goeddoen is neutraal. De man die al zijn rekeningen stipt betaalt, verwacht niet dat dat een oude schuld vereffent. De boekhouder die een fout maakt wordt niet gedekt door de correctheid van al het andere. Als een fout onherroepelijk is geworden, kan hij misschien de zaak nog recht zetten door een andere fout te maken om de eerste op te heffen. In Gods grote boekhouding wegen de zonden van Zijn schepselen bij lange na niet op tegen het werk van Degene die voor ons tot *zonde* werd gemaakt, hoewel Hij geen zonde kende.

We kunnen voor onze verkeerde daden uit het verleden geen “goedmaken”¹⁰ bewerken door een oprecht leven te leiden. Aan de Israëliet werd geen werk gegeven om zijn zonden te bedekken. Een rechtvaardige wet vroeg al alles wat hij kon doen. Zijn zonden moeten op geheel andere gronden worden tegemoetgetreden. Vandaar dat ze van hem werden overgebracht op een dier dat niets tegen zich had. De uitstorting van de ziel ervan op de aangewezen manier op Gods altaar, maakte een beschutting voor de ziel van degene die offerde, en bracht de weegschaal van recht weer in evenwicht. Niet dat het dit werkelijk tot stand bracht. Geen dier kan voor een mens in de plaats treden.

De grootste overtreding van de mens corrigeert zijn kleine fout in Eden bovenmate. Realiseren we ons wel ten volle dat, voor zover het de mens betreft, we alles wat we in Christus hebben, te danken hebben aan een zonde die onuitsprekelijk veel erger is dan de overtreding in Eden? Waarderen we het feit wel dat geen enkele grote of goede daad ons ooit die zegen bracht

¹⁰Atone = verzoening doen of bewerken in de ‘Oud Testamentische’ zin

die vergeleken kan worden met 's mensen meest boosaardige zonde? Alleen van de mens uit bezien moet de kruisiging van Christus een misdaad zonder weerga zijn in de geschiedenis der zonde. Toch is het deze zonde die de rekening van Adam en zijn afstammelingen vereffent en dit zal ongehoorde zegeningen met zich meebrengen.

We trachten Pilatus niet te ontlasten, noch de priesters, Farizeeën, of Judas. We proberen niet het volk te verontschuldigen. Onze woordenschat is niet in staat om onze absolute minachting voor hun lafhartigheid, onze afschuw van hypocrisie, onze walging voor hun trouweloosheid, onze huivering voor hun schandelijke zonde uit te drukken. Maar dit accentueert slechts onze bewondering voor de onnavolgbare wijsheid van God, die zulke mensen en zulk materiaal gebruikt voor de verwijdering van alle zonde. Van de menselijke kant bezien zijn het vleesgeworden "duivels", van God uit gezien zijn het Gods aangestelde priesters, het Offer slachtend op het koperen altaar.

Zoals we al hebben aangetoond, was Satan de voornaamste aanstichter tot deze moord. Evenals in het geval van Adam, is het onmogelijk te bewijzen dat één enkele menselijke speler op dit toneel zijn aandeel zou hebben uitgevoerd zonder dat hij van *buitenaf* daartoe aangezet was. Niemand kan Pilatus' woorden lezen zonder te erkennen dat hij er niet naar verlangde iets met deze onrechtvaardige daad te maken te hebben. Hij werd gedwongen door de priesters, de Farizeeën, en het gewone volk. Dezen, op hun beurt, voerden de bevelen van de Tegenstander uit, wiens kinderen zij waren. De Satan voer feitelijk in Judas voor hij zijn lage overtreding durfde te plegen.

Als het persé noodzakelijk was dat er overtredingen kwamen, dan was het ook werkelijk nodig dat deze overtreding van het kruis er zou komen. Waarlijk, als we nergens anders zonde in Gods licht kunnen zien, kunnen we het hier zien in haar ware eeuwige bedoeling, het middel tot onbegrensde zegen aan de ontelbare miljoenen van Gods schepselen voor altijd. En er zou geen kruis hebben kunnen zijn zonder 's mensen grootste zonde.

Zij wisten niet wat ze deden. Als ze geweten hadden welke monsterachtige misstap ze begingen, dan zouden ze nooit de hand hebben gehad in Zijn moord. Het was noodzakelijk dat ze onwetend waren. En als het essentieel was dat onwetende goddeloze mensen de zonde der zonden bedreven zodat het fundament van toekomstig geluk vast en zeker gelegd werd, kunnen we

hierin dan niet een groot voorbeeld zien van de methode waardoor God alle zonde in uiteindelijk goed zal veranderen?

8 ZONDE ALS DAAD EN ALS FEIT

Theologie en wetenschap hebben veel gemeen. Maar het is in de theologie veel moeilijker om theorie en feiten te scheiden dan in de wetenschap. Menige “wetenschapper” die innig de evolutie-theorie aanhing heeft ontvonden dat de grondstellingen van die theorie onjuist zijn. Eén ervan die eens erg in de mode was, staat bekend als “de overerving van verworven eigenschappen”. Wat wil zeggen, dat de ervaringen van het ras worden belichaamd in ons fysisch gestel en worden doorgegeven aan volgende generaties. Maar het is nu bekend dat die gedachte volkomen zonder grond is.

De theologie heeft dezelfde theorie met betrekking tot de intrede van de zonde. Die als volgt gesteld kan worden: Adam zondigde en verkreeg een zondige natuur, die werd doorgegeven aan zijn gehele nageslacht. In de theologie is zonde een “verworven eigenschap” die door voorplanting kan worden overgebracht. Het is in strijd met alle ware wetenschap. In de natuur is het volkomen onbekend. De vraag is dan: “Wordt het werkelijk zo door God onthuld? Of is het slechts een theorie die op gezag en traditie steunt?” Als het waar is, kom dan met de feiten!

Om de theorie van verworven eigenschappen te testen hebben wetenschappers duizenden experimenten gedaan. Men nam planten en kweekte deze tot verandering, door middel van aanpassingen in voedingsbodem, verzorging, warmte en vochtigheid. Maar alle duidelijke afwijkingen bleken van korte duur en werden vergankelijk bevonden, want wanneer de plant wordt teruggezet in zijn oorspronkelijke leefruimte keert deze naar de oude situatie terug. Geen enkele van zijn nageslacht heeft voordeel van deze ervaringen. Alle ware wetenschappers hebben deze theorie verlaten als zijnde onhoudbaar en in strijd met elk bekend feit in de natuur.

Slechts in de theologie heeft deze theorie talrijke volgelingen gehouden, want er wordt vanuit gegaan dat de Schriften deze evolutionaire doctrine onderwijzen. Er wordt van ons gevraagd te geloven dat één enkele ervaring, één enkele daad van Adam, zo volkomen radicaal zijn “natuur” veranderde dat hij deze verandering op geheel zijn nageslacht overbracht. Natuurlijk is dit niet noodzakelijkerwijs verkeerd omdat het in strijd is met de natuur

zoals wij die kennen. Wetenschap houdt geen rekening met schepping. En zo'n verandering in Adam kan slechts worden verklaard als een speciale schepping of wonder van Gods kant. Doch theologen zullen niet zo gauw deze noodzakelijke basis van hun theorie accepteren, want ze schuwen de gedachte dat de zonde door goddelijke tussenkomst binnentrad.

Wordt het geen tijd dat we het voorbeeld van de wetenschap volgen en onze theorieën aan een test onderwerpen? Wat is de schriftuurlijke basis voor enige verandering in de menselijke "natuur" als gevolg van de "val"? Sommigen zullen zelfs huiveren bij de gedachte van twijfel aan zo'n heilige en orthodoxe leer. Ze kunnen beter hun eerbied overbrengen, van lege menselijke veronderstellingen naar het levende, onvergankelijke Woord van God en dan zullen ze met afschuw vervuld worden voor datgene waar ze nu met eerbied tegen op zien. We hebben lang genoeg de waarheid toegedekt met vrome uitdrukkingen. Laten we ze opzij schuiven zodat we Gods heilig Woord voor ogen kunnen krijgen.

Als theologen maar net zo nauwkeurig in de keuze en het gebruik van hun termen zouden zijn als wetenschappers, zouden ze meer solide voortgang boeken. Het gebruik van ongezonde, onschriftuurlijke woorden vormt een onoverkomelijke barrière voor de waarheid. Ook al kunnen we ons misschien niet tot in de kleinste details aan de Heilige Schrift houden, niettemin zullen al onze sleutelwoorden schriftuurlijk moeten zijn. Het is nutteloos om dit onderwerp zelfs maar verder te overwegen zonder dat we ons van een aantal van de uitdrukkingen hebben ontdaan die de feiten verdraaien.

Ons wordt verteld dat de mensheid een "zondige natuur" heeft. Waar is dat het woord "zondig" vijf maal voorkomt in de gangbare Engelse vertaling van het "Nieuwe Testament", maar in de grondtekst komt het zo niet voor. Vier maal wordt het gebruikt voor "zondaar" (Markus 8:38; Lukas 5:8; Rom 7:13). Eenmaal staat het voor "zonde" (Rom 8:3). De American Revisers hebben deze foutieve vertaling in hun kanttekening gecorrigeerd. Het zou "het vlees van (de) zonde" of "zondes vlees" moeten zijn, en niet "zondig vlees". We lezen dus nooit over een "zondige natuur". Waarom niet? Is het in Gods Woord over het hoofd gezien of is het in de vertaling aan Gods Woord opgedrongen? Weg met de onschriftuurlijke woorden!

Er wordt *wel* over de "natuur" van de mens gesproken in de Schrift. Maar het is niet die ongeneeslijk ontaarde en volkomen verdorven zaak die

ons onderwezen is. De ontarding en verdorvenheid van de mens wordt niet verbonden met zijn *natuur*, maar met zijn toestand. In die meest verschrikkelijke aanklacht tegen het menselijk ras, die we in de eerste paar hoofdstukken van de brief aan de Romeinen vinden, spreekt de apostel nooit kleinerend over de menselijke *natuur*. Integendeel, hij vertelt ons dat de naties door hun instinct (of natuur - hetzelfde woord) doen wat de wet gebiedt (Rom 2:14). Hoe kan een “gevalen natuur” ook maar iets in overeenstemming met de wet van God doen?

De zonde van de mens is niet eigen aan zijn natuur of zijn vlees. Tenzij we ons ontdoen van zulke vrome maar ongezonde, cliché uitdrukkingen zoals “gevalen natuur”, en “zondig vlees”, zal er, vanwege de sluier van menselijke traditie, weinig kans op zijn dat onze ogen worden geopend om te verstaan wat God zo duidelijk onthuld heeft.

De meeste van de moeilijkheden die met dit onderwerp verbonden zijn ontstaan door het gebruik, of beter misbruik, van het woord *natuur*. Dit woord heeft zo'n weidse strekking en is zo onbepaald dat het slechts een vage suggestie overbrengt. Ons voorstel is om het te beperken tot het Griekse woord *phusis*, dat het gewoonlijk weergeeft in de meeste vertalingen. We moeten protesteren tegen het gebruik ervan voor *genesis* (Jac 3:6) en het gebruik van *natuurlijk* voor het zelfde woord (Jac 1:23), evenals voor *psuchikos*, ziels (1 Cor 2:14;15:44,44,46).

Als inderdaad “de *natuurlijke* mens niet de dingen van de geest van God ontvangt”, en (als) deze *natuurlijke* mens het tegengestelde van de geestelijke is, zoals de gangbare (engelse) uitgave beweert, dan is onze enige hoop een onnatuurlijke, kunstmatige mens. Maar het is de *zielse* mens die hier in het geding is. Het is niet een kwestie van natuur.

Wanneer we beweren dat de Schrift uitdrukkingen als “zondige *natuur*” niet gebruikt of suggereert, zullen velen veronderstellen dat we niet geloven dat mensen zondigen of zondaars zijn. Laten we hen verzekeren dat we dit met alle kracht die in ons is wèl doen. We stellen deze feiten helemaal niet ter discussie. We onderzoeken het Woord van God om er achter te komen wat “zonde” en “zondaar” betekenen. We hebben gevonden dat “zonde” in essentie een *doel-missen* is, en nu ontdekken we in Gods Woord dat een zondaar iemand is die de heerlijkheid van God *derft* (of *mist*) (Rom 3:23).

Het openingsbetog van de brief aan de Romeinen geeft ons de meest

gedetailleerde aanklacht tegen het menselijk ras dat we in de Schriften aantreffen. Het brengt de hele wereld, Joden en heidenen, voor Gods recht-bank. Over de menselijke *natuur* wordt in dit gedeelte van de brief driemaal gesproken. Temidden van zulke huiveringwekkende aanklachten tegen het menselijk gedrag, is het zeer leerzaam te onderzoeken welke houding de geest van God aanneemt tegen de menselijke *natuur*. Is deze “zondig”, “verdorven”, “gevallen”? Of heeft zij haar integriteit behouden temidden van zonde en verdorvenheid?

Wanneer de mensheid God niet dankte of verheerlijkte gaf hij hen over aan ontorende passies om dat te doen wat *buiten de natuur* staat (Rom. 1:26). Het is vanzelfsprekend dat zulke daden *niet* buiten “*de zondige natuur*” vallen. De natuur waarvan hier gesproken wordt protesteert tegen de ongeoorloofde daden. Dat bleef zelfs waar nadat mensen zich hadden gecorrumpeerd. Hier, temidden van de meest vernederende verdorvenheden, vinden we de menselijke natuur onbezoedeld. Als zulke zondaars nog steeds een natuur bezitten die niet overeenstemt met hun daden, dan hebben ze zeker geen “zondige natuur”. Dit is de negatieve of ontkennende kant van de zaak. Aan de positieve, bevestigende kant is er een nog sterkere getuige.

We vinden een zeer opmerkelijk getuigenis van de integriteit van de menselijke natuur wanneer de apostel de relatie van de naties tot de wet bespreekt. “Want als zij van de naties¹¹, die geen wet hebben, door de natuur zouden doen wat de wet voorschrijft, dan zijn deze, geen wet hebbende, zichzelf tot wet, tonende de werking van de wet die in hun harten is geschreven, hun geweten getuigt tezamen, en hun onderlinge overleggingen beschuldigen of verdedigen hen, in de dag dat God de verborgen dingen van de mensheid zal richten, volgens mijn evangelie, door Jezus Christus” (Rom. 2:14).

Er wordt algemeen verondersteld dat onze “gevallen natuur” maakt dat we zonde doen en ons aanzet om tegen ons geweten en de voorschriften van Gods wet in te gaan. Hier wordt ons verzekerd dat het tegendeel waar is. De naties hebben geen wet om hen te vertellen wat recht is, maar ze hebben een natuur die, in zekere mate, de plaats van die heilige en rechtvaardige

¹¹of heidenvolken.

wet, die God aan Israël gaf, inneemt. Ze doen wat Zijn wet voorschrijft *door hun natuur*. Het is geschreven, niet op stenen tafelen, maar op hun harten. De voorschriften van de natuur worden bevestigd door het geweten. In het gericht zullen mensen niet worden ontzien omdat ze een “zondige natuur” bezitten, maar ze zullen worden veroordeeld omdat ze de leiding van hun natuur verontachtzaamd hebben en hun geweten geweld hebben aangedaan.

Joden zullen worden veroordeeld op basis van de geopenbaarde wet, welke niemand van hen in staat was te houden. Heidenen zullen worden geoordeeld door de wet van hun natuur, die niemand volledig in acht heeft genomen. Misschien zou het *instinct* genoemd moeten worden, maar één enkele term is beter. We hebben één specifiek voorbeeld in de eerste brief aan de Corinthiërs (11:13-16). Instinct (of natuur) zou ons moeten leren dat, als een man lang haar heeft, dit hem tot oneer is, maar als een vrouw lang haar heeft, dit tot haar luister is. De menselijke natuur zet ons niet aan om verkeerd te doen, maar om goed te doen. Er is een van buiten komende invloed die de vermaningen van de natuur en het geweten overstemt.

Alleen al het feit dat de natuur wordt verbonden met Gods wet en met het geweten zou voldoende moeten zijn om ons te doen inzien dat het niet de verstorende, kwalijke factor in het menselijk gedrag is. Zij staat aan de kant van het rechtvaardige. Ze is niet zondig in haar aanleg en neigingen. Als ze voldoende wordt nagevolgd kan het leiden tot een hoge zedelijke standaard.

Het volgende schriftgedeelte waar het woord “natuur”, of “instinct” voorkomt, bevestigt volledig onze reeds genoemde ontdekkingen. De apostel spreekt nu tot de Jood, die vertrouwt op de rite van de besnijdenis. Hij stelt dat de besnijdenis van het vlees alleen niet tot voordeel strekt als het niet ook samengaat met het vervullen van de wet. Het is zelfs zo dat, als iemand de wet zou vervullen, zijn onbesnedenheid tot besnijdenis gerekend zou worden. “En de Onbesnedenen die, door instinct (of natuur), aan de voorschriften van de wet voldoen zullen over u richten, die door letter en besnijdenis, een overtreder van de wet bent”. (Rom. 2:27).

Aan de wet kan worden voldaan door het volgen van het instinct, of de natuur. Het is duidelijk dat Gods wet niet onnatuurlijk, of tegennatuurlijk is, maar ermee in harmonie is. De menselijke natuur heeft de grondbeginselen

van de wet in zich. Als deze natuur gevallen was, zondig, en verdorven, zou juist het tegendeel waar zijn. Niemand zou een jota ervan kunnen vervullen door op zijn instinctieve neigingen te letten.

In deze gedeelten wordt het woord “natuur” in de ruime, ras-eigen betekenis gebruikt, die we moeten vasthouden in deze discussie, willen we bij de waarheid uitkomen. Andere passages brengen ons hiertoe. Jacobus spreekt over de natuur van wilde beesten en vliegende schepselen, reptielen en zeedieren, in contrast met de menselijke natuur (Jac. 3:7). Maar er zijn ook passages waarin het woord natuur wordt gebruikt in een meer beperkte betekenis, nl. van dat wat door natuurlijke processen tot stand komt.

In de passages die we hebben bekeken, is het woord alleen van toepassing op de naties, de Onbesnedenheid, want de Jood wordt, anders dan de heidenen, niet aan zijn instincten, of natuur, overgelaten, maar verder verlicht en onderwezen door de wet.

Geheel het tegendeel wordt naar voren gebracht in de Galatenbrief (2:15). Daar gaat het om het judaïseren. Als de heidenen tot Joden gemaakt moeten worden door hen onder de wet te stellen, zouden het kunstmatige Joden zijn, terwijl diegenen die binnen het verbond uit Joodse ouders geboren worden, natuurlijke Joden zouden zijn. Deze twee gebruiken van “natuur” zijn in ons verstand verward geraakt omdat we alles in verband hebben gebracht met het idee van een gevallen, zondige menselijke natuur.

Terwijl de menselijke natuur niet zondig is, wordt zonde verbreid door natuurlijke middelen. Wij allen erven een natuur die wordt aangetast door de zonde, toch zijn we zondaars “door de natuur,¹²” dat wil zeggen door verwekking, een natuurlijk proces. Zelfs op die manier is de natuur zelf niet zondig. Het is slechts de methode, het middel, de weg die door de zonde gebruikt wordt. Wat wordt overgebracht door of door middel van de natuur moet niet worden verward met de natuur zelf.

Dit zou ons in staat moeten stellen om die ene passage die, meer dan alle andere, ons misleid heeft, te begrijpen. De uitdrukking “van nature kinderen des toorns” is zonder restrictie toegepast op het ras, weinig rekening houdend met haar plaats in de Schriften of het onderwijs van de context. Het is de *Jood volgens natuur* die een kind van Verontwaardiging is, even-

¹²ook vertaald als: van nature (NBG)

als de rest (Ef 2:3). Er wordt niet verwezen naar de menselijke natuur, maar naar het feit dat zonde tot de Jood door natuurlijke kanalen komt, net als tot de heidenen.

Allen zondigden, of misten doel. En waarom zondigden ze? Het antwoord wordt meteen gegeven. Omdat “ze de heerlijkheid van God *derven* (*missen of ontberen*)” (Rom 3:23). Dit wordt vervangen door “omdat hun *natuur* gevallen is en zondig is geworden”. Maar hoe meer we de Schriften doorzoeken, hoe meer we ons zullen verwonderen over de ongelooflijke nauwkeurigheid en waarheidszin van deze aanklacht tegen het menselijk ras. Hun zonde komt voort uit een *gebrek*, niet vanuit een natuur. Het is zo noodzakelijk dat we de volle betekenis vatten van wat het woord “derven” inhoudt dat we een volledige concordantie van alle vindplaatsen zullen geven.

Afgezien van het gebruik als *latere* (1 Tim 4:1) en *daarna* (Mat 4:2 etc), komt dit element voor als een werkwoord, ONTBREKEN en twee zelfstandige naamwoorden, ONTBREEK-effect en ONTBREKing die beide een tekortkoming aanduiden. De preciese betekenis van deze uitdrukking kan gemakkelijk worden gezien als we letten op de context waarin zij voorkomt. Het is het tegenovergestelde van overvloed (2 Cor. 8:14; Fil. 4:12). Het maakt dat iemand tot last is (2 Cor 11:9). Het is als een kwelling (Hebr 11:37). Het wordt gecorrigeerd door op- of aanvulling (1 Cor 16:17; Fil 2:30) en bijdragen (2 Cor 9:12) en voltooiing (1 Tess 3:10).

husteresis, ONTBREKing, gebrek (SV)

- Mar 12:44 maar deze heeft van haar *gebrek*, al wat zij had daarin geworpen, haren ganse leeftocht
Fil 4:11 niet dat ik dit zeg vanwege *gebrek*, want ...

husterema, ONTBREEK-effect, tekort (SV)

- Luk 21: 4 maar deze heeft van haar *gebrek*, al den leeftocht dien zij had, daarin geworpen
1 Cor 16:17 want dezen hebben vervuld *hetgeen* mij aan u *ontbrak*.
2 Cor 8:14 uw overvloed zij om hun *gebrek* te vervullen
2 Cor 8:14 opdat ook hun overvloed zij om uw *gebrek* te vervullen
2 Cor 9:12 want de bediening van dezen dienst vervult niet alleen het *gebrek* der heiligen, maar
2 Cor 11: 9 want mijn *gebrek* hebben de broeders vervuld die van Macedonie kwamen; en ik heb mijzelf in alles gehouden zonder u te bezwaren

- Fil 2:30 opdat hij het *gebrek* uwer bediening aan mij vervullen zoude.
 Col 1:24 en vervul in mijn vleesch de *overblijfselen* der verdrukkingen van Christus voor zijn lichaam,
 1 Thes 3:10 en te volmaken *hetgeen* aan uw geloof *ontbreekt*.

hustereo, ONTBREKEN (SV)

- Mat 19:20 wat *ontbreekt* mij nog?
 Mat 10:21 Één ding *ontbreekt* u: ga henen en verkoop alles ...
 Luk 15:14 en hij begon *gebrek* te lijden;
 Luk 22:35 heeft u ook iets *ontbroken*?
 Joh 2: 3 En als er wijn *ontbrak*,
 Rom 3:23 Want zij hebben allen gezondigd en *derven* de heerlijkheid Gods,
 1 Cor 1: 7 alzo dat het u aan geen gave *ontbreekt*,
 1 Cor 8: 8 wij hebben geen *gebrek*
 1 Cor 12:24 gevende overvloediger eer aan hetgeen *gebrek* aan dezelve heeft,
 2 Cor 11: 5 want ik acht dat ik nergens *minder* in *ben geweest* dan
 2 Cor 11: 8 en als ik bij u tegenwoordig was en *gebrek* had
 2 Cor 12:11 want *ik ben* in geen ding *minder* geweest dan de uitnemendste Apostelen, hoewel ik niets ben.
 Fil 4:12 beide overvloed te hebben en *gebrek* te lijden.
 Heb 4: 1 iemand van u schijne *achtergebleven te zijn*
 Heb 11:37 *verlaten*, verdrukt, kwalijk behandeld zijnde
 Heb 12:15 dat niet iemand *verachtere* van de genade Gods;

In de latere Schriften, in het bijzonder in Paulus' brieven, wordt zonde behandeld als een doorgaand feit, alsmede als daad. "Door één mens trad de zonde de wereld binnen, en door de zonde de dood" (Rom. 5:12). Dat Adam zondigde, of zijn doel miste, hebben we al geleerd. Maar hierdoor er is iets gekomen dat op een doeltreffende wijze zondaars maakt van alle nakomelingen van Adam. Als zonde niet zijn natuur binnenging, wat deed zij dan wel, en hoe verricht zij haar fatale werk?

Er kan veel worden geleerd van een nauwkeurige studie van de effecten van de zonde bij de aanvang, en van het goddelijke gericht erover in Eden. Het feit dat ze leidt tot de dood, en het vonnis dat doornen en distels haar verblijf zullen vergezellen, laat veel licht op het karakter ervan vallen.

Zonde, geheel volgroeid, brengt als vrucht de dood voort (Jac 1:15). Zonde tast dus de *levenskracht* van de mensheid aan. De verandering was niet in de constitutie, maar in het leven van de mens. Adam begon te ster-ven op het moment dat hij zondigde. Dit is de werkelijke betekenis van "de

dood zal je sterven”. De dood is sindsdien werkzaam in geheel zijn nageslacht, zodat het enige leven dat we kennen een stervensproces is. Zonde verlaagde de levensfuncties in Adams lichaam zodanig dat de uitstraling die ontsprong aan zijn intense levenskracht (of vitaliteit) en hem met een heerlijke lichtmantel kleedde, zozeer verflauwde dat deze onwaarneembaar werd voor menselijke ogen en zijn fysieke gestel onthulde, niet langer overstromend van leven, maar dof en doods, naakt en vernederd.

Zonde verlaagde de levensfuncties zo sterk dat ze de bron werden van smart en pijn, ziekte en ongemakken en ontbinding tot in de dood. Kortgezegd, zonde zorgde niet voor een essentiële verandering in de menselijke natuur, maar verlaagde de levenskracht sterk.

Leven is het effect van geest. Een verlaging van de levenskracht, duidt niet op een verandering in natuur of vlees, maar in de mate van geest. Wanneer God Zijn geest tot Zich neemt, vergaat alle vlees. (Job 34:14,15). *Zonde is daarom een zaak van de geest. De daad van zonde is een zaak in geestelijk verband. Het feit van zonde is een zaak van geestkracht.* Net als een van een boom geplukte vrucht, zo was Adam van de vitale geestelijke verbinding met God afgesneden.

Geplukte vruchten beginnen te sterven op het moment dat ze geplukt worden. Evenzo is het met de mensheid sedert Adam zondigde. De vrucht is hetzelfde. Haar natuur is niet veranderd. Haar vlees niet omgevormd. Maar haar levenskracht ebt weg.

Het gericht van God over Adam is bijzonder veelzeggend wat het ware karakter van zonde betreft. Doornen en distelen zijn dingen die samenhangen met de zonde van de mens en een treffende illustratie van de werkelijke essentie daarvan. Wat zijn doornen? Ze zijn achtergebleven onontwikkelde, rudimentaire groeisel, ongetwijfeld het gevolg van het gebrek aan voldoende levenskracht om hen te ontwikkelen tot de juiste vorm. Er waren geen doornen in Eden. Noch zal er zoiets zijn wanneer straks opnieuw de planten jubelend uitspruiten onder de ideale condities en de enorme vruchtbaarheid van de komende eon.

Wat zal er gedaan worden om hen te veranderen? Hoe kan de roos haar doornen en de cactus zijn stekels verliezen? Zal de Schepper hun *natuur* veranderen? Zal Hij de scherpe en pijnlijke prikkels *verwijderen* die hen nu ontsieren en vervormen? Hij zal de plant niet veranderen maar haar

leefomgeving. Hij zal haar vullen met levenskracht, en doornen zullen zich ontwikkelen tot takken, en stekels tot bladeren. Het principe dat in planten doornen en dood uitwerkt is identiek aan zonde dat degeneratie en dood in de mensheid uitwerkt.

Wat brengt het evangelie ons? Het is Gods *kracht* tot redding voor een ieder die gelooft (Rom 1:16). Zonde een is geestelijke tekortkoming of gebrek aan goddelijke heerlijkheid (Rom. 3:23). Het evangelie verschaft de ontbrekende energie. Let nauwkeurig op het contrast in Romeinen 5 (versen 6 tot 8). Christus, terwijl we nog steeds *zwak* zijn, stierf om wille van de oneerbiedigen. De mens zondigt niet omdat dat zijn natuur is, maar omdat hij de levenskracht heeft verloren die hem zou moeten ondersteunen. Hoe zeer of hoe vaak zijn natuur ook zou worden veranderd, dat zou hem niet ter dood veroordelen. Andere schepselen, die een andere natuur hebben, delen in zijn straf, want zij delen ook in de zwakheid en vernedering van de mens.

Let op enige van de uitdrukkingen die gebruikt worden met betrekking tot zonde. Zowel Joden als Grieken zijn *onder* de zonde (Rom. 3:9). Zonde *heerst* (Rom. 5:20;6:12;8:2). We waren *slaven* van de zonde (Rom. 6:6,7,16,17,20,23). Zonde *beschikte* het *over* ons (Rom 6:14). Met de hulp van de wet laat zij iemand tegen zijn eigen wil ingaan. (7:17,18). We zijn ervoor *gestorven* (Rom 6:10,11), zijn ervan bevrijd (Rom 6:18-22;8:2). *Niets van van dit alles kan van toepassing zijn op onze natuur.*

Zonde staat wezenlijk buiten en is vreemd aan de menselijke natuur. De mensheid is in essentie niet zondig, maar *onderworpen* aan de zonde. Geweten is instinctief, maar het is tegen zonde. De mens merkt dat hij is overgeleverd aan een overweldigend tij dat hij niet kan keren, waarvoor hij bezwijkt, maar dat nooit de essentiële natuur verandert die hem door God is gegeven bij zijn schepping.

Het is de geestelijke wet van leven in Christus Jezus die ons bevrijdt van de wet van zonde en dood. De wet van Sinaï was machteloos, vanwege vleeselijke zwakheid, niet vanwege de menselijke natuur. In de komende eon zal aan mensen met dezelfde natuur als nu kracht gegeven worden deze wet te vervullen. Wij vervullen de rechtvaardige eisen van de wet (niet haar letterlijke verordeningen) omdat we leven hebben. De levenskracht die Gods geest mededeelt aan allen die geloven in Christus Jezus werkt de

zwakheid van zonde tegen. De geest die leven gaf aan de dode Christus maakt woonruimte in ons. De geest die Christus uit de doden opwekte geeft meer levenskracht aan onze sterfelijke lichamen. Aan de leden die uit zwakheid in zonde zouden vallen wordt vermogen gegeven om daden van rechtvaardigheid te verrichten (Rom. 8:1-14).

Het belang van deze onthullingen zal duidelijk zijn aan iedereen die verontrust is met betrekking tot het probleem van zijn eigen geneigdheid tot zonde, of wie heeft rondgedoeld in een van de vele moerassen die dit onderwerp oproept. Onze “zondige natuur” is het slachtoffer geweest van allerlei soorten theologische remedies. Er zijn pogingen gedaan om haar te onderdrukken of haar in zijn geheel uit te roeien, hoewel zij nooit bestaan heeft!

Maar het is niet nodig om te morrelen aan onze natuur of om deze uit te schakelen, want er heeft daarin geen verandering plaatsgevonden sinds zij werd gegeven bij de schepping. Er is geen enkel woord in de Heilige Schrift om te laten zien dat zij radicaal veranderd werd bij de intrede van de zonde. Er mag dan levenskracht aan zijn ontnomen, zij is niet omgevormd.

Misschien zijn er velen die deze regels lezen en diep geschokt zullen uitroepen: “ketterij” en me ervan zullen beschuldigen dat ik een veelheid van theologische formuleringen ontken die de plaats hebben ingenomen van Gods Woord in de gedachten en harten van Zijn heiligen in deze dagen van verval. Sommigen zouden kunnen zeggen dat dit de doctrine van “volkomen verdorvenheid” ontken. Doch daar niemand precies weet wat die leer inhoudt, zal het moeilijk zijn om aan de hand daarvan onze schuld vast te stellen. Daar zij niet wordt genoemd in de Schriften, is het niet waard om daarbij stil te staan. Het is een voorbeeld van het vergif van de moderne theologie, een vorm van *ongezonde* woorden. Ik geloof dat mensen volkomen onmachtig zijn zichzelf te redden van de slavernij aan de Zonde, maar dat Christus daartoe wel in staat is. Maar ik weiger om het woord “verdorvenheid” in dit verband tot een sleutelwoord te maken, omdat het slechts een dekmantel is om het gebrek aan helder en Schriftuurlijk denken te verhullen.

Het helpt misschien als ik vertel hoe we ertoe kwamen dit probleem op te helderen. Nogal wat jaren geleden las ik enige artikelen in een tijdschrift genaamd “Things to Come” over “de nieuwe natuur”, en “de oude natuur”.

Ik raakte erdoor in verwarring en daarom bestudeerde ik het woord “natuur” in mijn concordantie. Het gevolg was dat ik tot de conclusie kwam dat het op een onschriftuurlijke manier gebruikt werd. Ik nam de zaak later op met mijn mede-redacteur, V. Gelesnoff, en we kwamen overeen om niet toe te staan dat dit woord op deze manier gebruikt zou worden in ons tijdschrift. Sindsdien heeft het me bezig gehouden in mijn studies, en heeft het me doen inzien dat het de oorzaak was van veel verwarring. We bevelen deze handelwijze aan onze lezers aan, als ze zich een helder begrip van Gods gedachten willen vormen. Schaf alle onschriftuurlijke uitdrukkingen af. Heb een model van gezonde woorden. God belooft het door het geven van gezonde gedachten.

Zulke uitdrukkingen als “zondige natuur”, “natuurlijke verdorvenheid”, etc, hebben een vertekende invloed gehad op de leer van de menselijke bestemming. Als het in de menselijke natuur ligt om te zondigen, dan zal de mensheid moeten worden veranderd om gered te worden.

Dit heeft geleid tot het dwaze bijgeloof dat we “engelen” in een mythische hemel zullen worden. Maar God gaat de aarde en het hele universum aan mensen onderwerpen, met “menselijke naturen”, met aan het hoofd de grote Mens, Christus Jezus.

Een van de grootste moeilijkheden verbonden met de vleeswording verdwijnt, zodra we inzien dat de moeder van onze Heer geen “zondige natuur” had. Had ze die wel, dan zou geen enkele drogrede een eerlijk hart ervan kunnen overtuigen dat ze deze “natuur” niet overbracht op haar Zoon. Zeker, een speciaal wonder zou Hem vrij hebben kunnen houden van enige smet, maar we hebben geen aanwijzing dat zo’n wonder noodzakelijk was. We hebben geen reden te geloven dat Maria vrij van zonde was. Maar de *kracht* van God is het doeltreffende correctiemiddel tegen zonde, zodat haar Nakomeling heilig, onschuldig en rein was.

Allen hebben gezondigd en *derven* (of komen tekort, missen) (Rom. 3:23). Deze eenvoudige uitspraak doet hele theologische systemen in duigen vallen, in het bijzonder die welke door de meest eerlijke evangeliepredikers worden aangehangen. De beeldspraak van de nieuwe geboorte is gebruikt om het idee overeind te houden dat de mens een nieuwe natuur nodig heeft. Doch de verwekking zelf heeft nooit enige verandering in die richting gemaakt. Waarom zou het dit dan in beeldspraak weergeven?

Zelfs opstanding verandert onze menselijke *natuur* niet. Onze lichamen zullen opstaan in *kracht*. Ze zullen worden *verlevendigd*. Ze zullen *geestelijk* zijn, dat wil zeggen, beheerst door de geest in plaats van de ziel, zoals nu. Om volledig te zijn: wij, die een hemelse bestemming hebben, zullen worden veranderd. Maar de verandering betreft niet onze natuur.

Samengevat. Het is volkomen onschriftuurlijk en misleidend om zonde te verbinden met een verandering in de menselijke natuur. Zonde trad binnen door een enkele daad, en noch een opeenvolging van daden, noch een leven lang, noch een aantal generaties, kan de natuur van Gods schepselen veranderen. Zonde verwoest het leven en eindigt in de dood. Een verandering in natuur leidt niet tot ontbinding.

Vandaar ook dat dezelfde theologie die mensen een zondige natuur geeft hen ook met een eeuwig leven in ellende en zonde opzadelt. Zij ontkent het dood-toebrengeende effect van zonde en vervangt dit door leven en natuur, die niet alleen wonderbaarlijk gegeven zijn in het begin, maar wonderbaarlijk in stand gehouden om de oneindige hoeveelheid lijden en kwelling te ondergaan. We hebben er geen behoefte aan onze mening te geven over een god die zo vrijgevig is met zijn wonderen van verdoemenis, terwijl hij, met oneindig veel minder moeite, wonderen van zegen zou kunnen uitwerken. We hebben er geen behoefte aan om te onderzoeken wat zijn doel is bij zo'n handelswijze, want dit is bij het waanzinnige af — en deze god is louter een verzinsel, een mythe van 's mensen ontaarde verbeelding.

Welk een heerlijke zegen is het om onze God te kennen, Die ons inzicht gegeven heeft, niet alleen in Zijn wegen en Zijn woorden, maar zelfs in Zijn hart! Hij is liefde. Liefde kan tijdelijk afstand nemen, maar alleen opdat het samenzijn later des te inniger zal zijn. Hij laat toe dat mensen van Hem vervreemden, zodat ze verzoend kunnen worden. Zonde is niet Zijn tiran, maar Zijn slaaf. Zij maakt kapot opdat Hij kan helen. Zij doodt opdat Hij levend kan maken. De functie ervan is Gods schepselen hun volkomen afhankelijkheid van Zijn kracht te laten zien. Zij geeft hen een gezond afgrijzen van het bestaan zonder Hem. Zonde zal hen veranderen van Zijn schepselen in Zijn vrienden. Zij zorgt ervoor dat Hij hen aan z'n borst kan drukken.

9

DE MENSELIJKE NATUUR

IN GODS WOORD is de menselijke natuur goed. In de evangelische theologie is zij slecht, erg slecht. Dit is een van de uitdrukkingen die zelfs Bijbellerares met een diep inzicht volkomen hebben gewijzigd ten opzichte van de schriftuurlijke betekenis, zodat “natuurlijk” een synoniem van *zondig* is geworden. Subtiel en onbewust tast dit hun uiteenzettingen van de Bijbel ernstig aan en het heeft een sterke neiging om het geloofs-pad in de richting van het asceticisme te verleggen. Het extreme resultaat in sommigen van de meest ernstige zielen is een *onnatuurlijk* leven, in plaats van een *bovennatuurlijk* leven. Ze vrezen elke instinctieve impuls en iedere eigen emotie, als komende vanuit een zondige bron. Het gevolg is een kunstmatig, geforceerd en “religieus” bestaan, waarin het aan die spontane en opgetogen vreugde, of onbevangen vrijheid ontbreekt die de onze is in Zijn Geliefde.

Sommigen zullen echter zeggen: “Dan geloof je niet dat er niets goeds is in de mens! Je denkt dat er iets in hem is dat niet gered hoeft te worden!” Door zulke zinsneden die meer gebaseerd zijn op evangelische uitdrukkingen dan op de Schriften, kan veel van de waarheid worden verworpen. Bijvoorbeeld, laten we hetzelfde argument gebruiken betreffende het menselijk geweten. Is het geweten goed, of is het slecht? Mensen worden door hun geweten schuldig bevonden (Joh. 8:9). Als het geweten zondig zou zijn, zou het dit zeker niet doen. Paulus doet een beroep op zijn geweten (Rom. 2:15; 9:1). Welke waarde heeft dit als het in elk opzicht slecht is? Van ons wordt gevraagd geloof en een goed geweten te behouden (1 Tim. 1:19). Zeker, er kan een bezoedeld geweten en een slecht geweten zijn, maar deze veroordelen een mens, en zijn onmiskenbaar bewijs dat zijn geweten niet aan de kant van de zonde staat. Te concluderen vanuit de theologische theorie van volkomen verdorvenheid, dat alles wat tot de mens behoort radicaal verkeerd is, is met betrekking tot het geweten niet waar. Het is evenmin waar met betrekking tot zijn natuur. Deze zijn beide tegen de zonde. Bij het zondigen wordt het geweten onderdrukt. Wat *onnatuurlijk* is, is zondig.

De juiste manier om de rol die de menselijke natuur in ons leven speelt te ontdekken is niet haar vanuit de evangelische geloofsbelijdenissen te belederen, maar door het gebruik ervan in de Schriften te overdenken. Zoals gewoonlijk, worden we op een dwaalspoor geleid door onze gangbare vertalingen. In de Authorised Version wordt *natuur* ook gebruikt voor verwekking of afstamming (*genesis* Jac 3:6). *Van nature* is in de A.V. ook een foutieve vertaling van *onvervalst* (*genuinely*) (*gnesios*, Fil 2:20). In de A.V. is *natuurlijk* zodoende de weergave van drie woorden, *genesis* (*generation* or “inherited”) (verwekkend of “geërfd” Jac 1:23) en *psuchikos*, *ziels* naast de juiste term, *phusikos*, *natuurlijk* (*of van de natuur*) (Rom 1:26,27; 2 Pet 2:12). Het is de verandering van *ziels* in *natuurlijk* die, met betrekking tot de menselijke natuur, de meeste misverstanden heeft veroorzaakt. Vandaar dat het waardevol is om de vindplaatsen van dichtbij te bekijken. Als de lezer de reeds gegeven verwijzingen en de nu volgende in zijn Bijbel zou willen corrigeren, zou dat helpen om de verwarring die vertalingen hebben veroorzaakt weg te nemen.

psuchikos, ziels in de Staten Vertaling

- 1 Cor 2:14 Maar de *natuurlijke* mensch begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, ... (NBG: *ongeelijk*)
- 1 Cor 15:44 Een *natuurlijk* lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt. Daar is een *natuurlijk* lichaam, en daar is een geestelijk lichaam
- 45 Alzoo is er ook geschreven: De eerste mensch Adam is geworden tot eene levende ziel, de laatste Adam tot eenen levendmakenden geest.
- 46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het *natuurlijke*, daarna het geestelijke
- Jac 3:15 Dit is de wijsheid niet die van boven afkomt, maar zij is aardsch *natuurlijk*, duivelsch. (A.V.: *sensual* NBG: *ongeelijk*)
- Judas 19 Dezen zijn het die zichzelf afscheiden, *natuurlijke* mensen, den Geest niet hebbende. (A.V.: *sensual*)

In de eerste twee passages neemt de lezer vier van de bijzonder onge-lukkige foutieve vertalingen in de Authorized Version waar. Het is moeilijk zich een begrip te vormen van de verwarring die ze hebben gecreëerd en dat nog steeds doen in nederige en hongerige harten, die ernaar verlangen om God te behagen. Ze zijn een strik op hun pad en een steen des aanstoots. Hier wordt *natuurlijk* tegenover *geestelijk* gezet en als gevolg daarvan, is het geestelijk leven van velen onnatuurlijk, gespannen en gekunsteld. Het geestelijk leven zou niet slechts een uiterlijke schijn moeten zijn, maar een

diepgeworteld instinct. Het zou onze natuurlijke vorm van leven moeten worden. Er is niet de minste verwijzing naar onze menselijke *natuur* in deze verzen. Ze verwijzen puur en alleen naar de *ziel*. *Psuchê* betekent *ziel*, en dit is het bijvoeglijk naamwoord *ziels*. En het verwijst niet slechts naar het bezit van een ziel. Alle mensen, zelfs de meest geestelijke, hebben bewustzijn en gevoel, dat is de ziel, maar ze zijn daarom niet noodzakelijkerwijze *sensueel of zintuiggericht*. Een ziels mens staat onder de heerschappij van zijn zintuigen, zijn begeertes. Zijn lichamelijke genoegens beheersen zijn leven. Dat is niet *natuurlijk*, het is *onnatuurlijk*.

Er wordt ons uitdrukkelijk verteld dat zinnelijkheid *buiten* de natuur valt (Rom. 1:26). Het is *niet* natuurlijk om toe te geven aan onze begeertes buiten dat wat instinctief is. Maar het instinct dat in ons werd geplaatst bij de schepping was toen niet zondig en wordt het ook niet zonder *onnatuurlijk* te worden. Het is een ernstige misvatting om te zeggen dat de natuurlijke of *instinctieve* mens Gods geest niet ontvangt, zelfs als het in de “Bijbel” staat. God heeft het niet gezegd. Hij heeft heel wat gezegd wat ermee in strijd is. Hoe onbelangrijk deze “losse” weergave voor sommigen ook mag lijken, vele heiligen zijn erdoor afgebogen naar verbijsterende zijwegen. Het is onmogelijk voor hen om hun natuur of instinct volkomen te negeren. Wanneer ze honger hebben, willen ze eten, zelfs als dat “natuurlijk” is. Als ze dorst hebben drinken ze. Ze volgen hun instinct (of natuur) om extreme hitte of kou te vermijden en om voorzieningen voor henzelf en hun geliefden te treffen. Het is alleen omdat ons instinct onderbewust is dat we ons niet realiseren hoe we er voortdurend op steunen. Geen enkele hoeveelheid geestesleven zal ons tegen onze natuur in leiden.

Wat de ziel is, hebben we elders volledig uiteengezet, maar een nieuwe studie vanuit een ander standpunt kan helpen. *Ziel is lichamenlijk gevoelsleven*, geen *geestelijk leven*, waarvoor het gewoonlijk ten onrechte wordt aangezien. Een *ziels* mens houdt van de genoegens voortkomend uit eten en drinken en alle andere prettige en aangename gevoelens, meer dan van de ontastbare ervaringen van de geest. Ze spreken hem niet aan. Maar alleen het feit van het hebben van een ziel houdt niet het gebrek aan geestelijk leven in. De mens heeft *beide*, een geest en een ziel, dat wil zeggen, hij heeft *leven* en *gevoel*. Toch is het lichaam sterk geneigd om zijn gevoelens te volgen. Het is op dit moment *ziels*. Maar de tirannie van de

ziel is een tijdelijke toestand, te wijten aan de sterfelijkheid van de mens. Was Adam onsterfelijk geschapen, zodat hij niet kon sterven, dan zou de leven-gevende geest zozeer zijn handelingen hebben beheerst dat hij niet gezondigd zou hebben. Zo zal het zijn met de gehele mensheid wanneer ze worden verlevendigd.

Het is de *zinnelijke* mens (om met de term van de Authorized Version te spreken), ofwel iemand die *ziels* is, die niet de dingen van Gods geest ontvangt. Hoe vaak is deze passage niet tegen me gebruikt om te bewijzen dat geduldig onderzoek en systematische studie van de Schriften, zijnde de methoden van een “natuurlijk” mens, me nooit in staat zullen stellen om Gods Woord te begrijpen! Ik dank God voor het getuigenis dat ik niet onnatuurlijk ben. Het is vaak erg moeilijk om tegen de natuur, of het instinct, in te gaan, want zij is grotendeels onderbewust, maar de ziel zou goed onder controle moeten worden gehouden. Als we toestaan dat lichamelijke genietingen ons leven beheersen, dan zijn we ziels, en niet in staat om geestelijke onthullingen te ontvangen.

Nu zijn we toegekomen aan het positieve bewijs. We verzoeken onze lezers om zorgvuldig de volgende passages in ogeschouw te nemen, waarin overal het woord *phusis*, *natuur* voorkomt. De aanhalingen zijn gewoonlijk te kort om de volledige context weer te geven. Het zou goed zijn als de lezer elke passage zou opslaan en de context zorgvuldig zou afwegen. Bij zo'n studie gaan we ervan uit dat het slagen ervan grotendeels ligt in het begrijpen van een sleutelpassage, één die zo letterlijk mogelijk is en die duidelijk het vast te stellen punt laat zien. Hiervoor bevelen we een grondige studie van het gebruik van deze term in de eerste hoofdstukken van de Romeinenbrief aan. Wij beweren dat de eerste twee vindplaatsen geheel in tegenspraak zijn met de huidige theologische opvatting van de menselijke natuur. We zijn er diep van overtuigd dat het onmogelijk is de term in zijn gewoonlijk geaccepteerde betekenis te blijven gebruiken, als “zondige natuur”, zonder een grenzeloze verwarring te veroorzaken, en we verzoeken onze lezers beleefd, in het bijzonder diegenen die spreken en schrijven, het probleem grondig te onderzoeken.

phusis, *natuur* in de Staten Vertaling

- Rom. 1:26 veranderd in het gebruik tegen *nature*
Rom. 2:14 van *nature* de dingen doen die der wet zijn,
Rom. 2:27 de voorhuid die uit de *natuur* is,
Rom. 11:21 is het dat God de *natuurlijke* takken niet gespaard heeft,
Rom. 11:24 uit den olijfboom die van *nature* wild was, en tegen *nature* in den goeden olijfboom ingeënt, hoeveel te meer – zullen deze, die *natuurlijke* takken zijn
1 Cor 11:14 Of leert u ook de *natuur* zelve niet,
Gal 2:15 Wij zijn van *nature* Joden, en niet zondaars uit de heidenen
(NBG: *geboren* Joden)
Gal 4: 8 die van *nature* geen goden zijn; (NBG: het in *wezen* niet zijn)
Efz 2: 3 waren van *nature* kinderen des toorns gelijk ook de anderen
Jac 3: 7 Want alle *natuur* beide der wilde dieren en der vogelen – is getemd geweest van de menselijke *natuur*;
(A.V.: *kind*, *mankind*; NBG: *soorten*, *menselijke natuur*)
2 Pet 1: 4 opdat gij door dezelve der goddelijke *natuur* deelachtig zoudt worden,

Niet alleen wordt de natuur verbonden met de wet, maar zij stemt ook overeen met het geweten. Dit is belangrijk. Een “slecht” geweten is in werkelijkheid een goed (functionerend) geweten. Het geweten kan gesmoord, afgestompt, verwaarloosd of genegeerd worden, maar het staat nooit aan de kant van de zonde. Hoe afgestompt een geweten ook mag worden, voor zover het nog gevoelig is, is het tegen zonde. Een geweten kan zwak zijn, maar de kleine overgebleven kracht ervan zal niet aan de kant van de zonde staan. Maar het is niet noodzakelijk dit punt breed uit te meten, want ik ken niemand die zonde aan dit vermogen toeschrijft. Zelfs degenen die vasthouden aan de volkomen verdorvenheid zouden hier een uitzondering maken. Dat zouden ze ook moeten doen met betrekking tot de menselijke natuur, want geweten ondersteunt slechts dat wat instinctief aanwezig is in de mensheid.

Het feit dat de natuur harmonieert met de wet wordt bevestigd in Rom. 2:27 (hierboven geciteerd). De Jood had de wet ontvangen en was toegelaten tot die exclusieve klasse, de Besnijdenis genaamd. Hij zou zeker de wet die hem gegeven was hebben moeten vervullen. Toch overtrad hij die. Ze zullen geoordeeld worden door de Onbesnedenheid, die geen andere wet hadden dan hun instinct of natuur, welke eigen is aan de gehele mensheid. Hierdoor waren sommigen in staat om de voorschriften van de wet en haar vereisten tot op zekere hoogte te vervullen. Een zondige natuur zou geheel

machteloos staan tegenover de wet. Instinct vermag in dit verband meer dan aansporing of vermaning. Het is gemakkelijker om onderbewust aan de goddelijke wet te voldoen dan om een vrijwillige gehoorzaamheid met het verstand op te brengen.

In het elfde hoofdstuk van de Romeinenbrief vinden we bewijs van bijzondere waarde met betrekking tot de betekenis van het woord *natuur* en *natuurlijk*. Het laat duidelijk zien dat het in geen geval het *tegengestelde* van *geestelijk* is. Om duidelijk te zijn, de natuurlijke takken, die niet gespaard werden (vers 21), waren ongelovigen, echter die welke opnieuw zullen worden geënt zullen gelovigen zijn. Het is heel onnatuurlijk om een wilde ent in een gecultiveerde boom te enten. Maar zelfs dit was geen zonde op geestelijk terrein. Hoeveel verder zal het terugenten zijn van de *natuurlijke* takken in hun eigen olijfboom dan niet afstaan van wetteloosheid?

Een opmerkelijke passage vraagt nu de aandacht (1 Co. 11:14). Paulus doet nu een beroep op iets wat de natuur leert om goddelijke openbaring te ondersteunen. Dit zou ondenkbaar zijn als de natuur zondig was. Het instinct leert ons dat er een onderscheid tussen de sexen is, en dit zou gehandhaafd moeten worden in de uiterlijke verschijning. Hetgeen de eer van de ene is, is de oneer van de ander. Ons huidig punt hangt niet af van de interpretatie van deze passage. Al wat nodig is, is om Paulus' instemming te zien met de onderwijzing van de natuur of het instinct. Zulke woorden komen in het geheel niet overeen met wat vandaag de dag aan ons vertoond wordt, waarbij op het natuurlijke nooit een beroep wordt gedaan tot bevestiging van de waarheid. Het feit dat de natuur vraagt om een bedekking zou waarschijnlijk een goed argument zijn tegen de gewoonte in deze dagen van verval.

De volgende passage (Gal. 2:15) is erg treffend. "Wij die Joden van nature zijn, en *geen zondaars* ..." De Joodse natuur, en ook de ruimere menselijke natuur, is niet zondig in zichzelf. Hier wordt zij in contrast met zondaars gezet. Laat ons het evangelische idee dat de natuur noodzakelijkerwijze slecht is invoegen en we zouden lezen van Joden van [zondige] natuur en geen zondaars. Nu zullen we naar een soortgelijke uitdrukking in de Efezebrief gaan, die over hetzelfde feit gaat. Daar zijn de Joden, van nature, kinderen der verontwaardiging (2:3). De Jood had veel meer dan

instinct, of natuur. Hij had de wet om zijn stappen richting te geven. Hier, echter, wenst de apostel zijn voorrechten uit te sluiten. In deze genade moet de Jood op hetzelfde niveau staan als de heiden. Net als in de Galatenbrief, bevat “van nature” dat is “door natuur” geen aanwijzing voor zonde. Er was een tijd dat ik dit gedeelte graag aanhaalde om aan te tonen dat ik, persoonlijk, van nature, een kind des toorns was, evenals de rest van de mensheid, en ik baseerde er mijn idee van een zondige natuur op. God heeft, in Zijn genade, deze krenking vergeven.

God heeft een natuur (Gal 4:8). Afgoden hebben geen deel aan de goddelijke natuur. Hij is Geest. Afgoden zijn dat niet. Hij heeft Zichzelf geopenbaard door een levend Beeld, Zijn Zoon, Jezus Christus, onze Heer. Afgoden openbaren zich door dode karikaturen. De Galaten waren slaven van deze stomme dingen, die niets van hun natuur aan hun aanbidders konden mededelen. God zal echter, in het bijzonder in Zijn handelen met de Besnijdenis in de dag van Jahweh, Zijn volk in staat stellen om veel meer te doen dan wat de menselijke natuur die we nu bezitten in staat is te volbrengen, met betrekking tot het zich onttrekken aan het verderf dat in de wereld is. Het is mogelijk om je een instinct voor te stellen dat zich zo sterk tegen zonde verzet dat het dit afwijst. Dit is niet voor ons. Wij worden Gods geest gegeven. Zij zullen deel krijgen aan Zijn instincten, of natuur (2 Pet 1:4). Dit is de sleutel tot het gedrag in het duizendjarig rijk.

Het instinct van dieren varieert overeenkomstig hun woonplaats. Wilde dieren leven op aarde. Ze kunnen niet in de hemel vliegen. Het instinct leert een vogel om zijn vleugels te spreiden, en door de lucht te vliegen. Elke soort vogel heeft een aparte natuur. De adelaar vliegt hoog uit het zicht. Gieren vergaderen in groepen. Sommige vogels leven op het land. Anderen verblijven dicht bij het water. Weer een ander staat stil in de lucht en duikt plotseling naar beneden om een vis te spietsen. Wie leerde deze schepselen hun eigen bijzondere plaats in de huishouding van de schepping? Het komt van God. Het is hun instinct, hun natuur. Elk dier blijft in zijn juiste leefomgeving. De vis verlangt er niet naar om op het land te zijn. Deze natuur is hun kostbaarste bezit. Zij is nooit zondig. Slechts wanneer ze hun natuur geweld aan doen is er zonde en lijden en dood. Zo ook met de natuur van de mensheid.

Als het instinct in de mensheid zondig zou zijn, zou het ras binnen een

dag omkomen. Het is deze onderbewuste leiding die ons in het land der levenden houdt. Pas nadat iemand heeft geweigerd om de godheid van God te erkennen wordt hij overgegeven om, tegen de grondregels van zijn wezen in te gaan, zijn lichaam te misbruiken en tegen de voorschriften van zijn geweten in te gaan. Zouden onze instincten niet afgestompt zijn door zonde, dan zouden we onderbewust in harmonie met Gods wetten handelen, net als de lagere schepselen rondom ons.

De praktische vraag dient zich aan voor de gelovige, “Wat zullen we doen met deze natuur?” Als zij ons doet zondigen, laten we haar kruisigen. Als zij ons bewaart voor zonde, laten we haar aanmoedigen. We worden nimmer aangespoord om onze natuur te kruisigen. We kruisigen het *vlees* met zijn hartstochten en begeerten (Gal. 5:24). We zijn gekruisigd voor de wereld en de wereld voor ons (Gal 6:14). Dit betekent veel meer dan de dood. Het vlees verdient geen fatsoenlijke dood. Zo ook wij niet, en de wereld evenmin. Het is de volkomen schandelijke dood van het vlees en van onszelf en (van) de wereld die vraagt om de meest verachtelijke dood die kan worden bedacht. Dit vraagt om onze uiterste verafschuwning.

Maar de natuur en het vlees zijn tegenpolen met betrekking tot Gods wet, zelfs al worden ze gewoonlijk met elkaar verward. Het vlees onderwerpt zich niet aan Gods wet door louter onvermogen (Rom 8:7). Degenen die in het vlees zaaien zullen bederf oogsten (Gal 6:8). Terwijl juist het tegendeel waar is van onze menselijke natuur. Ingeplant door de God Die ook de wet uitvaardigde, is zij in volkomen harmonie met Zijn verordeningen, en leidt zij tot dezelfde resultaten. Het bederf komt pas binnen als we de natuur geweld aandoen en dat wat onnatuurlijk is doen.

Deze uiteenzetting kan gemakkelijk verkeerd worden opgevat als een pleidooi om het vlees een losbandige vrijheid te geven. Om deze reden is het opstellen ervan lang uitgesteld. De reactie voortkomend uit de bevrijding van onwettige beperkingen ontaardt al gauw in losbandigheid. De tendens kan zijn om zich aan het vlees over te geven in plaats van de instincten vrij te maken. Maar het tijdelijke misbruik van licht is geen excuus voor het doorgaan in duisternis. Het licht mag ons dan in eerste instantie verblinden en ons met de ogen doen knipperen, maar na verloop van tijd zullen zij zich aanpassen aan de heldere omgeving, en we zullen dichterbij het normale komen dan wat ooit mogelijk was in het duister. En er zal

verering en een Gode welbehaaglijke wandel zijn.

Een geweten dat zich voortdurend ontwikkelt door contact met het levende Woord van God is het beste middel tot onderscheid tussen dat wat van het vlees is en dat wat de vrucht van instinct, of natuur is. De grenslijn tussen ziel en geest (Heb. 4:12) kan slechts door middel van de geschreven openbaring worden onderscheiden, en dat geldt ook voor de rechtmatige werking van het instinct en de wetteloze excessen van het vlees. Het onderscheid is in sommige gevallen zo duidelijk dat zelfs degenen die de menselijke natuur aanklagen als volkomen verdorven in dit verband er niets over zeggen. Bijvoorbeeld, huwen, is het gevolg van instinct en is eervol in alles (Hebr. 13:4). De apostel Paulus zegt nadrukkelijk dat degene die huwt niet zondigt (1 Cor. 7:28). Doch de belangrijkste werken van het vlees zijn eenvoudig het op onwettige wijze misbruiken van dezelfde verhoudingen (Gal 5:19).

Juist het niet zien van de juiste plaats van het instinct heeft geleid tot zulke kerkelijke abnormaliteiten als mannen- en vrouwenkloosters. De scheiding van de sexen op religieuze gronden is geheel onschriftuurlijk en, omdat het haaks staat op het natuurlijk instinct heeft het soms geleid tot ernstige afwijkingen. Het is ons voorrecht, om des Heren wil, te hongeren en te dorsten, en ons veel van dat waarnaar we instinctief (vurig) verlangen te ontzeggen, indien het wordt gedaan vanuit een verstandig en intens verlangen om onszelf op te offeren in Zijn dienst. Dit deed ook de apostel Paulus, omdat het karakter van zijn dienstbetoon, alsmede zijn bijzondere positie, zodanig was dat het gewettigd was. Maar hij is zo voorzichtig te benadrukken dat zo'n weg niet altijd de beste is. Het tegengestelde kan worden aangegeven door het soort dienstbetoon waartoe iemand geroepen wordt. Dus hij voegt de grote waarheid toe dat God Zelf onderscheidingen maakt en in genade geeft aan een ieder "sommigen, inderdaad, zus, doch anderen, zo" (1 Cor 7:7).

Terwijl het een groot voorrecht is om afstand te doen van sommige van onze natuurlijke en juiste verlangens om Zijnentwil, is het beter om toe te geven aan het instinct wanneer het buiten onze beheersing valt (1 Cor 7:9) en het is nooit zondig wanneer we toegeven aan de eisen ervan (1 Cor 7:28). Omdat deze zin gemakkelijk tegen me gebruikt kan worden door de vijanden van de waarheid, zal ik proberen om mijn bedoeling vast te

leggen d.m.v. een voorbeeld. Er is me eten voorgezet. Zal ik het opeten? Als ik hongerig ben, vertelt mijn instinct me “Ja”. Als ik niet hongerig ben, zegt het “Nee”. *Niet gehoorzamen* is een zonde, *gehoorzamen* niet. Maar als mijn eten een broeder zou doen struikelen, heb ik het voorrecht van onthouding, ter wille van hem en van de Heer. Als ik me echter niet kan beheersen, omdat ik volkomen uitgehongerd ben, zou ik niet zondigen, zelfs als ik at. Bovendien het kan zijn dat, in plaats van een broeder te laten struikelen, mijn gedrag hem kan helpen, of een getuigenis van de waarheid kan zijn. Geestelijke omstandigheden moeten heersen, zelfs over instinct. In de opstanding zullen onze lichamen geestelijk zijn, en we zouden op deze toestand zo ver als nu mogelijk is moeten inspelen.

Ik zou mijn eten moeten kiezen om mijn lichaam op te bouwen en de kracht ervan in stand te houden tot gebruik in Zijn dienst, grotendeels door instinct geleid. Maar als ik het voornamelijk uitzoek “om de tong te strelen”, en te veel eet, *meer* dan natuurlijk is, is dat *ziels*, niet natuurlijk. Het is *onnatuurlijk*. Het feit dat het instinct onderbewust is en zelfs nog meer verzwakt dan de fysieke functies van ons lichaam, heeft tot gevolg gehad dat het vrijwel verdwenen is uit het leven van de meeste mensen. Het is als met het geweten, bedekt door gebruiken en gewoonten en teniet gedaan door de bedervende invloed van de zonde.

Een van de vruchten van een terugkeer naar God en een kennen van Zijn wegen zou een herleving van de interesse in de natuur moeten zijn, niet alleen in de wereld om ons heen, maar ook in onszelf. Achter de sluier der zonde zien we Zijn wonderwerken in de schepping. Een van de wonderbaarlijkste is het instinct van dieren. Geen van de kunstjes die hen geleerd kan worden kan de vergelijking doorstaan met de in hen zelf gelegen wet die hun bestaan regelt. In zichzelf is het foutloos, dat is zondeloos, hoezeer het ook aangetast mag zijn door de rebellie van de mensheid tegen God. Als de lagere schepping verstoken zou zijn van haar instinct, en slechts afhankelijk van het langzamere proces van het denken en redeneren, dan zou zij niet lang overleven. De mensheid heeft ook deel aan dit instinctieve inzicht. Het is mogelijk dat onze levens erdoor geregeld worden in een mate die onze ideeën verre te boven gaat. Hoe vaak ontdekken we niet dat we instinctief dingen doen, voor we tijd hebben gehad tot bewust overleg? We ontmoeten iemand. Wat is het dat ons meteen tot die persoon aantrekt

of afstoot? Soms is het van een overweldigende kracht, en we proberen onszelf te ontdoen van zulke onberedeneerde vooroordelen of voorkeuren. Het zou verkeerd zijn om zulke onthullingen van onze onderbewuste persoonlijkheid geheel te negeren, maar we kunnen deze beter overwegen en analyseren. Een onderbewuste reactie heeft meer kans overeen te komen met ons echte zelf dan een uitputtend zelfonderzoek.

Als iemand me heel onverwacht zou vragen, “Gelooft u in volkomen verdorvenheid?” Zou ik geneigd zijn te zeggen “Ja”. Dit is een goed voorbeeld van het rampzalige gevolg van het vervangen van het levende Woord door ongeïnspireerde uitdrukkingen, om dan, door foutieve redeneringen, op onschriftuurlijke conclusies uit te komen. Paulus zegt: “Ik ben me bewust dat het goede geen woning in me maakt (*dat wil zeggen, in mijn vlees*)” (Rom 7:18). Ziet u hoe hij op zijn hoede is bij een uitspraak die bij lange na niet zo drastisch is als “volkomen verdorvenheid”? Juist in deze brief heeft hij duidelijk gemaakt dat geweten en natuur beide goed zijn. Zelfs in het hart van zijn uitspraak zet hij er iets tussen haakjes bij, voor het geval dat iemand zich zou voorstellen dat hij deze beide erbij insloot. Laten we deze voorzorgsmaatregel niet negeren, zoals de theologie doet.

We kunnen ons beter, voor eens en altijd, van de misleiding bevrijden dat geestelijk leven bestaat uit het ingaan tegen onze natuurlijke neigingen. Terwijl we dat deden hebben we met een vriend gevochten, niet met een vijand. Maar laat dit niet uitgelegd worden als een vrijbrief om aan de lusten van het vlees te voldoen. Het ene is normaal en rechtmatig. Het andere is abnormaal en wetteloos. Laten we ons geweten ontwikkelen, zodat het instinct niet voor ziels wordt aangezien, of het zintuiglijke voor het natuurlijke. Maar boven alles, laat de geest van God ons leiden door Zijn Woord, zodat we op bepaalde momenten, ons zelfs dat wat goed is kunnen ontzeggen ter wille van Hem Die ons liefheeft. Als het noodzakelijk is, laten we dan hongeren en dorsten om het brood en water des levens aan anderen te brengen. Maar laten we daaruit niet concluderen dat eten en drinken zondig zijn, maar laten we eten en drinken, en elk ander natuurlijk instinct gehoorzamen, tot verheerlijking van onze Schepper God.

De Schrift wil dat we aandacht schenken aan wat de natuur leert, aan de leiding van het instinct (1 Cor 11:14). Wij behoren niet dat te doen wat buiten de natuur valt (Rom. 1:26). Voor de naties vervangt zij, tot op ze-

kere hoogte, Gods wet, met het bijkomende voordeel dat ze in ons eigen wezen is geschreven, niet op stenen tafelen. Het kan zijn dat de wet, geschreven op Israëls hart in de dag des Heren, de bevrijding van deze natuur zal zijn van de slavernij van Satan, die dan gebonden zal zijn. De traditie probeert deze goddelijke gave te onderdrukken, en noemt haar “zondig”, maar God verklaart dat *dit niet zo is*. Laten we onze woordenschat zuiveren van de foutieve uitdrukking “zondige natuur”, en proberen onze gedachten te reinigen van de verderfelijke indruk dat we ernaar moeten streven om onnatuurlijk te zijn in ons gedrag om God te behagen. Laten we de verkeerde nederigheid wegdoen die weigert het goede te (h)erkennen waarvan God al zijn levende schepselen heeft voorzien, het instinct, of de natuur, welke alleen het bewaart voor onmiddellijk verval en dood. Laten we God danken voor deze wonderlijke natuur, zonder welke onze knapste geleerden, onze beste wetenschappers, niet in staat zouden zijn zichzelf ook maar een ogenblik in leven te houden. Het is de aanwezigheid van God, want in Hem zijn we levend en bewegend en is ons bestaan (Hand 17:28).

HET MENSELIJK HART wordt zo vaak verward met de natuur van de mens dat het nadenken over zijn betekenis in het woord van God ons veel voordeel kan opleveren. Iemand die bezwaar maakte tegen de gedachte dat de menselijke natuur, of het instinct, niet verdorven is, zond wel een lange lijst met passages die gaan over het menselijk hart en de gruwelijke toestand ervan, maar geen enkele daarvan had ook maar iets met het onderwerp van de menselijke natuur te maken. In de eerste hoofdstukken van de Romeinenbrief, waar de natuur van de mens niet met zonde in harmonie is (Rom 1:26) en wel met het geweten en Gods wet harmonieert (Rom 2:14), wordt het hart een volkomen andere reputatie gegeven. Het is onverstandig, verduisterd (Rom. 1:21), wellustig (vs 24), weerbarstig en onboetvaardig (2:5). Is er een grotere tegenstelling mogelijk?

Het is duidelijk dat de term “hart” gewoonlijk in een figuurlijke betekenis wordt aangetroffen. Het beste is het letterlijke gebruik als eerste te beschouwen. Het is het orgaan dat de bloedstroom voortstuwt in levende zielen. Slechts die vormen van leven die bloed hebben bezitten een hart. Nu is de *ziel* van het vlees (niet het *leven*) in het bloed (Lev. 17:11). Met andere woorden omdat de ziel de zetel van bewustzijn en gewaarwording is, hebben slechts die vormen van leven een hart die bewust-levend zijn, hun omgeving kunnen waarnemen en zich kunnen voortbewegen. Als er ook maar even iets mis is in de bloedstroom heeft dit duizeling en bewusteloosheid tot gevolg. Het hart is de kern en de kracht van ziels leven. Het bevindt zich diep binnen de bouw van het lichaam, onzichtbaar. Het onophoudelijk ritme ervan wordt niet door het terloopse oog opgemerkt.

Hoewel iedere handeling ervan afhankelijk is, ligt het verborgen, onttrokken aan het zicht. Naar het fysieke orgaan wordt zelden verwezen in de Schrift (2 Sam. 18:14; 2 Ko. 9:24), maar het vormt de basis van het figuurlijk gebruik.

Bij het zoeken naar de figuurlijke betekenis worden we geconfronteerd met een vervelende zaak, als we het zo mogen uitdrukken. De inhoud van het schriftuurlijke begrip wijkt in sterke mate af van het populaire gebruik in zowel het Engels als het Nederlands. In de Schriften is het hart *nooit* de

zetel van genegenheden of gevoelens, hoewel er enkele passages kunnen zijn die, op zichzelf genomen, zo opgevat zouden kunnen worden. In de Schrift wordt emotie verbonden met de inwendige organen van de buik (Fil. 1:8). Er is echter een tweede gebruik, dat erg dicht bij de Schriften staat. We spreken van de gehele persoonlijkheid die kan worden beïnvloed of tot iets worden bewogen onder deze spraakfiguur, zoals “Hij heeft een goed hart” of, zoals het naar voren komt in het bijvoeglijk naamwoord “hartelijk”.

Misschien wel de meest treffende illustratie van dit woord vinden we in de keuze van David, die een man naar Gods eigen hart was (1 Sam 13:14). Samuël de profeet werd tot Isaï gezonden om één van zijn zonen tot koning van Israël te zalven. Toen de oudste in ogenschouw werd genomen, leek hij voor Samuël precies de juiste te zijn voor zo’n verheven ambt, want hij had een knap gelaat en had de juiste postuur voor zulk een hoge eer. Dus zei Samuël, “Zeker staat Jahweh’s gezalfde hier voor Hem!” Maar Jahweh zei tot Samuël, “Kijk niet naar zijn gelaat, of naar de grootte van zijn postuur; want Ik heb hem afgewezen: want het is niet zoals de mens ziet; want de mens kijkt naar het uiterlijk maar Jahweh kijkt naar het hart.” (1 Sam 16:7). Zo werden zeven zonen van Isaï bekeken door Samuël. Maar geen van hen bezat het hart om de herder van Israël te worden.

Pas toen ze allemaal afgewezen waren riepen ze David. Zijn plaats en bezigheid vormen een aanwijzing van het karakter van zijn hart. Hij hoedde de schapen. Dat was nu juist het werk dat Israël zo bitter hard nodig had. Saul was hun eigen keus als koning. Hij was groot en imposant, net als Isaï’s zeven zonen. Maar hij hoedde zijn volk niet. Zijn hart was niet recht. Het was op hemzelf gericht. Dat van David op de schapen. David was schoon van aanzien, met mooie ogen, maar deze maakten hem niet tot de geschikte persoon. Zijn hart was toegewijd aan het doen van de wil van God. Onder de uiterlijke verschijning, was hier een man die vertrouwde op Jahweh en er behagen in schiep om Hem te behagen. Dit kwam tot uitdrukking in zijn latere leven in daden als het doden van Goliath, het sparen van Saul, de vriendelijkheid tegenover Mefiboseth, en in het bijzonder in zijn verlangen de tempel te bouwen. God en Zijn heerlijkheid vulden zijn hart en maakten het groot.

Het verschil dat nu bestaat tussen het oppervlakkig uiterlijk en het hart is een gevolg van zonde. In de ideale toestand blijkt een mens te zijn wat

hij is. Zijn uiterlijk spreekt zijn karakter niet tegen. De bedervende kracht van zonde is dusdanig dat de geestelijke mens nauwelijks aandacht besteedt aan uiterlijke tekenen, want deze komen zelden overeen met innerlijke werkelijkheden. Dit verklaart waarom het hart zo vaak wordt verbonden met kwaad en zonde, of het ontbreken ervan. Het onderscheid tussen uiterlijk en hart zou niet kunnen bestaan in ideale omstandigheden.

Zonde is geen oppervlakkige tekortkoming. Het is niet de buitenste vernislaag die is beschadigd, maar juist de kern en bron van 's levens activiteiten is aangetast. Om de reeds gebruikte beeldspraak verder te bezigen: Het is niet slechts een huidziekte, veroorzaakt door contact met een of andere giftige struik, maar een vitale degeneratie van het hart, die de functies van ieder orgaan van 's mensen innerlijke huishouding aantast.

Eén van de meest verontrustende kenmerken van de beschaving en de beleefde maatschappij voor de geestelijke mens is, de grote nadruk die gelegd wordt op kunstmatig gedrag en manieren. Het hart moet verborgen worden achter een mantel van vormen en formuleringen. Het is een teken van goede opvoeding nooit je werkelijke zelf te tonen, maar een oppervlakkige illusie in stand te houden die verondersteld wordt om de soberheid en beperkingen van het leven te bedekken en te verbergen. Het is moeilijk om het hart te ontdekken, en vaak is het misschien wel het beste om het zoveel mogelijk bedekt te laten. Maar, in de omgang tussen heiligen, is het van het grootste belang de conventionele bedekkingen opzij te leggen en ons met diepere realiteiten bezig te houden. Terwijl onze omgang met alle heiligen behoort te zijn, is het onmogelijk een te zijn met diegenen wier harten niet recht zijn. We worden opgeroepen de Here aan te roepen met allen die een rein hart hebben. (2 Tim 2:22).

Menige vruchteloze discussie over verscheidenheden in geloof, zoals "reddend geloof" en "historisch geloof", zou nuttig zijn geweest indien in verband met het hart beschouwd. Er kan een duidelijke instemming met en onderwerping aan een geloofsbelijdenis zijn, of zelfs lidmaatschap van een religieuze organisatie, overeenkomend met het geloof dat door de tekenen van onze Heer werd verwekt; maar Hij vertrouwd zulk "geloof" niet omdat Hij wist wat er *in de mensheid was*. (Joh. 2:23-35). Het was geen *harts-geloof*. Zo is er ook vandaag een groot gebrek aan dat *harts-geloof* dat alleen "reddend" en "effectief" is. Met het hart gelooft men tot

rechtvaardigheid (Rom 10:10). De oppervlakkige, opzichtige, sentimentele, sensationele evangelisatie in onze dagen veroorzaakt wel een stormachtige emotionaliteit aan de oppervlakte maar zelden bereikt het de diepten van werkelijke overtuiging, of grijpt het het hart aan. Vandaar dat de opzienbarende “resultaten” verdwijnen wanneer de evangelistische tornado bedaar.

Waarschijnlijk de meest aangehaalde passage over het onderwerp van het menselijk hart en zijn verdorvenheid is Jeremia 17:9 (N.B.G.) :

Arglistig is het hart boven alles,
ja, verderfelijk¹³ is het:
Wie kan het kennen?

Authorised Version:

“The heart is deceitful above all things,	(Het hart is bedrieglijk)
And desperately wicked:	(En hopeloos boos):
Who can know it?”	(Wie kan het kennen?)

De laatste regel wordt gewoonlijk weggelaten, want deze komt niet overeen met de opvatting die algemeen wordt afgeleid vanuit de eraan voorafgaande woorden. Er wordt veel gezegd over het woord “bedrieglijk” (NBG: arglistig). Het wordt gedefinieerd als “krom” of “oneerlijk”. Het is het werkwoord van de naam Jakob. Het hart is een Jakob. Misschien zou schalks (tricky) het dichtst bij de bedoeling liggen. Het beschrijft iemand die een ander pootje licht. De Septuagint geeft het weer met “Het hart is bovenal *diep*”. Omdat het Hebreeuwse woord “diep” en het woord dat nu in de text staat sterk op elkaar lijken, is het mogelijk dat diep de juiste leeswijze was toen de Septuagint vertaald werd. Het leidt op een erg natuurlijke wijze naar de vraag die volgt: “Wie kan het kennen?”

De volgende frase is een “hopeloos slechte” vertaling, want er is niet de minste aanwijzing van boosheid in het woord zelf of iets van haar context. Ik beken dat ik denk dat het menselijk hart *wel degelijk* hopeloos boos is. Deze vertaling bewijst dat. Kan er een afschuwelijker zonde zijn dan een opzettelijke verandering van de betekenis van het woord van God, *zelfs als de vervanging waar is?* God spreekt hier niet over de boosheid of slechtheid van de mens, maar over zijn sterfelijkheid en zwakheid. Job zei

¹³S. v.: dodelijk

dat zijn wond “ongeneeslijk” was — hetzelfde woord. Maar deze was niet boos, en werd genezen. Het kind van David was zeer ziek (2 Sam 12:15), maar het was zeker niet hopeloos boos.

Er zijn twee dingen die het menselijke hart een probleem maken dat niemand kan oplossen. *Het heeft de neiging tot struikelen en het is te ziek om erop te vertrouwen.* Wie kan het kennen? Slechts de Here, zoals het daaropvolgende vers bevestigt, “Ik, Jahweh, harte-verkenner”. Wij kijken naar de buitenkant, maar “de verborgen mens, zijn hart” is onzichtbaar, onnaspeurlijk, behalve voor het oog van God. Het is zoals met overrijp fruit. Het kan er heerlijk aan de buitenkant heerlijk uitzien, maar het is binnenin verrot tot op de kern.

Misschien was het meest indrukwekkende teken van Christus’ goddelijke aard en missie, wel zijn vermogen om de harten van Zijn toehoorders te lezen. Zijn gezichtsvermogen was als de moderne röntgenbeelden. Het kon door alle barrières heen dringen. Hij zag dwars door alle huichelaarij en hypocrisie heen. Hij kon zelfs gedachten “zien”. Voordat Zijn toehoorders hun gevoelens konden uiten onthulde Hij ze en gaf Zijn antwoord (Markus 2:8; Lukas 24:38).

Dit is ook het grote voorrecht van het geschreven woord. Het is “levend en werkzaam, en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en doordringend tot op de vaneensplijting van ziel en geest, evenals de geledingen en het merg, en is een richter van de gevoelens en gedachten van het hart. En er is geen schepsel dat ervoor verborgen is. Alles is nu naakt en ontbloot voor de ogen van Hem voor Wie we rekenschapsplichtig zijn” (Hebr 4:12,13).

De waarheid die in de onschriftuurlijke uitdrukking “de volkomen verdorvenheid van de menselijke natuur” bedoeld wordt over te dragen, wordt veel beter uitgedrukt door zonde met het hart te verbinden. Dit laat zien dat het geen oppervlakkig verschijnsel is, dat slechts een gedeelte van ’s levens activiteiten aantast, maar de bron raakt van waaruit elke belangrijke handeling ontspringt, en iedere daad en gedachte bederft. Bederf het hart en de gehele mens is aangetast. Zonde in het hart doordrenkt het gehele wezen, zodat er geen plekje meer gezond is, geen gebaar of voorstelling die geheel juist is. Er is een betekenis waarin het “volkomen” is. En er is een betekenis waarin het “verdorven” is. Maar beide van deze gedachten worden beknopter en correcter uitgedrukt wanneer we zonde met het hart

verbinden, waar alle uitingen van het leven uitstromen.

Als we, in plaats van te spreken over een “nieuwe natuur”, over een “nieuw hart” of een “nieuwe geest” zouden spreken, zouden we niet noodzakelijk qua bedelingen correct zijn, maar we zouden tenminste binnen de onthulling van de Schrift blijven. Het nieuwe verbond dat Jahweh met Israël gemaakt heeft bestaat uit het hen geven van een nieuw hart en een nieuwe geest. Dit is het dat hen van zondigen zal weerhouden. Wat staat dit nieuwe verbond in volkomen contrast met het oude! Daarin hadden ze een aandeel, maar in het nieuwe ze zijn volkomen passief. Het is in alle opzichten van God. “Een nieuw hart zal Ik u eveneens geven, en een nieuwe geest zal Ik in u brengen: en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegemen en Ik zal u een hart van vlees geven. En Ik zal Mijn geest binnenin u brengen, en veroorzaken dat u in Mijn inzettingen wandelt en gij zult Mijn verordeningen onderhouden en doen. En gij zult wonen in het land dat Ik uw vaders gaf: en gij zult Mijn volk zijn, en Ik zal uw God zijn” (Eze 36:26-28).

Paulus' brieven beginnen met het duistere, onverstandige (Rom. 1:21), wellustige (Rom. 1:24), weerbarstige en onboetvaardige (Rom. 2:5) menselijk hart, maar eindigen met een rein hart (1 Tim 1:5; 2 Tim 2:22). Dit is in volledige overeenstemming met Petrus' uitspraak op de vergadering in Jeruzalem, toen hij de Besnijdenis vertelde dat God de harten van de heidenen door geloof had gereinigd (Hand. 15:9). God heeft ons het onderpand van de geest in onze harten gegeven (2 Cor. 1:22). Dit is het dat ons tot zonen van God maakt (Gal 4:6). Onze natuur is niet veranderd. Ons hart is niet nieuw. Het is door bewoning van de heilige Geest gereinigd.

Inderdaad staan de werkelijkheden van harte-geloof, in de huidige huishouding van Gods genade, in contrast met het oppervlakkige religieuze ritueel van Israël. Werden zij besneden? Wij hebben de echte besnijdenis, die van het hart (Rom. 2:29; Col. 2:11). Hadden zij de woonplaats van God? Christus woont in onze harten door geloof (Ef 3:17). Hadden zij een koor om Hem te loven in gezang? Wij betuigen dank onder de begeleiding van de muziek van onze harten (Ef 5:19).

Het verlenen van een nieuw hart aan Israël zal hen een wedergeboren natie maken, geschikte kanalen voor het herstel van de aarde in de dag van Jahweh. Dit alles stemt overeen met het karakter van de zegeningen van

die dag. Deze zullen zowel ziels als geestelijk zijn. Evenals hun fysieke lichamen gezegend zullen worden met volmaakte harten om een volmaakte bloedstroom voort te stuwen, zo zal het figuurlijke hart hen aanzetten tot ervaringen die een vreugde en bevrediging voor hun ziel zullen zijn. Bemoeidigende en vreugdevolle fysieke gevoelens worden aangeduid met de “redding van de ziel” en het “nieuwe hart”. Daarbij zal hen ook een nieuwe geest gegeven worden.

Bij ons ligt de nadruk zo sterk op de geest dat, in de opstanding, onze lichamen niet langer stoffelijk of ziels, maar geestelijk zullen zijn. Dit betekent niet dat ze niet van een stoffelijke substantie gemaakt zullen zijn, of dat we geen ziel zullen hebben. Anders zou het feit dat onze huidige lichamen stoffelijk en ziels zijn bewijzen dat we geen geest hadden. De ziel beheerst deze lichamen: de geest zal heersen in onze opstandingslichamen. De heerlijke hemelse woning waarop we wachten zal materieel zijn en zal gewaarwording bezitten, maar het zal zo overgoten zijn met de aanwezigheid en kracht van de geest dat materie en gewaarwording een strikt ondergeschikte plaats zullen innemen.

Het is zowel overbodig als ontoepasselijk om van een hemels geestelijk lichaam te spreken alsof het een nieuw hart heeft. In die bovenaardse pracht zal dat wat binnenin is naar buiten stralen in alle perfectie van vorm, van kenmerk en van uitdrukking. Er zal geen “verborgen mens van het hart” zijn, zoals in deze zielse lichamen. De mogelijkheid van dubbelhartigheid zal niet bestaan, en de uitdrukking die de mogelijkheid aangeeft van een ongelijkheid tussen het schijnbare en werkelijke is ongelukkig en opgedrongen.

Sinds Adam is de mensheid tot de diepste kern bedorven. Zonde heeft het hart bereikt. In dit leven zou de gelovige zijn hart moeten reinigen door middel van het Woord van God. Hem wordt geen nieuw hart gegeven. Dat is voor Israël in het komende millennium. Als we ons willen houden aan het model van gezonde woorden (2 Tim 1:13), zullen we, wanneer we verlangen om de enorme omvang van menselijke zonde of de “volkomen verdorvenheid van de menselijke natuur” te beschrijven, dit doen in termen van het hart, en het niet toeschrijven aan zijn natuur.

IN ZOWEL HET ENGELS ALS IN HET GRIEKS zijn geweten en bewustzijn even nauw verbonden in hun betekenis als in hun vorm.¹⁴ Inderdaad, het werkwoord behorend bij geweten, *suneidêsis*, TEZAMEN-WAARNEMING, is in het Grieks *suneideo*, dat *bewust zijn* betekent. De Authorized Version geeft het weer als *be privy* (met medeweten van) (Hand 5:2), *consider* (overwegen) (Hand 12:12), *be ware* (gewaar zijn, s.v. overleg) (Hand 14:6) en *know* (kennen, s.v. ben bewust) (1 Cor 4:4). Bij deze laatste tekst voegt Wigram's concordance toe: (lett.: *ben bewust*). In iedere passage is *bewust zijn* een betere vertaling. Zodat in essentie *geweten* een vorm van *bewust zijn* is. Het is inderdaad een vraag of Hebr 10:2 weergegeven moet worden als: eenmaal gereinigd zijnde, niet langer een geweten aangaande zonden hebben of een *bewustzijn van zonden*, want het is in de grondtekst *van zonden*, en de betekenis komt op hetzelfde neer.

Het lijkt er daarom op dat geweten, evenals bewustzijn, een relatieve waarnemingzin is. Men zou kunnen redeneren dat de ervaring van zonde het geweten in grote mate zou versterken, zodat, wanneer het eenmaal gereinigd is van zonde, het geweten meer dan ooit aanwezig zou zijn. Maar dit lijkt in deze passage ontkend te worden. Het verdwijnt wanneer zonde wordt "weggereinigd", net zoals we geen bewustzijn van onze lichaamsfuncties hebben wanneer alles goed gaat, doch er onaangenaam bewust van zijn wanneer er iets verkeerd gaat. Omdat *geweten* alleen in relatie met zonde gebruikt lijkt te worden in de Schriften, lijkt het dat zijn aanwezigheid van de zonde afhangt. Iemand, die niet aan zonde toegeeft, heeft een goed geweten. Wie het wel doet heeft een slecht geweten. Het is bewustzijn aangaande recht en onrecht, betreffende goed en kwaad.

Wanneer we buiten het bereik van het kwaad zijn zullen we niets hebben waarop een geweten kan reageren, vandaar dat het ophoudt te functioneren, en praktisch is afgestorven. Voordat onze eerste ouders van de boom der kennis van goed en kwaad aten, misten ze deze kennis, en hadden daarom geen geweten, noch bewustzijn van deze beide. Dit bewustzijn kwam pas

¹⁴(conscience, consciousness)

nadat ze gezondigd hadden. Toen kwam het meteen tot uiting. Wat vertelde hen dat ze naakt waren? Het geweten. Voordat ze de kennis van goed en kwaad bezaten werden ze door hun daden net zo min verontrust als een klein kind dat was. We worden niet geboren met een geweten. Babies zijn soms onbeschrijfelijk wreed voor dieren zonder het ook maar enigermate te beseffen. Ze hebben nog geen geweten ontwikkeld, want ze kunnen goed niet van kwaad onderscheiden.

Geweten is, zoals de belangrijkste stam ervan in het Grieks aanduidt een *waarnemen*. In het gebruik is het beperkt tot de waarneming van goed en kwaad. Voordat de zonde binnentrad kon er niet zoiets als een geweten zijn. En wanneer zonde verdwijnt zal het eveneens weggaan. Het is slechts een tijdelijke functie die alleen dankzij de zonde bestaat.

We kunnen niet redeneren dat de mens werd geschapen met een geweten, en daarom altijd een geweten gehad heeft en zal hebben. Ik zou niet verbaasd zijn als Adam *bewust geschapen* was, maar het zou dwaasheid zijn hieruit af te leiden dat hij, of zijn afstammelingen, niet *bewusteloos* kunnen worden. De mens is misschien wel een derde van zijn levenstijd *niet* bewust: terwijl hij slaapt. Bewustzijn is geen vitaal onderdeel van de mens, maar een toestand, een ervaring, en ook zonder dit kan hij leven en bewegen en zijn. Zo is het ook met het geweten, dat bewustzijn is in verband met recht en onrecht. Daar waar geen kwaad bestaat kan er geen overeenkomstig bewustzijn, geen geweten bestaan. Wanneer zonden zijn weggewassen zijn we ons er niet meer van bewust, en dus kunnen we dan geen geweten hebben.

Een van de opmerkelijke kenmerken van het binnentreden van de zonde is het volkomen ontbreken van enige aanwijzing van een geweten in zowel Eva als Adam. Wanneer we deze geschiedenis lezen vragen we ons af waarom Eva's geweten niet tussen beide komt. Ze zou op zijn minst hebben moeten aarzelen voordat ze tegen Gods voorschrift inging. Er is geen enkele aanwijzing dat ze ook maar iets van twijfels had zoals wij vandaag zouden hebben in soortgelijke omstandigheden. Maar direct erna, wat een verandering! De bewustwording onrecht gedaan te hebben dreef hen onmiddellijk weg van de goddelijke aanwezigheid. Ze hadden een "slecht" geweten, maar het werkte heel goed. Bewustwording van zonde en schuld is geweten. Hoe konden ze dit van te voren hebben terwijl alles zeer goed

was? Bewustzijn van kwaad kan niet bestaan zonder de aanwezigheid van kwaad. Zelfs nu is iemand die altijd probeert God te behagen zich nauwelijks bewust van een geweten. En wanneer zonde zelf wordt afgeschafte zal daarmee ook het geweten verdwijnen.

In Israël werd erg weinig onthuld met betrekking tot het geweten. Zelfs onze Heer verwees er niet naar. Waarom niet? Waar Gods wet is, is het niet noodzakelijk om op het geweten te bouwen. Het geweten kan zwak zijn (1 Cor. 8:7) of slecht (Heb. 10:22), of bevuild (Titus 1:15) of zelfs dichtgebrand (1 Tim. 4:2). Het is in geen geval een ideale afschrikking van kwaad of een gids naar het goede, hoewel het soms, tot stand kan brengen wat de wet faalt te doen (Rom 2:15). Maar Gods wet is altijd goed. Daar kan op worden vertrouwd. Zij verandert niet met de individuele persoon, noch met de tijden. Daarom neemt de wet, in de Hebreeuwse geschriften, de plaats van het geweten in, en wordt het *hart* aangesproken. Maar omdat Paulus zich tot de naties richt die geen wet hebben, beroept hij zich zo vaak op zijn eigen geweten en dat van zijn lezers.

DE HUISHOUDING VAN HET GEWETEN

We spreken van een *huishouding*¹⁵ (geen bedeling) van het geweten omdat dit de voornaamste vernieuwing was die het tijdperk vanaf de zonde van Adam tot aan de vloed kenmerkte. Hieraan vooraf was God persoonlijk aanwezig geweest bij het oorspronkelijke paar in de hof van Eden. Daarna werd deze nauwe vriendschapsband verbroken. God trok zich terug. Hij gaf geen wet om hen te leiden. Zij en hun nakroost werden aan zichzelf overgelaten. Alles wat ze hadden was de kennis van goed en kwaad en het bewustzijn dat onrecht doen God mishaaide — dat is geweten. Dit was de broze band die hen met God verbond.

Het was het grondprincipe van Zijn handelen met hen. Het doel van deze hele regeling was het onvermogen van de mensheid aan te tonen om zonder God verder te gaan, zelfs al kenden ze goed en kwaad, en hadden ze een geweten als een voortdurende bewaker om hen tot het doen van het

¹⁵ οἰκονομία: HUIS-WET wordt gewoonlijk vertaald met rentmeesterschap.

In dit hoofdstuk wordt in het Engels gesproken over bedelingen en huishoudingen, de Engelse equivalenten betekenen volgens het woordenboek:

dispensation: vergunning, Godsbeschikking, bedeling, uitdeling.

administration: het bestuur, het beheer, regering, administratie, het ministerie.

goede aan te sporen.

Het is noodzakelijk voor Gods heerlijkheid en ook voor het goede van de gehele schepping, dat de zwakheid en verdorvenheid van de mens zou worden aangetoond door middel van een reeks demonstraties, waarbij hij zich in elke erop volgende onder steeds gunstiger omstandigheden bevindt. Om dit te doen verandert God Zijn relaties met de mensheid, of een uitgekozen deel ervan, om zo een nieuwe en gunstiger situatie te scheppen. Deze worden huishoudingen genoemd. In elk daarvan zijn er speciale “bedelingen”, dat wil zeggen, goddelijke gaven, maar deze moeten niet met de huishoudingen worden verward, want de bedelingen gaan gewoonlijk door terwijl de huishoudingen veranderen. Bovendien, als we huishoudingen als bedelingen (of dispensaties) zien zullen we altijd proberen die te karakteriseren door Zijn *gaven* in plaats van door dat wat *Gods relatie tot de mens* kenmerkt en Zijn handelswijze tot het mensenras bepaalt. In mijn meegaandheid liet ik me tot op zekere hoogte in deze verwarring meetrekken toen ik de naam van de eerste huishouding veranderde van *onschuld* in *schepping*. Moge mij deze verzoenende vergissing worden vergeven!

Een speciaal kenmerk van dit testen van de mensheid is de opstapeling van de gaven, om de volgende test minder zwaar te maken. Aldus werd, nadat de kennis van goed en kwaad werd gegeven, deze niet teruggetrokken toen dit faalde. Zij is nadien altijd blijven bestaan. Evenmin werd regering ingetrokken toen belofte en wet op het toneel kwamen. In de regel blijft iedere “dispensatie” (of bedeling) bestaan en wordt aan de volgende gave toegevoegd om te helpen de volgende test lichter te maken. Maar deze regel gaat niet altijd op. Eerder wordt hij omgekeerd wanneer de huidige genade plaatsmaakt voor toorn.

Om te (kunnen) laten zien wat de mens is, is een reeks van situaties nodig waarin hij faalt onder die voortdurende testen, waarbij elke volgende minder veeleisend is dan de voorgaande. *Dispensaties* (of bedelingen) zijn alle bedoeld om de omstandigheden gunstiger te maken en de mens een betere kans te geven op succes. De resulterende toestand is wat de huishouding karakteriseert. Aldus hebben we, als gevolg van de gave van *autoriteit*, de huishouding van *regering*. Als we eenmaal de goddelijke opzet in de opeenvolgende veranderingen zien, wordt de gehele reeks duidelijk, en willen we het gevondene in een naam vast leggen. We zouden de eerste *Geen-*

kennis-van-goed-en-kwaad kunnen noemen en aldus binnen de goddelijke woordenschat blijven. Doch daar ons woord *Onschuld* slechts een kortere manier is om dit te zeggen, is dat voor ons geen bezwaar. Evenzo met de volgende huishouding. We kunnen het *Met-kennis-van-goed-en-kwaad* noemen, maar *Geweten* drukt hetzelfde uit en bespaart vijf woorden en vijf streepjes.

Hoewel het op het eerste gezicht niet zo lijkt, was de test in Eden de *zwaarste* beproeving die ooit tot de mensheid zal komen, omdat onze onschuldige voorouders geen kennis van goed en kwaad hadden. Ik heb grote bezwaren tegen het gebruik van onschriftuurlijke termen, dus verwierp ik “onschuld”, maar we hebben een uitdrukking nodig die dit feit in een enkele term samenvat. Dus ben ik sterk geneigd om “onschuld” in eer te herstellen en “geweten” aan te houden als haar complement, omdat het inderdaad diegenen beschrijft die goed en kwaad kennen. Zonder kennis van goed en kwaad is de mensheid zo slap als een vaatdoek, en hun band met God kan bijna zonder inspanning in een ogenblik worden verbroken. Zo gebeurde het bij de allereerste beproeving. Zoals we zullen zien, was de mens bij deze test minder voorbereid dan bij die welke volgden en de reden daarvoor is de afwezigheid van een geweten om Eva te waarschuwen voordat ze de Schepper krenkte. Afgezien van zijn kinderjaren, is de mens nog nooit zo hulpeloos geweest.

Met de kennis van goed en kwaad verkreeg de mens een geweten en had zo een steeds aanwezig afschrikmiddel in zich. Het nam de plaats van Gods persoonlijke aanwezigheid in, en liet hem niet hulpeloos achter wanneer Hij afwezig was. Maar deze innerlijke weerhouding, deze goddelijke stem die in een ieder woont, was niet voldoende om het mensenras van volkomen bederf te bewaren. Louter overgelaten aan de remming van het geweten, bedierf de mens zichzelf zo, dat genezing onmogelijk werd. Dit is een grote les om te leren. In Eden was er geen weerhouding behalve de aanwezigheid en het verbod van God. In Zijn afwezigheid faalde dit om de mens te behoeden voor zelfvernietiging. Dan komt het geweten, daarna regering door zijn kameraden, totdat we komen tot de regering van Christus zelf met een ijzeren roede. Alle weerhoudingen falen wanneer de mens aan zichzelf wordt overgelaten. Slechts de kracht en aanwezigheid van God kan de mens bewaren.

DE HUISHOUDING VAN REGERING

Daarom werd, na de vloed, een aanvullende factor toegestaan, die veel heeft gedaan om de mensheid te bewaren van het zich weer zonder omwegen in de vernietiging te storten. Er werd *Autoriteit* gegeven van mens over mens, zodat slechtheid zou worden gestraft door de mens zelf, en hem zodoende zou afschrikken van het ongebreidelde geweld van de voorgaande periode. Nu zou de mensheid zeker moeten standhouden! Niet langer in onschuld, in het bezit van de kennis van goed en kwaad, en weerhouden door het zwaard van de overheidsdienaar, slaagde de mensheid als geheel erin zich te behoeden voor zelfvernietiging. Toch is ook deze beveiliging, zoals al Gods gaven, misbruikt, zodat op Christus een beroep moet worden gedaan om de teugels van de regering in handen te nemen.

DE HUISHOUDING VAN BELOFTE

Toen het falen van de menselijke regering in de praktijk bewezen was, zoals dat ook bij het geweten het geval was (hoewel beiden doorgaan), maakte God een radicale wending in Zijn handelen met de mensheid. In plaats van hen als geheel te nemen, kiest hij een individu uit, en later een volk, om een kanaal van zegen te zijn voor de rest. In zekere zin gaan de huishoudingen van Geweten en Regering gewoon door, want de latere huishoudingen hebben niet direct betrekking op de mensheid als geheel. Toch waren zelfs de belofte aan Abraham en de afscheiding van Israël bedoeld om alle naties te bereiken (Gen 12:3b). De weinige uitverkorenen zouden door beloften worden geholpen. God kwam nader tot hen door hen een verwachting te geven, wat een erg krachtig vermogen is om een zwakke sterveling in staat te stellen juist te leven.

DE HUISHOUDING VAN DE WET

Waarschijnlijk de meest definitieve en praktische hulp, doch de meest teleurstellende, was Gods volgende stap. In plaats van het volk van Zijn keuze onder de huishouding van Regering te laten, op een afstand van Hem, naderde Hij tot Zijn eigen volk en woonde Zelf onder hen. In plaats van hen in het flauwe licht van het geweten te laten, gaf Hij hen Zijn rechtvaardige wet en werd hun Koning. Dit, zou men denken, zou hen in staat moeten stellen rechtvaardig en heilig te leven, en zo de demonstraties van 's mensen zwakheid, in afwezigheid van God, te eindigen. Maar ze wezen Zijn

soevereiniteit af en eisten een koning zoals de andere naties. In hun hart gehoorzaamden ze Zijn rechtvaardige wet niet, maar werden huichelaars, zodat God hen uit hun land moest verdrijven en hen onder de naties moest verstrooien. Zelfs met al deze schitterende voorrechten, bewees de mens een volkomen mislukking te zijn.

DE VLEESWORDING

Maar wat is de wet, vergeleken met de vleeswording? De wet eiste. Christus schonk. De wet was heilig. Christus was genadig. De mens zou Hem toch zeker liefhebben en Hem volgen, Hij Die notabene het Woord en Beeld van God was! Het volk waar Hij naar toekwam had niet alleen het geweten maar ook de wet om het te verlichten. Zo geweldig bevoordeeld echter, blijkt de mens niet louter een mislukking, maar ontaard en een moordenaar, want ze kruisigden de Genadige.

DE HUISHOUDINGEN VAN DE GEEST

Nu het duidelijk is dat de mens in vijandschap met God leeft, en slechts tot Hem kan komen door Zijn heilige geest, komt er iets nieuws in Gods handelen, Van nu af aan wordt dit gekenmerkt door het mede-delen van Zijn *geest*. Op Pinksteren goot Hij van Zijn geest uit op diegenen van het volk Israël die geloofden. Hier is eindelijk een kracht die de menselijke zwakheid en zonde aankan! Echter, in de Pinkster-huishouding wees de natie Zijn geest af en verachtte Zijn boodschappers. Zo lang zij niet grondig door Zijn geest herboren zijn, zijn ze niet in staat Zijn barmhartigheid te beantwoorden. Hier hebben we de heilige natie op zijn best, en zo eindigt deze demonstratie geleidelijk. Precies zoals God Zich tot hen had gekeerd, evenzo, nu Hij hun falen heeft aangetoond, keert Hij terug naar de mensheid als geheel, maar met een nieuwe dispensatie, geest, en een nieuwe huishouding.

Door de draad met de naties weer op te pakken, kan God niet met hen handelen alsof ze onder de huishoudingen van *belofte*, of *wet*, of *vleeswording*, of *geest* waren geweest, want deze waren beperkt tot het uitverkoren volk. Vandaar dat Hij aan dit alles voorbij gaat, en teruggrijpt op Abraham vóór zijn besnijdenis. Al deze cumulerende voorrechten hadden gefaald, dus was het nutteloos ze opnieuw te proberen onder minder gunstige omstandigheden. Maar de *dispensatie* van de *geest* sprong, zelfs in Israël, over

de smalle grenzen van de andere gaven heen en werd vrijelijk geschonken aan de proselieten (jodengenoten) uit de naties.

DE OVERGANG

De roeping van Saulus van Tarsus was op zichzelf een nieuw begin in de wegen van God, en de aanduiding van een nieuwe huishouding. Door hem veranderde God geleidelijk Zijn methode van handelen met de naties en met Israël. In plaats van het koninkrijk aan de Joden onder de naties te verkondigen, zoals de twaalf hadden gedaan in het land om hun afvalligheid te laten zien, bereikt hij de vromen onder de naties om hen tot jaloersheid te prikkelen, zoals Mozes had voorzegt (Deut 32:21). In deze huishouding, die wordt behandeld in Paulus vroege brieven, *worden de naties met Israël gezegend en ontvangen hun geestelijke dingen terwijl zijzelf nog steeds afvallig zijn*. God had daarvoor nog niet zo met de naties gehandeld, noch voorzegt Hij zulk een zegen in de profeten. Daar het slechts een voorbeleidende regeling was, leidend tot de volgende huishouding, hebben we het *Overgang* genoemd.

DE GEHEIME HUISHOUDING VAN GENADE

Toen Paulus de Efezebrief schreef, nadat de afkondiging van het koninkrijk, zoals in het boek Handelingen is beschreven, was geëindigd, veranderde God opnieuw Zijn manier van handelen, daarmee de aanzet in het tijdperk van de overgang voortzettend. Toen werden de naties door Israël in hun ontrouw, gezegend. Nu wordt de aard en plaats van zegening veranderd van fysiek (tastbaar) en aards in geestelijk en hemels, vandaar dat het niet door dat volk kan komen, maar er onafhankelijk van is. Eerst waren ze gasten aan Israëls tafel, nu worden de naties mede-leden van Gods familie. Eerst waren ze vreemden in Gods koninkrijk, nu worden ze medeburgers. Eerst waren zij in twee lichamen verdeeld door vleselijke rituelen, nu worden ze verbonden leden van één lichaam.

GERICHT EN KONINKRIJKS HUISHOUDINGEN

Ik veronderstel dat iedereen zal toegeven dat het tijdperk van gericht dat op het huidige zal volgen geen huishouding van genade is, evenmin werd het geheim gehouden. Integendeel. God heeft zowel Israël als de naties gewaarschuwd voor een komende tijd van gericht waarin Zijn toorn zal worden uitgestort. Dit behoort tot de dag der mensen en sluit deze af en

hiermee eindigt de huidige boze eon, vandaar dat het geen deel kan uitmaken van de huishouding van het Koninkrijk, waar het een voorbereiding op is. Dat het Koninkrijk een afzonderlijke huishouding is, wordt zo algemeen geaccepteerd dat het nauwelijks noodzakelijk lijkt om de onderscheidende kenmerken aan te duiden, hoewel de kenmerken van de Vleeswording terugkomen, want Christus is aanwezig, en ook van Pinksteren, want de geest wordt uitgestort en zegen stroomt door Israël naar de naties.

12 De Wil van Mensen of de Wil van God

GODS WIL wordt niet alleen vandaag door de wereld genegeerd, maar zelfs Zijn heiligen schuiven hem aan de kant, of verdunnen hem tot een loutere wens. Het zijn er maar weinig die vasthouden dat het heelal wordt bestuurd volgens de raad van Zijn wil! Het is mode geworden om te zeggen dat het woord ‘*willen*’ *wensen* betekent, en de kanttelingen van sommige Bijbels aarzelen niet om het te veranderen in *verlangen*. Ons wordt verzekerd dat God *niet wil* dat de gehele mensheid gered wordt, maar dat slechts *verlangt*, en, daar de mens anders *wil*, is Hij volkomen machteloos en krachteloos tegenover deze superieure macht van menselijke vastberadenheid. God is het Die in ons uitwerkt om te willen (Fil. 2:13), toch staan zelfs degenen die een “volledige overgave” onderwijzen er op dat onze eigen wil het middel moet zijn om Hem te eren. De waarheid is dat de menselijke wil altijd tegengesteld is aan die van God, en dat de heiligen alleen veilig zijn zolang ze Zijn wil accepteren, zoals onthuld in de Schriften, en die van henzelf verwerpen.

Omdat het woord *wil* gewoonlijk op verschillende manieren wordt gebruikt heeft het de beslistheid verloren die het in de Schriften zou moeten hebben. Het is in de NBG-vertaling de foutieve vertaling van: raad of bedoeling, behagen, op het punt staan te doen, overtuiging hebben, ontvangen, vanwege, ten gunste van en door. Griekse woordenboeken missen eveneens helderheid, en geven gewoonlijk een aantal synoniemen die andere Griekse woorden definiëren. Zo is *wensen euchomai* wat geheel het besef van vastberadenheid mist dat zo essentieel is voor *willen*, zoals wordt getoond door de voorkomsten ervan (Hand. 26:29; 27:29; Rom. 9:3; 2 Cor. 13:7,9; Jac. 5:16; 3 Joh. 2). De woorden bedoelen en bedoeling hebben een betekenis die veel verder reikt. Ze komen van het werkwoord plan-trekken en kijken voorbij de onmiddellijke actie van de wil naar het uiteindelijk resultaat.

Dit is erg belangrijk in de passages waar het voorkomt (Hand. 27:43; Rom. 9:19; 1 Pet. 4:3). *Vastberadenheid* neemt ons ook mee naar het object dat verworven moet worden, niet de onmiddellijke houding van het verstand. *Opzet* (voornemen) betekent *voor-plaats*, een toekomstige vol-

brenging, van tevoren in het oog gehouden. Zulke termen *definiëren* het Griekse woord *thelema* niet, maar laten eerder zien wat *niet* de betekenis ervan is. Het gewone alternatief dat wordt gegeven is *verlangen*, wat het meer een zaak van gevoelens dan van verstand maakt. Er worden werkelijk passages aangevoerd om dit te bewijzen, zoals de woorden van onze Heer in Getsemane, waar de context vol van gevoelens staat en de zin de negatieve vorm heeft. Maar zelfs hier (Mark. 14:36), is het Gods wil zowel als die van Christus die wordt aangeduid, en het is erg ongelukkig om van Gods *verlangen* te spreken dat Christus Zijn afschuwelijke foltering zou verdragen. Het is ons mistige overlappende taalgebruik dat ons verblindt voor de scherpgesneden onderscheidingen van de geïnspireerde woorden Gods.

Niet alleen wordt het woord gebruikt voor zo'n veelvuldigheid van de originele termen, maar het Griekse woord *willen* is op zijn minst vertaald door tien verschillende uitdrukkingen, willen, eisen, gesteld zijn op, geweld, keuze, prijs stellen op, verlangen, welgevallen hebben, wensen, willens en wetens, zoeken en (met niet) weigeren. Het Griekse zelfstandig naamwoord heeft als vertaling: wil, willen, bevel en wensen. Hoe kan er iets anders zijn dan verwarring wanneer Gods woorden zodanig geweld aangedaan zijn in een vertaling die beweert Gods Woord te zijn? *Verlangen* is *epithumia*, en heeft eerder met gevoelens te maken, dan met vastberadenheid. *Gezind zijn* (be disposed) is *phroneō*, en drukt de richting van voorkeur uit en heeft te maken met het *beleid* dat men voert om dat te bereiken. *Bedoelen* (Intend) is *boulomai*. *Liefhebben* (love) is *agapaō*. *Behagen* (Please) is *areskō*, een aangename sensatie produceren. Het is onmogelijk om Gods gedachten te begrijpen door misvertalingen van mensen. De CONCORDANT VERSION gebruikt alleen *will* (willen) met *want* als een idiomatisch alternatief, om verwarring met de toekomstige tijd in het Engels te voorkomen. Dit mag dan niet altijd onze oren strelen, maar het zal niet falen onze harten te verlichten.

In het Engelse taaleigene, is iemand die *willing* (willend) is om iets te doen of te zijn, een passieve vertegenwoordiger, die berust in of instemt met de wensen van een ander.

Vandaar dat een ware vertaling eist dat we het woord in zulke gevallen veranderen in *want*. Voor velen zal het moeilijk zijn om dit te onderscheiden van *wens* of *verlangen*, als gevolg van de vaagheid van onze (Engelse)

taal. Omdat het element van verlangen gewoonlijk is inbegrepen in onze vastberadenheid, is het gemakkelijk deze twee te verwarren. In de CONCORDANT VERSION draagt willen (will of want) als de vertaling van *thelō* altijd de gedachte die verder gaat dan een loutere wens.

De heersende verwarring is aan alle kanten duidelijk. Door degenen die de plaats van leraren innemen en veel licht hebben wordt ons verzekerd, dat een erg gewoon gebruik van dit Griekse werkwoord *thelō* de betekenis heeft van *verlangen* of *wens*. Als resultaat interpreteert een ieder passend naar zijn neigingen en overeenkomstig zijn theologisch systeem. De tendens is om het tot *willen* te maken wanneer het gebruikt wordt van mensen, en *wensen* wanneer gebruikt van God, want als mensen vastbesloten zijn om hun eigen wil te hebben en zo ontkennen dat God op niets meer recht heeft dan een verlangen, kunnen ze beter tot het einde van hun latijn doorgaan, dan te aarzelen op deze weg. In al onze onderzoekingen is het goed om de neiging van de mens te herkennen om zichzelf te verheffen en God te degraderen. De mens heeft een “vrije wil” wordt ons verteld, en er staan velen klaar om deze misvatting te verdedigen. Maar waar zijn de mensen die willen vechten voor de “vrije wil” van God?

De grootste ravage wordt echter aangericht wanneer de gelovige wordt aangespoord om, ofwel zijn eigen wil te verlaten, ofwel die te laten gelden. Een van de meest ernstige aspecten van de huidige afval ligt in vormen van hypnotisme of mesmerisme, waarin iemand die het ondergaat probeert om zichzelf totaal over te geven aan een buitenstaande geest, onder de foutieve veronderstelling dat hij, zo doende, noodzakelijkerwijs zal harmoniëren met de wil van God. Er zijn echter vele willen in de wereld naast die van onszelf en die van God. Velen zijn onbewust onderworpen aan een kwade geest en in de veronderstelling dat de indrukken die ze ontvangen van God komen. Ze denken dat ze, als gevolg daarvan, geïnspireerd zijn en stellen zich voor dat ze de Schriften niet nodig hebben om door de heilige geest geleid te worden. Het veelbetekenende feit dat dit systeem veroordeelt is zijn praktische verstoting van het geschreven Woord.

De ware geest van God communiceert Zijn wil aan ons *louter door het medium van de Schriften*. Tot deze geest kunnen we veilig zeggen, “Uw wil, niet de mijne”. Maar aan geesten die direct spreken zouden we moeten zeggen, “Gods wil, niet de uwe”.

Nog geraffineerder voor de ware student van de Schriften is de lering dat we onze wil moeten laten gelden. Dit werd als volgt goed uitgedrukt in een religieus wekelijks tijdschrift:

Zeker is het dat God ons onze wil(len) heeft gegeven als een dierbaar en edel beheer om tot zijn eer en heerlijkheid te worden gebruikt. Het leven dat is wedergeboren door geloof in Christus als Redder, en toen is overgegeven in volledige overgave aan hem als Heer, is niet een leven waaruit de wil verdwijnt maar waarin het als nooit tevoren gebruikt behoort te worden, bezield door nota bene de kracht van “dynamiet” (*dunamis*) van God. Het overgegeven, Geest-gevuld leven dat verheugt om in Christus te blijven is ver verwijderd van passiviteit of inactiviteit. Tot alle zodanigen zijn de woorden bestemd: “Het is God die in u beide het willen en het werken van zijn behagen bewerkt” (Phil. 2:13). Het Griekse werkwoord dat hier als willen vertaald is is hetzelfde werkwoord *thelō*, dat iets oneindig sterkers uitdrukt dan een loutere wens of verlangen, want het is het plan, de vastberadenheid, nota bene de wil van God die werkt in de levens van zijn kinderen.

Als onze lezers alle voorkomsten van *thelema*, WIL, zouden raadplegen, zullen zij zowel nuttig als plezierig bezig zijn. Van de ongeveer zestig voorkomsten spreken er minstens vijftig over de wil van God. De wil van de mens is, volgens de goddelijke berekening, niet zo belangrijk. De lijst begint met “Uw wil geschiede” (Mat. 6:10) en eindigt met “Voor uw behagen [wil] zijn zij” (Opb. 4:11). In Romeinen 2:18 wordt Gods wil beschouwd als *de* wil die geen nadere aanduiding nodig heeft. De Jood kende *de* wil omdat hij de goddelijke orakels had. Het komende koninkrijk wordt in het kort gekenmerkt als de tijd wanneer de mensen niet hun eigen wil zullen doen, maar die van de Vader.

De gehele missie van Christus kan worden opgesomd in dit woord, want Hij kwam om de wil van God te doen (Heb. 10:7,9). Hij onderstreepte dit toen Hij zei, “Ik zoek niet Mijn wil, maar de wil van Hem Die Mij zendt” (Joh. 5:30).

Dit wordt door herhaling benadrukt, wanneer Hij iets later protesteert “Ik ben van de hemel afgedaald, niet dat ik Mijn wil zou doen, maar de wil van Hem Die Mij zendt.” (Joh. 6:38). Blijkt het ergens dat Christus Zijn wil uitvoerde anders dan in volledige overeenstemming met Zijn Vader? Hij deed Zijn Vaders wil en deed *niet* Zijn eigen wil. Hij was niet “passief” maar actief, maar dat bestond niet uit het laten gelden van Zijn wil maar in het vervullen van die van Zijn Vader. Toen, in Getsemane, Zijn wil niet overeenkwam met die van God, werd *Hij* versterkt door een bode (Lukas

22:42,43), maar *Zijn wil* (werd dat) *niet*. Op de crises van ons leven hebben we geen krachtige vastberadenheid nodig, maar kracht om in te stemmen met Gods wil voor ons, wat de verwerping van die van onszelf inhoudt.

Maar ons voornaamste doel in het schrijven van dit artikel is om de aandacht te vestigen op de werking van de menselijke wil zoals deze zich aanmeldt in de Schriften. Slechts een paar uur nadat onze Heer afstand had genomen van Zijn wil om die van Zijn Vader te kunnen doen geeft Pilatus Hem over aan “Hun wil” (Luk. 23:25). Hier hebben we de menselijke wil die vaste vorm aanneemt in een enkel woord, misschien het meest ontzettende woord dat de mensheid zal achtervolgen tot de voleinding, “Kruisigen!” Mocht u ooit de menselijke vastberadenheid opgehemeld horen worden, moge dan uw oren alarmeren met de echo, “Kruisigen!” De wil van de mens werd gebracht tot de grote Toetssteen en werd vals bevonden. Zelfs Pilatus, die hun wil had kunnen dwarsbomen, slaagde er niet in de hardnekkigheid ervan te beteugelen. Hier is de vrije wil van de mens! “Kruisig Hem!”

Zo was de wil van diegenen die Gods openbaring hadden, de godsdienstige natie, die door de wet getraind was en “de wil” kende (Rom. 2:18). Ook wordt van dezen gezegd dat ze wandelden in overeenstemming met de geest die nu in de zonen van hardnekkigheid werkt, doende de commando’s [willen] van het vlees en van het doordenkvermogen evenals de overigen (Ef. 2:3). Dit is uiterst verhelderend. Het laat zien dat de wil van een mens, Jood of heiden, het samengestelde effect is van complexe oorzaken en over geen ervan kan hij enige invloed uitoefenen.

Er is een geest, niet die van hemzelf, die hem beïnvloedt. Zijn vlees eist erkenning. Zijn doordenkvermogen is een andere factor. Mensen besluiten niet echt iets. Er wordt voor hen besloten. Allen worden krachtig beïnvloed door de geestelijke krachten die niet kunnen worden gezien noch gevoeld, maar slechts kunnen worden bespeurd door hun effect. De tijdgeest draagt mensen op zijn stroom en past zich niet aan de wil van de mensen aan, maar past de wil van de mensen aan zich aan. Dan is er het vlees. De meeste mensen worden beheerst door hun fysieke bouw, en ondervinden dat hun wil volkomen krachteloos is om zich tegen de commando’s ervan te verzetten. De mentale atmosfeer draagt tot deze invloed bij. Menselijk doordenkvermogen is verduisterd (Efz. 4:18). Daar de mens een schepsel

is, kan hij zijn wil niet uit het niets creëren. Hij stelt het samen uit wat voorhanden is. De soort en kwaliteit van de materialen bepalen het karakter van zijn wil, maar hij heeft geen invloed op deze elementen. Het proces is onderbewust, dus hij begrijpt zelfs niet wat hij aan het doen is, evenmin als hij begrijpt wat de details van zijn spijsvertering zijn. Hij kan zijn voedsel met bewuste zorg kiezen, maar hij kan op de opneming ervan geen toezicht houden. In de sfeer van de wil is hij geheel en al overgeleverd aan invloeden voorbij zijn waarnemingsvermogen.

Wat doen we wanneer we beslissingen nemen? We openen eenvoudig de deuren tot de omringende invloeden om te zien wat er overwegend is. Vaak als we een bepaalde kant op willen zijn we totaal niet in staat om een logische verklaring te geven voor onze vastberadenheid. Ik heb zojuist gesproken met een lid van het Uitverkoren Volk die veel nodeloze ontbering in Palestina ondergaat. Er is geen gebrek aan geld. Veel van zijn zonen zijn in de Verenigde Staten succesvolle fabrikanten. “Ik wens hen niet te laten weten hoe het met me gaat, want ze zouden een vliegtuig huren en me terug naar huis halen. Waarom ik hier blijf? *Ik weet het niet!* Ik kwam hier op bezoek, en ik kan niet weggaan. Ongemakken, ellende, afzondering van mijn geliefden zouden me weg moeten trekken. Maar *ik zal* hier blijven. Er is iets in me dat ik niet kan verklaren. Het houdt me hier.” De heilige banden met Palestina hebben veel te maken met de wil van de Joodse mensen.

Maar een gelovige zou nooit in de stroom gevangen behoren te raken die de zonen der hardnekkigheid naar hun vernietiging draagt. Zij zouden de commando's van het vlees niet behoren te gehoorzamen. Hun *eigen* willen zouden het vlees insluiten. Maar wij zijn niet in het vlees, maar in de geest. De commando's ervan zouden geen gedeelte van ons leven behoren te zijn. De gezindheid ervan is de dood. Wij wandelen er niet naar. Ons verstand is niet langer verduisterd, het is waar, maar al het werkelijk licht dat het heeft komt direct van God tot ons, door Zijn geest, door Zijn Woord. In werkelijkheid is het niet van ons, maar van God.

In plaats van de kwade geest die in de zonen der hardnekkigheid werkt, worden wij door de heilige geest van God gedreven. Het vlees volkomen buitensluitend, werkt de geest op ons verstand in om dat te vernieuwen door Gods geschreven openbaring, zodat we met zekerheid mogen weten wat Gods wil is, want die alleen is goed, en welbehaaglijk, en volwassen (Rom.

12:2). De wil is niet langer een mysterieuze, onderbewuste samenstelling, in het donker gevormd zonder onze intelligente medewerking, maar een eenvoudige, ongemengde, verlichte verloochening van de invloed van het vlees, van ons eigen verstand en van de kwade geestelijke krachten die ons omringen en een intelligente acceptatie van Gods openbaring door de kracht van Zijn heilige geest.

Dat dit zo moeilijk is voor sommigen van ons, komt vanwege het feit dat we onze wil toestaan die van God aan te passen. De factoren die hem vormen laten zich nog steeds gelden. *Versterk* deze niet! Kruisig het vlees. Steun niet op uw eigen begrip. Wijs de geest der duisternis af. Maar het grootste deel van de mislukking is te wijten aan een onnauwkeurige, onvolwassen en vervormde kennis van Gods wil. We kunnen geen index pakken en specifieke aanwijzingen voor alle moeilijke momenten van onze levens vinden. Dit is ook helemaal niet nodig. Als we Zijn Woord zouden kennen, zouden we altijd de factoren tot oplossing van onze problemen kunnen vinden. Deze zouden zo grondig in ons opgenomen behoren te zijn dat ze een onlosmakelijk deel van ons bestaan worden.

We kunnen Zijn wil niet doen zonder deze te kennen. We kunnen hem niet kennen zonder begrip van Zijn wegen. Dit komt alleen door een nauwkeurig, grondig en volwassen inzicht in de Schriften, in het bijzonder dat deel wat deze huishouding van Gods genade aangaat.

In de uiteindelijke analyse hebben mensen geen wil die geheel van henzelf is. Evenals hun lichamen, zijn de elementen die dat samenstellen eens uitwendig geweest, en het wordt alleen van henzelf als een samenstelling van uitwendige materialen. Maar die samenstelling is bijzonder aan henzelf, dus wordt het, in die zin, van henzelf. Dit is niet het geval met de heilige. Er is geen combinatie van materialen, of zou er niet moeten zijn. De geest van God alleen, handelend door een (h)erkende geschreven openbaring, zou de plaats van onze wil moeten innemen. Dit is de enige veilige basis van handeling.

Het zou erg verdrietig zijn als onze wil, samengesteld uit de onderbewuste invloed van de geest, het vlees en het verstand, versterkt zou worden. Het maakte ons tot zonen der hardnekkigheid voor we geloofden. Versterken zou ons alleen maar meer hardnekkig maken. Er zijn heiligen op deze manier, maar het zou niet aangemoedigd moeten worden. In plaats van een

dierbaar en edel beheer, zijn onze willen een dodelijk en schadelijk overblijfsel dat we zouden moeten verwerpen. Daar onze eigen willen voortdurend bij ons zijn, hebben we kracht nodig om met elke zucht te herhalen, “Niet de mijne, maar de Uwe!”

Gelukkig is de mens die zich zo geharmoniseerd heeft met de wil van God dat hij ervan mag spreken als die van hemzelf! Zo was het met onze Heer, want de geestenwereld kon hem niet beïnvloeden, Zijn vlees was heilig, en Zijn doordenkvermogen was perfect. Hij kon zeggen “Ik wil het” (Mat. 8:3; Mark. 1:41; Luk. 5:13), en de reiniging van de melaatse laat zien dat Gods wil met de Zijne overeenstemde. Het was Zijn wil om Zijn volk te beschermen (Mat. 23:37; Lukas 13:34), maar niet de hunne. Hij riep wie Hij wilde tot Zichzelf (Mark. 3:13). Het was niet Zijn wil om vuur van de hemel te roepen om de Samaritanen te verslinden (Luk. 9:54).

Hij wilde dat wat van Hem was bij Hem zou zijn (Joh. 17:24). Zelfs in de hof van Getsemane, toen Zijn wil niet met die van de Vader kon overeenstemmen steeg Hij erbovenuit en gaf ons het grote motto dat we bijna voortdurend nodig hebben, “Niet wat Ik wil, maar wat Gij wilt!” (Mar. 14:36). Het is onze opdracht niet en evenmin ons voorrecht om over de handelingen van onze medeheiligen te beslissen. Paulus kon, met al zijn apostolische autoriteit, van Apollos niet afdwingen om naar Corinthe te komen. Omdat we niet hetzelfde als onze broeders zijn, kunnen we een andere wil hebben dan zij, zelfs wanneer beiden met die van God overeenkomen. Ongetwijfeld wilde God Paulus’ dringende verzoeken aan Apollos voor ons vastgelegd hebben als voorbeeld om te volgen. Het enige verschil was de tijd waarop hij zou moeten komen (1 Cor. 16:12). Ze schenen over al het andere overeen te stemmen. Apollos wachtte tot de tijd geschikt was. Paulus was niet bekend met dit element in Apollos’ beslissing. Het is voor ons onmogelijk om alle details in iemands anders leven, die zijn wandel bepalen, te kennen. Noch is het wijs dat we dat zouden moeten. Het is Gods voorrecht om de levens van Zijn mensen te regelen.

Het zevende hoofdstuk van Romeinen handelt over de wil van iemand onder de wet (verzen 15-21). Hij wil het goede doen, maar kan zijn ideaal niet uitvoeren. Het is Gods wil toegepast op het vlees, om te laten zien dat het vlees niet onderworpen is aan Gods wet, want het is niet in staat om die eisen te vervullen. Wat is de oplossing? Het versterken van de

menselijke wil? Nee! Het is genade, wat bevrijdt van de veroordeling van de wet. Er zijn allerlei methoden geprobeerd om de menselijke wil zo te bewerken dat het mensen in staat zou stellen om de geneigdheid tot zonde te overwinnen. Maar de wet zelf is werkelijk een uitdrukking van de wil van God voor diegenen aan wie ze gegeven was. Niets kan sterker zijn dan dat. Wanneer ze geschreven is op hun harten, in de dagen die komen, zal dat ruim voldoende zijn. Dan zal ze echter de menselijke wil *vervangen*, niet versterken.

Onze conclusie, dat de wil van de mens volkomen buitengesloten wordt in de redding van de zondaar en in de heiliging van de heilige, wordt volledig bevestigd door duidelijke verklaringen van de Schrift.

Op de plaats waar de basis van redding wordt behandeld (Rom. 9:9-18), staat Paulus erop dat “Het *niet* is van hem die *wil*, noch van hem die loopt, maar van God, de Barmhartige”. De verdraaiing die koppig voortleeft door het invoegen van passages over andere onderwerpen om deze beslissende uitspraak op te heffen is één van de verdrietigste tekenen van onze tijd. “Degene die wil” wordt getuigd tot de *gemeenten*. Dezen worden uitgenodigd om het water des levens gratis te nemen (Opb. 22:17). Het gebruik van deze uitdrukking in de prediking van het evangelie is een uiterst schandelijke verdraaiing. Evenals te redeneren dat, omdat sommigen *niet* tot Christus *willen* komen (Joh. 5:40), daarom alleen degenen die *willen* gered worden, wat slechts een ander geval is van de ontarding van het menselijk intellect. *Alle* mensen willen niet. Hun wil verhindert hen. Slechts de superieure kracht van Gods wil brengt mensen tot Hem.

Filippenzen is de brief om te ontdekken welke plaats de menselijke wil heeft in de volkomenheids-ervaring. Daar lezen we dat “*het GOD is Die in u zowel het willen als het werken tot Zijn behagen uitwerkt*” (Fil. 2:13). Dit is precies wat te verwachten was vanuit onze voorgaande onderzoekingen. De boze geesten zouden onze wil niet langer behoren te beïnvloeden, het vlees zou uitgesloten moeten zijn, ons doordenkvermogen niet geraadpleegd en onze beslissingen behoren slechts op de Schriften gebaseerd te zijn. Door middel van Zijn Geest en Zijn Woord wordt onze wil vervangen door Zijn besluiten. Het resultaat zou niet slechts een rechtvaardige reputatie in de ogen van mensen behoren te zijn, maar een leven om het hart van God te behagen.

Maar weinig van Gods heiligen geloven dat het doel van God is om Alles in *allen* te worden. De meesten *willen* dit niet geloven hoewel sommigen zeggen dat ze *wensen* dat het zo zou zijn. Maar er zijn twee *allen* (Engels: All in all) in deze zin. Hoe velen van ons realiseren de kracht van het eerste? Het is vreselijk om een universum te overdenken waarin God alles in slechts weinigen is, en de rest in eeuwige pijniging. Het is al ziekmakend om de wereld van vandaag te overzien, hoewel er slechts weinigen werkelijk gekweld worden, en dat nog voor een korte periode.

Maar nog verschrikkelijker is het zicht op een wereld waarin God slechts een weinig in allen is. Welk een verschrikkelijke chaos zou er komen wanneer elk schepsel van zijn Schepper onafhankelijk zou worden, zijn eigen weg gaand zonder aandacht aan de rest te schenken en zonder zich om Hem te bekommeren! Een enkele planeet zou, wanneer deze wordt losgemaakt van de wet van de zwaartekracht, het hele zonnestelsel kunnen ruïneren. Als allen werden losgelaten, zou het voorstellingsvermogen het resultaat niet kunnen schilderen. Zo ook met een wereld losgemaakt van de wil van Jahweh. Het zou dood of pijniging voor allen zijn.

Groot is het protest tegen het maken van poppen, loutere automaten van mensen. Wat er ook gebeure, wordt ons gezegd, we moeten menselijke individualiteit en het goddelijke attribueert van de vrije wil handhaven. Wat betekent dit? Het is niets minder dan de opstand van het schepsel tegen de Schepper, het verlangen om als God te zijn, hoewel het altijd onder de sluier van religie wordt gepresenteerd. Het kan nergens in de Schriften worden gevonden, maar het is de basis van de meeste verklaringen en interpretaties van de Bijbel. Zelfs in menselijke zaken is het onuitvoerbaar. Alle sociale regels, alle regering en wetten van elke soort zijn een inbreuk op de wil van de persoon. Als we volkomen alleen waren in het universum zouden we een wet voor onszelf kunnen zijn. Maar zolang we met onze Schepper en onze medemensen verbonden zijn, zijn voorschriften en regulatie noodzakelijk, anders treedt er verwarring en conflict op.

In hun trotse afwijzing van de positie van harlekijnen handelen mensen louter als platenspelers, want ze herhalen een grijs-gedraaide plaat die gemaakt werd door de geest die werkt in de zonen der hardnekkigheid, voordat de mens in de hof van Eden zich voorstelde dat hij een vrije wil had: "U zult zijn als God". Ik herhaal: hij voorziet in de plaat en hij draait

aan de slinger en de mens spreekt. Welk een schitterende kleine god is hij! Hij zou zichzelf werkelijk veel beter misleiden als hij als een harlekijn verscheen. Sommigen van hen zijn erg overtuigend. Heeft u ooit nagevraagd vanwaar de mens die zelfbeschikking verkregen heeft waar hij zo trots op is? Hebt u zich ooit voorgesteld waar het hem zou brengen als het hem werkelijk werd toegestaan om zich ongeremd te gedragen?

Hij wordt heen en weer geslingerd door onzichtbare koorden, precies alsof hij een pop in een voorstelling van Jan Klaasen en Katrijn is.

Hij is louter een schepsel dat zich probeert te overtuigen dat hij een schepper is. Hij heeft niets dat hem niet gegeven is. Hij doet niets behalve onder de kracht van een uiterlijke of overgeërfde prikkel. Alles wat hem mankeert is dat hij onwetend is. Hij is als de velen die auto rijden in deze dagen: Ze raken deze knop aan of verstellen die pook en het werkt — of het werkt niet. Ze worden erg opgevrolijkt door het gevoel van kracht dat door de versnellende machine wordt medegedeeld. Maar als de benzinetank leeg is op een eenzame weg, moeten ze de zware auto duwen, als ze dat al kunnen, en wordt het gevoel van kracht vervangen door een triest gevoel van onmacht.

Weinigen realiseren zich werkelijk wat het betekent om een schepsel te zijn. Wij kunnen niet helpen te erkennen dat onze wil niet werd geraadpleegd toen we geboren werden. Ons werd niet eens gevraagd waar die belangrijke gebeurtenis naar onze wens plaats zou moeten vinden, of wie de eer zou hebben om onze ouders te zijn. Onze bouw, ons figuur, ons gezicht — dat alles werd ons opgedrongen door een onweerstaanbaar lot, waartegen velen van ons in opstand komen. Als de meeste van de noodzakelijke levensfuncties in ons lichaam niet onvrijwillig zouden plaatsvinden zouden we direct te gronde gaan, want zelfs de meest beroemde geneesheren begrijpen niet alle functies ervan. Laat dit tastbare feit diep in ons verstand zinken. Onze lichamen worden niet uit de ruimte tevoorschijn geroepen door onze zelfbeschikking of eigen vastberadenheid. Vrijwel onbewust ademen we de lucht. We hebben deel aan voedsel en nemen het op, geheel los van ons bestuur. De resulterende lichamelijke bouw trotseert onze vastberadenheid. We willen lang zijn, dus zijn we klein. Niemand kan een el aan zijn lengte toevoegen. De wil heeft weinig effect op het tastbare deel van onze gestalte. Evenzo met het niet-tastbare.

Onze gedachtenprocessen worden voor ons verborgen gehouden door een dikke sluier van onwetendheid en onbewustheid. We moeten wakker zijn om, tot op zekere hoogte, uiterlijke indrukken te ontvangen en waar te nemen, maar hun opneming in ons gedachtengoed, zodat het ideeën produceert en onze gedachten leidt is een onderbewuste werking, waar we geen bestuur of controle over hebben.

Dit wordt inderdaad het best volbracht tijdens de slaap. De ongelovige ademt de geest van de tijd in. Hij is ziels en zoekt de genoegens van de zintuigen. Zijn verstand wordt beïndrukt door de bewijzen van zijn zintuigen. Deze vormen zijn wil. Hij is volkomen onmachtig om enige vastberadenheid tegengesteld aan deze krachten te vormen. Hij is volkomen aan hun genade overgeleverd. Hij is niet alleen een harlekijn, maar een slachtoffer. Wanneer de wet komt om hem te verlichten, begint hij zich zijn ellende te realiseren (Rom. 7:24). Redding bestaat uit de vervanging van de geest die opereert in de zonen der hardnekkigheid (Efz. 2:2) door de geest van God. Het vlees en doordenkvermogen verhinderen de volledige verwerkelijking daarvan tot de opstanding en de verlevendiging.

Als de wil van de gelovigen wordt gevormd door de werking van de heilige geest, door contact met de Schriften, is zijn wil niet meer hetzelfde dan die van de ongelovige. Het is God Die in hem uitwerkt te willen. O, zegen van deze toestand! Harlekijn? Nee, profeet! Slavernij? Nee, maar vrijheid! Ellende? Nee, maar geluk! Slechts zo zijn we normale schepselen in harmonie met onze Schepper. Als de ogen van onze harten geopend zijn voor Gods genade zullen we onze eigen vastberadenheid vrezen. We zullen alle vertrouwen in onszelf verliezen en weten dat datgene van ons wat van God verschilt, ons geen voordeel kan brengen, noch Hem kan eren. Alzo rusten we dankbaar in de enige wil die ons welzijn zal uitwerken.

Maar zullen sommigen zeggen, *Wij* moeten *willen* om Gods wil te doen. Goed dan, als u het *wil* dan maar zo. Onze Heer gaf er de voorkeur aan het anders te stellen. Maar hoe *sterk* moet onze wil zijn om de Zijne te accepteren? Moet het een continue, uitputtende inspanning zijn? Waar moeten we deze kracht vandaan te halen? Met God als uitgangspunt en referentiepunt, zal het Zijn wil zijn. Als verschillend van onze medemensen, kunnen we het de onze noemen, want het zal naar voren komen met oneindige gevarieerdheid en verscheidenheid in ons aller levens en ervaringen.

Met betrekking tot onszelf, zal het ons aangenaam zijn om het de onze te maken, want er is geen bewuste inspanning nodig om over te gaan tot Gods wil in tegenstelling tot de onze, wanneer onze lichamen worden omgevormd tot geestelijk en onsterfelijk. Slechts zo kan God werkelijk *alles* in ons worden.

Gods doel is om *Alles* in Zijn schepselen te worden. Wordt dit bereikt door ieder een onafhankelijke wil te geven zodat ze Zijn rivalen kunnen zijn in het regelen van het universum? Is anarchisme het einde dat hij op het oog heeft? Om *alles* te zijn in een ander is de duidelijkste vorm van kindertaal, maar wie kent de volle inhoud van die lettergrepen? Nu, in de schepping, leven en bewegen en zijn allen *in* Hem. Dan, door middel van het offer van Zijn Zoon, zal het omgekeerde waar zijn. Hij zal *alles in hen* zijn. Alles, niet een weinig, of veel, of het meeste. Laat niemand proberen het te beperken! Niets zal in ons zijn dan de liefhebbende, levengevende God, Wiens geest zal werken, niet slechts om ons onvergankelijk leven te geven, maar tevens zal Hij onze wil formuleren en ons werk verrichten.

Er is slechts ruimte voor één wil in deze wereld. Twee willen is verwar- ring, drie is chaos. Geef elk schepsel een onoverwinbare wil, en u creëert een toestand die alleen een voortdurende en eeuwig onoplosbare botsing tot gevolg kan hebben. Vrede en geluk zullen onmogelijk zijn. Tweedracht zal allen meesleuren in altijdurende vernietiging. God zal in niemand alles worden. Daarom kan het niet zo zijn. Hij zal Alles in allen zijn. Zijn wil alleen is onweerstaanbaar. Slechts deze zal zegevieren. Deze zal werken in Zijn eonische heiligen en zegen terugbrengen tot de mensheid. Het zal de ene wil in het gehele universum worden. Harmonie en zuivere samenklank zullen alle schepselen met Hem en met elkaar verzoenen. Allen zullen hetzelfde lied van Zijn compositie zingen. In allen zal de machtige geest van de levende, levengevende God werken met magnetische aantekingskracht om elk schepsel in de normale, onweerstaanbare, verrukkelijke stroom van Zijn liefhebbende, verlichtende wil te brengen. Hij zal hun *Alles* zijn.

13 De Schijngestalte van de Vrije Wil

HET BENAUWENDE EFFECT van de tegenstrijdige dogma's van de vrije wil en fatalisme betreffende het karakter van God, roept om een bijstelling van ons denken volgens schriftuurlijke lijnen. Het Woord van God kent niets als een vrije wil, maar evenmin iets als fatalisme. Van beide zijn enkele elementen aanwezig. Er zijn "vrijwillige" offers, offers uit vrije wil. Er is het duidelijke onderricht dat God alles uitwerkt in overeenstemming met Zijn doel. Toch sluit het ene het andere niet uit. Het ene is het goddelijke gezichtspunt; het andere het menselijke. Het is niet alleen mogelijk gelovig te genieten van Gods almacht en tegelijk de menselijke vrijheid te herkennen, maar het is ons voorrecht om te begrijpen hoe deze almacht wordt uitgewerkt en in de kennis ervan te rusten.

Het is een erg praktisch probleem. Laten we veronderstellen dat we weten dat God Zijn voornemen aan het uitvoeren is en dat niets van wat mensen kunnen doen in staat is Hem te dwarsbomen. Dan rijst de vraag: "Wat is de zin om ook maar iets te doen? Waarom bidden wanneer alles al is voorbeschikt?" Het antwoord is erg simpel. God heeft goede werken voorbereid waarin we zouden wandelen. Het is Zijn wil om onze harten te oefenen met betrekking tot Zijn wegen en onze genegenheid voor Zich te winnen door de sluier van onzekerheid en onwetendheid die op ons ligt. Hij heeft ons niet de details van Zijn werken laten weten omdat we anders daarop zouden vertrouwen in plaats van onszelf zonder reserve op Hem te werpen en in vertrouwen op Zijn liefde te bouwen.

Bij de mens zijn zijn grenzen en zijn onwetendheid de fundamenteën van zijn filosofie. Hij beoordeelt al het andere, zelfs God, vanuit de gevangenis waarin zijn zintuigen hem gevangen houden.

Oppervlakkige uiterlijkheden drukken op zijn bewustzijn en weerhouden hem ervan de werkelijke, maar onwaarneembare, realiteiten van het bestaan te overwegen. Menigeen heeft zich voorgesteld dat hij zijn eigen vrije wil uitvoerde, terwijl hij, in feite, in de netten van een ander verstrikt was, en de commando's uitvoerde van een subtieler intellect dan dat van hemzelf. Een bewusteloze man die door een politiemacht naar een gevangenis wordt gebracht is "vrij" voorzover als hij bewust is. Zo ook alle mensen,

ze erkennen geen dwang, want onbewust van het tij en de stromen die hen meevoeren, zijn hun waarnemingen te ongevoelig en afgestompt geworden om dat te bemerken.

Wat is de menselijke wil? Waarin bestaat zijn vrijheid? Het is mijn wil om te schrijven over dit thema, toch ben ik me ervan bewust dat het mijn wil niet zou zijn, ware het niet vanwege beperkingen van een andere Wil, die niet de mijne is. Het is mijn wil om de wil van God te doen, mijn wil te onderschikken in de Zijne. En hoe tegenstrijdig het mag schijnen, ik heb geen vrijheid om mijn eigen wil te doen. Er is voor mij geen vrijheid behalve in de wil van de Heer. Ook zal het duidelijk worden dat de menselijke wil niet absoluut is. Zijn vrijheid is relatief. Als we de zaak dieper overwegen, zullen we zien, dat er voor de wil geen vrijheid is anders dan onderwerping aan God, evenmin bestaat er iets als absolute vastberadenheid, behalve aan de kant van de Schepper.

De menselijke wil is tweezijdig in zijn bron. Het is zowel het product van overerving als van leefomgeving. Elk van deze is een onontwarbaar ingewikkeld samenstelsel dat niemand kan analyseren, laat staan beheersen. Waarom is het de wil van alle mensen te zondigen? Omdat het een deel van hun erfenis is. We kunnen niet zeggen dat ze vrij zijn om te zondigen, want dan zouden sommigen eraan kunnen ontsnappen. Wie heeft de keuze van zijn ras, zijn nationaliteit of zijn geboorteplaats gehad? En toch hoe essentieel zijn deze factoren in iedere handeling van zijn leven! Bestaat er wel een geval waarin zijn wil niet is beïnvloed door factoren waarover hij niet de minste controle heeft? Ik schrijf dit op het platteland, ver van mijn boeken. Het was niet mijn wil hier te komen maar er deden zich omstandigheden voor die het raadzaam maakten.

Deze omstandigheden bestonden uit een erfelijke zwakheid en een onsympatieke leefomgeving. Mijn wil had, als hij vrij of onbeïnvloed was door omgevingsfactoren van buiten, kunnen leiden tot ziekte of zelfs de dood.

Wat feitelijk bedoeld wordt met deze vrijheid van wil is de harmonie tussen overerving en leefomgeving. Gebrek aan wrijving wordt voor vrijheid aangezien. Als de van onze voorouders ontvangen impulsen ons aansporen tot een gedragslijn die aangenaam is voor onze omgeving hebben we het bewustzijn van vrijheid om te doen wat ons behaagt. Maar voor te stel-

len dat deze zaden van onze wil door onze eigen handen geplant werden, of dat ze vanuit het luchtledige door onszelf tevoorschijn zijn geroepen, zodat onze wil opkomt zonder wortel en gedijt zonder bodem, water of lucht, is louter imbeciliteit.

Waar komt de wil vandaan? Creëren mensen hem uit het niets? Dat zou een prestatie zijn die wonderlijker is dan elke goocheltruck waarvan we ooit hebben gehoord. Zo ja, dan vergrijpt God zich aan de creatieve capaciteiten van Zijn schepselen. De wijze weet echter dat de menselijke wil gemakkelijk van buitenaf wordt beïnvloed. In feite kan die gemakkelijk worden veranderd door een ieder die menselijke zwakheden begrijpt. Hij is opgebouwd uit motieven. Een samenstelling, gemaakt van wat we van binnen zijn en waar we van buiten zijn. Overerving en leefomgeving smelten samen om hem te vormen. Ons willen is grotendeels voor ons bepaald door onze voorouders, in het bijzonder de ene die Adam heet. Het mengsel wordt afgerond door onze verwanten, kennissen en contacten. Als we genoeg hersens hadden konden we elk gegeven wilsprobleem uitrekenen als een wiskundige som. Een gegeven man zal op een gegeven situatie even zeker reageren als een en een twee is. Wanneer iemand zijn wil bepaalt of opmaakt dan neemt hij onbewust zijn eigen ego in aanmerking, die speciale uitdrukking van menselijke overerving wat opeenvolgende opvoedingen en inteelt in zijn geval naar het oppervlak heeft gebracht, hoewel veel andere zaken latent en onwerkzaam zijn. Hij verbindt dit met contacten die hij in de buitenwereld heeft gemaakt, materialistisch, van de ziel of van de geest.

Voeg bij deze samenstelling de psychologie van het moment, vooral zulke sterke factoren als de toestand van zijn maag of de financiële situatie, en, als je wijs genoeg zou zijn, zou je zijn wil voor hem kunnen bepalen. In feite hebben wijze mannen altijd op dit principe gehandeld. Ze proberen niet om de wil te vangen door een frontale aanval. Ze weten dat “iemand die tegen zijn wil is overtuigd nog steeds dezelfde mening heeft.” Ze voeren een flankbeweging uit. Ze proberen om een of meer factoren die de wil bepalen te veranderen of aan te passen. Als een kind geen gezond eten wil eten laat het dan een tijdje hongerig worden. Als het weigert een scherp mes, waarmee het zichzelf kan verwonden, af te geven, bied het dan een meer geliefd speelgoed aan. Weinig mensen bereiken ooit volwassenheid in zaken als deze, en allen kunnen tot andere gedachten worden gebracht

door juist die factoren die deze in de eerste plaats hebben gevormd.

Toen de Schepper de grote klok opwond van het universum, bepaalde Hij voor alle tijden precies waar op een gegeven moment elk stukje sterrenstof zou zijn. Toen Hij Adam schiep, implanteerde Hij in hem al de mogelijkheden die in geheel zijn nageslacht aanwezig zijn. Hij startte het grote wiel van het menselijke willen op de koers die Hij had voorgeschreven. Als dat niet zo was zou deze wereld een gekkenhuis zijn en erger, want zelfs in waanzin is er methode. Laten we voor altijd de gedachte achter ons laten dat de menselijke wil een wetteloze, onafhankelijke, oppermachtige, God-trotserende kracht in het universum is. In het Woord van God is de menselijke wil doorlopend ondergeschikt aan de wil van God. Tijdelijk lijkt het zich tegen Hem te verzetten en tegengesteld aan Zijn openbaring te zijn, maar uiteindelijk werkt het op Zijn manier uit. Het geval van Farao laat ons zien dat Hij in geen geval Zijn handelen tot Zijn geopenbaarde wil beperkt. Hij moet voor tegenstand tegen Zijn woord zorgen om Zichzelf te manifesteren.

In deze zaken is iemand niet onderworpen aan een “blind noodlot”, maar aan een goedgunstige Schepper. Hij zorgt voor ouders en voedsel en drank en lucht, niet blind, maar zegenend. Dit alles is een gelijkenis van die ongrijpbare functies van het bestaan, het mentale, het emotionele, en het willen.

Als Schepper voorziet God ons van de neigingen van onze voorvaderen alsook met onze omgevingen en verwanten. Deze zijn in ons mentale weefsel verenigd en komen ons brein binnen door onze zintuigen. Er zijn tijden wanneer deze twee bronnen materialen aandragen die niet kunnen mengen, dan kunnen we niet tot een besluit komen. Maar in de meeste gevallen handelen we onbewust op de impuls aangeboden door de vereniging van deze twee stromen zonder onze gedragslijn te overwegen.

Wat ons het meest verward is het feit dat de menselijke wil altijd ogenschijnlijk tegenstrijdig is aan de wil van God. We erkennen het feit niet dat de mens slechts een schepsel is, en, daarom, niet eens de kracht heeft om zich tegen God te verzetten tenzij dat in hem is gebracht door de Schepper. Omdat het doel Zijn zelfopenbaring is, is het Gods wil dat Zijn geopenbaarde wil wordt weerstaan. Hij heeft twee tegenstrijdige krachten in werking gezet. Het is karakteristiek van Hem om het zo te doen. We ver-

ontschuldigen ons hiervoor niet, evenmin doet Hij dat. Hij doodt, Hij maakt levend, Hij verwondt en Hij heelt (Deut. 32:39). Hij plant impulsen in het menselijk hart en omgeeft mensen met invloeden die hen aanzetten om Zijn openbaring te weerstaan. Het is noodzakelijk dat God met Zijn schepselen moet botsen. Het is essentieel dat hun willen zich verzetten tegen de Zijne. Maar in de uiterste analyse kunnen beide van deze tegenstrijdige krachten slechts worden teruggevoerd op de enige Bron en Oorsprong van alles.

Mensen stellen zich voor dat ze soeverein zijn in het rijk van de wil en dat niemand hun vastberadenheid kan breken, — nee zelfs God niet. Dit is kinderachtig. Ze hebben er geen grotere macht over dan de kapitein van een zeilschip heeft over de stand van zijn zeilen. Als hij niet krankzinnig is zal hij ze zo spreiden dat zijn koers wordt gevolgd en dat wordt voor hem bepaald door de bries. Er zijn geestelijke winden waarnaar mensen hun wil buigen. Ze kunnen nog zo mooi praten, maar deze geestelijke krachten gaan aan hun waarneming voorbij en hun beheersing te boven. Vandaar dat mensen de wil van het vlees doen en de commando's van boze geestelijke krachten gehoorzamen waarvan ze zich zelden bewust zijn. Deze werken nu in de zonen van hardnekkigheid.

De grote bewegingen in de wereld, de grote leiders, kunnen alleen succes hebben wanneer ze op de lijnen van ongeziene geestelijke krachten aansluiten.

De ongelovige is de speelbal van de boze geesten. Het is de overste van het rechtsgebied van de lucht die in hen werkt. Hun willen zijn een samensmelting van de zielse gevoeligheden van het vlees en de geest van de wereld. De gelovige wordt niet gevraagd om passief te zijn, zich “over te geven” of “toe te geven”, zoals zo vaak geleerd wordt, dat is slechts wat de ongelovige onbewust doet. Dat is wat de boze geesten vurig verlangen. Intelligente onderschikking aan Gods geopenbaarde wil is juist het tegengestelde van een passieve ontvangst van voorbijgaande indrukken. Het is niet Gods geest die zulke vage “aanwijzingen”, zulke onbepaalde “leiding” produceert. Gods geest werkt alleen door Zijn Woord.

Onze weg is vaak donker, en we hebben licht nodig, geen “leiding”. Met een lamp kunnen we intelligent ons pad kiezen, en onze voeten plaatsen. Van ons wordt niet gevraagd om een innerlijke stem te gehoorzamen of een uiterlijke indruk, of onze ogen te blinddoeken en een onbekende gids te

volgen, maar om het licht van Zijn openbaring te gebruiken. Binnen in ons is het vlees en buiten ons is de geest der wereld en de wereld der geesten. Deze dringen zich altijd aan ons op en produceren “indrukken”. Het is waar dat, als we de Schrift kennen, de goddelijke aanwijzingen in grote mate deze duistere invloeden verdringen, maar dit komt door de activiteit van het geloof, niet door de passiviteit die blind impulsen gehoorzaamt. God zoekt actieve gehoorzaamheid, met open ogen. De krachten van het kwaad zoeken blinde passiviteit.

Te veronderstellen dat God een veelheid van mindere godheden heeft geschapen, met een absolute wil, zodat ze buiten de grenzen van Zijn opzet kunnen afdwalen, is Hem ontronen en elk kenmerk en elke essentie van het God-zijn onteren. Het *bewustzijn* van zelfbeschikking te geven is iets geheel anders. Dat Zijn schepselen onkundig zijn van de kracht die hen drijft is essentieel voor de tentoonstelling van Zijn liefde, want het antwoord moet zonder bewuste beperking zijn.

Wanneer we een aangename omgeving zoeken hebben we geen aansporing van buiten nodig. Maar we kunnen het nodig hebben om in omstandigheden te worden gedrukt die ons *voorbereiden* op het volste geluksbeleven van ideale condities. Daarom vertrouwt God niet op de door Hem ingeprente afkeer om mensen tot Zichzelf te brengen, maar drijft hen weg, zodat de weerslag hen in Zijn aanwezigheid zal binnenleiden, de enige omgeving waarin de menselijke wil ooit duurzaam comfortabel, gerust en ongebonden kan zijn.

Laatst luisterde ik naar een preek op de radio door één van de grootste predikanten van Engeland. Eén gedachte werd vaak herhaald. Hij stond erop dat de Almachtigheid zelf op de deur moest kloppen van de menselijke wil. Maar welk soort almacht is dit? Want als het een orthodoxe almacht zou zijn kon deze tenminste de deur openbreken. Maar de almacht van Liefde zou anders handelen. Die zou zichzelf voor de deur presenteren met begerenswaardigheden of die zou de achterkant van het huis in brand steken. Er zijn een miljoen manieren om het hart van een mens binnen te gaan zonder geweld te gebruiken. Geef mij de besturing van alle omstandigheden in een land en ik garandeer zijn religie te reguleren, zijn politiek uit te stippelen, het denken te veranderen, in feite bijna alles te doen wat niet te ver van het verleden afwijkt.

Jahweh Elohim, Die boven de invloedssferen van tijd en ruimte oppermachtig zetelt, is het enige wezen in het universum dat ongebonden is door de boeien van omstandigheden. Onze vertalingen hebben de waarheid nagenoeg verborgen, maar de hoogste en meest machtige van de aardse potentaten spelen graag het stuk dat Hij hen toewijst, hoewel ze dat niet weten. Het boek Ester staat vol bewijzen hiervan. Een simpele gebeurtenis en omstandigheid zoals een slapeloze nacht, vormde de plannen van de koning zo om dat ze met die van God overeenkwamen. De wijze man verzekert ons dat het hart van de koning in de hand van Jahweh als een klein waterbeekje is waarmee de tuinman zijn planten irrigeert. Hij laat het stromen zoals hij dat wil (Spr. 21:1). Meer nog, elke weg van een mens is recht in zijn eigen ogen, nochtans *bestuurt* Jahweh de harten (Spr. 21:2).

In verband hiermee word ik herinnerd aan de ongelovige die zijn hand omhoog stak en God, als er een God was, uitdaagde om die neer te halen. Het was een flauwe en dwaze daad, want God wil nu tegen Hem opgeheven handen en weigert om geweld te gebruiken om gehoorzaamheid af te dwingen. Nochtans heeft God andere manieren, even effectief en veel indrukwekkender, hoewel belachelijk eenvoudig, om Zijn opzet te volbrengen. Het was toevallig zo dat de ongelovige kaal was. En even “toevallig” dat er een vlieg rondzoemde. En juist toen de ongelovige zijn uitdaging had geuit en op een antwoord stond te wachten, landde de vlieg op zijn kop en zonder een moment van twijfel kwam de hand neer om de vlieg te pletten! God had een dwaas naar zijn dwaasheid beantwoord. Er was geen almacht voor nodig om zijn grootspraak te beantwoorden, een onbeduidende zwakte voldeed prima.

De hele filosofie van de “vrije wil” is in dit dwaze incident gevat. De ongelovige werd tot zijn spectaculaire act aangespoord door het verlangen naar roem. Dit had hij overgeërfd. Hij werd gedreven door de aanwezigheid van een publiek. Hij zou deze dwaasheid niet hebben “gewild” wanneer hij alleen zou zijn of in de afzondering van een onbewoond eiland. Hij dacht zonder twijfel dat hij “de kapitein van zijn ziel” was. Maar hij was slechts een loopjongen, onderworpen en aan het lijntje gehouden door de handen van Kapitein Voorvader. De vlieg sprak beide factoren aan. We hebben allen een gevoelige huid geërfd en hij was erg prikkelbaar waar zijn haar behoorde te zitten. Dit was niet zijn “vrije wil”. Niemand *wil* kaal zijn of

wordt kaal door dat te willen.

Zo zien we hoe gemakkelijk het is om de menselijke “vrije wil” tegen zichzelf te keren. Hij wilde zijn hand omhoog houden, maar het kietelen van een vlieg was veel belangrijker in zijn leven dan het bestaan van God. De factoren die de wil vormden om God te weerstaan waren niet zo sterk als de factoren die de dringende beslissing de vlieg te vernietigen vormden. Zijn wil werd tegen zichzelf opgezet en versloeg zichzelf.

Een van de waarheden die ons gegeven zijn, die het meest bevredigend voor de ziel en geruststellend voor de geest is, wordt gevonden in Paulus brief aan de Filippenzen (2:12,13):

Filippenzen 2:12,13: “Weest, met vrees en beven, uw eigen redding tot gevolgen dragend, want het is God Die in u het willen zowel als het werken bewerkt omwille van Zijn welbehagen”. Als ik dacht dat het op mij neer kwam om al het handelen voort te brengen en te bekrachtigen waarmee ik Hem hoop te behagen, zou ik diep ontmoedigd worden. Terwijl ik bewust vele dingen wil doen die Hem behagen, realiseer ik me dat het werkelijk de uitwerking van de geest van God binnenin, samenwerkend met het Woord van God buiten is. Geen onafhankelijke, soevereine wil kan ooit in harmonie zijn met God. De zaligheid van de toekomst zal niet opkomen uit onafhankelijkheid van, maar vrijheid in, het goddelijke despotisme. Bewust overeenstemmen met God is de enige vrijheid: de vrijheid daarbuiten is slechts een illusie.

Samenvattend. Er is slechts één onafhankelijke “vrije” wil in het universum, en dat is de wil van God. Deze wil wordt, gedurende de eonen, gemanifesteerd op twee verschillende manieren: door ondervinding en openbaring. Het vlees van de mensheid is door God in een omgeving geplaatst die het tegengesteld aan Zijn geopenbaarde wil leidt. De lichamelijke erfenis van de mensheid vanaf Adam, geeft het een gezindheid tegen Zijn geopenbaarde behagen. Dit is God die in de geschiedenis Zijn wil uitwerkt in het rijk van het onderbewuste. Om zijn doel te vervolmaken moeten mensen zich niet bewust zijn dat zij leven en bewegen en bestaan in Hem. Ze moeten onwetend zijn van alles, uitgezonderd de vruchten van Zijn werkzaamheden door hun voorvaders en in hun verwanten. Ze moeten veronderstellen dat ze onafhankelijke godheden zijn, goed in staat om hun verstand en wilskracht met die van hun Schepper te meten. Dit is de

grote democratische doctrine van “zelfbeschikking”.

De valse “vrije wil” waarop mensen aanspraak maken ontstaat vanuit onbekendheid met Gods wegen en hun eigen beperkingen. Niet realiserend dat God tegen Zichzelf werkt om bekend te kunnen worden, stellen ze zich voor dat hun wil onafhankelijk is van de Zijne. Niet in staat de ingewikkelde processen te analyseren die achter hun eigen besluiten liggen, misleiden zij zichzelf tot het denken dat elk willen van hun kant een creatieve daad is, zelfs veel meer dan dat, want scheppen is niet, zoals normaal wordt aangenomen, op niets gebaseerd.

Maar de menselijke wil is zelf een schepsel van omstandigheden en kan gekneed en gevormd worden door de grote Bestuurder van Omstandigheden, zoals het Hem behaagt.

Wij die God kennen zijn niet langer in het rijk van de ondervinding, waar alle factoren doorlopend God trotseren. In plaats van overerving hebben we Gods geest in ons. De enige functie van onze wil is een negatieve, want we ondervinden dat we geen onafhankelijk willen nodig hebben. Meer dan dat, we willen niet onze eigen weg. Onze roep is die van onze aanbiddelijke Heer, “Niet Mijn wil maar de Uwe!”. In Zijn wil zijn we vrij. Al het andere is slavernij.

De wereld is vol van schema's en leringen om de menselijke wilskracht te vergroten, en beloften van enorme voordelen verlokken de goddelozen om afstand te doen van hun duiten en om overwicht over hun makkers te krijgen. Ze zijn als de boer die zijn onkruid water geeft en zijn distels verzorgt. Het is een lugubere illusie. Maar er is een methode om wilskracht te kweken die oneindig veel groter en machtiger is dan van enig mens. Er is een vrijheid van wil ver voorbij onze hoogste aspiraties. Die wordt gevonden in afstand doen van onze zelfbeschikking en te rusten in de wil van God. Laat ons eerlijk en serieus onszelf met Zijn opzet bekend maken en met Zijn plannen overeenstemmen!

Hoe kan dit gedaan worden? De methode is eenvoudig. We hebben Gods geest binnenin ons. We hebben Zijn Woord buiten ons. Laat die ons alles maken. De factoren die eens onze willen vormden kunnen genegeerd worden. Laat ons vlijtig de nieuwe factoren aankweken. Door Zijn geest, door Zijn Woord, hebben we toegang tot de wil van God. Dit is nu onze wil. Laat ons er bekend mee worden. Laat ons ervan genieten. Laat ons

het toepassen. We zullen dan behagen scheppen in de vrijheid van de grote verzaking : *Niet mijn wil, maar de Uwe!*

HOE KOMT HET DAT Adams zonde het ras geruïneerd heeft? Wat is het dat wordt overgedragen en al zijn afstammelingen tot zondaars maakt? Het is verrassend hoeveel wanklankige theorieën worden aangeboden tot verklaring van dit feit. Er worden op zijn minst zes bij name herkend in theologische werken, toch wordt het toegegeven dat niet één ervan bevredigend is. Alle zijn gebaseerd op het misverstand en misvertaling van één enkele uitdrukking. Corrigeer deze en op het hele onderwerp valt helder licht. Moeilijkheden verdwijnen als sneeuw voor de zon.

In Romeinen 5:12 lezen we dat “door één man de zonde binnentrad in de wereld, en door de zonde de dood, en zodoende de dood doorkwam tot de gehele mensheid, *waarop* allen zondigden ...” De gewone weergave, “*omdat* allen hebben gezondigd”, draait de richting van de goddelijke verklaring van het handelend principe om en heeft geleid tot een radicale misvatting van de waarheid over zonde. De misvatting is vrijwel dezelfde als die welke door de evolutie gemaakt wordt, die de schepping verwacht met de huidige koers van de natuur. Het is waar dat de dood de wereld binnen kwam door een zonde in het begin, maar het is niet waar dat zonde de bron is van de dood voor Adams afstammelingen. In hun geval is het *de dood* die wordt overgeërfd, en dit maakt dat ze niet slechts eenmaal zondigen, maar dat ze als zondaars worden gegrondvest.

We kunnen het verschil tussen — zonde als een enkele daad en het feit van zonde — in Adams geval erg duidelijk zien. Laten we eens zeer nauwkeurig aandacht schenken aan de straf die God aan Adams overtreding verbond. “In de dag dat je ervan eet zal je de dood sterven”. (Gen 2:17). Er wordt geen woord gezegd over een verandering in zijn natuur. Het enige dat de straf oplegde was een tweevoudig binnenbrengen van de dood. Het Hebreeuws voor “(voor)zeker sterven” wordt gewoonlijk gegeven als “de dood zal je sterven”.¹⁶ De huidige staat van onderzoekingen in Hebreeuwse grammatica leidt ons tot het weergeven ervan als “de dood zal je sterven”

¹⁶N.B. Er is een opmerkelijk verschil tussen de vertaling van Gen. 2:17 van het NBG en de Staten Vertaling.

letterlijk: “te sterven zal je stervende zijn”, wat in harmonie is met de feiten en de nu herstelde waarheid. Adam was *stervende*: het proces dat voortdurend door zijn leven werkte; *te sterven*: het feit was de climax ervan aan het eind. Deze interpretatie wordt volledig bevestigd, niet slechts door de ervaring van Adam, maar tevens door die van geheel zijn nageslacht. De mensheid is nu een stervend ras. Hun levens culminereren niet alleen in de dood, maar ze worden vanaf de geboorte tot aan het uiteenvallen door de geleidelijke werking van de dood verzwakt.

Toen Adam zondigde en de trieste gevolgen van zijn overtreding zag, waarom stopte hij niet met zondigen? Waarom leerde hij de les niet die zijn ene overtreding leerde? We ontdekken dat Adam, in plaats van volgende fouten te ontvluchten, doorlopend meerdere fouten maakte. Eén zonde grondvest, in zichzelf, geen zondaar, maar de éne zonde van Adam leidde duidelijk tot zijn zodanig worden. De dood trad binnen door de ene zonde, en *de dood* was het die hem een verstokte zondaar maakte. Hij had niet langer een verleiding van buiten nodig. Hij had geen verbod van God nodig. Alles wat hij deed werd in verkeerdheid gedaan, eenvoudig omdat hij de levenskracht had verloren die hem op het rechte pad kon houden.

Het is niet *zonde* maar *dood* die doorkwam tot de gehele mensheid. Alle inspanningen om te verklaren hoe zonde doorkwam, die de dood niet als medium van overdracht herkennen, leidt mensen tot ploeteren met gedachtingangen in doolhoven op drijfzand, waaruit de meest eminente theologen geen uitweg hebben gevonden. Adam werd echter niet bedreigd met het worden tot zondaar als hij zondigde. Hij werd gewaarschuwd dat het *de dood* zou brengen. En deze dood was het die hem tot zondaar maakte. Met zijn nageslacht evenzo. Ze erven sterfelijkheid over, een sterven dat eindigt in de dood, een levenskracht ontnemend proces. Ze worden geboren om te sterven, en dit is het dat hen van daden van rechtvaardigheid uitsluit. Dit is het dat hen als zondaars grondvest. Dit is de “verdorvenheid” die maakt dat mensen tegen geweten en natuur in gaan.

Het is niet *zonde* maar *dood* die “doorkwam aan de gehele mensheid”. En dit is niet “omdat” allen zondigden. Laten we eens kijken hoe absurd dit is. De dood komt, volgens deze stelling, niet totdat mensen gezondigd hebben. Toch kan een kind sterven voor het bewust wordt. De zonde waarover hier gesproken wordt is de daad, niet het feit. Om de daad van zonde als

reden te geven waarom de dood doorkwam aan de gehele mensheid vertelt ons niet hoe zonde is overgebracht. We verlangen te weten waarom we de eerste daad van zonde plegen en alle die daarna volgen.

Dit gedeelte wordt vaak verdraaid om te lezen: “Omdat allen gezondigd hebben *in Adam*”. Dit mag dan enige waarheid in zich hebben, maar zo’n betekenis kan niet uit de woorden worden geperst. Het moet er worden ingelegd. “Allen zondigden” is een uitermate simpele, vanzelfsprekende uitspraak, die geen uitleg nodig heeft noch een theorie om haar te ondersteunen. Dat is niet zo met “allen zondigden in hem”. Dat moet verder verklaard worden door de doctrine van “federale hoofdschap” en brengt eindeloze problemen betreffende de leeftijd van verantwoordelijkheid met zich mee, het “verenigd hoofdschap” van Christus, etc., etc. De uitdrukking “omdat” kan nooit rechtmatig uit het Griekse *OP-WELKE*, *waarop* worden gehaald. Dit wijst naar het effect niet naar de oorzaak. Allen zondigden omdat de dood werd doorgegeven aan allen.

Hoe eenvoudig en bevredigend is het als we dit juist lezen! De dood werd doorgegeven aan de gehele mensheid, *waarop* allen zondigden. De *dood* is het kanaal van de zonde. De dood kwam door aan de gehele mensheid. Alle mensen zijn sterfelijk. Zonde is een bijprodukt van sterfelijkheid. De overdracht van de dood door verwekking presenteert geen probleem. Het is eenvoudig het gebrek aan voldoende leven, een tekort aan levenskracht, ... van alles wat stroomt vanuit het overvloedig leven. We zijn losgemaakt van de Bron van leven, mensen wordt de toegang tot de boom des levens ontzegd. Ze missen, derven, de heerlijkheid van God.

Laten we niet voorbijgaan aan de eenvoudige les en het opvallende contrast dat gevonden wordt in Adams eerste zonde en zijn verdere leven van zonde. We weten dat de eerste zonde van buiten kwam. Maar de verleiding werd niet herhaald. Adam zou waarschijnlijk geen tweede maal bezwiken zijn. Desalniettemin, bleef Adam zondigen. Hij deed vergeefse pogingen zijn schaamte te verbergen. Hij kroop weg voor Jahweh. Hij voelde zichzelf een zondaar. Geen enkele oorzaak kan worden gevonden voor zijn levensloop behalve de woorden van Jahweh. De straf voor zijn zonde was *de dood*. De dood bracht zijn uitwerking vanaf de dag dat hij van de verboden vrucht at. En deze dood was het die hem leidde van één zonde tot al de volgende, zodat de zonde niet slechts een opzichzelfstaande daad was,

gedaan en verdwenen, maar een aanwezig feit, vol trieste aandrang.

Er is geen schriftuurlijke waarborg voor enige verandering in Adams natuur. God was erg duidelijk. Wat op het spel stond was *leven*. Het was niet nodig tot Adam te zeggen dat hij een zondaar zou worden, want dat is ingesloten in de dood. Adam werd precies gelijk aan zijn afstammelingen toen de dood eenmaal was binnengekomen.

We weten allemaal dat zonde tot de dood leidt. Maar dat de werking omkeerbaar is, zodat dood de oorzaak wordt, niet louter van daden van zonde, maar van de praktijk en het principe van dat wat ons zondaars maakt, is praktisch verloren gegaan omdat onze vertalers daar geen ruimte voor lieten als ze er iets aan konden doen. De apostel vertelt ons dat zonde heerst *in* de dood (Rom 5:21), maar ze veranderen dit in *tot* de dood, alzo is de zin en de beeldspraak in één klap verloren gegaan. Dood is de ruimte van zijn invloed, het enige terrein dat hulde betuigt aan zijn afschrikwekkende tirannie.

Laten we aan de kracht van deze beeldspraak niet voorbijgaan. Waar dood is, daar is zonde oppermachtig. Het proces van sterven dat we leven noemen, produceert die voorkeur tot fouten maken welke zonde genoemd wordt, en stelt allen onder de absolute almacht van Zonde. Afgezien van een nieuw *leven* kan geen zondaar ontsnappen aan dienstbaarheid aan deze meester. Vandaaruit lezen we het heerlijke contrast: “Evenzo, zou ook Genade heersen, door rechtvaardigheid, (naar binnen) in *leven* eonisch door Jezus Christus, onze Heer” (Rom 5:21).

We drukken de absolute tirannie van Zonde in zijn eigen terrein, de dood, niet alleen voor zijn eigen belang, maar om het veel machtiger feit te onderstrepen dat ook Genade een tiran is, geen zier onzekerder onderbouwd dan Zonde. Och, dat de heiligen slechts deze reikwijdte zouden aanvaarden en buigen voor die weldoende tirannie! Wij allen laten de heerschappij van de Zonde toe, maar hoe weinigen verheugen zich in de Genade die dat volkomen opzij zet?

Wanneer we eenmaal het sterke verband tussen dood en zonde en de vitale band tussen leven en rechtvaardigheid hebben gemaakt, zullen vele gedeelten van de Heilige Schrift meer licht krijgen. Leven, eonisch leven, is praktisch synoniem met redding van zonde. Leven en onbederfelijkheid gaan hand in hand (2 Tim 1:10). Degenen wiens namen staan in het boek des

levens hebben geen deel aan de tweede dood (Opb. 20:15). De opstanding des *levens* sluit een uitredding van alle straffen en beperkingen der zonde in zich in. Leven in Christus is alles wat we nodig hebben. Zonde, droefheid en lijden zullen voor ons ophouden wanneer we levend gemaakt worden. Wanneer de dood is afgeschaft, zal zonde zowel als feit als als daad, uit het universum gebannen worden.

Datgene wat onze Heer en Redder in het bijzonder onderscheidde van degenen rondom Hem, was het bezit van overvloedig leven. Ze waren sterfelijk, afdrijvend naar hun graven. Hij was zo doordrongen met leven dat Hij Zijn levenskracht kwistig kon geven aan anderen. Zouden zij een lepra-lijder aanraken, ze zouden onrein zijn. Zijn aanraking zou de lepra reinigen. Zo overvloedig was Zijn levenskracht dat Hij niet alleen de verwoestingen van de dood terughield voor uiteenvalling, maar werkelijk een ontbindend lijk tot het leven terugriep. De eerste Adam werd een levende ziel; Hij was een leven-mede-delende Geest.

Slechts wanneer we ons realiseren dat de intense levenskracht van de Zoon van God de basis was van Zijn zondeloosheid en rechtvaardigheid en heiligheid, komen we in de positie om te overdenken wat de verschrikkelijke betekenis van Zijn dood was. Omdat de dood niet in Hem werkzaam was, zou Hij nooit hebben mogen sterven. Slechts zijn eigen vrijwillige daad en het geweld van Zijn vijanden konden de portalen van de dood voor Hem openen. En het was niet de dood alleen maar vooral de bijkomende consequenties die Hij vreesde. Deze waren het die druppels bloed uit zijn wenkbrauw trokken, die zetten Zijn wil tegen die van Zijn Vader op (Lukas 22:42-44).

Door te sterven werd Hij (tot) zonde gemaakt. Van de zonden van anderen had Hij geleden terwijl Hij in contact kwam met hun levens, maar zonde kon nooit Zijn eigen hart binnengaan. Hij kende het niet. Hij moest tot zonde worden gemaakt. Hoe kon dit bestaan? Precies als zonde tot ons komt, door Zijn dood. Drie vreselijke uren lang, terwijl duisternis het toneel in een doodskleed hulde, werd Hij door God verlaten, vanwege zonde. De verschrikkelijkheid hiervan kan nooit door ons worden gerealiseerd, die weinig anders dan zonde gekend hebben.

Het lijden van de Zoon van God is niet ons onderwerp op dit moment. Alles waarop we willen wijzen is het kanaal waardoor zonde wordt over-

gebracht. Zonde komt niet alleen tot *ons* door de dood, maar evenzo kwam dat tot Hem, toen Hij die teniet deed. Christus werd (tot) zonde gemaakt, niet in Zijn leven, maar in Zijn dood. Hij kon niet eens één zonde plegen, nog minder tot zonde gemaakt worden tijdens het meedelen van overvloedig leven. Het was slechts toen Hij het aflag op Zijn Vaders bevel, en het rijk van de dood binnenging, dat de zonde Hem kon aanraken. Zo was het dat Hij (tot) zonde gemaakt werd.

De heerlijke harmonie van deze fundamentele waarheid met Gods grote eindresultaat zal duidelijk zijn aan allen die geloven in de afschaffing van de dood en de verlevendiging van allen. Als zonde slechts kan werken door middel van de dood zal het zeker verdwijnen wanneer de dood in rook opgaat. Het zal geen kanaal meer hebben waardoor het mensen kan bereiken en geen ruimte waarin het werkzaam kan zijn. Alles wat er van over zal zijn, zal de heerlijke opluchting van haar afwezigheid zijn, en de diepe, duurzame waardering van de liefde die haar kon gebruiken om zijn overweldigende vloed van genegenheid te ontsluiten (2 Tim 1:10, 1 Cor 15:22).

A.E. Knoch - All in all: Blz. 51 & 52

Het wordt gewoonlijk als waar aangenomen, onder Hebreeuws geleerden, dat de herhaling van het werkwoord, zoals in dit geval, slechts tot nadruk is. — Maar een langdurige en nauwkeurige overdenking van verdubbelde werkwoorden in het Hebreeuws heeft me geleid tot het twijfelen aan dat ze slechts nadruk geven aan de gedachte. Herhaling is een methode om accent te geven, maar deze werkwoorden zijn niet louter herhaald. Ze zijn met zorg vervoegd om het idee aan te passen, en *hun exacte letterlijke kracht is altijd de precieze betekenis volgens de context.*

We zullen een voorbeeld nemen dat bij iedereen bekend is. Adam werd gewaarschuwd dat in de dag dat hij zou eten van de verboden vrucht hij “voorzeker zou sterven”. Deze uitdrukking is een combinatie van onbepaald (TO-DIE)/(te-sterven) en onvoltooid (YOU-ARE- DYING)/(je-bent-stervende). Welnu, dit beschrijft exact wat feitelijk aan Adam gebeurde op die dag. Hij *stierf niet voorzeker*. Maar het proces van sterven werd werkend in hem, dat vele jaren later tot zijn dood leidde. Hij was “stervende, om (uiteindelijk) te sterven”. Dit sterven bracht hij over op geheel zijn nageslacht, en dit is het dat de mensheid tot zondaars maakt. Van geboorte af zijn we stervend tot het leven volkomen weg is. Is het niet veel beter om het Hebreeuws letterlijk te nemen, dan de kracht ervan te negeren door het louter tot nadruk te maken? Het laatste spreekt de feiten tegen. Het eerste bevestigt en verklaart ze.

Omdat we niet de gebruikelijke weergave geven, is een woord van verduidelijking noodzakelijk met betrekking tot de Hebreeuwse, zogenoemde “tijdvormen”. Er zijn er slechts twee. Ze worden gewoonlijk “verleden” en “toekomend” genoemd. Deze namen zijn misleidend, want het verleden wijst vaak naar de toekomst en toekomend wordt vaak voor het verleden gebruikt. Het is vanzelfsprekend dat deze vormen niet aan tijd refereren. — *Het Hebreeuws kent geen tijdvormen.* — De tijd moet uit de context worden afgeleid. Na veelvuldige experimenten en voortgezette overdenking zijn we er praktisch zeker van dat het “verleden” een FEIT uitdrukt, en “toekomend” een PROCES of onvoltooide handeling, die gaande is. Aldus is STERVEN een feit, los van de tijd, en JE-BENT-STERVENDE, is het proces van ontbinding dat voortdurend werkzaam is. . . .

“Daarom zeg Ik u: Alle zonde en lastering zal de mensen vergeven worden, maar de lastering van de Geest zal niet vergeven worden. Spreekt iemand een woord tegen de Zoon des mensen, het zal hem vergeven worden; maar spreekt iemand tegen de Heilige Geest, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomstende.” (Mat. 12:31-32).

“Voorwaar, Ik zeg u, dat alle zonden aan de kinderen der mensen zullen vergeven worden, ook de godslasteringen, welke zij gesproken mogen hebben; maar wie gelasterd heeft tegen de Heilige Geest, heeft geen vergeving in eeuwigheid (voor de eon), maar staat schuldig aan eeuwige (een eonische) zonde.” (Mar. 3:28-30)

“Ik zeg u: Een ieder, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook de zoon des mensen belijden voor de engelen Gods; maar wie Mij verloochenen zal voor de mensen, die zal verloochend worden voor de engelen Gods. Een ieder, die een woord zal spreken tegen de Zoon des mensen, het zal hem vergeven worden; maar wie tegen de Heilige Geest zal lasteren, het zal hem niet vergeven worden.” (Luk. 12:8-10)

Twee uitspraken uit de boven aangehaalde passages worden aangegrepen om te bewijzen dat er geen redding is voor diegenen die de heilige geest lasteren. Deze zijn, “de lastering van de geest zal niet vergeven worden” (Mat. 12:31), en “degene die de heilige geest lastert zal niet vergeven worden” (Luk. 12:10). Deze passages, zo wordt ons verteld, ontkennen volkomen de redding van allen. (1 Tim. 4:10) en de verzoening van het heelal (Col. 1:20). Ons wordt verteld dat dit passages zijn die we weigeren te geloven. Voor de oppervlakkige lezer lijkt dit waar te zijn. Maar iemand die nauwkeurig het Grieks onderzoekt, of wat ook kan, een concordante interlineair, zal vinden dat deze passages op geen enkele manier andere delen van de onfeilbare onthulling van onze God ontkennen.

Allereerst, ieder die de alle passages aandachtig leest zal zien dat de tijd van handelen is omschreven. Hij is beperkt tot de grenzen van slechts twee eonen. Met aanzienlijke gedetailleerdheid worden we geïnformeerd dat de vergeving niet mogelijk is — nog in deze eon noch in die welke toekomstig is. Dit is in exacte overeenstemming met de feiten van andere schriftgedeelten. Vergeving heeft zijn plaats in het duizendjarige koninkrijk en de afkondiging daarvan. De vraag van vergeving komt op geen enkele andere tijd naar voren. Na die tijd is het gericht van de grote witte troon, wanneer

alle ongelovigen de tweede dood zullen binnegaan. Vergeving kan geen plaats hebben in de nieuwe aarde. Bij de voleinding worden mensen niet vergeven, maar gerechtvaardigd. Een intelligente studie van de Schriften zal de beperking van verggeving, in deze passage, tot deze eon en de toekomstige, bevestigen. Daarin is geen verggeving voor diegene die de heilige geest lasteren.

Dan rijst de vraag: “Spreken de twee uitspraken, die niet specifiek tot deze eonen zijn begrensd, deze beperking tegen, of zijn ze ermee in harmonie?” De negatie die wordt gebruikt is absoluut, niet relatief. Hoe zullen we “zal niet worden vergeven” verstaan? Los van de context moeten we toegeven dat er hiervoor geen mogelijkheid lijkt te zijn. Wel zouden we kunnen betogen, dat ze, in feite, nooit zullen worden vergeven, omdat ze zullen worden gerechtvaardigd (Rom. 5:18) en verzoend (Col. 1:20), wat oneindig veel meer is. Maar dit zal niet geheel tevreden stellen, want degenen die niet gewend zijn aan de nauwkeurigheid van de Heilige Schrift zouden het voor muggezifterij of louter spitsvondig redeneren kunnen aanzien.

De werkelijke oplossing ligt in de tijdsvorm van het gebruikte Griekse werkwoord, en dat zullen we nu proberen voor allen duidelijk te maken, zelfs voor diegenen die niets van het Grieks weten. Het werkwoord, wordt in het Grieks onderverdeeld in drie grote klassen, zoals wordt getoond op pagina 25 van THE GREEK ELEMENTS uit de Concordant Library. Deze zijn the *Onbepaalde*, de *Onvoltooide*, and the *Voltooide*. De eerste stelt een *feit*, als “de Zoon des Mensen heeft autoriteit op aarde om zonden te *vergeven*” (Mat. 9:6). Er is hier geen vraag naar de tijd, want de werkwoordsvorm is Onbepaald.¹⁷ De laatste vorm, de Voltooide, verteld ons van de *toestand* resulterend uit een handeling, zoals “Kind, uw zonden *zijn* u *vergeven*” (Mar. 2:5). De tweede vorm echter, de Onvoltooide, handelt met een actie in voortgang, zoals, “wij zelf, eveneens, *zijn vergevende* een ieder die ons iets schuldig is” Lukas 11:4).

Een volledige heranalyse van het Griekse werkwoord tijdens het samenstellen van de Concordante Versie bracht enige feiten aan het licht die niet kunnen worden gevonden in de gebruikelijke grammatica's en woordenboeken. Het werd, onder andere, waargenomen dat de *toekomstige vormen*,

¹⁷De Aorist

die de uitgangen van de onvoltooide vorm hebben, deelnemen aan de natuur van deze vorm, en spreken van een handeling in haar voortgang, in beperking van de tijd van de context. Alle van deze vormen worden onderscheiden door de —ING uitgang in de Engelse Concordant Greek Text. Daarom zouden de passages die we beschouwen in werkelijkheid weergegeven behoren te worden “zal niet zijn *wordend* vergeven”, zoals in de Sublinear. Het is jammer dat dit niet zonder meer in de Versie kan worden overgenomen. Maar allen die de sublinear hebben die altijd in zulke gevallen behoort te worden geraadpleegd, zullen geen moeite hebben om de onvoltooide vormen te herkennen, want deze staan altijd in de —ING vorm.

Dat de toekomstige vorm van het werkwoord *mag* worden beperkt wordt duidelijk uit het feit dat *precies dezelfde vorm (aphethēsetai)* wordt gebruikt in Mattheus 12:31 en 32. Veel geduldig onderzoek, en jaren van ervaring sinds dit feit voor het eerst werd waargenomen, hebben de samensteller van de CONCORDANT VERSION ervan overtuigd dat *de Griekse toekomstige (tijd) met een negatie altijd tot de tijd van actie beperkt is.* Het wordt niet voor altijd ontkent. Als de lezer dit wil controleren door middel van de CONCORDANT GREEK TEXT met de interlineair zal hij tot dezelfde conclusie komen, en het zal een bron van tevredenheid voor hem zijn, want het *stelt* een aantal meest belangrijke vragen werkelijk *vast*, en dat overtuigend. Bovenal, laat het ons toe *alles* te geloven dat God gezegd heeft, en zorgt ervoor dat we niet één deel van Zijn Woord tegen een ander hoeven opzetten.

Hoe leerzaam en belangrijk dit feit is kan worden gezien vanuit andere passages. Wanneer we in Joh. 3:36 de onvoltooide tijd letterlijk weergeven, lezen we, “De gelovende in de Zoon is hebbend eonisch leven, doch de hardnekkige tot de Zoon zal het leven niet ziende zijn, maar de verontwaardiging van God is op hem blijvende.” De vertaling “zal het leven niet zien”, uit z’n context gebroken, heeft velen gehinderd in het accepteren van Gods heerlijke doel. Dit heeft zijn wortels in de misvertaling *eternal*, dat is “altijdurend”, want, als er van eeuwig leven sprake is in één deel van de zin, dan kan “zal het leven niet zien” geen beperkingen hebben. Maar als *eonisch* leven wordt beloofd aan de gelovige, zal een verstandige lezer zien dat het ook eonisch leven is wat de hardnekkigen niet zullen zien. En dit wordt absoluut zeker gemaakt door de vorm van de Griekse toekomstige

tijd. Het behandelt geen feit maar een onvoltooide, beperkte handeling. De context, de vorm van het werkwoord, en de duidelijke verklaringen van God in andere gedeelten van Zijn Woord zijn in heerlijke overeenstemming. Als we “zal het leven niet zien” als een feit voor altijd nemen, moeten we botsen met de context, moeten we de vorm van het werkwoord negeren, en moeten we Gods grote beweringen ontkennen dat de dood zal worden afgeschaft (1 Cor. 15:26) en dat, in Christus, allen levend gemaakt zullen worden (1 Cor. 15:22).

Het is heerlijk om in staat te zijn om te genieten van en te groeien in *alles* dat God heeft onthuld! We behoeven ons geen zorgen te maken over elkaar tegensprekende passages. Ze bestaan niet! Slechts in onze onwetendheid van de nauwkeurigheid van de Heilige Schrift konden we teksten naar voren brengen om ons ongelooft in Gods heerlijke eindresultaat te versterken. Om feiten als deze te toetsen, laten we dan niet terugvallen op traditionele geleerdheid. Zij is al lang stereotiep geworden en durft haar eigen tekortkomingen niet toe te geven. Ik heb nog nooit een Griekse grammatica gezien die helder onderscheid maakt tussen werkwoordsvormen die in de onbepaalde vorm, en die in de onvoltooide vorm van het voortgaande proces staan. Evenmin vragen we iemand te vertrouwen op onze verklaring dat het zo zou zijn. Met de Concordante Interlineair kan ieder voor zichzelf toetsen en zijn geloof vestigen op de onweerlegbare feiten.

Laat ieder die de geest van God heeft oordelen: Zullen we luisteren naar leringen die berusten op hun eigen reputatie en de feiten verwerpen wanneer deze weg Gods onthulling in een uitzichtloos intern conflict brengt? Of zullen we rustig dat Woord zelf raadplegen, wat we nu als nooit tevoren in staat zijn om te doen, wanneer deze weg aan ons de meest verfijnde harmonie en volledige overeenstemming onthult? Als het Woord van God een grote hymne was, wat het inderdaad is, zou mijn oor nooit de jazz kunnen verdragen die de theologie ervan gemaakt heeft. Maar nu dat mijn hart zijn hemelse harmonie heeft gehoord, en mijn geest wordt bezielde door de zoete harmonie ervan, is het een marteling om de ratelende wanklank van harde en hardnekkige harten te horen, die, egoïstisch tevreden met hun eigen veiligheid, het verder proberen te verzekeren door anderen te veroordelen tot eeuwige verdoeming, ondertussen Gods Woord, Zijn wegen en Zijn wereld met ondraaglijke wanklank vullend.

Zodoende, concluderen wij dat de zonde tegen de heilige geest niet vergeven zal worden in de gespecificeerde tijd, de enige tijd dat vergeving wordt aangeboden, in deze eon en de volgende, gelijk geschreven staat. (Bovendien, heeft het betrekking op de afkondiging van het koninkrijk aan Israël, en niet op de huidige genade.) De uitspraken waarin deze tijdslimiet niet direct wordt bijgesloten impliceren hetzelfde in de vorm van het werkwoord. Dientengevolge, wordt het lot, na de volgende eon, van degenen die deze zonde plegen, niet bepaald door deze passages, maar door andere duidelijke verklaringen.

De zonde tegen de heilige geest zal *niet* worden vergeven (Luk. 12:10). Ze zal worden *gericht of geoordeeld*. Degenen die haar plegen staan voor de grote witte troon en zullen de door onze Heer opgelegde straf voor deze zonde ondergaan. Zij zullen in de poel des vuurs worden geworpen, die de tweede dood is. Daarna, wanneer de dood wordt afgeschaft, en allen levend gemaakt worden bij de voleinding, zullen zij, met de gehele rest van de mensheid, gerechtvaardigd worden en met God verzoend worden door het bloed van het kruis van Christus.

De ruwe redenering die concludeert dat diegenen die nooit vergeven worden nooit gered zullen worden is een goed voorbeeld van hoe redeneren vanuit onwetendheid ongelooft veroorzaakt en mensen in angst en volkomen wanhoop gevangen houdt. Hoe velen hebben zich voorgesteld dat ze deze zonde gepleegd hebben en wat hun hele levensloop bedierf! Degenen die dit als bewijs naar voren brengen dat Colossenzen 1:20 niet waar is, maken zich aan twee misdaden schuldig, de meest verwoestende die de mens kan plegen — onwetendheid en ongelooft zo hardnekkig dat het durft om één passage van Gods Woord tegen een andere op te zetten en daarmee Hem tot een leugenaar maken.

Het lijkt op het eerste gezicht ongelofelijk, dat een daad zowel goed als verkeerd kan zijn, zowel recht als onrecht. Maar wanneer we zien dat de zondigheid van een daad niet in de daad zelf ligt, maar in haar relatie met diegenen die erin worden betrokken, is het niet moeilijk om te zien, hoe welke gegeven actie dan ook, zowel goed als slecht kan zijn. We kunnen bijna iedere denkbare daad in twee tegengestelde omgevingen plaatsen en haar transformeren van een misdaad in iets wat aanbevelenswaardig is, en *vice versa*. Omstandigheden verschaffen het morele kleed van menselijke activiteiten. Het eten van fruit wordt vaak aangeprezen als zijnde goed voor de gezondheid. En dat is het normaal gesproken ook. Toch was dit het dat ziekte in de wereld introduceerde!

Geen daad is zonde in zichzelf. Onder bepaalde condities kan het juist zijn. In andere gevallen is het verkeerd. Een kus is gewoonlijk veel meer dan juist, maar de kus van Judas valt onder de gemeenste van alle misdaden. De moraliteit van een daad ligt niet in de handeling maar in zijn relatie tot degenen die erbij betrokken worden. *Zonde is relatief, niet absoluut.*

Het is geen zonde voor de overheid om te doden, hoewel het vaak de straf is voor dezelfde daad. Er is geen essentieel verschil tussen een executie en een moord. Beiden definiëren een gewelddadige dood. Maar in het ene geval wordt het gedaan met de benodigde autoriteit; in het andere geval is het een tarten van de wet van een land.

De grote doctrine van rechtvaardiging bestaat in het omgeven van onze zonden met een goddelijke omgeving waarin ze niet louter bedekt worden of door de vingers gezien, maar werkelijk omgevormd in rechtvaardige daden die voor de balie van het universele recht zullen worden gehandhaafd. Hoe zou het anders kunnen zijn? Geen aardse rechter kan een misdaad zuiveren, of een misdadiger vrijspreken, of rechtvaardigen wat hij gedaan heeft, tenzij de omstandigheden van de zaak het waarborgen. Maar zo'n tribunaal kan een zaak niet door een uitspraak rechtvaardig maken, want het kan de omstandigheden die de misdaad begeleiden niet aanpassen of veranderen.

Een concreet geval komt in me op terwijl ik dit schrijf. Een groot aantal jaren geleden ontving een veroordeelde de gave van God na zijn veroordeling. We zullen aannemen dat hij schuldig was aan doodslag. In ieder geval, hij werd ter dood veroordeeld. Een ieder die met de genade van God vertrouwd is zou natuurlijk verlangen iets te doen om zulk een man van de straf te redden. Ik zou graag in staat zijn iemand te rechtvaardigen die alreeds gerechtvaardigd voor God is.

Hoe kan dit worden gedaan? Als het dode slachtoffer tot het leven kon worden teruggebracht en zijn tijdelijke dood voor hem werkelijk als nuttig bewezen kon worden alsook voor iedereen die erbij betrokken was, zou zelfs een aardse rechter zijn beslissing herzien. Waarom iemand veroordelen voor het doen wat op het goede voor die ander uitliep, zelfs als zijn eigen motief slecht was en de ogenschijnlijke effecten rampzalig? Ongeacht hoe diep een mens een ander kan haten, hoe erg het kwaad hij de ander probeert aan te doen, als hij in zijn boze opzet niet slaagt of door een iemand voor een ander karretje wordt gespannen, kan geen aardse rechtbank hem veroordelen voor de bedoelde misdaad. De mens is de speelbal van omstandigheden en omstandigheden zijn de dienstknechten van God.

Zo is het dat God deze daad zal afhandelen. Als het slachtoffer, op één of ander manier, tot het leven werd teruggebracht, zou de aanklacht niet ontvankelijk worden verklaard. Dit is precies wat God zal doen. Hij zal hem uit de dood opwekken, en aldus de aanklacht van moord overtuigend te niet doen. Als de zaak werd herzien tot een poging om te kwetsen, zou het slachtoffer zelf voor vrijspraak pleiten als het feitelijk in goed zou resulteren. De God die de kracht heeft om de doden op te wekken staat niet machteloos in de kleinere zaken van het leven. Deze afschuwelijke daad, die volgens elke menselijke maatstaf de dood verdiend, wordt uit de boekrol van het hogerechtshof van het universum gewist.

HET VERHAAL VAN JOZEF

Naast het kruis van Christus, geeft het verhaal van Jozef ons het helderste zicht op de functie van zonde in Gods plan en illustreert hoe een lafhartige en wrede daad gerechtvaardigd kan worden, wanneer deze wordt gezien in het licht van Zijn opzet. Jozefs broers wisten niets van de hongersnood die zou komen. Ze hadden niet het minste verlangen om de dromen

te vervullen die de lievelingsbroer hun heer zou maken. In feite wensten ze de mogelijkheid van de vervulling te voorkomen. Dus beraamden ze hem te doden.

Maar dit kwam niet overeen met de opzet van God, dus legde Hij het in het hart van Ruben om Jozef te redden, in de hoop hem tot zijn vader terug te brengen. Maar omdat dit ook niet in harmonie met Gods plan was, zond Hij de Midianieten en verhinderde dat met Juda die een kleine winst uit de transactie wist te slaan. Zo werd Jozef verkocht naar Egypte. Is dit niet een vuil en verdrietig toneel van zonde? Samenspannen om hun eigen vlees en bloed te doden vanwege zijn dromen! En werkelijk twintig zilverlingen aanvaardden voor de lieveling van hun vaders hart!

Jozef smeekte hen en vreesde voor zijn ziel, maar ze wilden niet luisteren (Gen. 42:21). Jacob, hun vader, scheurde zijn kleren, deed een rouwgewaad om zijn heupen, rouwde vele dagen om zijn zoon en weigerde getroost te worden. “Ik zal rouwend afdalen tot het onwaarneembare naar mijn zoon.” Zo weende zijn vader over hem. En later, toen ze Benjamin naar Egypte mee wensten te nemen, bracht zijn hart de klaagzang voort die één van de meest trieste in de annalen van zonde is: “Mijn zoon zal niet met u heengaan, want zijn broeder is dood, en hij is alleen achtergelaten: als hem ongeluk overkomt op de weg die gij gaat, dan zult gij mijn grijze haar met verdriet in het onwaarneembare doen neergaan”.

Hoe tragisch de consequenties van deze zonde in de ogen van Jacob waren kan worden gezien vanuit zijn eigen woorden. “*Mij* hebben jullie beroofd: Jozef is niet, Simeon is niet, en Benjamin wilt gij meenemen: *al deze dingen zijn tegen mij*” (Gen. 42:36-38).

Zo was het ogenschijnlijk ook. En zo komt het ogenschijnlijk tot ons wanneer tragische dingen in ons leven sluipen en ons hulpeloos achterlaten. *Alles lijkt tegen ons te zijn*, terwijl, als we slechts Gods gedachten zouden kennen, we zouden zien dat *alles voor ons is*.

Er is een gezegende toekomst waarvoor al onze beproevingen een voorbereiding zijn. Nee, zelfs de zonden van mensen zijn materiaal in Zijn handen waarmee hun redding wordt uitgewerkt. Een God Die Zijn doeleinden slechts kan volbrengen en Zijn schepselen slechts kan zegenen wanneer ze Hem gehoorzamen en in harmonie met Zijn onthulde plannen blijven, zou in deze boze eon nauwelijks mogelijkheden hebben om te werken, en

zou ten onder gaan in zonde en rebellie. Het is de heerlijkheid van Gods wijsheid om Zijn argeloze vijanden voor Zijn opzet te gebruiken, en hun tegenstand aan te wenden om Zijn plannen te begunstigen.

Hoe triomfantelijk groet Jozef zijn broeders! Wat een wonderbaar inzicht in Gods wegen werd hem geschonken! In plaats van wrok te koesteren voor hun behandeling van hem, in plaats van hen te veroordelen voor hun wrede gedrag, stelt hij hen gerust. “Welnu daarom wees niet bedroefd, noch boos bij uzelf, dat gij mij hierheen verkocht hebt: *want God zond me voor u uit om leven te bewaren*” (Gen. 45:5).

Hier hebben we de goddelijke kant van de zonde, die, uiteindelijk, de *werkelijke* waarheid ervan is. Ogenschijnlijk waren zijn broers “verantwoordelijk” voor deze verbanning naar Egypte. Maar zouden ze geweten hebben dat dit slechts de vervulling van zijn dromen verder zou helpen, zouden ze nooit hebben gedaan wat ze deden. Hun motieven waren volledig verkeerd. Hun zonde was afschuwelijk. Maar hun daad was feitelijk goed. Zij was zo goed dat God het als Zijn eigen daad opeist.

En omdat zijn broeders niet geheel waren getroost, herhaalde Jozef de grote waarheid: “God zond me voor u uit om u een nageslacht op aarde te bewaren, en uw levens te redden door een grote verlossing. (vergl. S.V.) Dus het was niet *u* die mij hierheen zond, maar *God* . . .” Het lijkt erop neer te komen dat, als Jozef niet naar Egypte werd gezonden, hun levens in de hongersnood verloren waren gegaan, Egypte zelf bezweken zou zijn, en de landen tevergeefs om voedsel zouden hebben gevraagd. Al de beloften aan Abraham en aan Isaac en aan Jacob zouden hebben gefaald als Jozef niet naar Egypte was gegaan (Gen. 45:7,8).

Bestaat er een andere daad in het leven van de aartsvaders die van zulk vitaal belang voor hun welzijn, of zo essentieel voor Gods heerlijkheid is, als deze zonde? Welke goede daad van hen kan de vergelijking met de heilzame gevolgen ervan doorstaan? De wonderbare waarheid springt er helder en scherp uit. *Het zenden van Jozef naar Egypte was in feite Gods daad, absoluut noodzakelijk voor hun redding. Toch was precies dezelfde daad ogenschijnlijk een afschuwelijke misdaad tegen God en tegen Jozef en tegen hun vader Jacob.*

Als zonde deed het Jozef ogenschijnlijk groot onrecht aan en scheen het Jacob van zijn geliefde zoon te beroven. Als daad van God maakte het

Jozef de redder van de wereld en bewaarde Jacob en al zijn zonen en hun families voor uithongering.

Dit alles lijkt erop alsof we zonde lofprijzen, alsof we zouden zeggen “Laat ons het kwade doen dat het goede mag komen.” In werkelijkheid is het precies het tegenovergestelde. In de praktijk voorkomt het zonde. Telkens wanneer genade en wijsheid van onze Redder God wordt verheerlijkt, willen mensen dat niet meer. Wie wel zo denken maken misbruik van Zijn liefde als zij het al zouden geloven. Maar wanneer het hun harten aangrijpt verliezen ze elk verlangen voor de losbandigheid die het verondersteld wordt te geven. Hun verbazing over Zijn wijsheid onthult de dwaasheid van iedere poging van *hun* kant om zonde te rechtvaardigen, en ze hebben de neiging niet om Hem voor de rechtbank te laten verschijnen.

Het effect van deze waarheid op de toekomst is onbeschrijfelijk groots. Eeuwige, onherstelbare, almachtige zonde is een voorstelling die zo verschrikkelijk is, dat het de geestelijke gezondheid bedreigt van een ieder die het in ernstige overweging neemt. Maar zelfs als we Gods kracht en vermogen zien om de zonde aan te kunnen, stellen de meesten van ons het in ons denken voor als een onuitwisbare vlek op het universum. We stellen ons voor dat het kwade effect ervan eeuwig zal blijven hangen, en dat we met verdriet en berouw erop terug zullen kijken dat het ooit werd toegestaan de schepping binnen te treden.

Zo een donkere wolk zal in de voleinding bij ons de lucht niet verduisteren. Zonde betekent nu berouw en lijden, en het is goed dat het dat doet. Maar dan zullen niet sommige zonden, maar alle zonden gerechtvaardigd worden. Zij zal niet, zoals bij de verkoop van Jozef naar Egypte, de mensheid redden van een hongersnood van fysiek voedsel, maar van dat grotere gemis, de onwetendheid van God, en hen een besef geven van de ontzettende kracht en wonderbare wijsheid die Zijn onvervaarde liefde ten dienste staan.

Dit eenvoudige verhaal verschaft het antwoord op de moeilijkheid die sommigen ervaren in het geloven dat God kwaad doet (geen zonde) om het goede te kunnen bereiken. We worden vaak beschuldigd dat we leren dat “we het kwade zouden moeten doen opdat het goede moge komen” (Rom. 3:8). Hier hebben we een kwade daad die veel goeds teweeg bracht. Maar we erkennen dat dit goede louter werd verkregen door de directe werking

van God. Los daarvan zou de zonde van Jozefs broers niets dan lijden en dood hebben gebracht.

Wij zouden geen kwaad moeten doen en op blind toeval vertrouwen om het tot goed te keren. Het lijkt voor een mens onmogelijk om kwaad te doen en niet te zondigen. Hij heeft geen bestuur of controle over een daad als deze eenmaal heeft plaatsgehad. Zelfs een goede daad, gedaan met de beste bedoelingen, kan leiden tot een ramp. Alles wat we kunnen doen is ons handelen aan de hand van God toevertrouwen, Die alleen in staat is hen tot een gelukkige uitkomst te leiden.

Maar zullen we God aldus beperken? Paulus sprak over *ons*, niet over *Hem*. Dat God kwaad doet wordt zo vaak in de Schriften verteld dat we ons voelen alsof we ons moeten verontschuldigen om te blijven staan op een zo duidelijk feit dat er zo dik bovenop ligt. Niettemin lijken anderen te denken dat we Hem lasteren wanneer we Zijn woorden geloven (2 Kon. 6:33, Neh. 13:18, Jer 19:3; 21:10; 32:42; 36:3,31 39:16; 40:2; 42:17; 44:2,11; Klaagl. 3:38; Eze. 14:22; Mic. 1:12). En iedereen die er nauwkeurig aandacht aan schenkt zal zien dat, wanneer *Hij* kwaad doet, het goede er altijd uit voort komt. Al het kwaad dat Hij over Israël bracht was goed en voor hun welzijn.

Er is heel wat te doen over de zonde van het afwijzen van Gods Woord. Zelfs zijn er die zouden betwijfelen of eeuwige pijniging op niemand behalve “Christus *afwijzers*” van toepassing is. Sir Robert Anderson was er één van. We mogen er zeker van zijn dat koppigheid of hardnekkigheid één van de meest fatale der zonden is. Maar de Schriften maken niet de indeling die de theologie heeft gepoogd te maken, dat zou een groot aantal moeilijkheden opwerpen. Hoeveel licht moet een mens hebben voor hij een afwijzer is? Als hij één heldere evangelie-boodschap hoort is dat genoeg? Wat is een “heldere” evangelie boodschap? Sommige van de “heidenen” hebben nooit van Christus gehoord. Als ze van Hem “horen”, maakt dat hen dan verkiesbaar voor eeuwige marteling, of moeten ze een bepaalde formule horen om eeuwig verdoemd te zijn?

In welke belachelijke bochten moeten we ons wringen wanneer we ons wagen aan een theologisch onderzoek! In de Schriften, is de *hoeveelheid* licht niet de vraag. *Alle* mensen hebben enig licht, en van allen worden verklaard dat ze koppig of hardnekkig zijn. Dit is, als we dat mogen opmerken, het grootste kwaad onder de zon. Toch aarzelt God niet te verklaren dat *Hij*

dit over hen bracht. “Want God besluit allen tezamen onder hardnekkigheid ...” (Rom. 11:32). In hun eigen bewustzijn, denken ze natuurlijk dat ze het recht hebben om te denken als ze verkiezen. Het is niet in overeenstemming met Gods opzet dat ze zich bewust zouden zijn van Zijn bestuur. Waarom nu wordt dit kwaad gedaan? “Opdat Hij Zich over allen zou ontfermen” (Rom. 11:32).

Jozefs broers deden kwaad, maar God bestemde het tot het goede. Wij doen kwaad, doch God zal het omzetten in goed. Ja, zelfs als we zondigen, is de genade nog overvloediger. Maar we zondigen niet om verdere schenkingen van genade te bekoren, evenmin zouden we kwaad moeten doen in de al te innige verwachting dat het op het goede zal uitlopen. Zoals we zullen laten zien, hebben kwaad en zonde hun grenzen, voorbij welke ze niet zullen reageren tot het welzijn van het schepsel of de heerlijkheid van God.

Hoe dwaas zouden Jozefs broers hebben gehandeld als ze geredeneerd hadden zoals sommigen van ons vandaag doen! Dan zouden ze gezegd hebben, “Als het zo’n grote zegen tot gevolg had om Jozef in de put te gooien en hem in slavernij te verkopen, waarom hem dan nu niet vermoorden en misschien zal het nog beter uitwerken dan onze vorige zonde”. Hoe dwaas zou dat geweest zijn! Maar dit is precies het verschil tussen te geloven dat God kwaad kan doen en het goede eruit kan ontplooiën, en te zeggen “Laat ons het kwade doen dat het goede kan komen.”

De eerste tijd zouden Jozefs broers met gemengde gevoelens van berouw en vreugde terugkijken op hun behandeling van hem. Verdriet en berouw vanwege hun eigen zonde, voor het lijden van Jacob en Jozef. Vreugde voor hun redding van de hongerdood, voor de teruggave van Jacobs lang verloren zoon en voor zijn verheerlijking. Maar wanneer ze zich realiseren dat God hun daad rechtvaardigt door het de bron van zegen te maken, niet alleen voor henzelf maar ook voor Jacob en Jozef, zou alle berouw verdwijnen, hoewel het hun veroordeling van henzelf zou doen toenemen.

De behandeling van Jozef door zijn broers is een dierbaar beeld van de dood en opstanding van de Zoon van God. Jozefs broers doden hem niet werkelijk, evenals Abraham Isaac niet werkelijk doodde, maar in beide gevallen was er de intentie van het hart, en dat is het wat telt voor God. De broers verbeelden de natie die Christus bloed op hun hoofden bracht. Jacob vertegenwoordigde de Vader, en Jozef de Zoon.

Het moet worden opgemerkt dat de enigen die onrechtmatig leden vanwege deze zondedaad, degenen zijn die haar niet pleegden. Jacob had geen hand in deze misdaad, toch leed hij van de gevolgen ervan. Het verlies van zijn zoon veroorzaakte een hartepijn die slechts zwakjes herinnert aan de vreselijke afgrond die de Vader en Zijn Geliefde op Golgotha zou scheiden.

In Jozef zien we de lijdende Redder. Verre van enig deel in de zonde van zijn broeders, hij is het vlekkeloze slachtoffer die het meest van allen lijdt. Maar zijn lijden is voor hun zonde, niet voor die van hemzelf. En dit is essentieel voor de rechtvaardiging van zijn broeders, want het is louter door zijn ellende dat God het gelukkige resultaat uitwerkt, die hun daad zuivert. Ze worden niet gerechtvaardigd door de blinde ongevoelige krachten van voorzienigheid die gebeuren om de normale resultaten van zonde tegen te werken. Zij worden bevrijdt van alle schuld door het plaatsvervangend lijden van Jozef, die de consequenties van hun zonde niet verdiende, maar wel doorstond.

Zij verdienden verbanning van het huis van hun vader: Jozef droeg het. Zij verdienden hun vrijheid te verliezen: Jozef kwijnde weg binnen gevangensmuren. Zij verdienden te lijden: Jozef verdroeg het.

Dus laten we vrijelijk erkennen dat er een tijdelijk element van onrechtvaardigheid bestaat wat Jozef betreft. De broers konden nooit ook maar iets doen om zijn lijden te rechtvaardigen. Als God zijn broers kan rechtvaardigen moet Hij eveneens iets doen om Zichzelf te rechtvaardigen met betrekking tot Jozef.

Vandaar dat Jozef wordt verheven tot de tweede plaats in Egypte. Het lijden van Jozef leidt tot de rechtvaardiging van God in het leggen van de last van hun zonde op hem. Hoeveel hij ook geleden mag hebben in de put en in de gevangenis, hoe gelukkig moet hij geweest zijn om de redder van zijn familie te worden! En toen alles achter de rug was, zou hijzelf de eerste zijn om God te rechtvaardigen voor de zielesmart en ellende die zoveel zegening met zich meevoerde.

Aldus zien we dat de zonde van de mensheid gerechtvaardigd kan worden door het lijden van een Redder, en de ogenschijnlijke onrechtvaardigheid aan de Redder wordt volledig gecompenseerd door God Zelf, door Hem de hoogste plaats aan Zijn rechter hand toe te kennen.

Huidige theologische uitdrukkingen hebben veel gedaan om ons begrip van de “verzoening doen”¹⁸ naar beneden te trekken. De term “verzoening doen” zelf, zo vrijelijk gebruikt, verraad de geestelijke armoede van degenen die het gebruiken. In dit beeld zou gezegd kunnen worden dat het lijden van Jozef, zijn afwezigheid van zijns vaders huis de zonde van zijn broers voor een tijd heeft bedekt of verborgen. Maar wat is dat vergeleken met de onthulling van de zonde en zijn rechtvaardiging? Er zijn fasen waarin deze grotere genade precies het tegenovergestelde van “verzoening doen” is.

De economische opvatting over “verzoening doen” verruilt zo veel lijden voor zoveel zonde. Van Christus wordt gezegd dat Hij “plaatsvervangend in onze plaats” stierf. Het werd niet nodig geacht te verklaren hoe één Man in die hoeveelheid kan lijden, of hoe er iets meer dan een louter negatieve ontsnapping van het gericht uit zo’n “transactie” kan komen. De dood van Christus was niet in onze plaats. Het juiste voorzetsel is niet *anti*, IN-PLAATS-VAN, maar *huper*, OVER, ten behoeve van.

Als Jozef had geleden in de plaats van zijn broeders, zou dat niet alleen een grote onrechtvaardigheid voor hem zijn, maar het zou zijn broeders in het land hebben gelaten, gedoemd tot uithongering, zij zouden er geen zier beter op zijn geworden dan voor zij zondigden. Maar aangezien hij, onder de leidende hand van God, leed *voor* hen, leidde het niet louter tot een vrijlating van de straf van hun zonde, maar tot een grote uitredding van het grote kwaad dat hen allen boven het hoofd hing. Door zijn beproevingen werden zij gerechtvaardigd en werd hij verheerlijkt en zij in hem.

Och, dat dit eenvoudige verhaal van Jozef, “de redder van de wereld”, zoals de Egyptenaren hem noemden, ons mag helpen tot hogere gedachten van de redding die de onze is in Christus Jezus! Wij proberen altijd om Zijn “bewerkte verzoening”¹⁹ het middel te maken om onszelf uit de zonde te krijgen. God heeft veel hogere gedachten. Hij zal ongehoorde genade voor ons en onuitsprekelijke heerlijkheid voor Zichzelf uit zonde verkrijgen. Mag onze Redder tot ons spreken als Jozef tot zijn broers deed, toen zij met hun misdaad belast waren: “aldus was het niet *gij* . . . maar *God*.”

¹⁸atonement: De oudtestamentische wijze van verzoening doen of verzoening bewerken door middel van bedekking met behulp van bloed

¹⁹atonement

Dat Christus verscheen om “zonde weg te doen door het offer van Hemzelf” zal zelden worden ontkend. (*vergl.* Heb. 9:26 NBG) Het staat in de Bijbel, en in verdunde vorm, kom je het niet zelden tegen in de religieuze literatuur. Het in het oog springende onderwijs van deze woorden, dat volledig door de context wordt ondersteund, is dat het offer van Christus van zo’n weergaloze kracht en doeltreffendheid is dat zonde, het feit zelf, niet slechts de vele daden, zal worden “weggedaan” of verworpen. Het is onze opzet om nauwkeuriger onderzoek te doen naar de betekenis van deze uitdrukking door de belangrijkste termen ervan te bestuderen en de draagwijdte ervan met de context waarin zij wordt gevonden te harmoniseren.

Zulk een geruststellende gedachte, zo’n kolossale bewering, is te veel voor het menselijk hart, zodat de belangrijkste bezigheid van de uitleggers niet is geweest dit uiteen te zetten, maar het binnen de nauwe grenzen van hun geloofsbelijdenis in te sluiten. We zullen enkel de belangrijkste methoden noemen die worden gebruikt om de draagwijdte van deze passage te beperken, opdat het heerlijke licht ervan onze harten niet zou verlichten. Het wordt gewoonlijk teruggevoerd tot de gelovige en zijn zonden. Het wordt verondersteld het effect te zijn van het offer van Christus op zonde in de huidige tijd. Anderen, die zien hoe onbevredigend zulke verklaringen zijn, geven er de voorkeur aan het op het zondoffer terug te voeren, wat door Christus’ dood opzij is gezet.

Een zorgvuldige bestudering van het woord “zonde” in de brief aan de Hebreeën zal laten zien dat het niet voor het zondoffer wordt gebruikt, zoals dat in het Hebreeuws het geval is. Niet alleen wordt dit duidelijk vanuit vele van de passages, maar het wordt boven twijfel verheven, wanneer we die plaatsen beschouwen waar werkelijk naar het zondoffer wordt verwezen. Dan is het of een offer (Heb. 5:1) of offerande voor de zonde (Heb. 10:18 s.v.) of wordt een speciale uitdrukking “betreffende zonde” gebruikt (vgl. Heb. 10:6,8 s.v.). In deze gevallen heeft de Authorized Version het gerechtvaardigd gevonden het woord “offer” toe te voegen. Het was nodig deze onderscheiding aan de Hebreeën duidelijk te maken, hoewel zij zich goed bewust waren van het feit dat “zonde” werd gebruikt voor het offer in

hun geschriften. Omdat dit in iedere andere passage gedaan wordt, bestaat er geen reden om “zonde” hier een speciale betekenis te geven.

De doctrine van de verwerping van zonde bij de afsluiting van de eonen is de schriftuurlijke oplossing voor één van de ernstigste problemen die velen verbijstert tijdens het overpeinzen van Gods omgang met de zonde. Niet wetend dat zonde in essentie het falen als gevolg van de werking van de dood is en dat God zonde kon introduceren zonder Zelf een fout te maken, en haar kan rechtvaardigen en haar zal verwerpen wanneer de taak ervan volbracht is, proberen mensen Hem van elk verband met de binnenkomst ervan te redden, Hem daarbij zelfs van Zijn godheid en almacht en voorkennis berovend om dat te bereiken. Zij verdringen Hem zelfs door een machtigere anti-god, niet van Zijn schepping, noch onderworpen aan Zijn troon.

Verzoening vraagt om meer dan het louter ophouden van zonde. Zonde heeft zulke afschuwelijke verwoestingen in de harten van sommigen van Gods schepselen aangericht dat louter de afwezigheid ervan niet voldoende is om hun genegenheid te winnen. De opluchting zal groot zijn, maar de herinnering aan de ellende ervan zal blijven knagen, tenzij het zowel wordt verworpen als gerechtvaardigd. Dan zal God laten zien hoe essentieel zonde was voor het verleden en hoe overbodig zij is voor de toekomst. Zij zal worden gerechtvaardigd door haar resultaten. Zij zal worden verworpen omdat ze niet alleen niet nodig is voor enige verdere onthulling van Gods hart, maar zonder meer subversief is voor zowel Gods heerlijkheid als voor het goede voor Zijn schepselen.

Zelfs diegenen die de meeste eerbied hebben voor de Authorized Version zullen de weergave van Hebréeën 9:26 nauwelijks excuseren. “Maar nu eenmaal in het einde der wereld is Hij verschenen ...” kan op rationele gronden niet worden verklaard. Christus is verschenen, maar het was niet aan het einde der wereld. De American Revisers veranderen dit in “het einde van de eeuwen (ages)”, wat veel beter is, tenminste wat het woord eon betreft. Maar dit staat bloot aan dezelfde tegenwerping. De eonen zijn op geen enkele wijze nu beëindigd. Christus verscheen noch aan “het einde der wereld” noch aan het “einde der eeuwen”. En, kunnen we toevoegen, zonde is niet “weg gedaan” in enige duidelijke, intelligente zin. Zelfs in de gelovige is er bewijs van zonde aanwezig. We kunnen niet zeggen dat het

is “weggedaan”, tenzij we het begrenzen tot het geloofs-begrip van onze positie voor God, en dat is een Paulinische doctrine, die nogal vreemd is aan het onderwijs van de Hebreeënbrief.

De American Revisers suggereren het woord “voltooiing²⁰” voor “einde²¹” in de marge. De Concordante Versie heeft “afsluiting²²”. En dit is een belangrijk punt, we zullen het bewijs volledig geven. “Einde” is gewoonlijk de misvertaling van *telos* BEEINDIGING²³, wat de Concordant Version weergeeft als “consummation”, dat is de echte voleinding of voltooiing. Maar het woord dat hier wordt gebruikt is verrijkt met het voorvoegsel SAMEN. Letterlijk is het de SAMEN-beEINDIGING, of de “conclusion”, de afsluiting van de eonen. Slechts door het bestuderen van al de voorkomsten ervan zullen we in staat zijn om de volle betekenis van deze term overtuigend vast te stellen. Het wordt elders slechts in Mattheüs gevonden, en altijd in de uitdrukking “the conclusion of the eon”, de afsluiting van de eon. De passage voor ons verschilt alleen in het feit dat, in plaats van het enkelvoud “eon”, we het meervoud “eonen” hebben. Als we de relatie kunnen ontdekken die de “conclusion of the eon” inhoudt tot een enkele eon, zullen we in staat zijn om vast te stellen hoe de “conclusion of the eons” is gerelateerd aan alle eonen. Het volgende zijn alle voorkomsten:

Staten Vertaling, *De afsluiting van de eon(en)*

- Mt. 13:39 de oogst is de voleinding der wereld (de afsluiting van de eon)
40 alzo zal het ook zijn in de voleinding dezer wereld (de afsluiting van de eon)
49 alzo zal het in de voleinding der eeuwen wezen (de afsluiting van de eon)
24: 3 En welk [zal] het teken [zijn] van uwe toekomst en van de voleinding der wereld? (de afsluiting van de eon)
28:20 Ik ben met ulieden alle de dagen tot de voleinding der wereld (de afsluiting van de eon)
Heb. 9:26 maar nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen (de afsluiting van de eonen) geopenbaard, om de zonde te niet te doen door Zijns zelfs offerande.

We moeten helder onderscheid maken tussen de voltooiing²⁴ en de af-

²⁰consummation

²¹end

²²conclusion

²³FINISH

²⁴consummation

sluiting²⁵, de beEINDIGING en de SAMEN-beEINDIGING. Het eerste is de uiteindelijke climax, een enkel punt in de tijd. De laatste is de afsluitende periode die eindigt met de voltooiing²⁶. De huidige eon zal een ietwat verlengd seizoen aan zijn einde hebben dat wordt vergeleken met een oogst. Het zal de gerichten (of oordelen) van de eindtijd insluiten, zoals door onze Heer wordt gedetailleerd in Zijn gelijkenissen van het dolik (onkruid) van het veld en het sleepnet (Mat. 13:37-43, 47-51). De volgende eon zal eveneens een gerichts- of oordeels-seizoen aan zijn einde hebben. Het karakter van deze perioden is niet van toepassing op onze huidige studie. Alles wat we willen benadrukken is het feit dat *ze langere perioden van tijd zijn*, niet een plotselinge crisis, zoals de voltooiing²⁷.

In dit licht wordt “de afsluiting²⁸ van de eonen” duidelijk. Het is niet gelijk aan die uiteindelijke, culminerende, crisis die de voltooiing²⁹ of vol-einding wordt genoemd, want dat kan niet komen tot de eonen eindigen. Het valt binnen de eonen. Het is hun besluitend gedeelte. En is dit niet wat we zouden verwachten in een brief als de Hebreeën? Evenals al de Besnijdenis-geschriften is hun draagwijdte strikt beperkt tot de eonen.

De brief aan de Hebreeën handelt louter over het Besnijdenis-gezichtspunt van het werk van Christus. Het laat zich niet in met de naties en het huidige evangelie voor hen. Vermengd met huidige waarheden schept het verwarring. Gescheiden gehouden verlicht het ons met betrekking tot de heilige natie en Gods handelen met hen in andere tijden. In het negende hoofdstuk wordt Christus voorgesteld als het Antitype van Israëls hogepriester en de offerandes die Hij ieder jaar offert om de natie dichtbij te houden.

DE TABERNAKEL, EEN TYPE VAN DE WERELDEN OF DE EONEN

De tabernakel en tempel zijn typen van toekomstige geestelijke realiteiten, en wijzen de toegangsweg aan naar de aanwezigheid van een heilig God. De tabernakel typeert de Pinkstertijd. Salomo's heiligdom stelt het duizendjarig rijk voor en Ezechiëls huis wijst naar de nieuwe aarde. Maar

²⁵ conclusion

²⁶ consummation

²⁷ consummation

²⁸ conclusion

²⁹ consummation

hun algemene opbouw verandert niet. Elk heeft een voorhof, een heilige plaats, en een allerheiligste. In hun gemeenschappelijke systeem lijken we een typering of illustratie te hebben van de verschillende werelden of systemen en de corresponderende eonen of tijdperken.

Trouwens, de tabernakel wordt afzonderlijk gerelateerd aan de kosmos of wereld wanneer we lezen (Heb. 9:1, S.V.) van een “wereldlijk heiligdom” of heilige plaats. Ook wordt dezelfde uitdrukkingvorm gebruikt voor de twee heilige plaatsen als we vinden in verband met de eonen. Beiden tezamen worden “de heiligen der heiligen” genoemd (Heb. 9:25). Het binnenste heiligdom wordt “het heilige der heiligen” genoemd (Hebr. 9:3). Ze corresponderen exact met “de eonen van de eonen” en “de eon van de eonen”. Ze zullen niet alleen dienen om deze uitdrukkingen te verklaren, maar suggereren een intiemere relatie.

De tabernakel en het tempelsysteem verdelen het rijk van de ruimte in verdelingen die in aantal en karakter overeenkomen met de werelden en de eonen. Er zijn er vijf in elk, en in dezelfde volgorde, die door treffende overeenkomsten gekenmerkt worden. Beiden geven ons de weg naar God één voor de individuele zondaar, de ander voor het ras. Alles is, natuurlijk, beperkt tot het aardse standpunt, want geen tabernakel of tempel kan mogelijkwijs de onmiddellijke en ongehinderde toegang illustreren die de bediening van verzoening voor de huidige genade karakteriseert.

De vijf verdelingen die wezenlijk zijn voor het tabernakel systeem zijn: (1) buiten het kamp, (2) binnen het kamp, (3) de voorhof, (4) de heilige plaats, (5) het heilige der heiligen. Deze vallen gemakkelijk uiteen in drie en twee, want slechts de laatste twee zijn in de tabernakel zelf, en worden de “heiligen der heiligen” genoemd, evenals de laatste twee werelden of eonen worden onderscheiden door de werkelijke intrede in de sfeer van Gods aanwezigheid, en de “eonen der eonen” worden genoemd.

Er wordt inderdaad erg weinig gezegd over de wereld buiten de legerplaats. Hetzelfde is waar van de eerste eon. Evenals de enorme uitgestrektheid die het kamp van het uitverkoren volk omringde, liggen er vergezichten van tijd die de eerste wereld of eon vormden. Toch zijn er suggestieve hints die hen verbinden. Wij werden gekozen in Christus vóór de nederwerping, dat is, in de eerste wereld of eon, want de nederwerping was de afsluiting ervan. En onze plaats is buiten de legerplaats van Israël. In ruimte

zowel als in tijd worden we behandeld op een duidelijk te onderscheiden manier.

Het tabernakel en tempel systeem reikt nooit terug tot in de eerste eon. Het is altijd *vanaf* de nederwerping. Het had dus geen rechtsbevoegdheid voorbij de begrenzingen van de legerplaats. Het is in essentie, zowel in tijd als in ruimte, een uitverkoren, exclusieve, beperkte regeling, net als Israëls plaats binnen de eonische tijden.

De tweede wereld of eon, vanaf de nederwerping tot de vloed, is het toneel van zonde, zonder middel van bedekking of reiniging. Evenzo was de legerplaats bevolkt met zondaars wiens enige toevlucht was om daardoor het heilige, omheinde terrein in te gaan, als zij God wensten te naderen of hun zonden wilden te vereffenen.

De derde of centrale divisie is de voorhof van de tabernakel, die zeker het meest suggestief voor de huidige wereld of eon is. Het bronzen altaar, dat allerhoogste type van de dood van Christus, herinnert ons eraan dat deze huidige wereld of eon geheiligd is door het grote Offer, dat het ook mogelijk maakt om in de achterliggende heilige plaatsen binnen te gaan. In deze eon, boos als hij is, staat het ware Wasvat voor de reiniging van alle verontreiniging. Het is waar dat het volle effect van het altaar en wasvat nog niet worden gevoeld, maar dat is omdat we de heilige plaatsen nog niet zijn binnengegaan. Deze representeren de toekomstige eonen.

De heerlijkheid van God wordt niet onthuld in de voorhof, maar wordt verborgen achter een gordijn en ruwe bekleding. Evenmin heeft God Zijn heerlijkheid aan deze wereld of eon onthuld. Maar in het duizendjarige tijdperk zal er op zijn minst een gedeeltelijke onthulling van Zijn grootheid en pracht zijn. Het huisraad van de heilige plaats, de lampstandaard, de tafel van de toonbroden en het gouden altaar zijn alle wonderschone typering van Christus Zelf in die eon, en van het deel dat zal worden genoten door de heiligen van die dag.

Er zal licht zijn — goddelijk licht — in tegenstelling met de huidige tijd, nu dichte duisternis de aarde bedekt, en mensen geen licht kennen behalve het licht van de zon. De kennis van God zal de harten van Zijn volk vullen en de gehele aarde bedekken. Dat is de suggestie van de zevenarmige kandelaar in de heilige plaats.

Ook is de tafel met zijn twaalf broden geheel anders dan het heden met

al zijn verdeeldheid en gebrek aan geestelijke voeding. Een verenigde natie zal Gods zorg in Zijn aanwezigheid genieten.

Het gouden altaar van verering zal zijn zoete geur door die eon van zegen omhoog doen zweven, zoals nooit tevoren bekend is geweest. De lofpsalmen zullen hun volle uitdrukking vinden wanneer Davids grotere Zoon regeert en voorgaat als de grote Priester van Zijn volk.

Maar de heilige plaats is niet de heiligste van alle. Er is nog een ander gordijn dat zulk een majesteit verbergt als gereserveerd is voor de allerhoogste manifestatie van God in dit systeem. Hetzelfde is waar van de corresponderende eon. Het millenium is op geen enkele manier de laatste eon of de meest heerlijke. Dat is waar van de volgende eon, de dag van God. En het meest opvallende kenmerk van dat weergaloze tijdperk is de aanwezigheid van God Zelf, evenals dat de kronende heerlijkheid van het heilige der heiligen is in de tabernakel en de tempel.

Het pad tot de aanwezigheid van God is het gemeenschappelijke doel in de rangschikking van de eonen en het tabernakel model. Het onderscheid tussen hen is als het verschil tussen de titels Elohim en Jahweh. Eén behandelt het probleem vanuit het standpunt van de tijd, de andere ziet het in ruimte. Jahweh is de eonische God. Hij maakte de eonen de snelweg van de tijd, het ras de aanwezigheid van de Shekinah binnen leidend. Elohim rangschikt een waarneembaar, materieel systeem met de tabernakelstructuur in het centrum, om dezelfde waarheid te onderwijzen. Geen wonder dat er zulk een opmerkelijke overeenkomst tussen hen is.

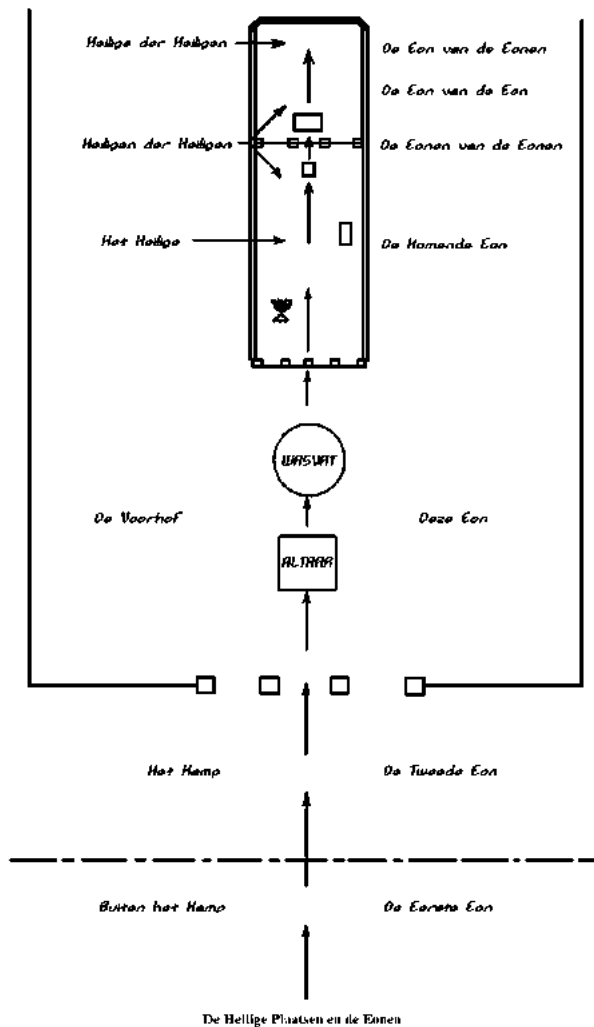
Een erg belangrijke les kan worden geleerd vanuit de termen die worden gebruikt om de heilige plaatsen te omschrijven. Wanneer we de eonen behandelen wordt ons vaak verteld dat “de eonen van de eonen” een poging is om oneindigheid uit te drukken, “eeuwigheid der eeuwigheden”, “eeuwigheden der eeuwigheden”, “in alle eeuwigheid”, etc. Als we deze uitdrukkingen overzetten van tijd naar ruimte, kunnen we gemakkelijker zien hoe weinig grond er is voor zulke uitleggingen. “De heiligen der heiligen” wordt niet verstaan als “heiligen stapelend op heiligen” maar heilige plaatsen bij uitstek heilig gemaakt in relatie tot andere heilige plaatsen. Alles binnen de voorhof was heilig. Maar de twee plaatsen binnen het gebouw waren “de heiligen der heiligen” — het meest heilige van alles.

“Het heilige der heiligen” wordt algemeen en juist verstaan als een en-

kele heilige plaats. Waarom zou dan “de eon der eonen” niet een enkele eon zijn? De uitnemendheid van het heilige der heiligen ligt in zijn relatie met de andere heilige plaatsen. Evenzo ligt de uitnemendheid van de eon der eonen in het zijn van de vrucht en oogst van de voorafgaande eonen. De verwarrende vertalingen en uiteenzettingen die de waarheid der eonen voor ons verbergen zou nooit worden getolereerd als ze werden toegepast op zulke tastbare voorwerpen als de tabernakel en de tempels.

We lezen dat de hogepriester “de heiligen der heiligen” binnenging (Hebr. 9:25). De meeste van de manuscripten lezen eenvoudig “de heiligen”, of heilige plaatsen. Slechts de corrector van de Sinaïticus bewaard deze lezing. Een zo ongebruikelijke en moeilijke lezing kan gemakkelijk vervallen, zodat er erg weinig bewijs nodig is om het vast te stellen. Wanneer we deze uitdrukking vergelijken met de parallel van de eonen — de eonen der eonen — kunnen we niet anders dan getroffen worden door hoe passend dat is. Evenals de laatste twee eonen “der eonen” zijn, evenzo zijn de twee heilige plaatsen “der heiligen”. Ze worden het meest geheiligd van alle heilige plaatsen, waaronder we de voorhof zeker moeten insluiten, als we het kamp ook niet daaraan moeten toevoegen, dat ook een mate van heiligheid had, bepaalde offers die met zonde te maken hadden werden immers buiten de grenzen ervan verbrand.

Evenals het altaar van offerande de *plaats* was waar zonde werd behandeld, zo was het offer van Christus de *tijd* wanneer zonde werd verworpen. Het koperen altaar was in de voorhof, en Golgotha was in de huidige eon. Zou de zondaar in staat zijn geweest de goddelijke aanwezigheid in die dagen binnen te gaan, in zijn nadering tot God zou hij zijn zonde bij het altaar laten, en die zou niet langer in aanmerking worden genomen voor het afsluitende deel van zijn weg naar de tabernakel, en door de heilige plaatsen. Zo is het dat zonde wordt verworpen voor de afsluiting van de eonen. Deze afsluiting ving aan toen Christus tot Zondoffer werd gemaakt. Had de natie de afkondiging van het koninkrijk niet afgewezen, zou er slechts een korte tijd zijn geweest tot de aanwezigheid van Christus, evenals er slechts een paar stappen waren naar de deur van de tabernakel. Wanneer Hij op het toneel komt zal zonde worden onderdrukt als nooit tevoren. Zijn heerschappij zal het van de aarde wegbannen.

VERWERPING

De weergave *put away* “weg doen” in Hebr. 9:26 wordt soms moedig verdedigd. Het is slechts nodig om een lijst te geven van al de verschillende weergaven van dit woord, in zijn vier vormen, om een ieder te overtuigen dat het noch exact noch volledig is. Deze vorm van het woord is een zelfstandig naamwoord en wordt weergegeven met *disannulling* (annul = te niet doen) (Hebr. 7:18) in zijn enige andere voorkomst. Voor het werkwoord gebruikt de A.V. *reject, despise, frustrate, bring to nothing, disannul* (afwijzen/afslaan, verachten, verijdelen, vernietigen, te niet doen), en *cast off* (afwerpen). Een ander zelfstandig naamwoord wordt weergegeven als *wicked* (NBG: zedeloze, SV: gruwelijke). Het bijvoeglijk naamwoord is zowel *iets onwettigs* als *verfoeilijk*. Opdat allen dit voor zichzelf kunnen bestuderen, geven we een complete lijst van de weergaven van de Staten Vertaling (vergelijkbaar met de Authorised Version) van het werkwoord en het zelfstandig naamwoord dat hier wordt gebruikt.

Staten Vertaling, *atheteō*

- Mk. 6:26 wilde hij haar (hetzelve) niet *afslaan*
7:9 gij *doet* (zeker) het Gods gebod te *niet*
Lu. 7:30 wetgeleerden hebben de raad Gods ... *verworpen*
10:16 wie u *verwerpt*, die *verwerpt* Mij; en wie Mij *verwerpt*, die *verwerpt*
Dengene die Mij gezonden heeft
Joh. 12:48 Hij die Mij *verwerpt* en Mijn woorden
1Co. 1:19 het verstand der verstandigen zal Ik *te niet maken*.
Gal. 2:21 Ik *doe* de genade Gods niet *te niet*;
3:15 dat bevestigd is, *doet* niemand *te niet*
1Th. 4:8 Zo dan die (dit) *verwerpt*, *verwerpt* geen mens
1Ti. 5:12 zij (haar) eerste geloof *hebben te niet gedaan*.
Heb. 10:28 Als iemand de wet van Mozes *heeft te niet gedaan*,
Jud. 8 verontreinigen het vlees, en *verwerpen* de heerschappij

Staten vertaling, *athetēsis*

- Heb. 7:18 want de *vernietiging* van het voorgaande gebod, geschiedt
9:26 om de zonde *te niet te doen* door Zijnszelfs offerande

Een ieder die deze passages met aandacht leest zal zien dat het niet een louter onemotioneel opzij-zetten of weg doen is, maar er een gevoelsconflict bij insluit. Dit hebben we geprobeerd om uit te drukken met de weergave *repudiate*, dat is *verwerpen* en *verwerping*. Vervang deze betere

vorm in elke voorkomst en het zal duidelijk zijn dat het altijd toepasselijker is, er nog van afgezien dat het in elke passage past. Het punt is hier niet louter de eliminatie van zonde, maar een manifestatie van Gods aversie ervan. Hij behandelt het op zo'n manier dat Zijn afschuw wordt getoond. In de termen die door de Authorised Version worden gebruikt, Hij *wijst zonde af, veracht, verijdelt* en *verstoort*³⁰ haar.

Dit zicht op de verwerping van zonde is in nauwe overeenstemming met onze ontdekking dat zonde te wijten is aan de werking van de dood. Maar het offer van Christus heeft leven gebracht, overvloedig leven, en dit zal de werking van de dood tegengaan. Dit is vandaag waar, maar de Hebreënbrief handelt slechts over Israël. In de goddelijke rekening wordt het Offer spoedig gevolgd door het komen van Christus, even als de tabernakel slechts een paar stappen verwijderd was het altaar. De huidige genade-tijd was een geheim, waarmee niet moet worden gerekend. Het Offer wordt dan snel gevolgd door de komst van de Messias. De eonen der eonen zijn het toneel van leven. Aan het begin ervan zullen allen die van Christus zijn verlevendigd worden. Een groot deel van de bevolking van de aarde zal onsterfelijk zijn. Vandaar dat ze niet kunnen zondigen. De overvloeiende levenskracht van de laatste twee eonen zal de verwerping van zonde bekrachtigen.

DE VERWERPING VAN ZONDE

Met de bevestiging van de hier gepresenteerde uiteenzetting, gaat het betoog van de Hebreënbrief verder met de twee verschijningen van Christus uiteen te zetten, eenmaal de zonde dragend en dan los van zonde, eenmaal als lijdend en daarna als Redder. De tijd ervan is duidelijk. Eén refereert aan het kruis, de ander aan het koninkrijk. De redding waarvan door de profeten wordt gesproken, het nationale herstel van Israël, sluit altijd de verwerping van zonde in. Dat is wat leidt tot de politieke rechtvaardigheid en wereldwijde vrede van het duizendjarige tijdperk. Over zonde, in al zijn vormen, zal de wenkbrouwen worden gefronst, of het nu in principe of in praktijk is.

De verwerping van zonde is slechts één van de lagere noten in het ak-

³⁰rejects, despises, frustrates, casts off

koord dat uiteindelijk de gehele schepping zal vullen met zijn altijddurende harmonie. Verzoening³¹ kon niet los van rechtvaardigheid, verlevendiging niet zonder het ophouden van zonde. Zonde, zoals we hebben gezien, kleeft aan degenen die stervende zijn. Zou niemand stervende zijn zou er geen zonde zijn. Dus, wanneer allen zullen worden verlevendigd, wanneer de dood wordt afgeschaft, moet zonde volkomen afwezig zijn.

Dat heerlijke slot zal worden gebaseerd op een volledige zuivering van Gods omgang met zonde. Het feit dat Hij het heeft gebruikt om Zijn genadige opzet uit te voeren vereist ook dat Zijn houding er tegenover volledig duidelijk wordt, anders zouden Zijn schepselen zich kunnen voorstellen dat Hij het goedkeurt en voorstelt om het een permanente plaats in het universum te geven. Dit is de aanklacht die nu tegen ons wordt ingebracht, zodra we erkennen dat alles van God is. Maar deze indruk zal niet mogelijk zijn gedurende de laatste twee eonen. Trouwens, het is heel goed mogelijk dat wij nu net op de drempel staan van de grote gerichten die Gods houding ten opzichte van zonde laten zien.

Dit kan kernachtig worden geïllustreerd met een schoolbord. Het is wenselijk dat de achtergrond, bij gebruik van een wit krijtje, volkomen zwart is. Zo lang het nog grijs is, is er nog niet voldoende contrast om de witte letters te tonen. Het loont om verflaag over verflaag aan te brengen om dit te bereiken. Meer dan dit, is echter nutteloos verlies. Verf van centimeters dik is niet zwarter dan een dunne film. Zo verft God ook een zwarte ondergrond voor de vertoning van Zijn genade. Dit is noodzakelijk. Meer dan dat is nutteloos en weezinwekkend. De twee eonen die bijna voorbij zijn, voldoen als achtergrond. De grootste vertoning van genade is bereikt. Nu is gericht aanstaande, wat zal aantonen dat God geen behagen in zonde heeft, welk gebruik Hij er ook van maakt. Juist de noodzaak voor de verwerping van zonde laat zien dat het in Zijn procedure was ingesloten, en een deel uitmaakt van Zijn opzet.

³¹reconciliation

God is het werkelijke onderwerp, meer dan de mens het is, van goddelijke openbaring. Wat Hij ons dan ook in Zijn Woord verteld mag hebben betreffende wie dan ook van Zijn schepselen is in de eerste plaats een onthulling van Hemzelf. De karakters in de Bijbel ontvangen al hun waarde van het contact met de Godheid, en weerspiegelen Zijn heerlijkheid, niet die van henzelf. Dit is niet moeilijk te begrijpen in het geval van diegenen die de Grote Pottenbakker gebruikt als vaten van barmhartigheid. Onze kennis van God wordt aan haar uiterste beproeving onderworpen wanneer we Zijn verband met de vaten der verontwaardiging overwegen. Misschien spreekt geen geval van deze soort meer aan dan dat van Judas Iscariot. God heeft ons veel over hem verteld dat ons tot een betere waardering van Hemzelf behoort te leiden. Weliswaar wordt het onderwerp gemeden omdat het een sombere schaduw over Gods heerlijkheid lijkt te werpen en tot pijnlijke moeilijkheden leidt. Maar deze ontstaan vanuit onjuiste leerstukken, vanuit hedendaagse bijgelovigheden, doch niet vanuit een kennis van Zijn Woord.

Lang voordat Judas werd geboren, maakte David, door de geest van God, een aantal duidelijke voorspellingen omtrent hem (Psa. 69:26; 109:8). Hij zou een stuk land verwerven, maar hij noch anderen zouden erop wonen. Hij zou de plaats hebben van een opzichter, maar dat zou van hem worden afgenomen een aan een ander gegeven worden (Hand. 1:16-20). Ik betwijfel of Judas wist dat deze passages naar hem verwezen. Nochtans kan, in alle eerlijkheid, de vraag worden gesteld, “*Was het voor Judas mogelijk om de vervulling van deze Schriftgedeelten te vermijden?*” Zou hij het Woord van God ongeldig gemaakt kunnen hebben? Als deze passages verwezen naar de lezer van deze regels, hoe zou hij dat ervaren? Is het rechtvaardig van God om een man in de wereld te brengen onder zo’n handicap? Eeuwen voor hij werd geboren, was Judas’ val al vastgesteld. Het was onvermijdelijk. Niet Judas zelf, noch de gehele natie van de Joden, die hij representeerde, noch alle krachten van de aarde of de hemel konden hem bewaren van het verraden van Zijn Heer, of van het kopen van het Veld des Bloeds, of van het verliezen van zijn plaats van apostel. *God heeft gesproken.* Zijn noodlot was onvermijdelijk.

Judas was één van de “uitverkorenen” in een heel bijzondere zin. Onze Heer zei “Heb niet *Ik* u gekozen [uitverkoren], de twaalf, en één van u is een tegenstander?” (Joh. 6:70). Christus wist van begin af wie hem zou verraden (Joh. 6:64). Waarschuwde Hij Judas daarom voor dat vreselijke gevaar? Zette Hij hem uit het apostelschap? Deed Hij ook maar iets, zover als het verslag vertelt, om hem te redden van zijn afschuwelijke lot? Notabene aan het einde, juist voor Judas naar buiten ging, toen de Tegenstander het reeds in zijn hart had gelegd om zijn Leraar te verraden (Joh. 13:2), gaf onze Heer Judas de bete met zijn eigen handen. Dit werd gewoonlijk als een bijzonder teken van achting beschouwd. Door zulk een teken wees onze Heer aan Johannes aan wie het was die op het punt stond Hem te verraden. Judas werd niet geholpen.

Kunnen we ons dit toneel niet voorstellen? De vurige discipelen zijn volkomen perplex door hun Meesters bewering dat één van hen een verrader zou blijken te zijn. Niet één van hen vermoedde dat het Judas was. Laat dit niet zien dat de verrader niets buitensporigs had gedaan, voor zo ver zij konden zien? Trouwens, ze hadden hem vereerd door hem de penningmeester van hun kleine groep te maken. Hij was een dief (Joh. 12:6), maar aan de buitenkant moet hij eerder voorbeeldig zijn geweest om zo lang als één van de twaalf apostelen door te gaan. Onze Heer wist wat hij op het punt stond om te doen. Wat zei Hij om hem te verhinderen? “Wat u gij doen wilt, doe het met spoed.” Lijkt het niet bijna ongelofelijk dat onze Heer hem feitelijk aanspoort om zijn afschuwelijke daad uit te voeren? (Joh. 13:27).

Voorbestemd door God, zou iemand (kunnen) voorstellen dat Judas werd geboren met de kwade aandrang in zich die tot zijn val zou leiden. Maar dit was niet het geval. Het is waar dat hij niet rein was als de anderen rein waren (Joh. 13:10-11). Nochtans, kwam de impuls om Degene Die hem voedde te vertrappen en Hem te verraden aan Zijn vijanden niet van binnen doch van buiten. Laat ons op dit punt helder zijn. *Judas zou, op zichzelf gelaten, de Christus niet verraden hebben.* Het werd in zijn hart gelegd door de Tegenstander (Joh 13:2). En nogmaals komt de vraag naar boven, “Kon hij er zelf iets aan doen?” Het was omdat zijn hart *niet voldoende verdorven* was dat de prikkeling van buiten moest komen. De grote Tegenstander kon hem niet vertrouwen het te doen vanuit zijn eigen willen. Onze Heer wist wat er in zijn hart was, maar steekt geen vinger uit om hem

van zijn vreselijke daad af te brengen. Eerder, spoort Hij hem aan in het plegen ervan.

Het is een opmerkelijk feit dat Satan in de regel geen mensen binnengaat, of “bezeten” maakt. Demonen maken er een gewoonte van dit te doen. Het is jammer dat “de duivel” verward is geworden met “de duivelen” in de Engelse versies. Anders zou het feit dat Satan Judas binnenging eruit springen, zoals het behoort, als een zeer opmerkelijke uitzondering. De feiten zijn helder. Judas, op zichzelf genomen, zou Christus niet verraden hebben. De aards-vijand vertrouwde de taak van het dwingen van Judas niet toe aan de handen van boze geesten of demonen, zoals normaliter het geval was. Hij zal zulke demon-geesten in dienst hebben om in de eindtijd de koningen der aarde te mobiliseren voor de grote dag van God Almachtig (Opb. 16:14). Maar deze meest belangrijke taak liet Satan niet aan anderen over. Tegen alle gebruiken in ging hij zelf de apostel binnen en vormde hem om tot een verrader (Lu. 22:3).

We wensen niet uit te maken dat Judas een heilige was, of dat hij geen zondaar was als andere mensen. In feite, wensen we dit toe te voegen aan de invloeden waarvan hij het slachtoffer was. Hij was een dief. Dus kunnen we met recht veronderstellen dat het geld dat hij ontving voor zijn verraad enig gewicht had om hem tot zondigen over te halen. De vraag is, waar kwam deze geneigdheid tot hebzucht vandaan? Verkreeg hij dit na “de jaren van aansprakelijkheid” of was het vanaf zijn geboorte in hem? Lag het in zijn vermogen eraan te ontkomen? Als ieder ander mens, was hij een zoon van Adam, zonder enige keus in deze zaak, hij erfde sterfelijkheid en zonde en veroordeling over (Rom. 5:12,18), het deel dat de gehele mensheid gemeenschappelijk heeft. Als welke lezer dan ook zijn geneigdheid tot zondigen heeft kunnen ontsnappen, laat deze dan de eerste steen werpen. Laat hem anders geduld oefenen.

Laat ons nu de krachten opsommen die voor Judas waren en die welke tegen hem waren. Hij had ongetwijfeld een geweten, want toen hij zich realiseerde wat hij gedaan had, gaf hij niet alleen het geld terug, maar zijn spijt was zo overweldigend dat hij zijn eigen leven nam. Dit zou ons moeten tonen hoe Judas zelf over zijn overtreding dacht. Zijn eigen inschatting van de zonde die hij had bedreven was dat hij zijn recht om te leven had verspeeld. Zou hij van te voren vrij zijn geweest om te kiezen, zou hij dan

deze daad hebben gedaan, die hij tot de dood betreurde? Deze spijt lijkt op een natuurlijke wijze uit zijn eigen hart te komen zonder dwang van buiten. We worden niet verteld van enig speciaal bezoek van Gods geest om deze verandering te veroorzaken, vergelijkbaar met de binnentreding van de Tegenstander, om hem te laten zondigen. Judas zelf, hoewel hij natuurlijk de zondaar was die hij was, had een volkomen weerzin van zijn eigen verraad.

Maar wat waren de krachten tegen hem? We hebben gezien dat zijn erfdeel van Adam niet voldoende slecht was om hem te dwingen zulk een halsmisdad te plegen. Daarom wierp de Tegenstander het in zijn hart (Joh. 13:2). Dit is een sterke uitdrukking. Het was niet louter een suggestie die kon worden verstoten. Het hart is juist het middelpunt en kern van ons bestaan. Er uit komen alle beslissingen van het leven. Maar nog sterker dan dat is de uitdrukking, "Satan voer in Judas" (Lukas 22:3). In feite was de mens opzij gezet. Hij handelde niet normaal of op een natuurlijke manier. Hij deed niet wat Judas zou doen, maar wat Satan zou doen. Trouwens, als Gods geest hem als eerste was binnengegaan, kon Satan niet hebben kunnen komen. Maar Gods geest was toen niet gegeven (Joh 20:22). Geen enkel mens op zichzelf kan, door de kracht van zijn eigen geest, de grote prins der duisternis weerstaan. Judas was volkomen machteloos om zijn binnenkomst te voorkomen. Hij was een onvrijwillig werktuig in de handen van één die veel machtiger dan hijzelf was.

De Enige Die Satan kon weerstaan, en Die zijn binnengaan in Judas had kunnen voorkomen, wist alles over zijn toestand, maar deed niet de minste moeite om hem te redden. Onze Heer heeft vele demonen uit vreemden geworpen, maar, nu dat één van Zijn eigen apostelen onder de macht van Satan zelf is, probeert Hij niet eens om hem uit te werpen. In tegendeel, onmiddellijk nadat Satan was binnengevaren, zei Hij, "Wat u op het punt staat te doen, doe ..." Kunnen we de indrukken van Judas voorstellen? Onze Heer neemt hem apart voor een speciale attentie, en bezegeld dat met een bete broods. Onmiddellijk ontvangt hij een onweerstaanbare aandrang om weg te gaan en het te regelen om Hem aan te geven. Voor zijn geweten kan handelen, hoort hij de stem van zijn Heer. Deze kent zeker zijn hart en staat op het punt zijn verraad aan het licht te brengen. Maar nee, *Christus spoort hem ook aan om te gaan!*

Waarom was het dat onze Heer hem geen helpende hand gaf? Hoe kon Hij hem op zo'n tijd wegzenden voor zulke een daad? Was Hij niet, als gevolg daarvan, eveneens tegen Judas? Had Judas dan niet, als één van Zijn gekozen apostelen, een speciaal voorrecht op Zijn gunst? Onder normale omstandigheden, zouden we dan niet van Hem verwachten om deze mannen te beschermen die zich aan Zijn kant hadden geschaard? Dat Hij dit deed is duidelijk, in het bijzonder in het geval van Petrus. Satan claimde het recht om alle apostelen te ziften, zoals het graan vrij van het kaf wordt gezift. Doch onze Heer smeekte af dat Petrus' geloof niet in gebreke zou blijven. (Lukas 22:31,32). Als gevolg daarvan werd Petrus niet toegestaan zo ver te gaan als Judas, wat alleen te danken is aan de tussenkomst van Christus. In Zijn wonderbare gebed verzekert onze Heer: "Toen Ik met hen was in de wereld bewaarde *Ik* degenen die Gij Mij gegeven hebt in Uw naam, en Ik bescherm hen, en niet één van hen kwam om behalve de zoon des verderfs, *opdat de Schriften zouden worden vervuld* (Joh. 17:12).

Hier is het geheim van de schijnbare hardheid van onze Heer. Van Hem was elke daad gevoegd naar Gods geschreven onthulling. God heeft gesproken. Zelfs medelijden kon Hem niet bewegen iets te doen omdat het goddelijke vonnis in de weg stond. Dat is waarom Hij het eerder verhaast. Dat is waarom Hij opzettelijk een tegenstander koos, en in het geheel geen moeite deed om hem te redden van zijn lot. Maar was onze Heer werkelijk verhard? Genoot Hij ervan om zo'n karakter onder degenen te hebben die hem zo nabij en dierbaar zijn? Instemmend met Gods voorbestemming, sprak Hij er zelden over, want niemand anders wist ervan, en het kon noodzakelijkerwijs niet bekend worden gemaakt voor de gebeurtenis zelf. Het was in het geheel niet ideaal om iemand als Judas om zich heen te hebben. Christus leed veel van het contact met buitenstaanders, schriftgeleerden met hun verharde harten, hypocriete Farizeeën, en Sadduceeën zonder geloof. Onder zijn metgezellen en voortdurende volgelingen zou het enig mogelijk ideaal onwankelbare trouw en onbepaalde toewijding zijn.

We vragen onze lezer ernstig de feiten te overwegen die we gepresenteerd hebben en ze te toetsen aan de Schriften. Velen kunnen geneigd zijn om "Laster!" te roepen. Velen staan erop dat God deze dingen niet kan doen, hoe helder de Schriften dit ook lijkt te getuigen. Maar deze zaken zijn zo uiteengezet dat ze niet verkeerd kunnen worden opgevat. Het feit

dat ze worden geschuwd laat zien dat het geen kwestie is van begrijpen maar van geloof. Deze feiten staan in onze Bijbel en zullen daar blijven of we ze nu wel of niet accepteren. Ze zouden ons kunnen helpen om te zien dat er diepten in God zijn die we niet hebben gepeild. Ze zouden ons kunnen laten zien dat er iets radicaal verkeerd is met onze theologie wanneer we deze “harde uitspraken” niet kunnen verdragen of ons niet in deze “donkere gedeelten” kunnen verheugen.

Slechts eenmaal legt onze Heer Zijn hart met betrekking tot Judas open, en dat precies op de crisis wanneer Satan in hem voert, en hij weg gaat om zijn Heer op te geven. Hier valt Christus weer terug op het feit dat de Schriften moeten worden vervuld. “De Zoon des Mensen gaat inderdaad weg *zoals het geschreven staat betreffende Hem*, doch wee degene door wie de Zoon des Mensen wordt verraden! Ideaal (N.B.G: Goed) ware het voor Hem indien deze mens niet geboren zou zijn!” (Mark 14:21, Mat. 26:24). Hier was Hij, met de twaalf, juist voor zijn lijden, en Hij verlangde om hen Zijn hart uit te storten. Alleen met hen in de bovenkamer schenen de condities ideaal. Maar zijn gevoelige geest wist dat de condities niet ideaal waren. Eén van de twaalf stond deze heilige onthullingen in de weg. Diegene moest worden weggestuurd voor Hij vrijuit kon spreken. Dus wordt Judas verteld om te gaan. Dan is Zijn hart opgelucht. De elf voor het eerst teder “kleine kinderen” noemend, uit Hij de schitterende woorden zoals we die hebben in het veertiende tot het zeventiende hoofdstuk in Johannes’ evangelie.

In alle vier de verslagen van het leven van onze Heer, wordt de eerste vermelding van Judas Iscariot vergezeld van de verklaring dat hij de verrader was. Hij werd gekozen met de rest van de twaalf. We kennen het medelijden van onze Heer. Hoe moet alleen al het zien van Judas Hem in beroering hebben gebracht! Elf waarachtige, vertrouwende harten. Waarom niet deze ene valse indringer ontmaskeren en hem uit zijn ambt verwijderen? *Het stond geschreven!* Kwaad, zoals dit moet worden gedragen, of de Schriften kunnen niet worden vervuld. Maar de condities waren zeker niet *ideaal*. Een potentiële verrader is geen apostel. Christus verheugde zich zonder twijfel in de erbewijzen die Hij zou verlenen aan Zijn gelovige en trouwe groep, in het koninkrijk. Maar Hij moet eveneens hebben gehuiverd bij het vooruitzicht dat één van hen wachtte. Hoeveel zou het Hem hebben

bespaard als die mens niet was geboren! Als Matthias, die eveneens bij hen was, vanaf het begin voor hem in de plaats was geweest, dan zou Zijn hart niet bezwaard zijn geweest door de toestand en het lot van Judas Iscariot.

De gewone vertaling, “Het ware voor die mens goed geweest, als hij niet geboren was”, heeft geen grond in Het Origineel. Tijdens het onderzoeken van de verscheidene vertalingen, moeten we altijd in het oog houden dat de tendens om te vertalen in overeenstemming met de geaccepteerde theologie zo overweldigend groot is, dat erg weinig bewijs van de andere kant feitelijk bewijs is van de correctheid van een impopulaire vertaling. Dit is een uitstekend voorbeeld. Het is erg bekend dat de Marge van de Revised Version betrouwbaarder is dan de tekst, in het bijzonder waar de leeswijze in het Grieks is gegeven. Allen zullen het erkennen hoe onmogelijk het zou zijn om een tweederde meerderheid te krijgen van het Revision Committee ten gunste van het aanpassen van deze tekst aan het Origineel. Weinig mensen die zulk een ding zouden doen zouden voor zo’n taak worden gekozen. Toch waren er een aantal die gelovig en trouw waren, en deze slaagden erin om de waarheid in de marge te plaatsen: “Goed ware het voor *hem*, indien *die mens* niet was geboren”.

In zulke passages als deze kunnen we de voordelen van een exacte concordante versie beseffen. Wat *goed* was voor de Zoon des Mensen en wat *ideaal* was, zijn twee verschillende ideeën. Ik twijfel er niet aan dat, ten diepste, het goed voor Hem was om Judas te hebben, als we onder “goed” datgene verstaan dat de meeste zegen uitwerkt aan het einde. De sfeer van het woord “goed” is erg weids en de kracht ervan is hier moeilijk te bepalen. Maar het Griekse woord *kalos*, “ideaal”, beperkt de gedachte tot datgene wat zich uitstrekt tot de hoogste vorm van perfectie op die tijd. Twaalf gelovige en trouwe apostelen zouden ideaal zijn voor Christus, hoewel één verrader ongetwijfeld onder al de dingen was die samenwerkten tot het goede. Aldus kunnen we zelfs gerechtvaardigd zijn om te zeggen dat de geboorte van Judas *goed* was, doch niet *ideaal*, voor de Zoon des Mensen.

Hoe we ook Rotherham’s Emphasized Version mogen beschouwen, we kunnen er vrijwel zeker van zijn dat, hij in eerste instantie zich weinig aan de algemene opinie probeerde te conformeren. Het karakter van zijn vertaling maakt zijn getuigenis van een bijzondere waarde in een zaak als deze. Hij was niet zozeer bezorgd over de taal als over de betekenis. Hij

geeft het weer als, “Goed zou het voor hem zijn geweest, als die mens niet was geboren”.

Twee vertalingen door de Rooms Katholieken gebruikt hebben deze tekst correct overgezet. De Douay Version van Mattheüs 26:24 leest “het ware beter voor hem, als die mens niet geboren was geweest”. Dr Leander van Ess geeft het in zijn Duitse versie weer als, “voor hem was het beter, als zo’n mens nooit was geboren”.

LUTHERS VERSIE

Luthers versie is op zichzelf al bewijs dat de Concordante Versie juist is. Hoewel het Grieks zowel in Mattheüs als in Markus precies hetzelfde is, geeft hij het juist weer in de eerste en verdraaid het in de tweede. Mogen we vragen, als het werkelijk zou lezen, goed was het voor *Judas* als hij nooit was geboren, zou Luther dan, of enige andere vertaler, het laten lezen, goed ware het voor de *Heer*, als Judas niet was geboren? Nooit! Maar Luther leest (letterlijk:) “Het ware beter voor hem dat deze mens nooit was geboren”. In Markus 14:21 geeft hij dezelfde woorden weer met: “het ware beter voor dezelfde mens dat hij nooit was geboren”.

In de context er onmiddellijk aan voorafgaand, wordt de identiteit van degenen waarnaar wordt verwezen boven twijfel vastgesteld. Het kan als volgt worden uiteengezet:

<i>Hem</i> (De Zoon des Mensen)	<i>die mens</i> (Judas)
De Zoon des Mensen gaat wel heen gelijk van <i>Hem</i> geschreven staat	Doch wee <i>die mens</i> , door wie de de Zoon des Mensen wordt verraden

Ideaal ware het voor *Hem* als *die mens* niet was geboren!

Als het had gelezen “Ideaal ware het voor *die mens* als *hij* niet was geboren (zoals gewoonlijk wordt misvertaald) dan zouden beiden naar Judas verwijzen. Maar geen onbevooroordeeld lezer van het Engels of het Grieks kan op enige manier het *hem* laten verwijzen naar iemand anders dan onze Heer, Die zo wordt omschreven in de vorige zin.

Maar als alle vertalingen die ooit gemaakt waren de passage incorrect zouden weergeven, zou dat niets bewijzen dan menselijke feilbaarheid — welke alreeds bewezen is. Het Origineel spreekt van de Zoon des Mensen als *Hem* en van Judas als *die mens*, en maakt het duidelijk dat het ideaal was voor *Hem* als *die mens* niet was geboren. De werkelijke oorzaak van deze misvertaling is de hardheid van het menselijk hart. Aan de ene kant, wie is er betrokken bij de gevoelens van onze Heer en Zijn smart bij het hebben van een verrader in Zijn gezelschap? Zelfs Zijn heiligen lijken volkomen onbekwaam om met Hem mee te voelen in zijn beproeving. Aan de andere kant, hebben zij een rechtvaardige verontwaardiging bij Judas' vreselijke daad toegestaan te degenereren in wraakgierigheid en aan onze Heer de hardheid van hun eigen hart toegeschreven. In het oordelen van Judas hebben zij zichzelf veroordeeld.

De Schriften laten de volkomen hulpeloosheid van Judas zien. Hoe kon Hij zijn lot ontvluchten? Niet alleen waren de krachten van het kwaad tegen hem, maar de krachten van het goed waren even vastberaden om hem zijn rol te laten spelen. God zelf had de rol vastgesteld die hij zou hebben, en Christus, de enige Redder, moet handelen volgens het goddelijke bevel. Ik smeed mijn lezers het probleem niet te ontwijken. Laat hen zich in de plaats van Judas stellen. Wat kan een sterfelijk mens doen wanneer Satan en Christus en God hem allen dwingen om een daad te doen zo afschuwelijk in zijn eigen ogen dat het hem tot wanhoop en dood drijft?

Het kan helpen als ik beken dat ik eens bang was dit onderwerp onder ogen te zien. Ik probeerde een weg voor God te vinden om uit dit dilemma te komen. Het idee dat Hij vaten tot oneer (Rom. 9:21) kon maken, en hen dan altijd durend straffen was ongelofelijk. En Ik had gelijk. God kon zulk een ding niet doen. Mijn fout was om Gods heldere verklaring en al het bewijs in de Schriften onderbouwd niet te geloven, omdat ik een valse theologie had aanvaard met betrekking tot deze vaten die Hij uitrust tot vernietiging. Omdat Ik nu weet dat God niet alleen rechtvaardig met hen zal handelen, maar (tevens) liefdevol, ben ik in staat God te geloven, en God te verheerlijken, en mij te verheugen in de God Die Liefde blijft, zelfs wanneer hij verhard en haat.

We hebben het verleden van Judas overwogen, en nu zullen we zijn toekomst overwegen. Allen stemmen overeen dat Judas een misdaad heeft gepleegd die weinig gelijken heeft in de annalen van de mensheid. Daarom moet hij worden geoordeeld voor zijn zonden, in het bijzonder voor deze opperste zonde van zijn loopbaan. Om wille van de eenvoud zullen we onze aandacht vestigen op louter deze ene daad, want al het andere zinkt in het niet vergeleken met dit. Allen zijn het erover eens dat hij moet worden gericht (of geoordeeld) voor het verraden van zijn Heer, maar allen stemmen niet overeen met betrekking tot wanneer en hoe. Op zijn minst vier verschillende antwoorden worden gegeven, die beknopt als volgt kunnen worden weergegeven: Hij moet *doorbranden*, *uitbranden*, *opbranden*, of *afbranden*. Voor hem is er eeuwige pijniging, of vagevuur, of uitdoving tot vernietiging, of hij zal door een zwaar oordeel naar uiteindelijke verzoening moeten gaan (Col. 1:20)

JUDAS ALTIJDDUREND GEPIJNIGD

Volgens het meest populaire denkbild zou Judas' volledige carrière ongeveer als volgt beschreven kunnen worden: Door God bestemd, lang voordat hij werd geboren, om de Messias te verraden, door Christus zelf gekozen om de verrader te zijn, blijkt hij te zwak om zijn taak te verrichten, dus neemt Satan het bestuur over tot hij de daad heeft gedaan, en, gedreven door wroeging, beneemt hij zich van het leven. Als straf lijdt hij van toen af aan in de vlammen van de hel en zal dat altijd blijven doen tot het oordeel van de grote witte troon, nog meer dan duizend jaar in de toekomst. Dan zal hij worden beproeft en veroordeeld tot een onuitsprekelijke smart, meer dan alle andere mensen, voor een nooit-eindigende eeuwigheid in de poel die brand met zwavel, wonderbaarlijk in leven gehouden om zijn ellende te ondergaan.

We hebben geprobeerd niet te overdrijven. Toch lijkt de heldere verklaring zo duivels, zo volkomen en vreselijk weerzinwekkend dat iemand afvraagt hoe menselijke wezens met een gezond verstand het kunnen verdragen daaraan te denken. Het feit is dat ze dat *niet* overwegen, of beter ze *durven* het niet onder ogen te zien. Als ze dat deden zouden ze alle geloof in een god die zo'n afschuwelijk, haatdragend monster is verliezen. Eerst stelt hij Judas' lot vast, vertelt het lang van tevoren, dan geeft hij hem een

plaats onder de apostelen, met de stralendste vooruitzichten, dan weigert hij hem voor Satan te beschermen totdat de lafhartige daad is gedaan en hij een zelfveroorzaakte dood sterft. Ik herhaal Judas kon zichzelf niet meer helpen dan een stukje stro in een tornado. Geen persoon die deze regels leest zou anders hebben kunnen doen, als hij in Judas plaats was geweest.

En nu, voor het doen wat God hem dwong te doen in één kort uur zal hij moeten lijden ver voorbij het menselijk begripsvermogen voor alle eeuwigheid! Zo is de afgod die het Christendom vereerd. We hebben gehuiverd bij de afschuwelijke karikaturen van de godheid die mensen uit hout of steen snijden, maar geen van dezen kan de vergelijking doorstaan met de weerzinwekkende en hatelijke duivelsheid die Judas afdwong om onrecht te doen en dan oneindige kracht gebruikt in het pijnigen van hem, en een altijddurend wonder uitvoert om hem in het leven te onderhouden zodat hij in staat is om zijn lijden te overleven.

Het is niet Judas die het meeste lijdt van deze afschuwelijke verkrachting van recht(vaardigheid), maar de God van Judas. Dit is heel erg praktisch. De afval van deze dagen is grotendeels het resultaat van zulke afschuwelijke leringen. Het heeft geleid tot het zo goed als afschaffen van de godheid van God, en van die passages die Hem voorstellen als de grote Pottenbakker, die vaten tot oneer maakt, aangepast aan vernietiging (Rom. 9:21-22). Het leerstuk van eeuwige pijniging onttroont God. Slechts een onmenselijke duivel kan werkelijk aan Zijn absolute soevereiniteit en altijddurende pijniging vasthouden. Daden spreken sterker dan woorden. Als God opzettelijk vervloeking en verdoeming scheidt, is het nutteloos erop te blijven staan dat Hij Liefde is. Zwart is niet wit, noch is duisternis licht, noch is haat liefde. Judas zal niet *doorbranden*.

JUDAS IN HET VAGEVUUR

Ik weet maar weinig van het vagevuur, maar ik herinner me, toen ik in de Sixtijnse Kapel in de St. Petrus, in Rome was, dat de gids uitlegde dat de ergste overtreders rechtstreeks naar de hel gingen onder het vagevuur, van waaruit niet eens de paus ze kon terugroepen. Dus stel ik me voor dat Judas' zonde niet "uitgebrand" kon worden en hij valt niet in deze categorie. Judas zal niet *uitbranden*.

JUDAS GEOORDEELD EN UITGEWIST

De afkeer van de vreselijke onrechtvaardigheid van eeuwige pijniging heeft sommigen ertoe geleid te concluderen dat Judas straf moet ondergaan en het niet als straf moet ondergaan³². Dat wil zeggen, dood is zonder bewustzijn, en Judas zal, als deel van zijn straf in de tweede dood worden geworpen, vanwaar hij nooit meer zal opkomen. Dit is vanzelfsprekend een grote opluchting voor een ieder die Gods naam aan het hart gaat. Volgens dit weet Judas niets totdat hij wordt opgewekt uit de dood bij de grote witte troon. Als een gevolg van dat richten of oordeel zal hij tot de dood terugkeren in de poel des vuurs, en dat is zijn einde.

Wederom, ik blijf erbij, gaat het mij niet zozeer om Judas alswel om de God van Judas. Als deze oplossing waar is, zal Hij Zijn reputatie verliezen door Zijn behandeling van de verrader. Het zal juist een droevige gang van zaken zijn waarin Zijn grote naam zwaar zal lijden en het zal de fundamenteën onder Zijn troon weghalen. Elk rechtvaardig wezen in het universum zal het met mij eens zijn dat het onrechtvaardig van Hem is om één van Zijn schepselen in een positie te plaatsen waarin hij moet zondigen, en daarna hem daarvoor niet alleen te straffen, maar hem uit het bestaan weg te wissen. Judas zal niets winnen. God zal niets winnen. Het zal een volkomen verlies zijn en God zal de grootste verliezer zijn. Bovendien heeft God Zelf nooit gezegd dat dit Zijn oplossing is. Het is slechts een reactie op de eeuwige pijniging, eerder een afleiding door redeneren dan een zaak van geloof in werkelijke goddelijke verklaringen. Judas zal niet *opbranden*.

JUDAS GERICHT (GEOORDEELD) EN VERZOEND

Met harten ziek geworden door de overdenking van menselijke onrechtvaardigheid, zoals wordt toegepast op Judas Iscariot, keren we ons met vreugde tot Gods eigen rechtvaardige en liefdevolle onthulling. Met gebogen hoofden erkennen we Hem als de Pottenbakker, de Godheid Die doet wat Hij doet, Die geen rekenschap hoeft af te leggen van Zijn handelingen aan Zijn schepselen. Het was rechtvaardig en goed van Hem Judas te bestemmen om de verrader van Christus te zijn, want dit was nodig om de diepten van de menselijke verdorvenheid te onthullen en de afstand waar-

³²that he is to suffer *punishment*, not *punishing*

toe de mensheid kan worden gebracht wanneer in de handen van de Tegenstander. Deze verootmoedigende kennis had het nodig om te worden uiteengezet door een concreet voorbeeld. Dus vormde de Pottenbakker een vat tot oneer, en vernietigde het toen zijn werk was gedaan. Zo was Judas in het verleden.

HET GERICHT VAN JUDAS

Wat is zijn toekomst? Hij is dood en wacht op de dag van het gericht in volkomen vergetelheid. God is rechtvaardig, en houdt Judas niet duizend jaar als gevangene vast vóór hem voor de balie te brengen. Voor zijn bewustzijn, zal het moment van zijn dood tevens het moment van zijn opstanding zijn, en zijn gericht zal onmiddellijk volgen. Laat ons proberen ons in zijn gevoelens te verplaatsen. De laatste blik die hij had van zijn Heer, was toen Christus werd *veroordeeld* (Mat. 27:3), en werd gebonden om voor Pilatus te worden geleid. Het eerste gezicht dat hij van Hem zal hebben zal zijn als de *Rechter*, op de grote witte troon. Wat een ongelofelijk contrast! Zelfs voor zijn dood had zijn spijt hem ertoe geleid om zijn onrechtvaardig verkregen winst terug te werpen en zijn eigen leven te nemen. Nu dat hij staat voor de verheven Rechter, waartegen hij zo smartelijk gezondigd heeft, wat zal er dan nog meer nodig zijn om hem te veroordelen, of hem de afschuwelijkheid van zijn zonde te tonen? Zal dit alleen al niet onuitsprekelijke zielesmart zijn?

De volkomen hulpeloosheid en onverantwoordelijkheid van Judas (h)erkennend kunnen sommigen worden verleid af te leiden dat hij in het geheel geen verdere straf verdient. Maar dit is een ander uiterste en evenals de eerste onjuist. We moeten altijd Gods grote opzet, om Zichzelf te openbaren en Zijn schepselen te zegenen, in het oog houden. Judas is een algemeen bekend persoon, evenals Farao dat was, en de gehele schepping zal rechtspreken van God als Hij Judas richt. Eenvoudig aan het verraad voorbij te gaan, of welke zonde, overtreding of belediging dan ook, zou onjuist zijn voor Zijn eigen maatstaf van rechtvaardigheid en dodelijk voor de toekomst. Alle zonde, en elke kwade daad, moet worden gericht en veroordeeld, en de toepasselijke straf opgelegd. De enige ontsnapping ligt in de uitredding die in Christus Jezus is, en dit is louter voor gelovigen, niet voor ongelovigen die voor de witte troon verschijnen. Zonde moet worden

gericht en berecht, niet puur om wille van de zondaar, maar om wille van God.

Zonde moet worden *gericht*. Mensen zijn zo onrechtvaardig en hun wetten en tribunalen zo verdorven dat we de grote waarheid van het gericht (oordeel) hebben verloren. Als gevolg daarvan is het woord *gericht (oordeel)* vrijwel vervangen door *bestrafing*. Mensen stellen zich voor dat het gehele einddoel van Gods handelen met hen in de toekomst is om hen te laten lijden voor hun zonden. Maar God heeft al veel gedaan met betrekking tot richten, en zonder uitzondering heeft hij een eindpunt in het oog gehad. Zijn gerichten zijn altijd heilzaam voor de wereld geweest. De zondvloed waste de wereld van zijn boosheid. De komende periode zal het reinigen voor het koninkrijk. Het gericht van ieder schepsel is een noodzakelijke voorbereiding tot redding en wederzijdse verzoening.

Sommigen hebben verondersteld dat richten bedoeld is als een afschrikwekkend middel, zodat degenen die de bittere vruchten van de zonde hebben gesmaakt nooit meer zullen overtreden. Dit zou een erg ondeugdelijk fundament voor de toekomst zijn. Het tegengesteld aan menselijke ervaring. Een man die een straf heeft uitgediend is niet immuun voor verleiding. Hij is eerder geneigd te vallen dan anderen die nooit achter tralies hebben gezeten. Gods richten is voorbereidend op een leven waarin er geen zonde kan zijn. Zonde is te wijten aan de dood die in ons werkt. Wanneer er geen dood is en allen levend gemaakt zijn zal het voor hen onmogelijk zijn te zondigen. Zonde en dood horen bij elkaar. Leven en onbedorvenheid gaan hand in hand. Richten (Oordelen) is niet nodig als een afschrikwekkend middel voor de toekomst. Maar het is een noodzakelijke voorbereiding op de heerlijkheid van God en het geluk van Zijn schepselen.

De principes van Gods gerichten zijn ons gegeven precies waar we ze zouden verwachten — in het openingsbetoog van de brief aan de Romeinen. Hij zal een ieder naar zijn daden vergelden. Er zal verontwaardiging en toorn zijn, kwelling en ellende op iedere menselijke ziel die het kwade werkt (Rom. 2:9). Dit komt volkomen overeen met de plechtige aankondiging bij de grote witte troon: “En de doden werden geoordeeld door hetgeen geschreven is in de boekrollen, volgens hun daden.” (Opb. 20:12) We kunnen er verzekerd in berusten dat Degene Die op de troon zit geen grein meer of minder dan rechtvaardig is zal uitmeten, niet alleen in Zijn eigen

ogen, maar voor het gehele universum, en voor Judas zelf. Wanneer deed Christus zittende op de troon, ooit iets anders? Laat ons verheugen dat het gericht van Judas in de handen is van Degene Die we kunnen vertrouwen. *Hij* kent Judas, en is in staat om zowel mee te voelen als te veroordelen. God zij dank dat *Hij* de Rechter van allen is!

Maar dit is niet het einde van Judas. Zijn naam staat niet geschreven in het boek des levens. Daaruit volgend, zal hij nog een keer — zijn tweede keer — de dood ingaan tot de voleinding komt. Er is geen kennis in de doodse staat, daaruit volgt dat de periode van de tweede dood voor Judas geen bewust bestaan heeft. Evenals als het moment dat hij in het verleden zijn bewustzijn verloor gevolgd zal worden door het moment van zijn opstanding, zo zal ook de tweede dood geen deel van zijn ervaring vormen. De gehele tijd van de lange laatste eon, “de eon van eonen” genoemd in de Schriften, zal buiten zijn kennis om voorbijgaan.

DE REDDING VAN JUDAS

God heeft verklaard dat Hij de Redder is van alle mensen, in het bijzonder van hen die geloven. Tot deze tijd in zijn loopbaan heeft Judas niets geweten van God als zijn eigen Redder. Hij is in Zijn handen geweest als van de Pottenbakker, en werd tot een vat van oneer gemaakt. Als zodanig is hij vernietigd geworden. Hij kende Christus als zijn Leraar, toen Hij een van de twaalf apostelen was. Later, bij de grote witte troon ontmoet hij Hem als Rechter. Maar als Redder is Hij nog steeds onbekend voor Judas. En alleen een Redder is nu van enig nut. Gericht redt degene die wordt gericht niet. De kwellingen die hij verdraagt gedurende zijn tweede leven, tussen zijn opstanding en zijn tweede dood, geven hem geen recht op God of Zijn zegen. Redding is louter van God, door Christus. God heeft Judas verloren, en Hij alleen kan hem nu redden, op basis van het bloed dat werd gestort op Golgotha (1 Tim. 4:10).

Tezamen met de gehele mensheid, is Judas vervallen tot veroordeling door Adam. Maar de God van Judas heeft het duidelijk gemaakt dat de éne overtreding van Adam zijn tegenhanger heeft in de gehoorzaamheid van Christus. Evenals Hij werd veroordeeld wegens Adams daad, zo zal zijn leven gerechtvaardigd worden wegens het offer van Jezus Christus (Rom. 5:18). Tot op de tijd van zijn tweede dood heeft Judas God de Rechtaardi-

ger niet gekend.

God heeft verklaard dat de dood zal worden afgeschaft. Dat, evenals in Adam allen stervend zijn, zo ook in Christus, zullen allen levend gemaakt worden. (1 Cor. 15:22). Judas stierf in Adam. Maar, wanneer hij in de tweede dood is, is hij nog niet levend gemaakt in Christus. Als hij in Christus levend gemaakt zou zijn zou hij in het geheel niet in de dood zijn. De God van Judas moet niet alleen zijn Redder worden maar zijn Leven (2 Tim. 1:10).

Oorspronkelijk, werd Judas geschapen in de Zoon van Gods Liefde (Col. 1:16). Hij werd in Hem geschapen lang voordat Hij in Adam was. Als zijn plaats in Adam hem zoveel schande en veroordeling brengt, zo'n overmaat van lijden en dood, hoeveel meer zal zijn eerdere positie in de Zoon van Gods liefde hem redding en leven brengen, rechtvaardiging en verzoening! Wat hij van Adam ontving kwam tot hem zonder zijn toestemming. Er was geen geloof voor vereist. Hij hoefde het zich niet eigen te maken. Evenmin zal het voor hem niet noodzakelijk zijn om te geloven of te accepteren of te worstelen voor dat wat tot hem zal komen omdat hij in de Zoon van Gods liefde was. Hoe kan hij welke van deze dingen ook doen wanneer hij in de tweede dood is?

Gods Woord is waar. De dood zal worden afgeschaft. De gehele mensheid zal worden gered en gerechtvaardigd en verlevendigd. En Judas zal niet worden uitgesloten. Het is voor ons volstrekt onmogelijk om ons voor te stellen wat dit voor hem zal betekenen, veroordeeld, vernietigd, vervreemd, tweemaal gestorven. De God van Judas, zal bij de voleinding zijn Redder worden, zijn Rechtvaardiger, zijn Levendmaker, en zijn Verzoener. Is het voor ons mogelijk om de opluchting, de vreugde, de onuitsprekelijke opgetogenheid die de zijne zal zijn wanneer hij realiseert dat zonde en vijandschap en dood voor altijd voorbij zullen zijn? Wanneer hij ziet dat, hoewel hij voor een vluchtig moment hij een algemeen bekend vat voor oneer was, God niet zijn altijddurende noodlot bezegelde, maar hem persoonlijk voorbereidde voor een diepe waardering van Zijn toekomstige gave, zal hij Hem dan voor dit alles niet vereren en aanbidden?

De God van Judas, Die de harten verhardt, Die vaten vormt om Zijn verontwaardiging te tonen, begon zijn werk niet met Adam, noch eindigt Hij bij de grote witte troon. Hij ving aan met Christus en Hij zal het be-

sluiten bij de voleinding. Adam, met zijn zwarte last van veroordeling en dood, is slechts een tussenzin³³ in Gods onthulling. Wij moeten Gods werk niet alleen daardoor beoordelen. Adam is niet de Alpha van Gods wegen en we moeten hem niet de Omega maken. Judas was niet alleen in Adam, in Eden, maar in de Geliefde Zoon in (de) schepping. Hij zal niet alleen worden gericht vanwege zijn erfenis van de eerste mens, maar eveneens worden gered vanwege zijn eerdere vereniging met de Tweede.

God noemt Zichzelf niet de God van Judas, omdat gericht en veroordeling Zijn vreemde daden zijn. Ze zijn tijdelijke en eindigende activiteiten. De tijd komt wanneer er geen veroordeling meer zal zijn. (Opb. 22:3). Dan zal het niet langer noodzakelijk zijn om een hart van een koning te verharden om Gods wil te weerstaan, en aldus Zijn kracht te onthullen. Satan zal nooit meer een mens binnengaan om hem tegen God te keren, zoals in het geval van Judas. Kwaad bestaat alleen in de tijden van de eonen, en veroordeling wordt beperkt tot de eerste vier. Het heeft geen plaats in de laatste eon, wanneer God woont bij de mensheid. Judas is misschien het beste voorbeeld van veroordeling dat de Schriften ons geeft. Terwijl we zijn geval beschouwen moeten we het feit benadrukken dat God niet ten alle tijde zo met Zijn schepselen handelt. Het zou moeilijk zijn Zijn weg te rechtvaardigen als dat eeuwig Zijn normale procedure zou zijn. Het is uitzonderlijk en tijdelijk. Maar de les ervan is altijddurend. De tijdelijke pijn zal leiden tot een altijddurende winst voor de schepselen van Gods hart.

DE HEERLIJKHEID VAN GOD

Geen mens is “verantwoordelijk” voor zijn eigen geboorte. “To be or not to be”, “Te zijn of niet te zijn” is geen probleem voor een schepsel. De Schepper heeft zulke zaken onder Zijn eigen bestuur gehouden. Vandaar dat Hij alleen “verantwoordelijk” is. Als het goed was voor Judas om nooit geboren te zijn geweest, is de enige die beschuldigd kan worden Degene Die alleen zijn loopbaan kon hebben voorzien en zijn geboorte kon verhinderen. Maar Hij maakte, integendeel, zijn geboorte onvermijdelijk en voorspelde zijn levensweg. Gods Woord zou onwaar zijn bevonden als Judas nooit geboren was geweest. Vandaar dat het Goed voor God was

³³parenthesis: letterlijk een “(” of “)”

dat Judas werd geboren. En wat God verheerlijkt is altijd een zegen voor Zijn schepselen. Het is goed voor ons dat Judas werd geboren. En, Gods heerlijke einddoel in aanmerking genomen, kunnen we er zeker van zijn dat Judas zelf God zal prijzen en aanbidden voor het geven van zijn geboorte. De woorden in onze gangbare versies zijn volkomen onjuist. Het zou *niet* goed zijn geweest voor Judas als hij nooit was geboren.

We hebben het ware idee van Gods godheid zo goed als verloren. We spreken van God als dit “toestaand” en dat “niet verhinderend”, alsof Hij Zichzelf niet kon helpen. We hebben vergeten dat Hij Elohim is, de grote Beschikker, Die alles uitwerkt volgens de raad van Zijn eigen wil. We weigeren te geloven dat *alles* uit Hem is en datzelfde *alles* tot Hem is. Als resultaat raken we verlegen wanneer we worden gevraagd de feiten onder ogen te zien in het geval van Judas. Als Judas altijdduerend wordt verdoemd zijn onze angsten gerechtvaardigd, want hij zal de Godheid met zich meeslepen die zijn loopbaan voorspelde en hem verdoemde voordat hij geboren was. Maar, als Judas uiteindelijk wordt gered, zijn al deze angsten ongegrond, en kunnen we zonder angst, met heilig ontzag God aankijken, terwijl we buigen in onderdanigheid en berusting aan Zijn wil. Op een dag zullen we zien dat de vreselijke tragedie van het heden zal uitlopen op de onuitsprekelijke heerlijkheid van de toekomst.

Als we het lot van Judas buiten beschouwing laten, wat dan betreffende de toekomst van de God van Judas? Zal deze man een altijdduerende doorn in het oog in Zijn universum zijn? Zal Gods heerlijkheid altijd worden verduisterd door Zijn handelswijze met de verrader? Hij claimt Liefde te zijn. Is het liefde om de hulpeloze(n) te veroordelen en verdoemen? Recht is het fundament van Zijn troon. Maar hoe kan Hij Zijn veroordeling van Judas rechtvaardigen voor hij zelfs geboren was? Zijn wijsheid kan elk probleem aan. Waarom faalde het dan in het geval van Judas? Elke eigenschap die God versiert wordt in twijfel getrokken als Judas voor eeuwig verloren is. Zijn zaak is een test case. Verklaringen zijn leeg tenzij vergezeld van daden. Als Gods daden Zijn woorden ontkennen zal Hij het vertrouwen van al Zijn schepselen verliezen. Het is niet het lot van Judas, maar Gods godheid, die op het spel staat.

Maar de liefde van God *is* wijs. De zaak van Judas zal dat bewijzen, niet ontkennen. Door iemand te redden die zo vreselijk gezondigd heeft,

zal Gods genegenheid voor Zijn schepselen worden getoond, niet verduisterd. En de liefde van God *is* rechtvaardig. In het rechtvaardigen van iemand wiens handen gekleurd zijn met het bloed van het grote Offer, zal Zijn rechtvaardigheid worden onthuld, en geen geweld worden aangedaan. Judas' afschuwelijke daad werd onder de schaduw van het kruis gepleegd. Wie durft de waarde van het bloed van Golgotha te beperken, de blijvende kracht en doeltreffendheid van dat verheven Offer te begrenzen. God heeft het de basis gemaakt van de wederzijdse verzoening met *allen* (Col. 1:20). Hij heeft het vermogen om dat te kunnen. Hij heeft de wijsheid. Hij heeft de liefde. En Hij zal het doen! Zijn heilige Naam zij aangebeden!

A.E. Knoch

Tijdens het vertalen van het negende hoofdstuk van Romeinen, vers negentien, leek het gevoelsmatig alsof de tekst die voor me lag me fout was. Er had toch zeker moeten staan, “Wie heeft Zijn wil weerstaan?” Toch is het woord niet *wil* maar *bedoeling*. Er scheen zo weinig verschil, toentertijd, dat ik de concordante vertaling zelf niet op prijs stelde. Sindsdien ben ik er echter heel dankbaar voor geworden. Het helpt om één van de diepste problemen en tegenspraken die met de plaats en het probleem van het kwaad verband houden op te lossen. Op de vraag, “Wie heeft Zijn wil weerstaan?”, kunnen we antwoorden, “Velen”, zo niet allen. Maar op de vraag, “Heeft iemand zijn bedoeling weerstaan?” is het antwoord het tegenovergestelde, want *niemand* kan Hem dwarsbomen. Zelfs Zijn wil weerstaande vervullen we Zijn bedoeling.

Er zijn niet veel passages in Gods Woord zoals Romeinen negen. Zelden worden we achter de coulissen naar de ruimte van het absolute meegenomen. Veel in dit hoofdstuk *lijkt* andere delen van de Schrift tegen te spreken, omdat die de processen behandelen zoals ze door mensen worden gezien, terwijl dit betrekking heeft op oorzaken die God alleen kent. God heeft een doel. Om dat te kunnen bereiken moet hij absoluut bestuur hebben gehad vanaf het begin. Geheel het tussenliggende proces, wat het ook voor mensen mag lijken, moet het uitwerken zijn van Zijn oorspronkelijke bedoeling. Hij is de grote Pottenbakker. Zijn schepselen zijn klei. Dit is slechts waar met betrekking tot Gods bedoeling. Gezien in relatie met Zijn wil zijn ze in het geheel niet het passieve materiaal dat wordt gesuggereerd door de klei. “Gij zult *niet*” beschrijft ’s mensen vijandige houding ten opzichte van Gods onthulde wil.

Het geval van Farao is het klassieke voorbeeld van de kloof tussen Gods wil en Zijn bedoeling. Zijn onthulde wil was erg duidelijk. “Laat mijn volk gaan!”. Die schijnt te worden vervuld in de bevrijding van Israël. Maar niemand die het verslag leest en het gelooft kan ontsnappen aan de overtuiging dat Gods bedoeling meer inhield dan Zijn onthulde wil, en dat het ook tegenstand aan die wil inhield. Indien Farao een voldoende verhard hart had gehad om zijn rol te spelen, had dit eenvoudig kunnen worden

afgeleid. Maar door het verharden van zijn hart, een handeling van God, wordt het wordt boven twijfel verheven.

Gods onthulde wil was beperkt tot de vrijlating van Israël. Zijn Bedoeling was om Zijn eigen kracht te tonen en Zijn naam over de gehele aarde te verheerlijken. Dit wordt ons gegeven als voorbeeld van Zijn totale opzet en van het proces waardoor Hij het zal verkrijgen. De mensheid handelt niet overeenkomstig Zijn wil, Zijn heiligen begrijpen Zijn bedoeling niet. Toch gebruikt Hij zowel tegenstand als onwetendheid om zijn doel uit te werken. Zonder twijfel baden velen in Israël vurig dat Farao's hart spoedig zou verzachten, en hij hen zou laten gaan. Gods antwoord op hun gebed bestond erin zijn hart te verharden. Zij zuchten om redding. Hij werkte het uit met een blik op Zijn eigen heerlijkheid.

Er is niet veel fantasie voor nodig om ons dit toneel voor te stellen. Het feit dat het voortdurend wordt herhaald gedurende de eerste drie eonen maken het van heel belangrijke invloed op ons geestelijk welzijn. Dezelfde tegengestelde krachten zijn vandaag aan het werk. Het is vrij duidelijk hoe de heiligen de zaak zouden hebben aangepakt. Zij zouden Jahweh smeken om van Farao af te dwingen hen te laten gaan. Misschien zouden ze zelfs een grote gebeds-bijeenkomst voor dit doel samenroepen, of ze zouden een week voor bidstond apart zetten. Ze waren zich niet bewust wat ze zouden moeten bidden (Rom. 8:26). Misschien zouden ze "duidelijk" in hun smekingen zijn, en er op staan dat Hij het hart van de koning zou smelten en zo zijn tegenstand verwijderen.

Hoeveel zien we hiervan niet vandaag de dag! De heiligen verenigen zich in grote "wereld bewegingen," proberend het hart van de mensheid te verzachten, pogend om zonde weg te doen, en de vele kwade dingen die ons teisteren af te schaffen, verenigend tegen oorlog en verderf en corruptie, want deze allen zijn tegen de onthulde wil van God. Deze pogingen zo wordt ons verteld, zijn *praktisch*. Ze zijn niet louter theorie, woorden zonder werken. Van welk nut is een artikel als dit, bijvoorbeeld, om het tij der onrechtvaardigheid te keren? Dezelfde beeldspraak gebruikend, zou ik allen erop attent willen maken dat dat tij het hoogste zal zijn in de gehele geschiedenis, en dat geen menselijke inspanning in staat zal zijn het te keren, want het is noodzakelijk om Gods bedoeling te vervullen.

De Israëlieten hoopten dat Jahweh Farao's hart zou verzachten. Wat ze

wensten was om stilletjes uit Gosen weg te glippen naar het beloofde land. Zij wilden geen van de vreselijke tekenen. Zij vroegen niet om het pascha. Zij zouden zeker niet in de val zijn gelopen die hen dreigde te vernietigen. Zij vroegen niet om de wonderlijke passage door de Rode Zee. De veertig jaren in de wildernis waren niet hun keuze. Het meest tekenende tijdvak in hun geschiedenis werd hen opgedrongen. Het was een voortdurende tentoonstelling van ongehoorzaamheid aan Gods wil. Maar wie twijfelt er voor een moment aan dat het niet Gods bedoeling zou zijn.

Nu alles voorbij is en we het ware perspectief van deze gebeurtenissen kunnen krijgen, wie zou liever hebben dat Israëls gebed werd beantwoord? Het was niet nodig om Farao's hart te verzachten. Het was al te zacht. Als het niet versterkt was zou de uittocht een oppervlakkige, oninteressante vertelling zijn geweest, zonder de uiterlijke manifestaties van Jahweh's kracht en liefde. De heerlijkheid ervan zou verloren zijn gegaan en de God ervan zou onbekend zijn. De wijsheid en de kracht van Egypte moet in conflict met de wijsheid en kracht van God worden tentoongesteld. Zijn attributen moeten worden onthuld door contrast met het machtigste en wijste van de mensheid.

Het tegenbeeld van deze wonderbare periode uit Israëls geschiedenis ligt vlak voor ons, alleen zullen de wonderbare manifestaties nog wonderlijker zijn dan die uit het verleden. Vandaag verhardt God het hart van de wereld ter voorbereiding op dat tijdvak. Mensen benaderen de wijsheid van het oude Egypte in hun kennis van de natuur, en zij overtreffen het verre in kracht. Zal Jahweh hen weker maken voor hen als achtergrond tot vertoning van Zijn macht te gebruiken? Eerder is het Zijn wijsheid om hun harten te versterken, zodat, in het tegenstreven van Zijn wil, ze Zijn uiteindelijk doel kunnen vervullen.

Het is duidelijk dat God Zijn bedoeling niet kon onthullen. Hij kon Farao niet vertellen dat, terwijl Hij hem vroeg om zijn volk te laten gaan, Hij niet werkelijk wilde dat hij het zou inwilligen, maar verlangde hem als achtergrond te gebruiken in het tonen van Zijn kracht. Dat zou feitelijk een machine van hem maken. Het was de onwetendheid van Gods uiteindelijke doel wat de gehele procedure echt maakte voor degenen die erin handelden. Zij voelden zich op geen enkele manier harlekijnen en handelden evenmin zo, desalniettemin deed iedereen precies datgene wat nodig was om Gods

doel te bereiken.

Te vaak wordt ons verteld dat, als de mens geen vrije wil heeft, hij louter een automaat is. Dit is een misvatting. De zogenaamde “vrijheid” bestaat louter uit het gebrek aan *bewuste* dwang. Onwetend van de onzichtbare krachten, bezwijkt hij onbewust precies op het moment dat hij zich voorstelt dat hij het meest onafhankelijk is. Zijn vrijheid van wil is eenvoudig onwetende onbewustheid of onderwerping aan omstandigheid of erfelijkheid.

In relatie met de wil van God, zijn mensen bewust onafhankelijk. Zij kunnen deze accepteren of afwijzen en voorstellen dat geen andere kracht dan de binnenin hen tronende godheid iets met hun beslissing van doen heeft. Maar wanneer we de nis vinden die hen in Gods bedoeling is toegewezen, zijn ze (God zij dank) de meest volkomen slaven van de omstandigheden die het mogelijk is voor te stellen. Het zal worden gevonden dat, gedurende hun levens, ze niet in grotere mate meesters van hun eigen lot waren dan van dat ze dat waren van de datum en details van hun geboorte.

De leerstelling van de menselijke vrije wil bevolkt de aarde met een ras van nietige goden. Wij protesteren tegen de tweevoudige goden van Perzië of de vele godheden van het Griekse en Romeinse pantheon, toch klommen deze oude heidenen nooit op tot de absurditeit van het maken van een god van elk mens. Het bezit van een vrije, onbelemmerde, onoverwinnelijke wil is het exclusieve kenmerk van de Godheid. Slechts één God kan het bezitten. Onze gezegende Heer Zelf claimde het niet. Hij kwam, niet om Zijn eigen wil te doen, maar de wil van Hem die Hem gezonden heeft.

Het falen om deze beide aspecten te herkennen heeft geleid tot onoverzienlijke verwarring en misverstanden. Degenen die Gods bedoeling afwijzen beroven Hem van Zijn God-zijn en vergoddelijken de mens. Degenen die Zijn bedoeling met Zijn onthulde wil verwarren maken van Hem een liefdeloze tiran, een monster hard van hart. Anderen, die alles wensen te geloven wat de Schriften te zeggen hebben, zijn er niet duidelijk in hoe Zijn karakter met de aanwezigheid van zonde te harmoniëren, in het bijzonder wanneer het duidelijk wordt dat zonde een plaats heeft in het bereiken van het doel van Zijn oorspronkelijke opzet.

Het lijkt op het eerste gezicht allermeeft redelijk, dat Gods wil vervuld moet worden om Gods doel te kunnen bereiken. We stellen ons voor dat

iedere inbreuk daarop voor eeuwig ieder deel in Zijn afloop verbeurt. Maar nadere beschouwing zal aantonen dat Gods bedoeling moet worden bereikt, niet alleen door onderwerping aan Zijn wil, maar eveneens door tegenwerking aan Zijn heldere bevelen. De hoogste uitdrukking van Gods wijsheid ligt in Zijn vaardigheid om elke inspanning tegen Hem gericht om te vormen in dat wat niet alleen gunstig is voor Zijn plannen, maar essentieel voor Zijn opzet.

Van alle kwaad en iedere zonde verandert het karakter volledig wanneer we het vanuit het gedimde licht van Gods onthulde wil nemen en in de alomvattende verlichting van Zijn bedoeling plaatsen. Dit is de reden dat we niet aarzelen de Schriften te geloven dat alles uit God is. Geen zonde blijft zo wanneer deze volledig wordt verlicht door Zijn bedoeling. Het is een falen, een zonde, en onderworpen aan gruwelijke straffen wanneer de mens het doet, maar het is niet langer een falen wanneer het zijn plaats vindt in Gods opzet. Dezelfde daad die schande en ontering aan het schepsel brengt, wordt, wanneer onderworpen aan de Goddelijke alchemie, omgevormd tot een bron van verheerlijking en vrede met God.

Zulke algemene beschouwingen kunnen worden afgedaan als grenzend aan Godsastering. Maar laat ieder de grote zonden in de Schrift nemen en in al hun aspecten overpeinzen. Elk ervan is essentieel voor Gods plan. Maar het is beter om specifiek te zijn. Farao is de grote zondaar op dit toneel. Hij is degene die Gods uitgedrukte verlangen tegenwerkt. Maak hem willig of meegaand met Gods bevel, en wat blijft over? In dat geval zou God hebben gefaald in Zijn doelstelling. Om dit te vermijden vindt Hij het nodig om de tegenstand te versterken. *Jahweh versterkt Farao's hart zodat hij tegen Hem kan zondigen!* Sommigen staan erop dat God niet zo'n nauw verband met zonde kan hebben. Zij zouden prefereren de schuld op Farao, of op Satan vast te pinnen. Maar, terwijl Jahweh direct veroorzaakt dat Farao zondigt, *vermijdt Hij door dit te doen Zelf te falen of te zondigen.*

Wanneer er over dit onderwerp wordt gesproken, veroorzaakt elk gebrek aan onderscheidingsvermogen, zeer waarschijnlijk verwarring. Dezelfde bewering kan zowel waar als onwaar zijn. Twee direct tegensprekende beweringen kunnen beide waar en onwaar zijn, overeenkomstig of ze gerelateerd worden aan Gods wil of aan Zijn bedoeling. Een geliefde broeder, die over deze dingen had nagedacht, verklaarde dat Adams "val"

in werkelijkheid een val naar boven was. Ik zou zo'n suggestie, los van een verklaring, krachtig tegenspreken. Adams zonde en overtreding en belediging waren erg slecht en vernederend wanneer gezien als ongehoorzaamheid aan Gods wil. Wanneer verbonden met het werk van Christus en Gods uiteindelijke doel was het het beste wat hij ooit had kunnen doen. Zelfs de onmiddellijke effecten waren niet geheel kwaad, want hij verkreeg een kennis van het goede, wat onmogelijk was in zijn voorafgaande toestand.

Evenzo met zonde als geheel. We vrezen bijna ervan te spreken in relatie met Gods einddoel, want weinigen, (ook) zelfs van Zijn geliefde heiligen, hebben achter de schermen gezien, waar bijna elke bewering onwaar zou zijn indien deze wordt gerelateerd aan zijn onthulde wil. Is zonde goed? *Nee!* Het is het slechtste wat er bestaat. Geen woorden kunnen onze afschuw en afgrijzen ervan uitdrukken. Is zonde goed? *Ja!* Inderdaad niet in zichzelf, maar het effect ervan zal weldadig zijn, ver voorbij wat dan ook wat deze wereld kan geven, wanneer zij wordt gecombineerd met het middelende werk van Christus en de verzoening waarvoor zij de aanleiding is.

Misschien is dit het waarom sommige geliefde broeders er op staan dat ik leer dat God zondigt, of de Auteur van zonde is. Ik heb dit nooit gezegd of zelfs gedacht, voor zover als ik bewust ben. Als ik dit onbewust gedaan zou hebben, neem ik nederig mijn woorden terug. Maar ik werd geïnformeerd dat verschillende passages in mijn artikelen over dit onderwerp het impliceren, hoewel ze het niet met zoveel woorden uitdrukken. Wanneer ik deze passages herlees, zie ik de implicatie niet. Ik bedoelde zulk een gedachte niet. Ik drukte het niet uit. Voor mijn eigen bewustzijn impliceerde ik het zelfs niet. Sommigen leidden van de lering van de apostel Paulus af dat ze kwaad konden doen opdat het goede kon komen. Als *hij* misverstaan kon worden, reken ik het als een eer om onder dezelfde veroordeling te staan.

Maar wat is een implicatie? Is het niet het resultaat van het combineren van wat *wij* denken met een andermands bewering? Het is redeneren van twee grondstellingen, één van onszelf, en één door de ander geleverd. In zijn grofste vorm kan het betoog als volgt worden weergegeven: Ik geloof dat alles van God is. Mijn aanklagers staan erop dat zonde een deel is van het "alles". Daarom, geloof ik dat God zondigt. Het lijkt erg logisch

voor hen. Ik kan dit tegenspreken en zeggen dat ik het niet eens ben met hun conclusies. Ik kan zelfs zeggen dat mijn grondstelling niet van mij is maar van God. Maar nee. Mijn opzet is eenvoudig een poging om Satan te ontlasten en mensen voor te bereiden voor de verering die hij zal eisen in de eindtijd! Weg van de aarde met zulk een kerel!

Dit plaatst me in een vreemde positie. Ik kan niet anders dan hun afleiding als een falen van logica te beschouwen, een overtreding in het morele, en zelfs een belediging. In het kort, het is een complete zonde. Ik ben echter enthousiast te erkennen, dat het van God is. Maar zelfs mijn klein verstand, verzwakt door overwerk, en verdoofd door ellende, heeft niet de minste moeite in het maken van het onderscheid tussen de menselijke en de goddelijke aspecten van deze daden. God maakt geen fouten. Zijn dienaren doen dat wel. Hij zal hun onrecht rechtvaardigen, niet omdat ze overeenstemmen met Zijn wil, maar omdat ze Zijn bedoeling uitvoeren. Ik aarzel niet God te danken voor dit smartelijke verzet, want ik weet dat het in Zijn handen geen fout is. Waarheden zoals deze hebben tegenstand nodig voor de ontwikkeling en verspreiding ervan. Er is wrijving nodig om er het stof van eeuwen vanaf te poetsen.

Ik zie het als mijn plicht nooit een afleiding van andermans woorden door te drukken waarmee hij niet instemt. Het kan voor mij onmogelijk zijn te zien hoe hij eraan kan ontsnappen, maar mijn zwakheid is geen geldige grond voor de veroordeling van een ander. Ik ondervind dat dezelfde misvatting vaak wordt gemaakt in het bestuderen van de Schriften. Een afleiding wordt gemaakt van één of andere passage en wordt staande gehouden in tegenspraak met het heldere onderwijs van een ander gedeelte. Wie ben ik dat ik hieraan wel kan ontsnappen? Ik zou het echter erg vriendelijk van mijn aanklagers vinden, als ze openbaar zouden erkennen dat ik niet geloof dat God zondigt, of de Auteur van zonde is, en ik zie niets in mijn artikelen dat dat te weeg brengt, maar ik heb altijd net als mijn aanklagers volgehouden, dat dit onschriftuurlijk is.

Ik zou mijn aanklagers vermanen betreffende de vorm van hun beschuldiging. Ik heb gestreefd om onschriftuurlijke termen te vermijden in de behandeling van dit thema. Dit is moeilijk om te doen wanneer er zoveel over een enkel onderwerp wordt geschreven. Maar het is gemakkelijk te doen wanneer duidelijke aanklachten worden opgesteld. De vorm van een

aanklacht kan degenen veroordelen die haar opstellen. Het kan met opzet dubbelzinnig zijn, om dat wat aan de orde is te verduisteren. Zo ook de uitdrukking “Auteur der zonde”. Het woord *auteur* is onschriftuurlijk. Het doet een beroep op veroordelen. Het lijkt God met zonde te bezoedelen. Het kan, maar hoeft niet, te impliceren dat God zondigt. Sommigen denken dat het dat niet doet. Anderen denken dat wel. Het gebrek aan liefde dat kwaad denkt brengt het in het onderwerp in als een typerende getuige, om de afschuw van ketterij en godslastering houvast te geven op degenen die staan voor de waarheid!

De moeilijkheid lijkt te zijn dat we niet eenvoudig een daad los van zijn morele kenmerken en aard kunnen zien. We zien niet gemakkelijk en snel dat geen daad zondig in zichzelf is, maar in zijn relaties. De daad van het plukken en eten van fruit is niet noodzakelijk een zonde. Toch was het de oorspronkelijke fout van de mensheid. De fout lag in zijn relatie met de God Die het had verboden. Als Hij het had bevolen zou het prijzenswaardig zijn. Nu we weten dat het essentieel was voor Zijn bedoeling, dat Hij erin voorzien had voor het gebeurde, dat Hij alles zo opstelde dat het zou gebeuren, zien we dat, hoewel het een zonde was in relatie met Zijn wil, het geen fout was binnen Zijn weldadige bedoeling.

Wie versterkte Farao's hart? Was het goed of kwaad? Was het een zonde of niet? Oprechte antwoorden op deze vragen zouden de zaak moeten ophelderen. Tot mijn beoordelaars een meer bevredigende oplossing aandragen zal ik nog steeds geloven en onderwijzen dat God Farao's hart versterkte, dat het noodzakelijk was om Zijn naam en faam buitenslands te verspreiden en daarom was het goed en rechtvaardig, en evenzo dat Farao Gods woord weerstond een kwaad en een zonde was. Eén daad. Twee aspecten. Slecht en goed.

Misschien het grootste voorbeeld van het onderscheid tussen Gods wil en Zijn bedoeling wordt gevonden in de wet uitgevaardigd van Sinaï. Jahweh maakte Zijn wil bekend in een compleet wetboek van wetten, naast de geconcentreerde geboden die in steen waren gebeiteld. Van de Jood, die steunde op de wet, wordt gezegd dat hij “de wil kent” (Rom. 2:18). Maar als het Gods bedoeling was dat de natie de wet zou houden, was het een triest falen van Zijn kant. Ze braken het grootste voorschrift ervan zelfs voor het hen bereikte. Zij ooterden God door deze schandelijke inbreuk.

Maar, hoewel het falen van de wet tegengesteld lijkt te zijn aan de wil van God, was het in werkelijkheid een vervulling van Zijn bedoeling. Het werd in werkelijkheid gegeven dat “iedere mond gestopt moge worden, en de gehele wereld onderworpen zou worden aan het rechtvaardige vonnis van God, omdat door werken der wet geen vlees gerechtvaardigd zal worden in Zijn ogen, want door de wet is het besef van zonde” (Rom. 3:19,20). De wet die er, ogenschijnlijk, was om af te schrikken van te zondigen, werd feitelijk gegeven om zonde te betrappen. Zij werd gegeven om te bewijzen dat niemand haar kon houden. Onder de onthulling van Gods wil lag Zijn bedoeling daarin dat zij niet kon worden gehouden, maar haar doel zou bereiken door de schending ervan.

“De wet kwam binnen zodat de overtreding zou groeien.” Hoe anders voelde Israël dat, bij de Sinaï! Ze waren vrijwel zeker dat zij de afstand tussen henzelf en Jahweh sterk zouden verkleinen door hun gehoorzaamheid aan Zijn voorschriften. Waarom had Hij verteld wat Hij van hen wilde om te doen en om te vermijden tenzij het Zijn wil was om Zijn instructies uitgevoerd te krijgen? De *wil* van Jahweh was duidelijk. Maar Zijn *bedoeling* was volkomen verborgen. Hij kon Zijn bedoeling op dat moment niet bekend maken zonder deze daarmee te verijdelen (Rom. 5:20).

Dit zou ons moeten helpen om de grotere vraag van zonde te overwegen. Zonde is altijd tegen de onthulde wil van God. Met geen mogelijkheid kan iemand enig excuus vinden tot zondigen voor zover als Zijn uitgedrukte voorschriften betreft. Zowel geweten als natuur voegen hun stem toe om ons van onrecht te weerhouden. Maar we zondigen. Hoe kunnen wij *gerechtvaardigd* worden behalve als zonde, op één of andere manier te rechtvaardigen is? We weten dat het Gods bedoeling is om Zijn schepselen in liefhebbende intimiteit met Hemzelf te trekken door zonde en een Redder. We weten dat de tijdelijke termijn van zonde de wereld oneindig veel rijker achterlaat in de kennis en waardering van God. Het zal God onmetelijke schatten van liefde en aanbidding brengen. Alles bij elkaar genomen, rechtvaardigen de resultaten de aanwezigheid ervan voor een bepaalde, begrensde tijd.

Deze waarheid is het fundament van de leer van rechtvaardiging. Omdat dit verloren is gegaan, is rechtvaardiging eveneens verdwenen, of is gedegradeerd tot vergeving of een overspannen verdichtsel. Slechts weini-

gen geloven dat God feitelijk gelovigen rechtvaardigt. Ze stellen zich voor dat Hij slechts de rechtsverslagen veranderd, zodat niemand hun schuld wettig kan bewijzen. Het is uiterst bemoedigend en tevredenstellend om te weten dat alles wat we hebben gedaan gerechtvaardigd wordt door het deel dat het speelt in het uitvoeren van Zijn bedoeling. Laat niemand u een imitatie-rechtvaardiging verkopen! Die van God is de feitelijke, de echte en onvervalste, de dierbare werkelijkheid.

Dit is waarom we erop staan dat de gehele wereld *niet* “schuldig” (NBG: strafwaardig) is geworden voor God, zoals de Authorized Version foutief vertaald (Rom. 3:19). De gehele wereld is *onderworpen aan het rechtvaardige vonnis van God* (C.V.). Hij houdt dit vonnis achter tot het gericht in het geval van de ongelovige. De gelovige echter, wordt *niet* schuldig verklaard. Hij wordt vrijgesproken, gezuiverd, gerechtvaardigd, door geloof. Zijn zonden, hoewel tegengesteld aan Gods wil, waren overeenkomstig Zijn bedoeling, zodat Hij Zichzelf erdoorheen kon onthullen.

Alles wat de gewone theologie ons heeft te bieden bij de voleinding, zelfs voor hen die gered worden, is een gedeeltelijk, opgelapt, gerepareerd en overgeleverd universum. De liederen van de heiligen zullen in mineur zijn, “Ik was een *schuldige* zondaar”. Hun vreugde zal worden bewolkt door eeuwige spijt en schaamte voor hun deel in de tragedie van de eonen. De tijd van de eonen zullen de doorn in het oog van de eeuwigheid zijn. Och! Als ze er maar nooit waren geweest! En zo zal Gods wijsheid en kracht worden betwijfeld, en Zijn heerlijkheid verduisterd, want Hij Zelf moet de hoofdschuldige zijn in de ineenstorting van Zijn schepping.

Maar weg met zulke onwaardige gedachten! De voleinding zal niet een opgelapt, maar een geperfectioneerd universum onthullen. We zullen ons geen zorgen maken over onze zonden uit het verleden, maar overweldigd worden door Gods wijsheid en liefde in hun rechtvaardiging. Hoewel ze ons nu smart bezorgen, hoewel we er bang voor zijn en ze proberen te vermijden en de mogelijkheid van verdere zonde vrezen, zal God erop toezien dat zij geen smet zullen achterlaten, geen vlekje om de eeuwige heerlijkheid te ontsieren, maar ze zullen samensmelten met Zijn heilzame ontwerp, en aan een verheugd universum de heerlijke diepten van liefde doen ontdekken, die met geen ander middel getoond konden worden, of door een ander plan kon worden gewaardeerd.

Deze leer is eveneens de onderliggende structuur voor een volwassen ervaring in de dingen van God. Het geeft stabiliteit, een kalm vertrouwen met het oog op de chaotische toestanden die ons omringen en overspoelen. We worden niet bezorgd zoals we eens waren, door de afschuwelijke tegenstand tegen Gods wil, noch vrezen we de vervulling van Zijn opzet. De vloedgolf van kwaad en zonde, hoezeer dat ook tegengesteld kan zijn aan Zijn wil, is essentieel en onmisbaar voor Zijn uiteindelijke bedoeling. Hij is de grote Alchemist Die alles in heerlijk goud zal omvormen door contact met het vloekhout.

Het zal niet eenvoudig zijn om het onderscheid tussen Gods wil en bedoeling te vatten, zonder tezelfdertijd, ons zicht op vele eraan verbonden waarheden te herzien. We moeten onze ogen open hebben voor het verschil tussen kwaad en zonde. Kwaad hoeft niet verkeerd te zijn, terwijl zonde altijd een fout en een falen is. We moeten de bron van zonde vaststellen. We moeten zien hoe God het kwaad gebruikt als een achtergrond om het goede als goed te voorschijn te brengen. We moeten realiseren dat zonde wordt overgedragen, niet door een “zondige natuur”, maar door overgeërfde sterfelijkheid. Dan zullen we in staat zijn om te verstaan en te begrijpen hoe God zonde rechtvaardigt en afschaft. Boven alles, zullen we ons dan verlustigen in de ontdekking van een werkelijke God (een begrip dat vandaag vrijwel onbekend is), niet een uitvergroet mens, verslagen en wanhopig te midden van de puinhopen van Zijn schepping, maar een Godheid oneindig in kracht, verheven in wijsheid, grenzeloos in Zijn genegenheden, Die alles uitwerkt volgens de raad van Zijn wil (Efz. 1:11) om Zichzelf aan onze harten als Licht en Leven en Liefde te onthullen.

“Als God van plan was dat zonde de wereld zou binnendringen, waarom werpt Hij dan Satan in de poel des vuurs voor het doen wat gepland was dat hij zou doen?” Oppervlakkig lijkt deze vraag redelijk en rechtmatig, maar onder deze vraag om gerechtigheid ligt de meest kwaadaardige van alle zonde. God wordt in dezelfde categorie als de mensen gestopt. Hij wordt op de proef gesteld door een jury van Zijn gelijken. Hij wordt om rekenschap gevraagd alsof Hij een crimineel was en wij goden zouden zijn, hoog en machtig, en veel rechtvaardiger dan Hem. Het ontkent Zijn godheid; het ondermijnt Zijn oppergezag. De mens neemt Zijn lege troon en zet zich neer op de plaats van macht.

Wanneer de grote apostel van de naties werd geconfronteerd met het equivalent van deze vraag verwaardigde hij zich niet eens om die te beantwoorden (Rom. 9:19). Niemand die dit vraagt kan erover worden ingelicht zonder dat ze allereerst de plaats innemen die hen toekomt in Zijn verheven Aanwezigheid. Dus herhalen we het antwoord van de apostel. Van diegenen die de waarheid willen omverwerpen door Gods recht van Zijn doen en laten te betwijfelen, vragen we eenvoudig, *Wie ben je?* We hebben geen geschil met hen. Hun twist is met God. Tot ze buigen voor de Schepper en erkennen dat ze slechts schepselen zijn, zullen Zijn wegen verborgen en Zijn daden kronkelend en donker zijn.

Deze vraag is slechts een echo van het bezwaar dat mensen hebben tegen Gods handelen met Farao. “U zult mij dan tegenwerpen, ‘Waarom dan, houdt Hij nog schuldig? Want wie heeft Zijn bedoeling wederstaan?’” Wat is het antwoord van de geest op zulk een onbeschaamdheid? “*Oh mens, wie zijt gij dan dat gij tegen God het woord opneemt? Het maaksel zal toch niet tegen zijn maker zeggen: Waarom hebt gij mij zo gemaakt? Of heeft de pottenbakker niet het recht over het leem om uit dezelfde klomp zowel een vat voor edel als een vat voor onedel gebruik te maken?*” (Rom. 9:19-21 [(Leidse.Vert.:)]).

Jahweh zei “*Ik zal Farao’s hart verharden*”. (Ex. 7:3). Elders worden twee andere Hebreeuwse woorden gebruikt. Eén ervan wordt elders vertaald *bemoedigen, vast-maken, kracht-geven, versterken*. Waarom zou het

een speciale betekenis hebben wanneer het op Farao's hart wordt toegepast? Farao's hart was zwak. Het moest *versterkt* worden na de allereerste bezoeking (Ex. 7:22). Na de tweede riep hij Mozes en Aäron en vertelde hen dat hij het volk zou laten gaan (Ex. 8:8). Na de derde werd het opnieuw versterkt (Ex. 8:19). Na de vierde verzwakte hij opnieuw, beloofde het volk in de wildernis te laten gaan (Ex. 8:28).

Terwijl God 's konings hart moest bemoedigen, nam Farao de eer en heerlijkheid tot zichzelf. Dit wordt volledig verduisterd in onze versies (A.V. en R.V.) waar drie verschillende termen allen als "verharden" worden weergegeven. De derde term is hetzelfde als dat in het gebod "*Eert uw vader en uw moeder*" (Ex. 20:12). Het heeft nooit de betekenis van *verharden*. Farao *eerde* of *verheerlijkte* zijn eigen hart (Ex. 8:15,32 [28]; 9:34). Gods antwoord hierop is in dezelfde termen, "En de Egyptenaren zullen weten dat *Ik* Jahweh ben, wanneer *Ik* *Mijn eer gehaald heb* over Farao ..." (Ex. 14:18).

Niets is er verder naast dan de veronderstelling dat de Farao van de verdrukking een machtige sterk-hartige was, die niemand kon beïnvloeden, en dat zijn aanhoudende tegenstand zijn vernietiging bracht. Zijn hart was onvast en weifelend van begin tot eind. Hij zocht het ene compromis na het andere, maar telkens wanneer hij verzwakte, versterkte Jahweh zijn hart, zodat hij weigerde om zijn concessies uit te voeren. Het is voor ons zinloos om de feiten uit de weg te gaan. Mozes zei, "Zo zegt Jahweh, 'Laat Mijn volk gaan, dat ze mij mogen dienen!'" (Ex. 10:3). Farao zei "Ga" (Ex. 10:8). "Maar Jahweh versterkte Farao's hart, zodat hij de zonen van Israël niet liet gaan" (Ex. 10:20).

De heerser van Egypte was louter een harlekijn in de handen van God. Farao dacht van niet. *Hij* was zich niet bewust van enige dwang van buiten. Hij verheerlijkte zichzelf in de instroming van een mysterieuze macht die hem in staat stelde om van zijn momenten van angst te herstellen en deze miserabele slaven te antwoorden zoals ze verdienden. Hierin ligt de werkelijke kern van wat foutief de vrije wil wordt genoemd. Het is eenvoudig dat mensen niet bewust zijn van dwang. Hun wilskracht is niet de onafhankelijke godheid die het schijnt te zijn. Het is evenzeer het product van wetmatigheden als al het andere in de natuur. Het is een samenstelling van de inwendige en uitwendige krachten waarin zij hun bestaan hebben. Een

vrije wil is de ongevoelige onverstandigheid veroorzaakt door de verdoving van onwetendheid.

Het belangrijke punt voor ons om stevig vast te stellen is het feit dat *God blijkbaar tegengesteld aan Zijn onthulde wil werkte*. Het is maar al te natuurlijk voor ons om te veronderstellen dat, als Hij zei dat Hij wilde dat Zijn volk zou gaan, Hij Zijn invloed op Farao zou gebruiken om hun redding uit te werken. Maar we vergeten de goddelijke *opzet* achter dit alles. Israëls bevrijding en uittocht en Farao's nederlaag waren niet het einde dat Hij op het oog had. Zij waren louter de middelen. De directe opzet was de onthulling van Gods kracht. De uiteindelijke opzet is de volledige onthulling van Zichzelf.

Alle kennis is relatief. De grootheid van Gods kracht kan slechts worden begrepen door contact met een andere erop gelijkende kracht. Egypte's grootheid en kracht moeten gevestigd zijn voor Gods macht zichtbaar kan worden gemaakt door de omverwerping ervan. En als de heerser van Egypte voor Zijn macht begint te smelten, moet hij lang genoeg bijeengehouden worden om op te staan voor de woeste aanvallen van Jahweh. 's Mensen nietige kracht moet feitelijk door God versterkt worden voor het zelfs maar een achtergrond voor de vertoning van Zijn kracht kan vormen.

Het fysieke is een parabel van het geestelijke. Bijna alle voortbeweging of voortgang is het resultaat van twee elkaar tegenwerkende krachten. De hoofd-, of drijvende kracht, wordt gemodificeerd door een mindere of secundaire richtende kracht. Zouden de schepen die de zeeën overstaken gedoemd zijn voor de wind te zeilen, zouden ze zelden een haven bereiken. De stuurman houdt het vaartuig dwars op de wind door het water tegenover de wind te stellen. Iedere zeeman zal erkennen dat de kracht die een schip op koers houdt evenzeer tot nut noodzakelijk is als de voorstuwende kracht.

Zwaartekracht is de essentiële tegenkracht op het land. Zonder dat zouden we niet kunnen lopen of rijden. Hoezeer het ons ook vermoeid en tot last is, zonder dat zouden we geen voorgang kunnen maken. Onder het lopen tillen we onze voeten van de grond. Ze zouden doorgaan met het verlaten van de aarde ware het niet dat de zwaartekracht er is. We zouden ze niet meer neer kunnen zetten, want we hebben geen aangrijppingspunt voor een neergaande beweging, tenzij we in een tunnel lopen. Ware het niet vanwege de zwaartekracht zou een voertuig even gemakkelijk een heu-

vel opgaan als afdalen. Feitelijk zou het beide niet kunnen doen want het zou snel de aarde verlaten en daarmee alle vermogen tot voortbeweging verliezen.

Het vermogen van twee tegengestelde krachten wordt in bijna alle methoden van toepassing van mechanische energie gevonden. Elke monteur weet dat, om het volledige effect van zijn brandstof te krijgen, de traagheid van de verbrandingsmotor het mengsel moet samendrukken na het ontstoken is. Deze krachten moeten natuurlijk niet in evenwicht zijn, anders zou de motor stoppen. In de werking, wanneer het mengsel ontploft, wordt het niet onmiddellijk toegestaan om de zuiger voort te stuwten, maar de massatraagheid van motor en vliegwiel drukt het nog voor een kort moment samen, waarmee het aandrijvende vermogen ervan zeer vergroot wordt. Hierna wordt het toegestaan om het normale werk te doen. Als iemand een praktisch voorbeeld wil van het principe dat we nu behandelen, laat hem proberen een motor aan te zwingelen waarvan de vonk verkeerd afgesteld staat³⁴. De explosie zal de motor *achteruit* laten lopen, en wel zo krachtig dat het de hand of de arm van een ieder in gevaar brengt die niet de nodige voorzorgen neemt.

De elektrische dynamo vervangt gelijdelijk andere methoden om kracht te produceren, zodat het, in ontwikkelde landen, het belangrijkste medium van beweging, licht en zelfs warmte belooft te worden. Veronderstel dat we een dynamo zouden bouwen, aangedreven door waterkracht. We nemen kernen van weekijzer en winden draden eromheen om een anker te maken. We monteren deze zo dat het water ze doet ronddraaien. Maar we krijgen geen elektriciteit. Geen praktisch effect wordt geproduceerd.

Nu, echter, laat ons enige magneten toevoegen en de polen zo plaatsen *zodat ze het anker in de tegenovergestelde richting trekken*. Nu hebben we twee tegengestelde krachten. Het resultaat is dat we een elektrische stroom krijgen. We behoeven niet in staat te zijn het natuurkundige feit te berekenen dat een tegenwerkende kracht noodzakelijk is, maar we weten *dat het werkt*. Het moment dat we de tegenwerkende kracht opheffen, stopt het tevens in werkzaamheid. Deze subtiele vorm van energie, die slechts kan worden gekend door zijn effecten, is de dichtste benadering van de god-

³⁴spark advanced to running position

delijke geest die we hebben. De enige manier waarop deze natuurkundige kracht gekend kan worden is door hetzelfde principe dat God gebruikte in het geval van Farao.

Als we de grote orde van de ruimte aanschouwen, worden we verbijsterd door de kracht die erin getoond wordt. De maan, de zon, de myriaden sterren, allen stellen zo'n duizelingwekkende tentoonstelling voor van natuurkundige kracht dat ons voorstellingsvermogen wankelt en weigert de feiten te volgen. Toch worden deze ongelofelijke massa's, evenals de kleinste deeltjes van materie in het universum, op hun plaats gehouden door twee krachten, en niet door één. De maan bijvoorbeeld, evenals elk ander voorwerp boven de aarde, valt voortdurend. Wat een ongelofelijke botsing zou dat geven als ze niet op een afstand wordt gehouden door de tegenwerkende middelpuntvliedende tendens die haar probeert in de ruimte weg te slingeren!

Deze worden ons eenvoudig als voorbeelden aangeboden om de waarheid te (be)grijpen die in Gods Woord wordt geleerd, dat Hij Zijn kracht tegenover zichzelf inzet, en conflict in de schepping introduceert, om het daarmee op het pad te sturen dat naar perfectie leidt. Had Farao de onthulde wil van God gehoorzaamd, zou Jahweh's opzet zijn verslagen. Er zouden geen machtige tekenen, geen weerhouding van de Rode Zee, geen bloedeloze slag, geen nederlaag van Egypte's legers door een gepeupel van slaven zijn geweest. Gods verontwaardiging en kracht zou onder de horizon van menselijke waarneming gebleven zijn.

Misschien heeft geen andere gebeurtenis zo'n indruk van de soevereine kracht van Jahweh op de mensheid achtergelaten als de verlossing van Zijn volk uit Egypte. Israël vergat het nooit en zal het nooit vergeten. Slechts een paar duizend jaar zijn voorbij gegaan sinds Jahweh Zijn volk uit het land van hun slavernij uitleidde, doch miljoenen mensen hebben zich verwonderd over de macht en de majesteit die het bekend maakte. Het lijden dat het meebracht is duizendvoudig gerechtvaardigd door de les die het meedeelde.

Met de onbetwistbare en onweerlegbare feiten voor ons, bidden we Gods vergeving van tevoren voor zoiets als een rol in de klucht te spelen die de goddelijke Majesteit voor de balie van menselijke dwaasheid wenst te brengen. We herhalen de vraag waarmee het begon, aangepast

aan de omstandigheden die de uittocht uit Egypte begeleiden. “Als God bedoelde dat Farao Zijn bevel zou weerstaan, waarom plaagde Hij Egypte en verdrong Farao’s heerscharen in de Rode Zee voor het doen wat Hij gepland had dat ze zouden doen?” God Zelf antwoordde dat het gedaan werd om zijn verontwaardiging te tonen en Zijn kracht bekend te maken (Rom. 9:22). En wie durft Zijn recht te betwijfelen om te doen zoals Hij wil met wat van Hem is?

Maar voor diegenen die buigen voor Zijn goddelijke Majesteit, is er een complete en bevredigende oplossing van de schijnbare morele laster die lijkt te kleven aan zo’n willekeurig despotisme. Onze misvatting ligt hierin, dat we een klein deel nemen van Gods handelen met Farao als een algemene karakter en het behandelen alsof het het geheel van Zijn handelen met hem als een individu omvatte.

Orthodoxie staat er op dat het lot wordt geworpen bij de dood. Volgens de leringen hiervan werd Farao niet alleen gedwongen tot rebellie tegen God bij de uittocht, maar heeft van toen af aan bewust geleden voor zijn zonden en zal dat blijven doen in alle eeuwigheid. Het standpunt van de annihilationisten is veel genadiger voor Farao, want hij ontvangt geen enkele straf in de dood en ondergaat uitdoving van het bestaan na het ondergaan van de straf voor zijn daden. De opstand tegen Gods godheid heeft zijn wortels in deze onredelijke en onverzoenlijke doctrines van de menselijke eindbestemming.

Als we God eenmaal toestaan om het afgebroken verslag van Farao’s leven te completeren, is het gemakkelijk Hem te rechtvaardigen en is het gemakkelijk voor God om Farao te rechtvaardigen. De grote koning lijdt nu niet, voor hij verschijnt in het oordeel om berecht te worden. Wanneer hij voor de grote witte troon staat, zal zijn oordeel rechtvaardig zijn, in overeenstemming met zijn daden. Het oordeel zal niet louter straffend zijn, doch corrigerend en verbeterend. Het einde daarvan zal de dood zijn, waarin er geen lijden noch bewustzijn van tijd is.

Voor zover het Farao’s bewuste ervaring betreft, wordt zijn dood onmiddellijk gevolgd door zijn opstanding, hem in het oordeel binnenleidend. Toen hij verdrong in de wateren van de Rode Zee, verloor hij alle gevoel van tijd tot hij wakker wordt voor de grote witte troon. Het oordeel is er niet louter om te veroordelen. Het doel ervan is om recht te zetten was onrecht

is. Het grootste onrecht is zijn houding tegenover God. In de aanwezigheid van Christus en de ontzagwekkende troon zal dit worden gecorrigeerd. Door middel van het bloed van Christus zal zijn leven worden gerechtvaardigd (Rom. 5:18).

Voor sommigen zal het onverklaarbaar zijn dat, wanneer hij tot dit punt wordt gebracht, hij zich niet onmiddellijk bij de heiligen zal aansluiten, en de eonische heerlijkheid zal binnengaan. Maar een beetje overdenking zal aantonen dat dit nooit Gods manier is geweest. *Wij* worden gerechtvaardigd en verzoend, toch brengt God ons niet onmiddellijk over in de onuitsprekelijke heerlijkheid van Zijn aanwezigheid. Hoe treden de meeste van Zijn heiligen wel de heerlijkheid binnen? Door de portalen van de dood. Sommige van de meest trouwen hebben werkelijk de dood door vuur ondergaan, en niet door vuur alleen, maar door martelingen onuitsprekelijk die erger en langduriger waren.

Wij geloven niet in de theologische ontkenning van de dood belichaamd in de formule “Plotselinge dood, plotselinge heerlijkheid”. Er is geen heerlijkheid voor ons tot de opstanding. De stilte van de Schriften en de tastbare vaagheid van theologen zou voldoende moeten zijn om ieder op dit punt te overtuigen. Niettemin, daar de doden niets weten (Pred. 9:5), is deze verklaring waar voor zover zij het bewust zijn. In hun bewuste ervaring, valt het moment van ontslapen samen met het moment van wakker worden.

Farao sterft de tweede dood, edoch voor hem is het net alsof hij onmiddellijk de onuitsprekelijke heerlijkheid van de voleinding binnenging. Door (het) water gaat hij de opstanding binnen. Door (het) vuur treed hij de verlevendiging binnen. Aldus wordt hij gerechtvaardigd, verzoend en verlevendigd. Hij is een opmerkelijk voorbeeld van degenen die God opsluit in weerspanning (Rom. 11:32). In zijn geval, evenals in alle andere, wordt het gedaan, niet om hem tot eeuwige veroordeling te leiden, maar opdat God zich over hem zou ontfermen. Christus die Zijn discipelen leerde om hun vijanden lief te hebben, zal de rijkdom van Zijn hart en de kracht van Zijn bloed tonen in de verzoening van de onzichtbare overheden die Hij schiep (Col. 1:16,20).

Te dien tijde zullen zulke vragen het karakter van God niet verduisteren, dus kunnen we ons goed voorstellen dat Farao het verandert in een bevestiging, of beter, een toejuicing. Hij zou goed kunnen uitroepen: Gezegend

zij de God Die mijn onwaardige persoon gebruikte om Zijn naam te verheerlijken en Zijn faam te verspreiden! Het is een eer om onder Zijn voeten vertreden te zijn.

Het geval van Satan heeft enige speciale punten eigen aan de aartsvijand, maar het is in principe hetzelfde als dat van Farao en al Gods tegenstanders. De verschillen zijn in graad en detail niet in essentie. Als God Zelf Farao bemoedigde om Zijn onthulde wil te weerstaan, is het voor ons niet nodig om één of andere nieuwe god uit te vinden om Zijn tegenstander te zijn. Farao voerde Gods grotere opzet uit terwijl hij Zijn duidelijke besluit tegenwerkte. Alzo is Satan Zijn instrument om de noodzakelijke vervreemding te produceren die de enig mogelijke basis van volkomen verzoening is.

Satan heeft niet meer vrije wil dan Farao had. Vrijheid, in het schepsel, bestaat niet in absolute onafhankelijkheid van de omgeving, maar in overeenstemming daarmee. God alleen brengt actie voort. Plaats, tijd, en omstandigheid beheersen Zijn schepselen. In werkelijkheid, hebben zij even weinig te zeggen over het verloop van hun bestaan als ze hadden over hun schepping. Maar bewust, binnen de grenzen van hun eigen ervaring, wordt hun dezelfde vrijheid toegestaan als Farao had. Ze mogen op de troon van hun eigen miniatuur persoonlijkheid zitten en genoeglijk dromen dat ze God uit hun domein hebben gebannen. Van zulken is Satan de leider, tegenstander van Christus en lasteraar van God.

Als oordelen dat zou zijn wat mensen ervan dachten, louter straf voor wangedrag, zou het ietwat moeilijk zijn om duidelijk te zien waarom precies Satan zou lijden in de poel des vuurs voor het spelen van zijn deel in de onderliggende opzet van God. Maar Gods oordeel is nooit zo'n tentoonstelling van kinderachtige onmacht. Het zet de zaken *recht*. Gedurende de eonen, zal het alles behandelen volgens Zijn *onthulde* wil, en op zo'n manier dat dit met Zijn onderliggende opzet zal samenvallen bij de voleinding.

Noch heeft Gods oordeel betrekking op op-zichzelf-staande gevallen, zonder op het effect ervan op anderen, in het bijzonder op Hemzelf, te letten. Hij maakte Zijn kracht in Zijn handelen met Farao niet op zo'n manier bekend om de achting van allen die recht en rechtvaardigheid liefhebben te verspelen, hoewel dit heden het geval lijkt te zijn. Het oordeel van Farao zal niet alleen hem recht zetten, maar zal God rechtzetten in de ogen van

al Zijn schepselen. Hij is God, vandaar dat Hij een absoluut heerser moet zijn. Maar Hij zal nochtans tonen dat de Zijne een meest weldadige en vriendelijke heerschappij is.

Evenzo met Satan. Zijn oordeel is uniek. Waarom wordt hij niet in de poel des vuurs geworpen samen met het beest en de valse profeet aan het begin van de duizend jaren? Omdat God nog werk voor hem heeft om te doen. Als het tegen de onderliggende opzet van God inging dat de mensheid zou rebelleren aan het einde van het millennium, waarom wordt hij dan bewaard en losgelaten om het tot stand te brengen? Sommigen zullen erop staan dat dit rebelleren van de duivel was. Dat was het ook. Maar als de burgemeester of een van onze bestuursleden een bekende politieke gevangene zou vrijlaten om een revolutie te leiden tegen de regering, zijn er sommige koppige leden die hem evenzeer, zo niet meer, verantwoordelijk zouden houden als de verrader.

Satans oordeel is geen privé-aangelegenheid, maar een openbare zaak, evenals veel van zijn voorgaande carrière. Hij wordt niet voor zijn eigen bestwil gebonden, maar om zijn kracht en vermogen tot het kwade te bedwingen. Hij ontsnapt niet, maar wordt opzettelijk losgelaten om oproer te stichten. Het is duidelijk dat Gog en Magog niet zouden hebben gerebelleerd zonder zijn aansporing. Zij zijn niet “verantwoordelijk”. Evenmin kon Satan het hebben gedaan als hij niet zou zijn vrijgelaten. Hij is niet “verantwoordelijk”. God alleen is “verantwoordelijk”, want Hij is de Enige Die niet wordt gebonden noch beïnvloed door een kracht van buiten.

Hier is een episode in de annalen van het kwaad waarvan we de overweging aanbevelen voor degenen die staan op de godheid van Satan, maar de godheid van God verwerpen. Zij mogen Jahweh's ernstige verklaring dat Hij de schepper van het kwaad is verwerpen en de zwarte kroon op Satans hoofd zetten en alzo God van zijn juiste plaats beroven omdat hun zicht op het verleden verduisterd is door de mist van de traditie, maar ze kunnen het feit niet weerleggen dat in deze laatste uitbarsting van zonde, die in het kort de introductie ervan in het begin herhaalt, hun god als de gehoorzame slaaf van zijn Gevangenbewaarder voortgaat. De losmaking van Satan is evenzeer een opzettelijke daad van God als zijn binding aan het begin van de duizend jaar.

Het is het waard aandacht te schenken aan het feit dat Satan één van

de weinigen is die geen hoorzitting ontvangt voor de grote witte troon. Zo gauw als zijn deel is uitgespeeld gaat hij de poel des vuurs in. Er is geen noodzaak om zijn zaak te onderzoeken. Alle juridische procedures zijn overbodig.

Bij normale menselijke wezens betekent de poel des vuurs onmiddellijke dood. Maar bij Satan niet. Een mens zou spoedig bezwijken in de gevangenis van de afgrond. Hij doorstond dat duizend jaar lang. Er is geen reden te veronderstellen dat het een plaats van pijniging was. We hebben geen grond om te geloven dat Satan lijdt vóór zijn ondergang. De heilzame doch harde voorziening die de harten van de mensheid tempert en verzacht is nooit zijn deel geweest. Enige van Gods meest geliefde heiligen hebben een leven lang in pijn doorgebracht. Ze zullen Hem ervoor danken wanneer ze de weldaden ervan realiseren. Het vernietigt hun besef van Gods liefde niet. Het zal de achtergrond voor de tentoonstelling daarvan vormen.

Dat Satan de voleinding zou binnengaan met al de ongebroken trots en arrogantie die de zijne is aan het eind van de duizend jaren zou ondenkbaar zijn. Dan zal de gehele schepping onderworpen zijn. Zodat Satan het onderwerp moet zijn van de strengst mogelijke discipline om hem tot onderschikking aan God en in harmonie met de gehele schepping te brengen bij de voleinding. Dit wordt gevonden in de poel des vuurs. Het is niet de plaats waar mensen worden geoordeeld. Hun oordeel gaat eraan vooraf. Satan lijdt erin. Er is eveneens een billijke verhouding tussen zijn leven en de rechtvaardiging daarvan als er in het geval van de mensheid is. Als mensen worden geoordeeld volgens hun daden is het slechts redelijk te veronderstellen dat Satans lot zwaarder zou moeten zijn, om met zijn doen en laten overeen te stemmen.

Samenvattend, het geval van Satan presenteert geen speciale moeilijkheden. Het geval van Farao of enig ander mens presenteert precies hetzelfde probleem. Inderdaad, onze eigen ervaring zou ons in staat behoren te stellen deze grotere voorbeelden te begrijpen. We kunnen weigeren te geloven dat Satan een zondaar werd gemaakt buiten zijn eigen keuze om, maar we kunnen nauwelijks onszelf overtuigen dat *wij* enige keus hadden in onze eigen intrede in de wereld zoals we zijn. Waarom niet gevraagd, “Als mensen in een wereld van zonde komen buiten hun eigen wil, welk recht heeft God hen te veroordelen?” Het principe is hetzelfde. Het antwoord is hetzelfde.

God is *God*, en wij zijn Zijn schepselen.

We kunnen het antwoord op dit probleem zien in de schepping rondom ons (Rom. 8:18-24). God heeft deze aan ijdelheid onderworpen. Ze had geen wil in deze zaak. Maar ze is in *verwachting*. We kunnen de oplossing zien in onze eigen ervaring. Nu lijden wij, niet omdat God ons gebruikt om Zijn wil te weerstaan, maar omdat we die bekend maken. Is het niet vreemder om te lijden voor het doen van de wil van God, dan voor het bewust te niet doen van Zijn voorschriften? Is het niet veel moeilijker om te zien waarom wij zouden moeten lijden dan om Satans oordeel te begrijpen? Maar, zegt u, wij hebben een hoop. Wij weten dat ons lijden niet tegen de heerlijkheid opweegt die geopenbaard staat te worden. Zo met alle lijden. Het is van korte duur, tuchtigend, corrigerend, en leidt naar het toevluchts-oord van Gods hart. Christus stierf voor allen, en allen zullen uiteindelijk baat hebben bij de kracht en doeltreffendheid van Zijn bloed.

Als Satan, geschapen om God tegen te werken, tot eeuwige pijniging zou worden veroordeeld, dan kunnen we inderdaad twijfelen aan de rechtvaardigheid van God. Als de Tegenstander, gevormd om te vernielen, uiteindelijk vernietigd wordt, dan kunnen we inderdaad ons afvragen of God recht heeft gedaan. Zo lang als we worden vastgehouden door één van deze alternatieven, worden we bijna gedwongen om het karakter van God te beschermen door terug te vallen op de veronderstelling dat Hij niet verantwoordelijk is voor de schepping van Zijn tegenstander, en aldus sleuren we Hem onbewust van Zijn troon. De doctrine van de godheid van de Dui-vel is de redelijke terugslag van Gods veronderstelde onvermogen om zijn schepping naar een succesvolle voleinding te brengen.

Maar wanneer we eenmaal zien dat zonde en lijden delen zijn van het goddelijke proces, niet het einddoel, en dat alles zal bijdragen aan de volledige realisatie van Hemzelf en de allergrootste zegening van Zijn schepselen, hebben we een bestemming die Zijn onttroning aan het begin niet vereist. We hebben het niet nodig een andere god te maken om de schuld van Zijn schouders af te nemen. In het kort, *we hebben een God*. Satans lijden in de poel des vuurs is essentieel voor Gods opzet voor zowel hemzelf als voor de gehele schepping. Het is niet zijn einde. Het is het proces waardoor hij wordt voorbereid op zijn uiteindelijke plaats in het vervolmaakte universum.

De redelijke consequentie van het geloven in de triomf van Satan aan het eind is hem vergoddelijken aan het begin. Rede vereist dat iemand die God kan dwarsbomen en Hem van het grootste deel van Zijn schepselen kan beroven Zijn gelijke of meerdere moet zijn. Als resultaat komen we tot de meest ontstellende conclusie dat er erg weinig, zelfs van Zijn heiligen, verstandig vasthouden aan de juiste godheid van God! Natuurlijk zullen allen deze aanklacht afwijzen. Ze denken er niet aan om iets dat zo “fundamenteel” is te ontkennen. Edoch hun woorden en hun daden maken allen bekend dat Hij niet alleen God is, maar slechts één van het Christelijk pantheon.

Het is slechts wanneer we Zijn allesoverheersende succes zien bij de voleinding, wanneer Hij Alles in al zijn schepselen zal zijn, dat we in staat zijn de grote waarheid van de godheid van God te (be)grijpen. Slechts dan kunnen we terugkijken naar het begin en Hem als Allerhoogste zien. Slechts dan kunnen we boven de wolken kijken en Hem op de storm zien rijden. Slechts dan kunnen we Hem geloven wanneer Hij zegt (Jes. 45:6-9):

Ik ben Jahweh, en er is niemand anders,
Formeerder van licht, en Schepper van duisternis,
Maker van Vrede, en Schepper van kwaad:
Ik, Jahweh, ben de Maker van dit alles.
Druip lofzangen, gij hemelen, van boven,
En gij luchten, sijpel gerechtigheid.
Open, o aarde, en wees vruchtbaar met redding
En laat gerechtigheid ermee tezamen opschieten.
Ik, Jahweh, ben de Schepper ervan.
Zal iemand met Zijn Formeerder twisten?
Het aardewerk met de Pottenbakker?

A.E. Knoch